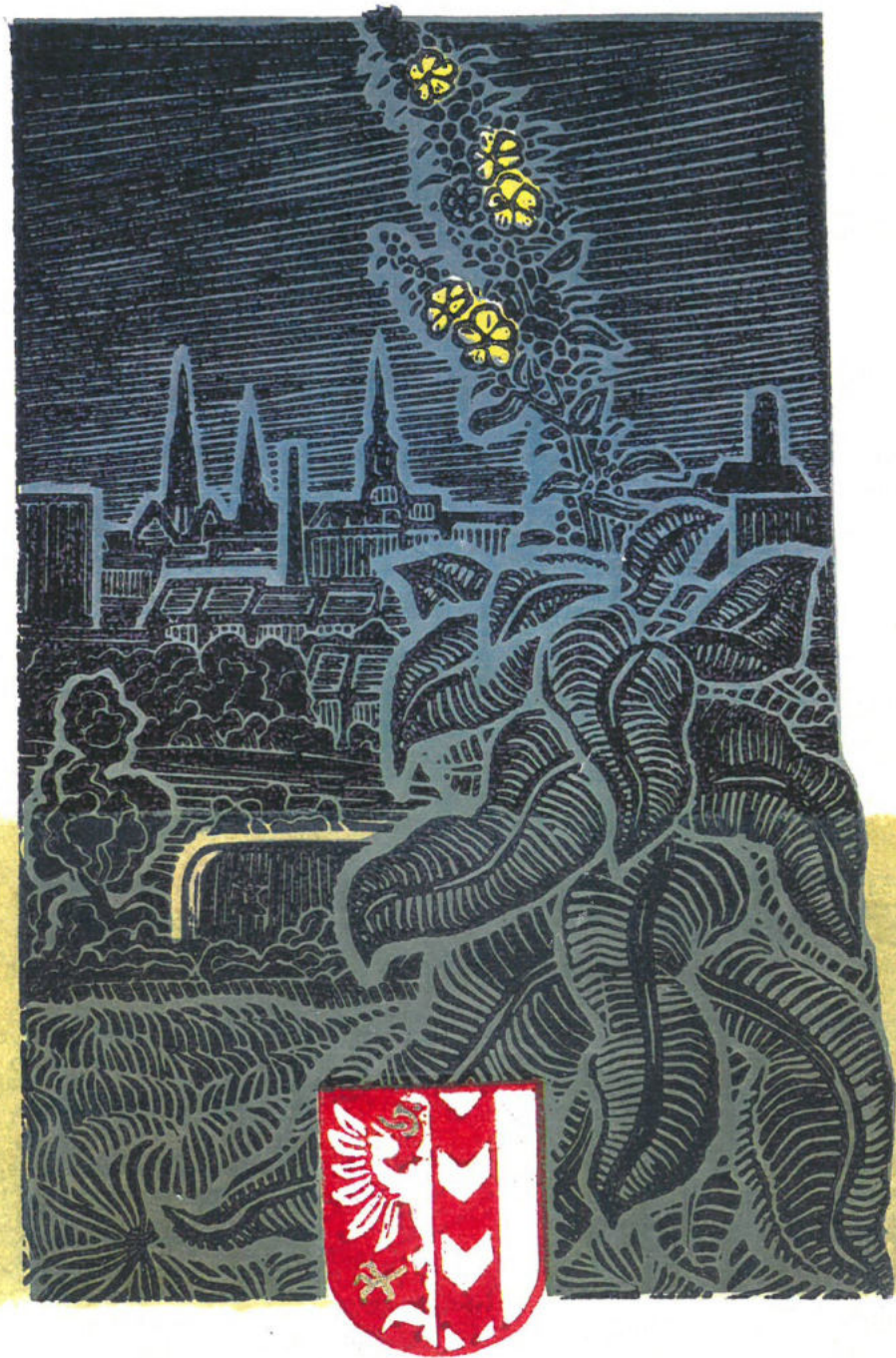

Kronika
statutárního města
Opavy

Zápis za rok 1997

Opava, říjen 1998

Kronika statutárního města Opavy

Zápis za rok 1997

Opava, září 1998

Úvodem

Letošní zápis do kroniky našeho města nebude příliš radostný. Rok 1997 se zapisuje do historie Moravy a Slezska jako rok ničivé stoleté povodně.

Proto je i velká část zápisu věnována právě této katastrofické situaci, která neušetřila ani naše město. Problémy kolem záplav však se dotknou i všech dalších kapitol, poněvadž ovlivnily život města a jeho obyvatel ve všech sférách a na dlouhou dobu.

Otřesy zachvátily i naši vládní a politickou scénu a této tematice věnuji úvodní část zápisu.

Opava, květen 1998

Dr. Magda Plačková

kronikářka města Opavy

politických událostí roku 1997 v naší vlasti

4. ledna se oženil prezident Václav Havel se svou přítelkyní - herečkou Dagmar Veškrnovou, která mu byla velkou oporou v době jeho nemoci.

7. ledna byla jmenována nová ministryně spravedlnosti Vlasta Parkanová (ODA) místo odstoupivšího Jana Kalvody, který se vzdal všech svých funkcí. Vyvodil tak osobní odpovědnost za neoprávněné používání titulu doktor práv.

14. ledna vypukla akce „Zemanův kufřík“. Předseda poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Miloš Zeman předal prezidentu Havlovi kufřík s utajenými materiály, které však prezident za tak závažné, jak předpokládal Zeman, neshledal.

21. ledna navštívil německý kancléř Helmut Kohl Prahu k projednávání zásad česko-německé smlouvy. Předseda republikánů Miroslav Sládek spálil při této příležitosti demonstrativně německou vlajku, za což byl trestně stíhán a souzen - po celý rok však neúspěšně pro svou absenci na soudním jednání.

28. ledna vypukla řetězová stávka učitelů nespokojených s nízkým platovým ohodnocením. Namnoze však probíhala symbolicky.

od 3. února probíhala pětidenní stávka železničářů, nespokojených se svými

platy a s koncepcí železnic vůbec. Stávka ochromila nejen osobní, ale zejména nákladní přepravu. Zvláště bolestně ji pocítily velké podniky, hlavně železářny na Ostravsku.

14. února byla podepsána Česko-německá deklarace, která by měla upravit česko-německé vztahy. Nevyřešila však otázku odškodnění obětí německé nacistické zvěle. Z německé strany s ní projeví nespokojenost bývalí sudetští Němci, kteří požadují zrušení tzv. Benešových dekretů.

14. března byl na sjezdu České strany sociálně demokratické do čela zvolen opět Miloš Zeman. Ze strany byl pro zásadní porušování jejího programu vyloučen Jozef Wagner, který při parlamentním hlasování vyjádřil důvěru vládě.

23. března byl zvolen na ústředním sněmu Občanské demokratické aliance do čela na místo Jana Kalvody Michael Žantovský, dosavadní velvyslanec ČR v USA.

19. dubna se poprvé přiznávají ekonomické potíže ČR a vláda vyhláší úsporná opatření v tzv. I. balíčku vlády. Občanská demokratická strana přiznává jako nejsilnější politická strana na těchto neúspěších svou spoluodpovědnost.

25. dubna navštívil ČR u příležitosti svatovítského milénia papež Jan Pavel II. Jeho cesta směřovala do Hradce Králové a do Prahy, kde se na Letné shromáždilo na 25 000 lidí.

30. dubna se v Občanské demokratické alianci vytvořila pravá frakce v čele s Ivanem Maškem.
12. května byl jmenován Tomáš Kvapil (ODA) ministrem regionálního rozvoje.
- Podle květnových výzkumů veřejného mínění vzrůstá přízeň ČSSD nad 20 % (na úkor ODA a ODS). Ministr Vladimír Dlouhý veřejně kritizuje vládní politiku Václava Klause.
17. května kritizuje veřejně tutéž politiku prezident ČR Václav Havel.
24. května Vladimír Dlouhý odchází z vlády do akciové společnosti zahraničního obchodu. Jeho post obsazuje dosavadní velvyslanec ČR ve Francii Karel Kühnl. Z vlády odchází dále Ivan Kočárník, ministr financí. Na jeho místo přechází Ivan Pilip, dosavadní ministr školství. Jeho vystřídal dosavadní velvyslanec v Německu Jiří Gruša.
- Vláda Václava Klause přiznává další ekonomické neúspěchy. Její II. balíček úsporných opáření zastavuje propad naší měny na světové burze. Škrty v rozpočtu vyplývající z tohoto balíčku budou 20 mld. Kč.
29. května ministr zemědělství Josef Lux veřejně kritizuje Václava Klause za zatajování informací o finančních machinacích.
30. května kritizuje premiéra Klause Josef Zielenec, ministr zahraničí. Kritiky obou ministrů však Václav Klaus odmítá.
20. června hlasování o důvěře vládě v Parlamentu ČR. Jeden hlas (opět Jozefa Wagnera) rozhodl o přiznání důvěry (101:99 hlasům).

- *Během června vyvstaly další problémy: padlo několik cestovních kanceláří se ztrátou peněz klientů.*

6. července začaly na Moravě a ve Slezsku povodně. (Jejich průběhu bude věnována celá další kapitola tohoto zápisu.) Povodňové škody byly zdrcující: utonuli či zahynuli při povodních 43 lidé a 7 zemřelo následkem povodní vesměs na infarkt. Další desítky lidí zemřely při odklízování následků povodní na různé infekce. Škody byly vyčísleny na 60 mld. Kč.

od 1. srpna byly zvýšeny starobní důchody o 6 % a 140,- Kč pevné částky.

1. září bylo zvýšeno jízdné na železnici o 33 %.

27. září na sjezdu KDU-ČSL kritizuje Josef Lux opět vládu Václava Klause.

8. října Někteří Romové se pokusili o přesun do Kanady po odvysílání programu „Na vlastní oči“ v TV Nova o spokojeném životě Romů v této zemi. V říjnu byla zavedena víza pro výjezd do Kanady pro všechny občany ČR. Romové poté vyjíždějí do Francie a Anglie, většina se jich však pro neudělení azylu v těchto zemích vrací do ČR.

8. října byl založen Politický klub z iniciativy poslanců Parlamentu ČR Wagnera, Bratinky a Kocába.

17. října rozhodnuto ve vládě omezit další valorizaci starobních důchodů a provést ji až inflace dosáhne 10 % (místo dosavadních 5 %). Opozice je proti a předseda ČSSD Miloš Zeman označil vládu za vládu zlodějů a lhářů. Proti tomu se ohradil premiér Klaus. Díky

Wagnerově hlasu prošel v parlamentu návrh vládního rozpočtu. Poslanci za ČSSD upozornili, že v rozpočtu není vůbec položka pro valorizaci důchodů.

23. října odchází z vlády ministr zahraničí Josef Zelenec. Prezident Havel váhá s přijetím jeho demise.

- Během října dle výzkumů veřejného mínění nastal velký pokles důvěry vládě.

- Nastal i pokles naší koruny vůči německé marce - blíží se k poměru 20:1.

- Zhoršuje se zdravotní stav prezidenta Havla (teploty, zápal plic). Byl hospitalizován ve vojenské nemocnici v Praze - Střešovicích.

5. listopadu byl jmenován nový ministr zahraničí Jaroslav Šedivý, dosavadní velvyslanec ČR ve Švédsku. Prezident Havel se k tomuto aktu uvolnil z nemocnice, byl však značně indisponován (těžce dýchal).

8. listopadu proběhla na Staroměstském náměstí v Praze demonstrace odborářů proti politice vlády. K davu promluvil předseda Českomoravské komory odborových svazů Richard Falbr.

13. listopadu bylo schváleno v parlamentu zrušení 14. platů ústavních činitelů a zavedení školného na vysokých školách v rozsahu 3 - 9 tisíc Kč ročně. Byly regulovány přídatky na děti podle výdělku v rodině, u rodin s průměrnými příjmy nad 2,2 životního minima na osobu měsíčně byly zrušeny. Podpory v nezaměstnanosti byly sníženy o 10 % a valorizace důchodů schválena až při 10 % inflaci.

28.listopadu byla zveřejněna zpráva o tajném sponzorování ODS bývalým tenistou Milanem Šrejbrem, hlavním akcionářem Třineckých železáren. Také bylo zveřejněno, že ODS má pravděpodobně tajné konto ve výši 160 mil. Kč ve švýcarské bance. Do konce roku 1997 však nebylo nic z těchto nařčení potvrzeno.

28.listopadu vystoupili ve večerním televizním vysílání zpráv Jan Ruml a Ivan Pilip a navrhli odstoupení premiéra Václava Klause (ten odletěl služebně do Sarajeva). Současně ministři za ODA a lidovou stranu odcházejí z vlády.

29.listopadu se vrátil Václav Klaus. Uzavřené jednání v sídle ODS na Malé Straně v Praze předčasně opouštějí Jan Ruml a Ivan Pilip, inzultováni shromážděnými příznivci Václava Klause před budovou sídla ODS.

30.listopadu se shromáždili příznivci Václava Klause na Václavském náměstí. Vystupuje zde manželka premiéra Lívie Klausová a předčítá dopis svého syna otci, ve kterém je otec - Václav Klaus vyzván, aby jako jediný schopný setrval ve funkci. Shromáždění bylo svoláno narychlo pražským primátorem Janem Koukalem. -

1. prosince vyzval prezident Havel primátora Koukala k rezignaci na funkci za vyvolávání vášní na nepovoleném shromáždění na Václavském náměstí. Nakonec se však oba dohodli.

- Prezident přijal demisi vlády. Premiér Klaus oznamuje, že ODS přechází do opozice. Očekává se rozhodnutí ODS na kongresu v

Poděbradech. Ale vše se dále protahuje. To nepřijatelné pro další vládní strany - lidovce a ODA. Snaha jmenovat úřednickou vládu bez ODS.

2. prosince odcházejí z ODA stoupenci pravé frakce - poslanci Hofhanzl a Mašek.

4. prosince prohlásil Václav Klaus, že ODS chce vstoupit do nové vlády.

6. prosince vybuchla bomba u domu Ivana Pilipa. Jeho byt v 1. patře nebyl poškozen. Nikdo nebyl zraněn.

8. prosince byl pověřen Josef Lux prezidentem ČR jednáním o sestavení nové vlády. Zaznamenán pokles důvěry v ODS (na 18 %) v ODA (na 4,8 %). Naproti tomu vzrůst důvěry v ČSSD (29 %), v KSČM (10 %). Lidovci setrvávají na 9 % a republikáni na 6 %.

9. prosince prezident na shromáždění v pražském Rudolfinu ostře kritizoval politiku vlády Václava Klause a setkal se ze souhlasem většiny přítomných. Václav Klaus, sedící v první řadě, nikterak nereagoval a ihned po ukončení akce se ohradil a obvinil prezidenta z vyhlášení nepřijatelné třetí cesty.

V těchto dnech navržen Václav Havel vládní koalicí (ODA, KDU-ČSL a částí ODA) spolu s ČSSD na kandidáta pro volbu prezidenta ČR. Nenavrhla ho KSČM (ta navrhla vlastního kandidáta) a republikáni.

12. prosince byl schválen (opět díky Wagnerovu hlasu) rozpočet vlády na rok 98.

13. prosince odletěl prezident Havel na jednání Evropské unie v Lucemburku o vstupu ČR do Unie.

- Téhož dne proběhl očekávaný Kongres ODS v Poděbradech za nebyvalé účasti sdělovacích prostředků i ze zahraničí. Předsedou zvolen opět Václav Klaus, další kandidát, Jan Ruml, neprošel. ODS se rozhodla jít do nové vlády, nikoliv do opozice, jak dosud proklamovala.

- Lux navrhuje prezidentu ČR tři kandidáty na premiéra české vlády: ministra Šedivého, ekonoma Švejnara a guvernéra České banky Tošovského. Poslední z nich nabídku přijal.

15. prosince byl prezidentem ČR jmenován premiérem Josef Tošovský. Nastala kuriózní situace: máme dva premiéry!

19. prosince se v ODS vytvořila názorová platforma vedená Janem Rumlem (Pilip, Stráský, Uhde, Vodička, Volák a další).

30. prosince byl návrh nové vlády předložen prezidentovi, a to po širokém jednání s mnoha odborníky. Nový premiér Josef Tošovský preferuje vládu odborníků, kterou i ČSSD je ochotna podpořit, budou-li v roce 1998 vypsány předčasné volby.

- Na prahu stanula naše politická scéna v rozporuplné situaci. Ani kompetence staré a nové vlády nebyly jasně vyhraněny. To přineslo i ekonomické potíže zejména v propadu naší měny a také v růstu nedůvěry zahraničních investorů v orientaci na naše podniky.

Důsledky nedostatečně prosperující ekonomiky a chybějících finančních prostředků ve státní pokladně přinesly k nelibosti valné většiny občanů řadu cenových deregulací a úsporných administrativních opatření znamenajících výrazné zdražování. O některých již byla zmínka ve výše uvedeném přehledu. O dalších se zmíním na závěr této kapitoly:

- v lednu došlo ke zvýšení cen vodného a stočného o 9,4 %, odvozu odpadků o 3,8 %, žakovského jízdného v autobusech o 6,5 %, zákonného pojištění motorových vozidel o 28,9 %, tabákových výrobků o 3,8 %.

- v dubnu umožnila deregulace cen v oblasti spojů zdražení o 15,2 %.

- v červenci došlo k nejvýraznějšímu uvolnění cen základních ukazatelů: u čistého nájemného v bytech v průměru o 47,9 %, u cen tepla o 33,4 %, u elektřiny a plynu o 15,3 %, u poplatků za rozhlas a televizi o 49,3 %.

- v září byla zvýšení u osobní železniční přeprava o 49,3 %.

Přičteme-li zvyšování cen potravin a spotřebního zboží, znamenalo to pro občana velkou finanční zátěž, poněvadž růst příjmů a důchodů byl značně pomalejší. A tak se procento nespokojených občanů zvyšovalo.

K úmrtí významných osobností

V roce 1997 nás navždy opustila řada našich významných osobností České republiky:

30. ledna zemřel v požehnaném věku 99 let zakladatel čsl. pediatrie **prof. Josef Švejcar**. Jeho jméno se zapsalo do análů světové medicíny. Šlo o laskavého člověka, který si navzdory věku uchovával duševní i fyzickou rovnováhu.

Odešlo několik našich spisovatelů:

3. února se náš národ rozloučil s klasikem české literatury **Bohumilem Hrabalem**, který se dožil 82 let. Zemřel tragicky - vypadl z okna nemocnice, ve které se léčil.

6. února odešel básník a spisovatel **Ivan Skála** ve věku 74 let.

5. dubna zemřel ve věku 87 let spisovatel a dramatik **František Kožík**.

16. července odešel ve věku 90 let spisovatel a ochránce přírody **Jaromír Tomeček**.

5. listopadu zemřela naše spisovatelka **Helena Šmahelová** ve věku 87 let.

16. dubna odešel z politického života ve věku 66 let politik z doby Pražského jara a později politolog v emigraci **Zdeněk Mlynář**. Jeho pohřbu se zúčastnil i bývalý prezident SSSR Michail Gorbačov.

Ze sportovního světa zaznamenávám:

23. ledna odchod našeho 88letého gymnasty, olympionika třicátých let, **Aloise Hudce**.

Připomeňme si ještě několik osobností ze světa, které nás letos opustily:

31. srpna zemřela v Paříži po autonehodě v mladém věku 36 let britská princezna z Walesu **Diana Spencerová**, bývalá manželka prince Charlese. Její velkolepý pohřeb sledoval díky televizním přenosům celý svět. Dobročinné akce Diany se hluboce vryly do povědomí lidstva.

5. září odešla ve věku 87 let nositelka Nobelovy ceny míru, indická misionářka albánského původu **Matka Tereza**, drobná žena velkého ducha a srdce.

25. června opustil svou práci největší oceánolog **Yves Cousteau** ve věku 87 let.

Zemřely dvě významné osobnosti ruské kultury a umění:

12. června spisovatel a hudebník **Bulav Okudžava**.

1. srpna klavírní virtuóz **Svjatoslav Richtěr**, který v 70. letech vystoupil i v opavském divadle. (Zde připomenu jednu perličku. Před

vystoupením si Mistr přál vidět koncertní jeviště. Bylo „vyzdobeno“
družebním čs.-sovětským transparentem. Richtěr oponoval: „Zde
bude koncert, ne schůze.“)

severo
občany
množs
toku, n
plochy p

Z historie

Pavla
Hrubá
dívka
vst přich
se p
Tady
Černá
Hodě
Puch
mířeno

Povodeň 1997

V červenci letošního roku došlo na území Moravy, Slezska i severovýchodní části Čech k povodním, jejichž rozsah nebyl ani nejstaršími občany, ani jejich předky, kteří by o nich mohli vyprávět, zaznamenán. Enormní množství srážek od prvních červencových dnů zvýšilo hladiny některých vodních toků, mezi něž patřila i naše řeka Opava, natolik, že byly zaplaveny nedozírné plochy polí a lesů, ale i městské a venkovské zástavby.

Z historie opavských záplav

Povodně na řece Opavě, která vždy reagovala na srážkovou situaci v Hrubém Jeseníku, pod jehož nejvyšší horou Pradědem pramení, se objevovaly v dávné i nedávné historii oblasti. Je zajímavé, že skutečně zhruba po 100 letech však přicházela katastrofická povodňová vlna. V dochované kronice Kateřinek se píše o roce 1813, kdy přišla na Opavu povodeň, jakou nikdo nepamatuje. Tehdy údajně pět dní bez ustání pršelo a nejvyšší vodu zaznamenali kolem Černé ulice v Kateřinkách. Rybáři zachraňovali na lodkách ohrožené občany. Hodně domů bylo pobořeno a také úrodné půdy odplaveno.

Podobná situace nastala 11. července 1903, kdy bylo rovněž zcela zničeno mnoho domů, utonul dobytek. Dva občané přišli o život. K záchranným

pracím bylo povoláno vojsko s pontony až z polského Krakova. Teprve čtyři roky poté však bylo vedením města rozhodnuto o regulaci řeky na území městské zastávky a s prací bylo započato v roce 1908. Během tří let byla úprava a regulace břehů řeky ukončena podle projektu stavitele Angela Migliariniho. Spodní řečiště bylo dimenzováno na šířku 17 m, horní 54 m. Stavbu financovaly z 50 % zemské úřady, ze 43 % město Opava a ze 7 % obec Kateřinky.

Přes tuto, na svou dobu vynikající regulaci řeka Opava ve svém úsilí rozlít se co nejvíce zcela neustala, pokud do ní přibyly srážky. V roce 1940 byly opět zaplaveny Kateřinky, regulace řeky však dravé a mohutné přívaly vydržela.

Příčiny letošních záplav

V letošní povodni byla hladina řeky o 30 cm vyšší než v roce 1903. Jak k tomu došlo? V dolní části povodí řek Opavy, ale také v povodí Odry, Ostravice a Olše je značná hustota osídlení, ohrožovaného obtížně usměrňovatelnými vodními přívaly z horských srážek. Beskydské toky byly s rozmachem ostravské průmyslové oblasti soustavněji upravovány, zatímco jesenické nikoliv. To byl jeden z důvodů, proč se zde vody ze špatně udržovaných břehů a koryt toků v povodí řeky Opavy tak rozlily.

V sobotu 5. července začala postupovat z oblasti Alp k severovýchodu mohutná tlaková níže doprovázená studenou frontou. Její srážkové pásmo citelně zasáhlo Slezsko a severní Moravu. Vytvořilo se totiž tzv. stříhové proudění - v horních vrstvách proudil teplý a vlhký vzduch ze Středomoří, v

dolních chladný ze severu. Srážkovost podporovaly svým návětrím Jeseníky i Beskydy.

Vytrvale pršelo celou neděli 6. července a srážky přesáhly 100 mm (t. j. 100 l dešťové vody na 1 m²). S menšími přestávkami pokračuje vytrvalý déšť až do ranních hodin 9. července, kdy začala tlaková níže ustupovat k východu. Nejintenzivnější srážky byly v těchto dnech zaznamenány v neděli 6. července, kdy v Beskydech na Lysé hoře spadlo 234 mm. Do 9. července na tomto území bylo zaznamenáno na 600 mm srážek, t. j. 51 % celoročního úhrnu. Povodí řeky Ostravice však udržela v přijatelných mezích především přehrada v Šancích, která však 8. července, kdy povodeň vrcholila, hrozila protržením. Naštěstí vydržela a po opadnutí vody byla vypuštěna a opravena. V jesenickém povodí řeky Opavy, však došlo k rozsáhlému rozvodnění, i když čtyřdenní srážky v oblasti Pradědu byly o něco menší, než v Beskydech. Čtyřdenní srážky zde přinesly 454 mm/m². Opava se postupně rozlila v celém toku až po ústí do Odry a její vzduťi poznamenalo naše město od pondělí 7. července v dopoledních hodinách. Vraťme se však ještě k jejímu hornímu proudu, kde bylo jako první postiženo povodí od Vrbna pod Pradědem po Krnov už v neděli 6. července. Proudem stržené porosty zatarasily mosty a tak namnoze vyvedly řeku do nových koryt i přes zástavbu obcí Vrbna, Široké Nivy, Nových Heřmínov, Zátora a Brantic. Byly pobořeny desítky domů, zničeny mosty, komunikace. Stejně tomu bylo i na řece Opavici mezi Holčovicemi a Městem Albrechticemi.

Maximální úhrny srážek v povodích naší oblasti od 5. do 9. července

- Z povodí Odry napršelo nejvíce ve Frenštátě - 491 mm.
- Z přítoků Odry na Rejvízu 513 mm, v Jeseníku 512 mm, v Bělé 439 mm.
- Z povodí Opavy na Pradědu 454 mm, v Heřmanovicích 428 mm, ve Skřipově 329 mm, v Opavě 203 mm.
- Z povodí Ostravice na Lysé hoře 583 mm, v Šancích 617 mm (maximum!).
- Z povodí Olše v Tyře 393 mm.

Z chronologie záplav naší oblasti

- 05.07. v noci 1. stupeň povodňové aktivity na Lubině ve Veřovicích
a 2. stupeň povodňové aktivity na Ondřejnici v Kozlovicích
- 06.07. v noci 1. stupeň povodňové aktivity na Olši, Stonávce, Ostravici
v 05.00 hod. 3. stupeň povodňové aktivity v Bělé pod Pradědem
v 11.00 hod. zaplavení Příborska, Šenova, Ostravy - Staré Vsi
v 16.30 hod. zaplavení Vrbna
v 19.00 hod. záplava v Široké Nivě
ve 23.00 hod 3. stupeň povodňové aktivity v Bruntále a Karviné
- 07.07. ve 03.00 hod. záplava na horní Opavě (Zátor...)
v 05.30 hod. zaplavení Krnova

- v 08.30 hod. 3. stupeň povodňové aktivity v Opavě
- v 09.00 hod. záplava na Odře v Bohumíně
- ve 12.00 hod. zaplavení Opavy - Vávrovic, Opavy - Kateřinek a části pravobřeží v Opavě - městě a Opavy - Malých Hoštic
- ve 14.45 hod. podemleté tratě Českých drah Přerov - Bohumín, u Jeseníku nad Odrou vykolejil rychlík
- v 19.45 hod. přerušeno vlakové spojení Opava - Ostrava Svinov
- 08.07. 06.00 hod. další záplavy na řece Opavě (Lichnov...)
- 11.00 hod. záplava na Odře na Vítkovsku
- 16.30 hod. trhliny na přehradní hrázi Šance
- 19.00 hod. stav ohrožení pro Ostravu
- 23.00 hod. výpust části nádrže Šance po předchozím oznámení do Polska, příprava evakuace

Útok povodňové vlny na Opavu

Povodňová vlna z horních toků nabývala na středním toku Opavy na mohutnosti už od ranních hodin 7. července. Byl zaplaven Krnov a voda se zde rozlila z obou zde protékajících řek Opavy i Opavice a pronikla až do centra města. Nebyla zde prakticky žádná ochrana před touto záplavou, která se zde očekávala v menší intenzitě. To, co zaplavilo město, však bylo označeno jako voda pěti století. Pomohly tomu i zatarasené mosty, na které se navěšovaly připravené stromy. Poměrně pevná regulace však udržela rozlité toky v jejich

korytech. Stejně tomu bylo i v našem městě. Hladina Opavy se zde začala zvedat, už od deštivé neděle 6. července. V pondělí ráno 7. července už protékal městem mohutný kalný tok, zaplavující dolní břehy a převyšující úroveň, na niž byla regulace řeky dimenzována. Stále se zvyšující hladina a neradostné zprávy z Krnova avizovaly, že povodňová vlna Opavu neušetří. Nebylo však jasné, kdy a v jaké síle dorazí. Varující tlampače byly vyslány pouze na Kolofíkovo nábřeží. Následná situace však ukázala, že toto upozornění na blížící se živel bylo nedostatečné.

Město bylo napadeno průtokem od Palhance. Kolem poledne již došlo ke dvojímu protržení jezu v městských sadech. Voda pronikla do pravobřežní části města a zaplnila terén Sadové a Mostní ulice a spojila se s městským náhonem. Postupně byly zahlceny naplaveninami všechny čtyři mosty na území Opavy i železniční na trati Opava - Hlučín a všechny lávky. Největší vzdutí nastalo u mostu na Ratibořské a u lávky na Černé ulici. Mezi 11. a 12. hod. byly již vstupy na mosty přehrazeny červenobílými lany a hlídky odmítaly občany, dožadující se přechodu, na mosty vpustit, avšak marně. Po poledni se už voda přes mosty přelévala a zaplňovala okolní ulice a lidé se brodili nadále ke svým rodinám. Okolo 14. hod. již tvořila vybřežená voda asi kilometr široký tok, který zaplavoval domy, suterény paneláků, vymílal chodníky, porosty, odplavoval zaparkovaná auta, vyplavoval obchody, sklady, dílny, školy, sociální ústavy ... Nejvíce byla postižena městská část Kateřinky, ale také pravobřeží města od Mostní po Těšínskou ulici. V 16. hod. byl naměřen průtok 385 m³/s. Šlo o největší průtok v celém povodí Opavy.

V okrajových částech zasáhla povodňová vlna nejvíce Držkovice, Vávrovice, Palhanec a za městem malohoštický katastr. Zde v polích mezi městem a Malými Hošticemi došlo k nejširšímu plošnému rozlivu. Pod vodou se ocitly lány malohoštických zelinářů a další pole. Zaplaveny byly i opavské zahrádkářské kolonie jak za městskými sady, tak u Ostroje. Odpoledne se připojil k záplavě vydaný déšť, který hladinu řeky zvyšoval.

Na řece Moravici se záplavy díky retenčním účinkům přehrad na Slezské Hartě a Kružberku neprojeví. Problémy však způsobil Otický příkop, na trase starého koryta říčky Hvozdnice, která se u Otic vylila. Naproti tomu říčka Jaktarka se díky loňskému vyčištění nerozlila.

Mé svědectví o povodni

Jako pamětnice vyličím, jak jsem od počátku prožívala povodňovou situaci já. Jen pro dopřesnění mého stanoviska uvádím, že bydlím v 9. poschodí paneláku na Holasické 8, který je situován ze všech bloků neblíže řeky, hned za Kolofikovým nábřežím.

V pondělí ráno 7. července jsem vstala a můj první pohled patřil světlehnědému toku, mírně se rozlévajícimu již po spodních travnatých březích. Nebyl to pohled zrovna uklidňující, ale nebylo to poprvé, co řeka po vydatnějších srážkách takto vyplňovala své koryto. Proto jsem se odebrala v klidu do své kanceláře na radnici.

V dopoledních hodinách asi kolem desáté, ke mně nahlédla paní Hana Bogdalová ze sousední kanceláře, která má na starosti požární ochranu ve městě a sdělila mi, že se k Opavě blíží povodňová vlna, která již zaplavila celé centrum města Krnova, a má dorazit do Opavy asi za dvě až tři hodiny. U všech opavských mostů a lávek jsou už prý hlídky, které omezují už i pěší provoz. Tato zpráva mi nedodala klidu a byla jsem překvapena, že se o této situaci důrazně neinformuje veřejnost. Do 11 hodin jsem vytrvala na pracovišti, poté jsem se však kvapně odebrala k domovu do Kateřinek, kam již veřejná osobní doprava ani žádná jiná nesměřovala. Již z dálky jsem viděla, jak most - v objetí vydouvajících se vln - byl z obou stran hlídán pověřenými osobami, asi hasiči, kteří již nechtěli nikoho nechat přejít. „Může se nárazem vln prolomit!“, volali na neposlušné občany, kteří se stejně jako já protáhli pod pruhovaným červenobílým lanem, nataženým napříč jako závora. S obavou jsem proběhla po mostě, který již místy přelévaly dorážející vlny a stavila jsem se na nákup něčeho k snědku do samoobsluhy U Opavice. Bylo mi dopřáno ještě něco nakoupit, když zhasla světla, i provoz pokladen se zastavil. Obchod byl uzamčen a fronta lidí, převážně matek s dětmi, už nenakoupila. Dodatečně se ukázalo, že by se nic nestalo, kdyby byly potraviny např. chleba a vody občanům rozděleny zdarma. Obchod byl totiž vyplaven „z první ruky“ a jeho zboží bylo znehodnoceno.

Do 9. patra našeho paneláku už jsem musela vyšlapat pěšky. Až doma jsem zjistila, že jsem nekoupila vody a tak jsem se hodlala znovu pokusit o doplnění nákupu. Začalo pršet. Přistoupila jsem k oknu a vtom se mi naskytl

nečekaný pohled. Po silnici se přibližovaly jazyky špinavé vody - jako v hororovém filmu. Také z míst, kde byly kanálové mříže, začala vystupovat voda. Sběhla jsem do přízemí, před domem však již hučel souvislý proud a hladina vody stoupala doslova před očima po schodech.

Na ulici se už tedy vyjít nedalo. Nezbylo mi než se vrátit nahoru do bytu. Celou Holasickou ulicí se už valila řeka, na její hladině se začaly pohybovat kontejnery s odpady i zaparkovaná vozidla. Z druhé strany bytu, z balkónu, pak vidím unášet v proudu rozšiřující se řeky červené osobní auto jako hračku. Kolem 15. hodiny se už valí voda i Nákladní ulicí přes dolní část náměstí Osvoboditelů až po parčík s památníkem Rudarmějců a Zámeckým okruhem zaplavuje i pravobřeží města včetně Těšínské ulice. Mezitím je už kateřinské levobřeží pod vodou až po Vrchní ulici s kostelem sv. Kateřiny. Zde záplava chválabohu končí. Do večera se vytvořila obrovská vodní plocha na hoštických polích. Holasickou ulicí proudí divoká řeka, omývá náš dům z jedné strany, proud z rozlité řeky Opavy pak ze strany druhé. Jsme na ostrově. Vydrží základy domu tento nápor?

Situace v domě byla stále tíživější. Vyšší patra se ocitla bez vody, všichni pak bez plynu a elektřiny, bez telefonního spojení. (Později se dovídám, že vodovodní síť musela být převedena na náhradní menší vodojem na Hillově ulici, poněvadž přivaděč od Chvalíkovice byl narušen. Zpřetrhány byly plynovody vedoucí přes řeku Opavu. Poškozeno bylo i rozvodné zařízení elektřiny.)

Sleduji, jak ojediněle přecházejí ještě i odpoledne lidé po mostě na Ratibořské, přes který se už valí voda. Přecházejí na vlastní nebezpečí, ulicí se

brodí už po pás ve vodě. K večeru se však již proudem přejít nedá. V deštivém šeru je vidět v ulicích už jen barevné čtverečky střech vozidel na souvislé vodní ploše, ze které se tyčí domy. Někteří lidé vycházejí na ploché střechy bloků. Nad zatopenou oblastí létá vrtulník. Jednou spouští po laně někoho u mostu, podruhé někoho vytahují po laně nějaké zavazadlo ze střechy protilehlého paneláku. (Později jsem se dověděla, že šlo o přesun zesnulého, který podlehl stresovému infarktu.) Na střeše stejného domu po setmění kolem 21. hodiny mávají bílým prostěradlem a krouží rozsvícenou baterkou. V této době však již vrtulník nepřistával. (Šlo o dalšího zesnulého.)

Celou noc z pondělí na úterý, ze 7. na 8. července kolem našeho bloku na Holasické hučely proudy vody a do toho pršelo a pršelo. Bylo to nesmírně deprimující. Stála jsem na balkóně v úplné tmě, vodu kolem bylo jen slyšet. Při dotyku na kovový okraj balkónového zábradlí jsem ucítila slabou vibraci. Nezdálo se mi to.

Nikdo netušil, jak dlouho bude toto děsivé divadlo trvat. Málokdo měl dostatek jídla a pití. My dva s manželem jsem usrkávali z poloprázdné láhve Dobré vody. Jídlo nám nikterak nechybělo, ani nebyla chuť. V domě jsme měli dvě miminka, odkázaná na teplé sušené mléko. V celém bloku však nebyl vaříč, který by se obešel bez odpojených zdrojů. Díky solidaritě s k ohřevu mléka použilo shromážděných svíček. V paměti mi vyvstal obdobný stav z dětství, kdy jsme se tři týdny ukrývali v mém rodišti na jižní Moravě v hlubokém sklepě a nad námi od 15. dubna do 8. května 1945 běsnila fronta. I to lidé museli přečkat. (A uvěznění v krytech pokračovalo dalších několik dnů pro naše matky,

sestry, babičky po příchodu osvoboditelských vojsk Rudé armády. Bohužel.)

Musel však být tento stav tak dramatický, kdyby byli občané od dopoledních hodin, kdy bylo jasné, že povodňová vlna z Krnovska záhy dorazí, veřejně upozorněni? Mohli se lépe připravit, zásobit, zachránit to nejdůležitější z přízemních domů (u nás ze sklepů a suterénů). Lidé se shodovali na obžalobě, kterou nikdo ani po uplynutí času po povodni z vedení města nesejme. Nehumánní byl i přístup vedení naší samoobsluhy, patřící fy Contact City, u kterého jsem byla. Místo aby lidi v situaci, kdy několik desítek metrů vedle se už valila povodňová vlna, zásobila, zavřela před nimi dveře. Zanedlouho byla stejně vyplavena. (Později jsem se dozvěděla o přístupu např. p. Kajnara, který ve své prodejně na křižovatce Pekařská - Rolnická skutečně dával postiženým chléb, vodu i pivo zdarma, měl otevřeno v pondělí 7. 7. až do večera a další dny vozil chléb z dolnobenešovské pekárny.)

V úterý ráno 8. července prší a je 14 °C. Voda se stále valí silným proudem, její hladina však o 30 cm poklesla. Vytyčila jsem si její výšku na protilehlém domě a podle ní se orientuji. Ulice jsou stále zaplavené. Vody však od rána prorážení obojživelné pontony, převážející lidi i potraviny a vodu. Avšak jen do některých domů - např. k nám, bohužel, nedorazily. Prší celý den, nejvíce večer. Je 19 °C. Nahoře ve městě proudil večer normální život, svítí se zde, jezdí. My jsme však stále uvězněni. Hukot prolétajících vrtulníků, které už stejně večer nepřistávají, je zneklidňující. Spojení s městem obstarávají zmíněné pontony nepřetržitě. Občas přecházejí za ruce se pevně držící odvážlivci, po pás i výše ve vodě. Po odpolední přestávce večer opět prší a po 18. hod. voda opět

stoupla do stavu včerejšího večera - podle mé pomyslné hranice. Přes den bylo 19 °C, noc nebyla příjemná, zásoby docházely, co bude dále, nikdo neodhadl, žádné zprávy ani předpovědi počasí se k nám nedostaly.

Ve středu **9. července** nad ránem ustal déšť. Hladina všudepřítomné vody se asi o půl metru snížila a vodní proudy i v řece ubraly na intenzitě. Několik statečnějších, spoře oděných mužů se vydala s taškami a dalším oblečením v podpaží na cestu stále zatopenými cestami přes most na nezbytné nákupy do města. Pouť to byla záludná, jak mi líčil můj manžel, který se rovněž takto vydal především pro pitnou vodu. Podemletý terén byl místy prohlouben natolik, že bylo možné skončit i po krk ve vodě. To se stalo jednomu muži před naší samoobsluhou na Ratibořské 2. Teprve až voda opadla, odhalila vyplavené chodníky, s odplavenou nebo zase s navršenou dlažbou.

V poledne se konečně objevilo sluníčko a oteplilo se na 25 °C. Voda ze zaplaveného terénu mizela před očima a odhalovala spoušť, kterou způsobila. Lidé vycházeli z domů, aby vyčistili chodníky a auta. Pitná voda tekla stále jen v nižších patrech, ani nebyla pitná a bylo jí málo. Lidé však myjí auta a zabahněné věci ze sklepů a suterénů, ze kterých voda opadla. Niže položené sklepy včetně podchodu pod silnicí na Ratibořské jsou stále zatopeny a řeka je vysoká po horní břehy. Zatopené jsou zahrádky, dvorky, sklepy i přízemí mnoha rodinných domků. Projíždí auto magistrátu s tlampačem, varující před velkou spotřebou vody. Pontony rozvázejí balenou vodu a některé potraviny. Do večera narostly na ulicích hromady všeho možného, co záplavy zničily. Večer a v noci opět pršelo. Vracely se obavy.

Ve čtvrtek 10. července a v pátek 11. července bylo velmi teplo. Už z rána ukazoval teploměr 20 °C. Voda dále klesá, obnažuje se spoušť v dolních sklepech. Lidé dále vyklízejí a bagry odvázejí odpad na skládku. Odpoledne je zapojen telefon, v noci začala téct i v horní části domů voda - zrzavá a páchnoucí. Postupně se během dalšího dne vyčistila. Plyn a elektřina však dodávány ještě nebyly. Teploty dosahují 25 °C. Z lidí teče pot, ale pracuje se a uklízí ...

V sobotu 12. července je ještě o 1 °C - 2 °C tepleji. Není „v provozu“ opět ani telefon, ani voda. Lidé škrábou zasychající všudypřítomné bláto. Zbývající voda s bahnem jsou ze sklepů odsávány. Hladina řeky dále klesá, objevují se už i spodní břehy s naplaveninami. Vojáci odklízají poškozenou chodníkovou dlažbu. Všem je horko.

V neděli 13. července pokračuje všeobecný úklid povodňové spouště, a to ve 29 °C ve stínu. Na slunci bylo v odpoledních hodinách o 10 °C více. Voda v řece klesla už téměř do svého koryta a odhalila vymleté břehy s původními pod travnatými porosty ukrytými betonovými deskami 90 let přetrvávající regulace, které se začaly zanedlouho uvolňovat a sjíždět.

Tolik z mých poznatků a nyní k faktickému průběhu jak jej zachycují zprávy povodňových komisí, hasičských sborů, orgánů města, policie, Charity a Červeného kříže, některých podniků, škol, v neposlední řadě pak regionálního tisku a rozbory a. s. Povodí Odry.

Oběti povodně na lidských životech

Už z piety chci předeslat jako první oficiální sdělení, že povodeň v našem městě se neobešla bez ztrát na lidských životech. Už v první den povodně 7. července utonuly tři osoby. První obětí záplavy se stal mladý občan našeho města, 22 letý student **Stanislav Kožaný**, kterého strhl proud u lávky Nákladní - Partyzánská ul., když se snažil přeplavat proud a dostat se za otcem do Kateřinek. Utonulý mladý muž byl nalezen až za tři dny na hoštických loukách. Další obětí byl 68letý důchodce **Miroslav Homola**, který byl zahlcen přívalem ve sklepě svého domu, na Hořicově ulici, už v odpoledních hodinách. Vodní proud za ním přirazil sklepní dveře, které již nebylo možné proti síle přívalu otevřít, a to ani spojeným úsilím přivolané posily. Pan Homola byl již mrtvý vyproštěn až o dva dny později, kdy voda opadla a sklep tak byl zpřístupněn. Na zaplavené křižovatce Kasárenská - Nákladní byla kolem 19. hodiny nalezena již bez života 62letá důchodkyně **Anna Vaňhárková**. Dodatečně bylo zjištěno, že byla navíc přejeta neznámým automobilem. Okolnosti jejího skonu nebyly blíže objasněny. Ještě v odpoledních hodinách byla totiž viděna se svým psem v náručí v poměrně dobré náladě. V Brumovicích utonul další opavský občan, 82 letý důchodce **František Kelner**.

Nelze podat výčet těch, kteří zemřeli pod tíhou stresu. Uvedu však dva z nich, kteří traumatizovaná nebezpečnou situací zemřeli bez lékařské pomoci následkem infarktu myokardu ve svém bytě v paneláku na zaplavené Holasické ulici v Kateřinkách v první den povodně 7. července večer. Prvním z nich byl

66letý důchodce **Jiří Schwarz**, bývalý místopředseda Městského národního výboru v Opavě. Minutou ticha, odbíjením zvonů a zvukem sirén byla 24. července úderem poledne uctěna památka obětí povodní - **čest jejich památce!**

K těmto neradostným řádkům však musím dodat, že nebýt úsilí záchranářů z řad hasičských sborů, vojáků, kanoistů i mnoha statečných spoluobčanů, byl by počet obětí mnohem vyšší. Lidé, kteří neuposlechli varování a podcenili vodní živel nebo své síly, způsobovali záchranářům nemalé starosti. Někteří uprostřed vodního proudu vylézali na střechy domů, zahradních chatek nebo zůstávali ve vozech na zaplavených cestách, jiní mávali ze střech domů a dožadovali se tak pomoci pro nemocné či zraněné. Tito všichni byli vyslyšeni a zachráněni i navzdory nebezpečí, které v proudech vody hrozilo a některé záchranáře i postihlo.

Ještě k celostátnímu počtu obětí: na území České republiky utonuly v tyto dny 42 osoby a dalších 70 zemřelo v důsledku absence potřebné lékařské pomoci na infarkt myokardu. Několik desítek občanů ovšem zemřelo na infekční onemocnění - hlavně žloutenku typu A - po odklízování odpadů a trosk v infikovaném prostředí.

Povodeň a městská povodňová komise

Na adresu Magistrátu města Opavy dopadala tvrdá slova odsouzení za to, že občané z oblastí ohrožených povodní nebyli včas a účinně varováni. O tom jsem se ostatně již zmiňovala a přiznám se, že v mnohém s těmito hlasy jako

„účastnice“ záplavy souhlasím. Nelze však tvrdit, že se náš samosprávný orgán v této katastrofické situaci od jejího počátku účinně neangažoval. Naopak. Už v neděli ráno **6. července** aktivizoval náměstek primátora Ing. Oldřich Vagner vzhledem k vytrvalému dešti a stoupající hladině řeky členy městské povodňové komise a už hodinu poté byla provedena obhlídka ohrožených periferních oblastí města. Večer v 18.30 hod. byl vyhlášen 1. stupeň povodňové aktivity a svolána městská povodňová komise ve složení: náměstci primátora města Ing. Vagner a Pavel Steyer, vedoucí odboru vnitřních věcí Ing. Žampa, vedoucí odboru životního prostředí Ing. Kůrečková, pracovnice magistrátu Ing. Kapušňáková a ředitel Městské policie Ing. Golka. Byl vyslán rozhlasový vůz s varováním do zahradních osad Zátíší za městskými sady. V 21.30 hod. byl vyhlášen 2. stupeň povodňové aktivity.

V pondělí **7. července** již ve 3. hod. ráno provedl kontrolu ohroženého území náměstek Steyer. V 5. hod. zastavil Dopravní podnik veřejnou městskou přepravu do částí Vávrovice, Držkovice. V 6. hod. zasedala okresní povodňová komise, která s Technickými službami města dohodla odstraňování spadlých stromů a větví, ohrožujících zahlcením mosty a lávky. V 7.30 hod. bylo do oblasti Vávrovic a Palhance povoláno vojsko. V 8. hod. nabídl svou pomoc městské povodňové komisi městský zastupitel Ing. Václav Klučka a posléze se ujal jejího vedení poté, co únava a srdeční slabost postihla jejího dosavadního místopředsedu Ing. Oldřicha Vagnera. Předseda komise primátor Mrázek byl t. č. v zahraničí. Krátce po 8. hod. nastalo první vybřežení toku, a to potoka ve Zlatníkách. V 8.30 hod byl vyhlášen 3. stupeň povodňové aktivity. Do 9. hod.

byly v Malých Hošticích zatopeny ulice Bezručova a Družstevní. Krátce nato byly připraveny na evakuace ohrožených občanů základní školy Otická, Englišova a Opava - Kylešovice.

Před 11. hod. byly uzavřeny ulice Karlovecká a Jaselská a byla nařízena evakuace Držkovic. Někteří občané zde přesun odmítli a následně pak museli být zachraňováni helikoptérou. Evakuovaní byli i všichni z městských sadů včetně psů kynologického klubu. Krátce po 11. hod. již byla zaplavena lávka na Palhanci a Mlýn Herber. Před 12. hod. byl uzavřen most na Ratibořské pro dopravu i pěší. Lidé však přecházeli ohrožený most, jak jsem uvedla ve své vzpomínce, až do večerních hodin.

Ve 12. hod. byl vyhlášen nejvyšší stupeň nebezpečí - stav ohrožení, poněvadž hladina řeky stoupla půl metru nad úroveň, kdy platil 3. stupeň povodňové aktivity. Zároveň byly uzavřeny ulice Ratibořská, Hlučínská a Partyzánská.

Ve 13. hod. zasedla městská povodňová komise v situaci, kdy povodňová vlna kulminovala v průtoku cca 300 m³ za sekundu. Neprodleně byly aktivizovány jednotky sborů dobrovolných hasičů z Vávrovic, Držkovic a Malých Hoštic. K záchranným pracím byl objednan vojenský vrtulník, šest vojenských vozidel a 50 vojáků. Komise zasedala pod Klučkovým vedením nepřetržitě. Před 14. hod. byly uzavřeny další komunikace a to Těšínská, Ovocná, Polní a most na Mostní. Ve 14.30 hod. po uzavření mostu na Pekařské se ocitly Kateřinky, které už byly z větší části zatopeny, bez přístupových cest, tedy jako na ostrově. V odpoledních hodinách přijížděly do města další hasičské a vojenské posily z

jiných okresů s technikou i vrtulníky. Na čluny a do vrtulníků byli nasazováni příslušníci Hasičského záchranného sboru Opava s radiostanicemi. Podle pokynů městské povodňové komise byla prováděna evakuace a první záchranění občané byli ubytováni v Dukelských kasárnách a v základní škole Otická.

Svou činnost zahájila i lékařská záchranná služba a zdravotnické středisko na Kostelní ulici v Kateřinkách. Český červený kříž zabezpečoval potraviny, oblečení a přikrývky a jejich rozvoz do zatopených míst. Pohyb techniky v záplavách však byl obtížný a ne vždy úspěšný. Už kolem 15. hod. se „utopila“ dvě záchranná vozidla Hasičského záchranného sboru Opava a dva čluny záchranářů z Kolína. Večer byla práce záchranářů ještě obtížnější. Do Kateřinek se dostali pouze zkušenější kajakáři z vodáckého oddílu a podávali operačnímu středisku ve městě potřebné informace.

V 17. hod. již byla zaplavena Těšínská ulice a přilehlé části vzdutou vodou z kanalizace. Pro celé město byla zastavena dodávka plynu a elektřiny v zaplavených částech. V 19. hod. zasedá okresní povodňová komise a opavské Radio Attack informuje o pohřešovaných a nalezených občanech ze zaplavených oblastí. Okresní i městská povodňová komise zabezpečují záchranné práce po celou kritickou noc ze 7. na 8. července. V 1.30 hod. bylo evakuováno z kojeneckého ústavu na Nákladní ulici 16 miminek s pěti ošetřujícími zdravotníky, a to na Pekařskou ulici, kde byly děti přeloženy do vozů záchranné služby a převezeny na dětské oddělení do nemocnice.

Jak jsem již uvedla - Kateřinky se ocitly v izolaci. Největší nebezpečí hrozilo starým a nemocným, zejména diabetikům, závislým na umělé ledvině a

ženám ve vysokém stupni těhotenství.

8. července ve 3 hod. ráno odcestoval náměstek primátora Pavel Steyer se dvěma vojenskými vozy Tatra 815 s posádkou deseti vojáků přes Děhylov a Hlučín do Kateřinek, aby se odtud ujal řízení záchranných prací. Byly připraveny přistávací plochy pro vrtulníky a v základní škole na Vrchní ulici byla otevřena provizorní polní nemocnice. Ráno byla již shledána nižší hladina v řece, nicméně záplava trvala. V provozu byly pouze hydranty na Partyzánské a Vrchní. Byly přistaveny vozy pro další evakuace - včetně autobusů městské dopravy a otevřena provizorní ubytovací centra ve jmenovaných základních školách Otická, Englišova a Hlavní v Kylešovicích, dále v internátu stavebního učiliště, v Hotelové škole a v Dukelských kasárnách. Záchranné práce probíhaly celý den. Evakuováni byli vážně nemocní, staří lidé a opuštěné děti. Ubytovaní byli hlavně Romové. Ostatní obyvatelstvo odcházelo ke svým příbuzným či známým. Probíhala distribuce potravin a balené vody, a to vrtulníky či obojživelníky. Celkem létaly čtyři vrtulníky. Do vojenského lazaretu byl dopraven lékařský personál s nezbytnými léky a zařízením. Opavská charita zde zřídila i ubytovací azyl, ve kterém se během dne ocitly 63 osoby.

Kolem poledne zasedala okresní povodňová komise. V odpoledních hodinách se totiž očekávala další povodňová vlna. K dispozici zůstaly tři vrtulníky a tři obojživelné transportéry a pro jejich potřebu byla zablokována dostatečná zásoba pohonných hmot u čerpadel. Nepřetržitě byli v pohotovosti zaměstnanci magistrátu a zařizovali, co bylo třeba.

Hasičský záchranný sbor, který se nejvíce podílel na evakuačních pracích, se pokoušel v 16 hod. evakuovat občany na Sadové včetně Selika a Nahrinu a také obyvatele na nejvíce ohrožené Hořicově a v sousedních ulicích - zde ovšem bez úspěchu. Řada občanů zde zůstala bez střechy nad hlavou a byla postupně provizorně ubytována v Dukelských kasárnách, kde dostala i najíst. Šlo asi o 70 osob.

Další ubytování a stravování bylo k dispozici v Divadelním klubu na Rybím trhu, ve stavebním internátu a v tělocvičně základní školy Otická. Ubytováním pomáhaly pracovnice Červeného kříže a vojáci. Mezitím byly připravovány k ubytovacím provizoriím další školy. Nečekaně došlo k úniku lehkého topného oleje v městských lázních a Technické služby musely tuto havárii lokalizovat, což se jim vbrzku podařilo. Během dne byla posílena záchranná technika pro Kateřinky na šest člunů a dvě vojenské Tatry. Vedle ní nadále jezdily dva transportéry a létaly tři vrtulníky. Kolik osob bylo vlastně evakuováno nikdo nezaznamenal.

Večer byla situace nejkritičtější na Mostní, Sadové (zde bylo na 60 osob uvězněno v Seliku) a na Antonína Sovy. Postižené občany se však podařilo buď evakuovat nebo zásobovat potravinami a balenou vodou, ty, kteří evakuaci odmítli. Nejvíce bylo evakuováno rómských občanů, a to asi 200 osob do školy na Otické, asi 100 Romů do Dukelských kasáren. Z kateřinských občanů byly ubytovány 63 osoby ve škole na Vrchní.

Během dne přiletěl na průzkum povodňové katastrofy vládní vrtulník s premiérem Václavem Klausem a předsedou poslanecké sněmovny Milošem

Zemanem. Poté byl projednán a předložen Poslanecké sněmovně návrh na uvolnění 900 mil. Kč na likvidaci povodňových škod a až 30 tisíc Kč na každou postiženou rodinu.

O smrtelných obětech povodně v našem městě jsem se již zmínila. Je však třeba ještě dodat, že navzdory záplavě počet obyvatel Opavy zaznamenal i nárůst a to i v zaplavených částech. Opavský gynekolog MUDr. Herman se 8. července dostal pomocí vrtulníku do panelákového bytu p. Moslerové, které zajistil bezpečnou dopravu do porodnice. Zde se jí 11. července narodil syn, v regionálním tisku označený jako opavský **Plaváček**.

Ve středu 9. července byla už v ranních hodinách snížena hladina řeky o 1 m. Byl obnoven provoz na opavských mostech a zajištěno odborné posouzení jejich poškození a únosnosti. Autobusy přistavené k evakuacím již nebyly využívány. V zatopených oblastech nadále operoval Hasičský záchranný sbor. Čtyři vojenské Tatry zde rozvážely potraviny a balenou pitnou vodu. Soustřeďovali se odloučení lidé, vraceli se pohřešovaní. Ve večerních hodinách byly zrušeny bojové úseky Hasičského záchranného sboru a jednotky se vracely na základnu.

Byly zahájeny práce na odstraňování následků povodně a odklízovány naplavené předměty a bahno, odpad ze zatopených částí. Uhynulá zvířata byla odvážena do kafilérie v Mankovicích. Zrušeno bylo ubytování evakuovaných osob v Dukelských kasárnách a občané byli převezeni do poštovního učiliště na Olomoucké či do základní školy na Otické. Zde se rozrůstal počet ubytovaných Rómů na 62 osoby. Rómové zde vyvolali v noci z 9. na 10. červenci incident.

Ve čtvrtek 10. července a následující dny pokračovaly intenzivní práce na odklízování následků povodně. Vedle občanů, vojáků a pracovníků Technických služeb Opava provádělo úklid 46 firem, vybavených příslušnou mechanizací. Do dvou týdnů bylo odvezeno na městskou skládku v Holasovicích 34 000 tun odpadu.

Humanitární pomoc postiženým povodní zajišťoval Český červený kříž a oblastní charita Opava. Organizovaly rozvoz ošacení, přikrývek, dezinfekčních a hygienických potřeb, plynových vařičů. Také pomoc při úklidu a opravách domů a zprostředkování různých služeb a ozdravné pobyty pro děti z postižených oblastí města. Byla otevřena Linka pomoci povodeň pro psychosociální poradenství a v neposlední řadě byly zahájeny finanční sbírky pro postižené.

V pátek 11. července po poledni bylo zrušeno evakuační centrum ve škole na Otické, kde usídlení Rómové způsobili škody za více než 50 tisíc Kč. Jedna romská rodina byla odtud přemístěna do základní školy v Kylešovicích a jedna rodina s dětmi do domova pro nevidomé ve Vlastovičkách (zde se však dlouho nezdržela, poněvadž provozní řád domova jí nevyhovoval). Zrušeno bylo evakuační centrum ve škole v Kateřinkách a občané se odtud vrátili do svých domovů.

Stav ohrožení trval až do 14. července, kdy byl okresní povodňovou komisí zrušen. Vodní toky poklesly do svých koryt. Evakuační centru v Kylešovické škole bylo zrušeno a nejpotřebnější rodiny byly přemístěny do kolejí Slezské univerzity na Komárovské a Palhanecké ulici.

Za několik dní poté v sobotu 19. a v neděli 20. července vydatně pršelo a řeka opět stoupla. Byl vyhlášen 2. stupeň povodňové aktivity a městem projížděly radiovozy s upozorněním na možné nebezpečí povodně. Zapojilo se i Radio Hellax a mj. doporučovalo parkování vozidel na bezpečných místech. Lidé už od soboty namnoze propadali panice, vyklízeli ohrožená místa, nakupovali. Pohotovost měli hasiči i vojáci. V pondělí 21. července přestalo pršet, voda opadala a tak byl v poledních hodinách stav ohrožení odvolán.

V tento den byla v městských sadech nedaleko splavu vyplavena **letecká puma ze II. světové války** o váze 80 kg. Přivolaný pyrotechnik ji zabezpečil do doby jejího zneškodnění.

Zastupitelské orgány města a povodeň

Orgány města přijaly řadu opatření, která by měla povodňové náporů a následné škody minimalizovat. Bylo rozhodnuto o dopracování povodňového plánu města, o zpracování projektů k ochraně ohrožených území - zejména Držkovic a Vávrovic, byla zajištěna úprava koryta řeky Opavy, i menších toků - Jaktarky, Kateřinského a Plštského potoka a koryta Otického příkopu. Bude doplněn integrovaný záchranný systém včetně varovného a informačního a zajištěno permanentní spojení Hasičského záchranného sboru s Městskou policií. Ta bude vybavena megafony pro hláskou a varovnou službu. Také byly vytipovány další instituce pro spolupráci v mimořádných okolnostech. Tato

opatření navrhl odbor životního prostředí magistrátu, a to na základě zkušeností z povodní, poznatků ze zápisů v povodňovém deníku, jednání povodňových komisí a zpráv zainteresovaných organizací a složek. Takto zpracovaná souhrnná zpráva byla předložena radě města 1. září a následně zastupitelstvu města 15. září 1997. Oba orgány vzaly tuto zprávu na vědomí. Otázkou povodní a škod z ní vyplývajících se však opavští radní a zastupitelé zabývali už od červencových zasedání.

Již 21. července byla na zasedání rady města projednávána první zpráva o průběhu povodňové kalamity. Městská povodňová komise byla doplněna o další členy. Zároveň bylo schváleno vyplatit pozůstalým obětí povodně jednorázově 5 000 Kč.

24. července schválila rada přechodné zaměstnání 20 osob ve stavu magistrátu na úklidové práce po povodni na veřejných prostranstvích.

28. července bylo svoláno mimořádné zasedání zastupitelstva a jeho hlavním úkolem bylo projednat odstraňování důsledků povodně. Na vědomí byla vzata zpráva Ing. Václava Klučky, který se od počátku nezištně angažoval při organizaci záchranných prací v městské povodňové komisi. (Předbílám situaci, když prozradím, že se vzdal později rozdělovaných odměna za práci v této komisi ve prospěch povodní postižených.) Zastupitelstvo uložilo radě města zpracovat zevrubnou analýzu povodňové situace s konkrétními úkoly. Bylo schváleno přijetí darů, zaslaných městu (a dary byly ještě poté zasílány dále) od fyzických i právnických osob.

Na sobotu 2. srpna byl vypraven pro opavské zastupitele mikrobus do postižených částí města. Dostavilo se však pouze 10 z nich. Proto byl týden nato vypraven další vůz a zúčastnilo se 7 zastupitelů přičemž 3 z nich (Dybowicz, Petřík, Valeček) jeli podruhé. Ing. Klučka a Ing. Vagner jako permanentně zapojení (Ing. Vagner záhy po zlepšení zdravotního stavu) se omluvili. Co však další 24 poslanci?

14. srpna projednala rada komplexní zprávu o povodňových škodách a rozdělení povodňové finanční rezervy. Zabývala se koncepcí vyhlášky o vytvoření a použití Povodňového fondu obnovy bydlení. Také schválila vydání brožury Povodeň - Opava 97.

O schválení komplexní zprávy s konkrétními úkoly jsem se již zmínila výše. Stalo se tak v radě města 1. září a následně na zastupitelstvu 15. září 1997 po bouřlivých diskusích s opozicí, zejména s Mgr. Šimánkem a představitelem Strany zelených Petrem Dybowiczem, majitelem opice Gity, která na tomto shromáždění „nezasedla“. Opozice vytýkala vedení města mj. neinformovanost obyvatel ohrožených oblastí města a neudržovaná koryta a hráze toků. Na programu bylo i rozdělení povodňové rezervy mezi nejpotřebnější.

Na každém z dalších zasedání, orgánů města, byly projednávány nezbytné materiální záležitosti k odstraňování škod po povodních. Mimořádné zasedání rady projednávalo 30. září a 13. října rozdělování půjček z Povodňového fondu a mimořádné zastupitelstvo 22. října její návrhy schvalovalo. 17. listopadu se opět rada zabývala zprávou o činnosti povodňové komise a schválila povodňový plán města, tedy materiál, který jí zastupitelstvo 10. listopadu vrátilo k doplnění.

15. prosince přijalo zastupitelstvo zprávu o řešení a odstraňování povodňových škod. 18. prosince na svém posledním zasedání v tomto roce schvalovala rada další návrhy půjček z Povodňového fondu.

Znovu bych ještě chtěla zdůraznit, že na Hlásce nepřetržitě zasedala nejen povodňová komise, ale střídali se zde i **zaměstnanci magistrátu**, aby mohly být občanům poskytovány nezbytné služby v co nejkratší době.

Záchranné akce při povodni

Hlavní činitelem v této nebezpečné avšak nanejvýš prospěšné pomoci postiženým byl **Hasičský záchranný sbor (HZS) Opava**, který již od večera 6. července prováděl průzkumy průtoků a vodních nádrží. V půlnoci již zajišťoval evakuaci z domů v blízkosti říčky Sedlinky ve Štítině, která se vylévala z břehů. Z toků byly odstraňovány spadlé stromy. Od rána 7. července přijímal HZS množství telefonátů i radiových tísňových zpráv. Proto požádal pražské ústředí o vyslání motorových záchranných člunů. Zároveň byla zahájena evakuace zaplavených Držkovic, Vávrovic a Palhance. Kolem 11. hod. uvízl první záchranný vůz HZS u Sádrovny, když se vracel z náročné operace v zahrádkářské kolonii Zátíší, kde zachraňoval neukázněné občany. V dopoledních hodinách přijížděly posily hasičů z jiných okresů s technikou a to z Prahy - východ, Příbrami, Kolína a Benešova u Prahy. hasiči nastupovali i do vojenských vrtulníků a vozidel, aby prováděli evakuaci osob, přísun potravin a vody poskytovali pomoc lékařské záchranné službě a těžce nemocným.

Záchranné čluny se stávaly v silných proudech neovladatelné. Narážely do domů, stromů, někdy se převrátily a posádka se musela uchýlit do nejbližších obydlí. A tak v pondělí 7. července se kromě zmíněného vozu na Sádroně „utopily“ další dva vozy a jejich posádka byla pohřešována. Ve večerních hodinách již helikoptéry nemohly zasahovat a tak nastaly těžkosti s převozem nemocných. Nakonec byla hasiči vybudována tzv. lanová cesty a lidé byli po ní přes proudy přemisťováni či evakuováni. Ovšem pozdě večer se dostali do Kateřinek pouze opavští sportovní kajakáři, kteří poskytli informace operačnímu centru.

Záchranáři museli často při svých akcích sáhnout až na dno svých sil. Např. při doprovodu gynekologa k porodu v Kateřinkách byli strženi proudem i s lékařem a zachránili si život zachycením se na oknech panelového domu. Obtížná byla i evakuace kojeneckého ústavu na zaplavené Nákladní ulici. Stateční muži odpočívali v budově HZS na Těšínské. Žádný energetický zdroj nebyl v provozu, tak ráno opět oblékali mokrý oděv, který nebylo možné vysušit. A přelo stále. I další den 8. července probíhaly evakuace - hlavně nemocných. Některá vozidla opět uvízla - např. v městských sadech vozidlo plné lidí. Pomocí vrtulníků a lan byli lidé zachráněni. (Některé vrtulníky nebylo možné efektivně využít - údajně měly své zvláštní pokyny, které nemohly obejít.) Hasiči dopravovali letecky vedle nemocných i lékaře do polní nemocnice, která byla v provozu v základní škole na Vrchní ul. v Kateřinkách. Vrtulníky zde přistávaly na provizorně vytyčené přistávací ploše.

Ve středu 9. července se hasiči poprvé dostali na ulice Hořicovou, Wolkrovu z Fifejdy, odkud zachraňovali uvězněné občany. Jednotky hasičských sborů se plně zaměřily na odčerpávání vody z přízemí a suterénů, ovšem hladina spodních vod byla ještě po poklesu svrchních toků několik dní tak vysoká, po odčerpané prostory se opět zalévaly. Hasiči odstraňovali i ropné havárie, spadlé stromy z povodí i vozovek apod.

Záchranáři hasičských sborů podávali nadlidské výkony v těžké situaci a při stavu nedokonalé techniky. Z celkového počtu 76 příslušníků jen HZS Opava se záchranných prací zúčastnili 73 a každý z nich byl ve službě v průměru 15 hodin denně. Celkem 6 z nich bylo vážněji zraněno. Ještě je nutné dodat, že hasiči museli operovat na území celého okresu a navíc došlo i k jiným havarijním akcím, např. v noci ze 7. na 8. července k bytovému požáru v Opavě na Hradecké ulici.

Vedle HZS Opava s pobočkami v Hlučíně a Vítkově (se 3 čluny a 7 vozidly) pomáhaly již zmíněné sbory z Brna a Pardubic. Cizí sbory dovezly 5 motorových člunů a 1 vozidlo. Z okolí města operovalo 17 sborů dobrovolných hasičů z obcí a podniků. Ze vzdálených dobrovolných sborů přijeli hasiči z obce Havraníky u Znojma. I dobrovolníci se vydali do tvrdého boje s živlem, jak jen jim to podmínky dovolovaly. Svědčí o tom jejich zprávy, které o své záchranné službě podávali Magistrátu města Opava. Nejmenovitě vedení mnohých statečných záchranců. Jedna ze zpráv je psána rukou velitele sboru v Malých Hořticích a vypisuje konkrétní akce sboru od nedělního večera 6. července, kdy vyzývali občany ohrožených ulic k odvozu automobilů a

cenností na bezpečná místa, poté celou noc se střídali na hlídkách u řeky a v pondělí ráno ve 4.30 hod. už evakovali 16 osob a převáželi občany za prací atd. atd. Jejich akce skončily 16. července po vyčerpání posledního zaplaveného sklepa. Závěr zprávy ocitují: „Za celou dobu jsme evakovali 16 osob, 1 psa, králíky, drůbež. Vyčerpali jsme 40 sklepů a studní ... Potřebovali bychom dovybavit technikou pro práci ve vodě ... měla by se zlepšit komunikace s HZS Opava a povodňových štábem města a okresu ...“ Podepsán Jan Fiala, velitel SDH Opava - Malé Hoštice. Dodávám, že vody řeky Opavy se zde vůbec nejšíře rozlily - do polí a zaplavily několik desítek domů díky zátarasům na mostech a pomalému odtoku, způsobenému zavlažovací nádrží. Tolik o práci hasičů, kteří zasluhují vysoké ocenění a vděčné díky.

Neocenitelným pomocníkem v povodňové krizi byla i **armáda** se 2 vrtulníky, 3 obojživelnými transportéry a 9 vozy Tatra. Vojáky z cizích útvarů z Pardubic a Hradce ubytovala opavská vojenská posádka. Vojenské vrtulníky uskutečnily 2 332 letů a zachránily či přepravily 3 312 osob. První vojenský vrtulník přistál v Opavě v úterý ráno 8. července na nádvoří Dukelských kasáren. Velitel opavské posádky pplk. Gašpírik ocenil záchranné práce všech 356 vojáků, kteří byli navíc nováčky, narukovaní 1. července 1997.

Pominout nelze ani pomoc sportovců zejména **vodáků**. Vedle opavského vodáckého oddílu, jehož členové využili svých sportovních zkušeností s divokou vodou k záchraně obyvatel z nejméně ohrožených oblastí, kam ani motorizovaná technika nemohla proniknout, přijeli pomáhat i vodáci ze Štětí.

Nezastupitelnou roli sehrála i **Městská policie** ve spolupráci s **Policíí ČR**, a to v hlídkových službách při uzávěrách komunikací a mostů, při poskytování první pomoci zraněným. Také při evakuacích, v informačním systému a v neposlední řadě při udržování veřejného pořádku v těžké situaci vůbec, v dopravní situaci, v zásobování a v dohledu nad bezpečností a ochraně před rabováním, které se bohužel objevilo na několika místech.

Následky povodně pomáhaly odstraňovat i odsouzené ženy z opavské věznice. Podle slov jejího ředitele plk. Petra Praska se ženy k této práci hlásily dobrovolně, i když věděly, že zadarmo. Věznice pomáhala i v praní a mandlování prádla ze zatopených objektů, např. z Domova důchodců na Rybářské.

A nyní k významnému působení **Českého červeného kříže**. Jeho členové pomáhali při evakuacích, zajišťovali služby v evakuačních centrech a humanitární pomoc v centrech i v čase po povodni. Podíleli se na péči o nemocné a také na zřízení lékařského **zdravotnického centra** a polní nemocnice v Kateřinkách. O tom, jak ordinovalo „na ostrově Kateřinky“, se dovídáme na stránkách *Našeho Opavska* 8. srpna 1997. Primář záchranné služby MUDr. Ticháček vybudoval v budově Charity na Kostelní ulici lékařské centrum. Základní tým tvořilo 9 zdravotníků, převezených helikoptérou. Sanita byla vybavena jako jednotka intenzivní péče v úterý ráno „připlaval“ MUDr. Satke, k dispozici byl stále gynekolog MUDr. Herman. Za první dva dny zvládl problematiku tří porodů - všechny rodičky se podařilo převést do porodnice. Nonstop sloužila místní lékařka MUDr. Životková, která se nedostala

domů. 6 mrtvých utonulo nebo zemřelo stresovou akutní koronární příhodou. Ošetřování a převáženi byli hlavně diabetici, pacienti odkázaní na dialýzu, podchlazení a ojediněle i úrazy.

Oblastní charita Opava zajišťovala nouzové noclehy pro evakuované občany. Jen první den takto ubytovala 63 osoby. Po všechny další dny byla platným zázemím lékařské pomoci v odříznutých Kateřinkách, pomáhala 20 rodinám starých a nemocných včetně úklidu po opadnutí vod. Základní potraviny (polévku, chléb, čaj, vodu) rozvážena od 7. do 10. července 1 720 osobám a balíčky základní hygienické pomoci i přikrývky byly rozvezeny do 1 020 domácností nejen v Opavě - Kateřinkách a také na pravobřeží města, ale i na Vávrovicku a v Malých a Velkých Hošticích. Pořádala i humanitární sbírky, ze které bylo ošaceno a obuto 130 postižených. Postupně byla přijímána humanitární pomoc od 20 organizací z Opavy i z dalších oblastí. Prostředky o objemu 82 tun byly rozděleny z toho 80 tun v našem městě. 132 dětí ze zaplavených domů se vystřídalo na ozdravném pobytu v Kostelci u Jihlavy (Českomoravská vysočina) ve Vysokých Tatrách a 53 rómských dětí v charitním domě v Bílé Vodě (Jeseníky). Opavská Charita spolupracovala s Charitou v Krnově a v Jihlavě - výsledkem této spolupráce byly zmíněné ozdravné pobyty pro děti. Z Jihlavy došly i elektrospotřebiče pro vyplavené domácnosti. Charita také získala pro postižené 74 000 Kč z veřejných sbírek Opavanů i mimoopavských občanů. Z darovaných svršků otevřela šatník na Pekařské ulici. Práce charity pokračovala i po povodni. Od 1. října řídila Charita Linku pomoci Povodeň, telefonickou psychologickou pomoc lidem v tíživé psychické

situaci.

SD Jednota Opava darovala městu 300 propan - butanových vaříčů, které byly zapůjčovány občanům dokud nebyly obnoveny dodávky plynu a elektřiny.

Také ústav pro mentálně postiženou mládež - Marianum poskytl ubytování 60 lidem, kteří se nemohli dostat přes vodu domů. Někteří rómské občané se zde však cítili příliš omezováni i přesto, že měli ubytování i stravu zdarma a předčasně odešli.

Povodňové škody

Na území našeho města si povodňová katastrofa vyžádala vedle obětí na lidských životech také na 250 zraněných občanů či záchranářů. Povodní bylo zasaženo 800 km², t. j. 42 % zastavené plochy. Z celkového počtu 63 000 občanů bylo postiženo povodní na 23 000. Z nich 3 500 muselo být ze svých domovů evakuováno. Poškozeno bylo 665 domů a 8 300 bytů, t. j. 38 % domácností. Bez přístřeší zůstali většinou nájemníci ze soukromých domů. Některé se podařilo přechodně ubytovat na kolejích Slezské univerzity, na Palhanci (do konce září) a také v kolejích Středního odborného učiliště stavebního a ve Střední integrované škole (do konce srpna). Nejvíce byli postiženi rómské občané, které odmítly některé z organizací ubytovat po zkušenostech s jejich působením na škole Otická, kde způsobili škody vyčíslené na 54 000 Kč.

Škody na majetku byly odhadnuty v okrese Opava na 2,5 mld. Kč. Z toho na majetku města a ve správě Technických služeb se tyto škody pohybují okolo

71,6 mil. Kč. Kdo to zaplatí? Tato otázka vyvstala ihned po opadnutí povodně, kdy se ukázaly její děsivé důsledky.

Realitní kanceláře společností Remark a Kolfis, spravující bytový fond majetku města, odpustily nájemné ve vyplavených bytech na dobu 2 - 3 měsíců, než budou byty upraveny k obývání.

Vedle zničených obydlí se objevily i vyplavené chodníky a vozovky. Poškozeny byly všechny mosty a lávky na území Velké Opavy, břehy toků. Mosty v městských sadech, ve Vávrovicích a lávky Nákladní - Partyzánská a v Malých Hošticích byly určeny ke stržení a nové výstavbě. V prostoru Nákladní - Partyzánská byla v rekordním čase dvou týdnů vybudována přes řeku provizorní lávka.

Zničena byla i četná sportoviště: plocha stadiónu prvoligového HC Kaučuku, areál volejbalu Sokola Kateřinky, 4 tenisová sportoviště, tělocvičny a hřiště škol, bazény městského koupaliště.

Žalostný pohled byl i na břehy řeky Opavy a některých menších toků. Povodí Odry dostalo na jejich opravy 90 mil. Kč, ovšem potřeba byla dvojnásobná.

Poškozeny byly i železniční tratě - nám nejbližší trať Opava - Chuchelná. Úsilím Českých drah však byla do konce července zprovozněna.

Během povodní se dostala voda do rozvaděčů 4,5 tisíc opavských telefonních stanic. Tak bylo mnoho stanic, vyřazeno z provozu na 2 - 3 měsíce. Nejdéle byly mimo provoz telefony na Pekařské, Ochránově a Vojanově.

Alarmující bylo téměř padesátiprocentní poškození polních kultur, a to hlavně na katastru Kateřinek a Malých Hoštic.

Byla to pole Obchodního družstva Kateřinky, dále p. Karla Lamicha, Ing. Ladislava Trupara, Ing. Miroslava Vlčka, Petra Honky a dalších.

Nejvíce - téměř ze 3/4 - byla poškozena úroda Ing., Karla Palyzi v Kylešovicích.

Poškozeny byly i městské lesy a škody se zde odhadují na 4 mil. Kč.

Z opavských podniků si povodeň vybrala fy Merkanta, ve které si 2,5 m vysoká záplava zničila strojový park za 100 mil. Kč. Ani půjčky zřejmě nepostačí na obnovu provozu tohoto závodu.

Vytopena byla i Galena a. s. a povodeň zde zničila majetek ve výši 1,5 mil. Kč. Představenstvo společnosti zachovalo plnou mzdu všem, kteří potřebovali volno na odstraňování škod na svém majetku, nebo pomáhali v charitativních službách. Spolu s odbory pak poskytla 800 tisíc Kč povodní postiženým zaměstnancům a město Opavě 1 mil. Kč na rekonstrukci sportovní haly školy na Mařádkově ul.

Postižen byl i provoz Model Obaly a. s., kde v přízemí dosahovala výše vody do 1 m. Stejně i fy Femont, Optys, Merkanta, Seliko.

Postiženy byly i Technické služby Opava, které ač samy vykazují škodu ve výši 71,5 mil. Kč, jsou hlavním garantem při odstraňování odpadu z povodně. Ve spolupráci se 43 dalšími firmami a vojáky zabezpečovaly denně 12 hodin úklid s 80 mechanismy. Podílely se i na obnově: úpravách chodníků, vozovek, mostů, veřejného osvětlení, veřejné zeleně, dětských hřišť, dopravních značek,

kotelen i inženýrských sítí.

Ve čtvrtek 10. července měl být slavnostně otevřen nový supermarket Mana na Zámeckém okruhu. Ještě před otevřením však byl vyplaven. Zaměstnanci zde však stačili 7. července přemístit zboží do vyšší příček regálů a prodávat už od 8. července. Zaplavena byla i městská tržnice do výše 1 m a škody zde byly vyčísleny na 900 tisíc Kč.

Škody ve výši 27 mil. Kč způsobila povodeň na školských zařízeních. Ze 17 základních škol ve městě jich bylo poškozeno 5. A to Šrámkova, E. Beneše, Mařádkova, Ochranova, Komenského. Nejvíce byla postižena škola na Šrámkově ul., kde byly škody vyčísleny na 7 mil. Kč. Z 32 mateřských škol bylo záplavami postiženo 6 školek: nejvíce opět Šrámkova, z dalších E. Beneše, Mostní, Na pastvisku, Pekařská, Sadová. Na ZŠ - hudební byly zaplaveny všechny hudební nástroje včetně dvou klavírů a také všechny pomůcky pro 1. - 5. ročník. Vyplaveny byly 4 školní jídelny pro 4 000 strážníků, školní družina E. Beneše, 7 tělocvičen. Osmimilionové škody postihly Integrovanou školu na Kolofikově nábřeží.

Povodeň neuchránila ani sociální ústavy, okresnímu ústavu sociálních služeb způsobila škody za 7,5 mil. Kč. Nejvíce byl postižen domov důchodců na Rybářské, situovaný vedle rozvodněného náhonu. Zaplaveny byly suterénní prostory Poradny pro ženy a dívky na Rolnické. Zde bych chtěla uvést, že její vedoucí Lýdie Pípalová zveřejnila, že provoz poradny otevírá v bytě své rodiny na Skřivánčí a od 11. srpna u Dr. Filípka na Junácké. Byl to velkorysý čin paní Pípalové, která se se svým manželem věnuje preventivní výchovné činnosti mezi

mládeží - zejména na středních školách. Postižen byl i Azylový dům, jak konstatoval jeho ředitel Antonín Plachý, rovněž významná osobnost v sociální a preventivní péči v našem městě.

Tento výčet by jistě mohl dále pokračovat. Shrnuji však, že povodeň způsobila mnoho materiálních škod ve všech oblastech a ovšem také škody na fyzickém i psychickém stavu lidí, a ty, spolu se ztrátami ve světě zvířat, vyčíslit nelze.

Materiální pomoc postiženým

16. července rozhodla Klausova vláda jmenovat Výbor pro obnovu a rozvoj postižených oblastí v čele s místopředsedou vlády Jiřím Skalickým. Skalický (mj. osobně přispěl na konto povodní 50 tisíc Kč) v okresech jmenoval své zmocněnce. V našem okrese se jím stal Karel Tošenovský, vedoucí referátu obrany a ochrany Okresního úřadu Opava. K nápravě škod rozhodně nemohly stačit prostředky ze státního rozpočtu, okleštěného vládními „balíčky“ opatření. Od 1. srpna byl proto zahájen prodej povodňových dluhopisů, který měl přinést 5 mld. Kč. Dluhopisy byly skutečně nakupovány, např. za 2 mil. Kč jich nakoupil opavský podnikatel Radim Masný.

První balíček peněz do okresu Opava připutoval z Prahy ve výši 13,5 mil. Kč. Krátce po povodni v červenci. O finančních podporách byli občané informováni v regionálním tisku.

Od 11. července byla postiženým Opavanům vyplácena jednorázová podpora až do výše 30 tisíc Kč. Celkem bylo vyplaceno 17 mil. Kč. Podpora však většině nestačila, proto bylo umožněno těm nejpotřebnějším (rodiče nezletilých, těhotné ženy) požádat o dalších 15 tisíc Kč.

Dne 15. září schválilo Zastupitelstvo města Opavy Vyhlášku o vytvoření a použití povodňového fondu obnovy bydlení města Opavy, a to po předchozím projednání a schválení v Radě města Opavy 1. září, jak jsem se o tom již výše zmiňovala. Zdrojem příjmů měly být výpomoci ze státního rozpočtu, příjmy ze splátek půjček vlastníkům obytných budov, část z rozpočtových prostředků na opravy městského bytového fondu, úroky z účtu fondu a dotace a dary. Při rozdělování pak bylo nejvíce pamatováno na obnovu škol, komunikací a chodníků, na městské lázně, zimní stadión a stavbu mostu v městských sadech. Vlastníkům poškozených obytných domů a bytů byla schválena a také postupně poskytnuta pomoc maximálně 120 tisíc Kč se splatností do 4 - 8 let.

Na svém zasedání 30. září vyhověla rada města 246 žádostem (z 273 podaných) o půjčku z povodňového fondu. Celkem šlo o částku 26,5 mil. Kč s půjčkami v průměrné výši 100 tisíc Kč na jednoho žadatele. Půjčky byly vypláceny od října po vyřízení smluv o půjčce. 13. října se rada rozhodla navrhnout zastupitelstvu zvýšení prostředků na opravy vlastního bytového fondu o dalších 20 mil. Kč.

Dne 22. října schválilo zastupitelstvo přijetí příspěvku Českého červeného kříže ve výši 6 540 000 Kč. Byla to velká finanční výpomoc a vedení města o ní informoval 8. října sám ředitel ČČK Dr. Jiří Procházka s důrazem,

aby byla přiznaná pomoc vyplacena do 14 dnů po schválení orgány.

Další vydatnou výpomoc poskytl městu ze svých fondů **Lions club**, který má v Opavě své oblastní sdružení, jehož zásluhou (jmenovitě díky p. Markétě Horákové a Mgr. Jiřině Bouchalové) bylo Opavě přiznáno 4 160 000 Kč. Na tuto pomoc přispěly LC z Mariánských lázní a Lázní Teplice v Čechách. Ze zahraničí LC z USA, Německa a Dánska. Prostředky byly rozděleny mezi postižené formou poukázek na zboží v hodnotě 1 000 Kč na osobu a ty pak byly smluvním prodejním vyúčtovány.

Významnou akcí LC Opava bylo uspořádání **Benefičního koncertu** v Opavě, který se konal pod záštitou prezidenta Spolkové republiky Německo Romana Herzoga a prezidenta Polské republiky, Alexandra Kwaśniewského 24. září 1997 v sále Minoritu za velké účasti a jeho čistý výtěžek v částce 9 800 Kč byl rovněž rozdělen na povodňové škody.

Magistrát města Opavy zprostředkoval dodání služeb materiálu i zboží občanům, postiženým povodní od různých firem. Nabídky byly zveřejněny ve vstupní síni magistrátu. Byly zde zapůjčovány i vysoušeče zdiva, polní lehátka a matrace.

Z pomoci přispěchali lidé i ze vzdálených míst naší vlasti, i z ciziny. S potravinami dorazily automobily z Prahy, Ústí nad Labem, Kolína, České Lípy, Písku ve středu 9. července. Obchodní dům Kotva v Praze poslal kojeneckou výživu, plenky, chléb. Karlovy Vary a Poděbrady nabídly ubytování rodinám s dětmi. Symbolickou bankovku v hodnotě 200 tisíc Slovenských korun předal zástupcům Opavy primátor dlouholetého družebního města Liptovského

Mikuláše, Ing. Vladimír Stankovianský. Tento partnerský čin opavský primátor Doc. Mrázek velmi ocenil.

Přispívaly i závody, organizace. Jak jsem již uvedla, Galena a. s. darovala městu 1 mil. Kč, Čokoládovny a. s. 314 200 Kč, Opavská lesní a. s. 150 tisíc Kč, Ferram, s. r. o. a Lanex Bolatice po 100 tis. Kč. Okresní výbor KSČM vybral od svých členů na povodňové škody 200 tisíc Kč. Vybíralo se i v kostelích - v kostele Nanebevzetí P. Marie v Opavě se shromáždilo 140 tisíc Kč.

Finanční příspěvky posílali i jednotlivci - za všechny uvádím příspěvek 84leté důchodkyně Heleny Zimákové z Jihlavy, která v Opavě, v mládí studovala a poslala milovanému městu na povodňovou obnovu 500 Kč, či finanční příspěvek dcery primátora Doc. Mrázka z Lucemburska ...

S výhodnými úvěry až do výše 100 tis. Kč pro majitele poškozených objektů se přihlásila Česká spořitelna. Také Stavební spořitelna Wüstenrot uvolnila 500 mil. Kč pro povodňové úvěry.

Česká pošta, jejíž úřadovna v Kateřinkách byla zcela vyplavena a musela být na několik měsíců uzavřena, se rozhodla, doručovat balíky pro povodní postižené zdarma.

Povodňové slevy nabízela v inzerátech nejrůznějších novin celá řada podniků. Proběhlo několik benefičních kulturních akcí, které přinesly na konto Povoděň další finanční příspěvky. Tak např. 25. června převzal primátor města téměř 29 tisíc Kč, které vložili občané do skleněné tomboly před budovou Slezského divadla při humanitárním SOS show, uspořádaném Rádiem Attack - Evropa 2. Pod záštitou prezidentů Německa a Polska se uskutečnil benefiční

koncert ve prospěch postižených povodní v sále Minoritů. Pořadatelé byli Lions Club Opava a Umělecká agentura Kostera. V programu vystoupila Europenfilharmonie mladých. K celorepublikové akci Stučkonoska, jejímž cílem byl prodej dětských výrobků s výtěžkem na obnovu postižených škol, se v Opavě připojili žáci základní školy Riegrova, kteří takto vydělali 4 170 Kč.

Nemalé částky přišly i na konto opavské charity. Např. šek na 1 mil. Kč převzala ředitelka Charity Anna Ekslerová od jihlavské Charity. Celkem se na kontě charity sešlo 174 tisíc Kč. Mnoho darů (školních pomůcek, sportovních potřeb, hraček, čističe vzduchu ...) se sešlo pro potřeby postižených škol, a to od firem i jednotlivců, v hodnotě téměř 113 000 Kč.

Celkem 15 tisíc DM předala Školskému úřadu Opava na obnovu škol delegace Čechů z chorvatského Daruvaru. A kamión plný vybavení do škol přijel z německého Trieru.

Opavský rodák Fritz Skalla předal 3. prosince jménem spolku Förderverein Troppau v Mnichově do rukou primátora Doc. Mrázka 2 200 marek na nákup klavíru pro postiženou základní školu Ochranova.

Postiženou Opavu navštívila řada našich předních politiků. Jak již bylo napsáno výše - v první dny, kdy záplavy kulminovaly, přelétaly nad „velkou vodou“ vrtulníky s premiérem Václavem Klausem, předsedou Poslanecké sněmovny parlamentu ČR Milošem Zemanem a předsedou senátu Petrem Pithartem. Krátce po záplavách přiletěl do města předseda občanské demokratické aliance, Michael Žantovský, který se zajímal o práci správy města v tíživé situaci. S ním přibyl i Daniel Kroupa. V Opavě se pohyboval i

místopředseda Poslanecké sněmovny Jiří Honajzer, opavský rodák a také senátor Jan Voráček, který městu osobně daroval 20 tis. Kč.

Samozřejmě se mi nepodařilo uvést jména všech donátorů - tak alespoň chci dodat: všem uvedeným i neuvedeným, kteří podali postiženým našeho města pomocnou ruku či materiální pomoc, patří za tuto nezištnou přízeň a otevřené srdce náš vřelý dík.

Rabování

Mrzí mě, že za předchozí slova o nádherné lidské solidaritě musím přistoupit i k informaci o jevu zcela opačném, který byl bohužel součástí povodňové situace. Jde o povodňový hyenismus, nebo-li rabování v postižených oblastech. Ano, někteří jedinci využili katastrofálního dění nikoli k pomoci, ale k rabování, krádežím a obohacení. 8. července byl zadržen na Nákladní ulici rómský občan se zbožím se zaplavené drogerie a z prodejny jízdních kol. Tentýž den vykradlo několik osob zaplavenou samoobsluhu potravin na Šrámkově ul. Při „akci“ je stihl zabrat na video amatér, který však záhy obdržel výhružné dopisy. Na Policii ČR byli předvedeni 8. července občané přistižení při vykrádání zatopené prodejny potravin v Katce. Nezletilí chlapci byli dopadeni při rabování samoobsluhy s potravinami U Opavice. Ve vazbě skončili tři muži, kteří vykrádali vyplavený rodinný dům Na pastvisku. To je pravděpodobně jen část zjišťovaných případů rabování. Policie ČR žádala ihned v regionálních

sdělovacích prostředcích občany o ohlášení dalších krádeží.

Povodeň v družební Ratiboři

Povodňová vlna řeky Odry zasáhla družební polskou Ratiboř. 9. července zde stoupla hladina Odry o více než 10 m! Zatopeno bylo 1 220 domů s 13 tisíci obyvateli. Z tohoto počtu 182 rodiny ztratily trvale střechu nad hlavou. Voda dosáhla až do centra města k budově Úřadu města a oddělila od sebe části Ostróg a Plonia. K evakuaci byly nasazeny vrtulníky. Humanitární pomoc z Opavy obsahovala potraviny, vodu, léky a příkrývky a odvezly ji čtyři vojenské Tatry 815 z Dukelských kasáren 25. července.

Dokumentace opavské povodně

Mnoho lidí se ujalo fotografování i natáčení na video či krátký film přímo v průběhu povodně i v době jejího ústupu a odklízování trosek a odpadu. O záběry z povodni požádal studio AF na Pekařské Hasičský záchranný sbor, který také se dvěma kameramany projížděl povodni, až jedno auto „utopil“. Po povodni byla požádána veřejnost, aby HZS přispěla dokumentací, kterou v kritických chvílích pořizovala. Sešlo se na 20 hodin záběrů ze 17 kamer. Nakonec vzniklo pásmo „Katastrofická povodeň v Opavě 7. - 9. července 1997“

v režii J. Kravara, které je i součástí dokumentace naší kroniky. Studio Zlín vyrobilo 200 kopií tohoto záznamu, o který byl mimořádný zájem.

Byly vydány i publikace o povodni. První z nich pod názvem „Povodeň - Opava 1997“ vydal Magistrát města Opavy v nákladu 6 tisíc výtisků. V závěru roku 1997 vydalo nakladatelství Optys Opava „Knihu o povodni“ s barevnými snímky. Obě publikace jsou součástí dokumentace naší kroniky.

Vlastivědná vzdělávací společnost Stopa Opava připravila pro veřejnost 1. října přednášku Ing. Václava Klučky na téma Povodeň 1997 v Opavě.

Obyvatelstvo

Město Opava, jehož rozloha dosahuje asi 90 km², vykazovalo k 31. prosinci 1997 celkem 63 487 obyvatel, z toho v centrální části města 56 467 a zbytek v osmi přidružených obcích. Proti předchozímu roku se rozloha města nezvětšila, počet obyvatelstva však vzrostl o 1 253 osob, tj. o necelé 2 %. Počet narozených zůstal v podstatě na stejné úrovni jako loňského roku - přesně o 5 dětí méně než vloni. Zato zemřelo o 85 osob méně než v roce předchozím. To je nepochybně pozitivní jev, který příznivě ovlivnil i celkový počet obyvatelstva koncem roku 1997. Nicméně hlavní podíl na zvýšení počtu obyvatel měla bilance migrace, během roku se do Opavy přestěhovalo o 1 168 osob více než se jich odstěhovalo. Zdá se tedy, že město Opava skýtá příznivější existenční podmínky než místa, odkud se k nám lidé stěhují.

A jak se Opavané v roce 1997 ženili a Opavanky vdávaly? Uzavřeno bylo celkem 430 manželství, z toho 303 civilně a 127 církevně, resp. obřad ještě navíc v kostele. Proti předchozímu roku to bylo o 8 a proti roku 1995 o 27 méně. Počet církevních sňatků byl ovšem ovlivněn také tím, že se ženili i rozvedení, kteří nemohou reflektovat na církevní sňatek. Alarmující je ovšem počet rozvodů. Neslouží Opavě ke cti, že se zde v roce 1997 v průměru rozvedl každý druhý uzavřený sňatek. Měli bychom vědět, proč v Opavě dosáhla rozvodovost tak velkých rozměrů. Při svatebních obřadech se střídají matrikářky magistrátu

a některé pracovnice magistrátu, jako ceremoniářky v předsálí svatební síně. Podle harmonogramu se střídají i oddávající poslanci: Doc. Mrázek oddával třikrát, Ing. Klučka dvakrát, Ing. Turek čtyřikrát a Mgr. Horák jedenkrát.

Magistrát města Opavy věnoval pozornost i **veškerým jubilantům**: ozdobná písemná blahopřání se zaslala občanům, kteří dosáhli tohoto roku 75, 80 a 85 let. Od 90 let věku se pak rok co rok jubilanti navštěvují s dárkovým balíčkem a kyticí. V roce 1997 to byli následující jubilanti: **Jan Nezmar, Opava, Mendlova 6, narozený 9. září 1898, který je letos nejstarším občanem města Opavy.** Následuje **Ludvík Jedlička, Opava, Mlýnská 12, narozený 10. listopadu 1899** a **Antonín Věntus, Opava - Suché Lazce 39, narozený 18. května 1899.** Není bez zajímavosti, že Opava se může pyšnit třemi muži, kteří vedou tabulku nejstarších občanů. Jinde to bývají povětšinou ženy.

Určitou chloubou města Opavy jsou i **jubilejní svatby**. V roce 1997 proběhlo 7 zlatých, 1 diamantová a 1 železná svatba. Diamantovou svatbu (60 let společného života) oslavili **Josef a Marie Šromovi** a železnou svatbu (65 let od sňatku) **Arnošt a Anežka Závodníkovi**. Jde ovšem pouze o ty manžele, kteří přišli na magistrát tento sňatek uzavřít.

První občankou Opavy roku 1997 je Petra Schoppiková (4,20 kg, 53 cm), která se narodila 1. ledna v 15.25 hod. v opavské porodnici. Každopádně chce matka paní Schoppiková dcerušce Peťce, jejíž narození čekali již před Vánoce, dát spolu s manželem dobrou rodinnou výchovu. Proto s ní bude alespoň tři roky doma. Dne 1. července 1997 se Šárce Kubínové z Opavy - Kateřinek narodila v brněnské porodnici trojčata - Klárka, Eliška a Jakub.

Manželé Kubínovi si tři děti vždy přáli, netušili však, že se jim jejich přání vyplní najednou. Šárka Kubínová přiznává, že kdyby jí nepomáhal manžel a příbuzní, neměla by šanci vše zvládnout. Děti jsou však moc hodné, protože „si asi uvědomují, že jsou tři a musí poslouchat“, míní šťastní rodiče.

V poslední době se v České republice prostřednictvím masmedií dostala do popředí veřejného zájmu **romská problematika**. Proto není jistě náhodné, že se 29. října 1997 zabývala zprávou o situaci romské komunity v ČR vláda. Romská problematika je vysoce aktuální i v Opavě, kde žije odhadem 5 až 8 tisíc Romů, z nichž drtivě většině jsou vypláceny sociální dávky a příspěvky v nezaměstnanosti. Nelze říci, že by se opavský magistrát nestaral o tuto komunitu, avšak výraznější péče byla zaznamenána na úrovni okresu. Projekt Vlastimily Pernicové, poradkyně pro národní menšiny při Okresním úřadě v Opavě, byl vybrán mezi čtyřmi sty dalšími do užšího kola. Proto se V. Pernicová zúčastnila 20. února slavnostního aktu na Pražském hradě za přítomnosti prezidentovy manželky Dagmar Havlové. Projekt klade důraz na křesťanství, na výchovu k práci a působení školy. Od počátku roku připravuje s Ing. Vladimírem Žákem, který připravuje scénáře, setkání s romskými dětmi, a to každý pátek na faře kostela u sv. Ducha. Takovéto schůzky jsou nepochybně chvályhodné, neřeší však momentálně to hlavní, a to je nepochybně masová nezaměstnanost Romů. Že romská problematika je i v Opavě velmi závažná a nedá se řešit jen výchovnými prostředky, pocítila ostatně na vlastním těle i samotná poradkyně pro národnostní menšiny paní Pernicová. Dne 2. ledna ji doma přepadli dva muži v černém s černými kuklami na hlavě. Zatímco jeden kradl, druhý jí držel

na krku muž. Smutným paradoxem je, že iniciátorem ozbrojeného přepadení byl Rom, jehož rodině V. Pernicová maximálně pomáhala. Většina opavských Romů však údajně útočníky odsoudila. Nelze však říci, že by opavský magistrát volil k Romům ten nejlepší přístup. Koncem srpna 1977 zde došlo k incidentu, jaký snad nemá v dalekém okolí obdoby. Na Magistrát města Opavy se dostavil člen Rady pro národnosti v ČR Stanislav Daniel. Ten měl sice v kapse pověření ministra Bratinky, a měl zjistit, kolik sociálních povodňových dávek a v jaké výši vyplatili úředníci sociálního odboru opavských Romům, ale nic mu to nebylo platné. Úřednice totiž pověření ani Daniela vidět nechtěly a vyhodily ho ze dveří. Vtip byl totiž v tom, že Stanislav Daniel je sám Rom.

O neutěšené situaci opavských Romů svědčí snahy některých vystěhovat se do Kanady. První rodiny opavských Romů odletěly počátkem srpna 1997. „Co se divíte, každý z nás má důvod odletět, tam totiž nebudeme diskriminováni.“, říká čtyřicetiletý Emil Giňa. Romové se obrátili dokonce na náměstka primátora města Pavla Steyera s dotazem, zda jim město po vzoru úřadu v Ostravě – Mariánských Horách nedá peníze na letenky. Netrvalo však dlouho a šestičlenná rodina Dezidera Gini se vrátila z Kanady, kam se před několika dny vydala za lepším životem. Kanadské úřady vrátily rodinu zpátky – údajně proto, že jeho manželka se nachází v osmém měsíci těhotenství. Po vystřízlivění z počátečních iluzí, které Romové zažívali s touhou po vystěhování do Kanady, začali opavští Romové svá rozhodnutí odejít ze země tajit. Naše Opavsko uspořádalo v srpnu 1997 anketu a položilo několika občanům otázku: „Jaký máte názor na hromadný odchod našich romských spoluobčanů do

Kanady?“ Ze sedmi dotázaných čtyři tento odchod přivítali a pouze dva měli určité výhrady. „Ale i u nás bychom pro ně měli vytvořit více pracovních příležitostí ...“, podotkl jeden. Druhý sice také souhlasil, ale obával se, že odejdou ti dobří a horší zůstanou.

Důvody k vystěhování mohou však být u Romů i jiné povahy. Dne 3. června došlo v Opavě ke střetnutí dvou klanů tohoto etnika – Stojků a Biháriů, a to kvůli partnerské nevěře v bytě Biháriů na Otické ulici, kam si Stojkovi vymutili vstup, se strhla rvačka, při které promlouvaly nejen pěsti, nýbrž i nože a hole. O den později se výprava do jiného bytu opakovala, tentokrát to byl byt na Bezručově náměstí. Tady postřelili jednomu z Biháriů, ne však svůdce ženy z jejich rodiny, dvě nohy. Zranění si vyžádalo hospitalizaci ve Státní slezské nemocnici. Proto se rodina Biháriů z Otické ulice odstěhovala na Slovensko. Zanedlouho po tomto incidentu, který zaujal opavskou veřejnost, se v Opavě na městském hřbitově konal pohřeb romského primáše, houslisty Josefa Gini, který patřil ke známým a uznávaným romským osobnostem. Pohřbu se zúčastnilo několik stovek Romů z celé republiky i ze Slovenska. Josef Giňa zemřel 7. června po dlouhé a těžké nemoci na plicním oddělení opavské nemocnice.

Na závěr této kapitoly ještě zpráva, která by neměla zapadnout. Dne 14. ledna 1997 zemřel **Beno Foltys**, rodák z Ukrajiny, který bojoval na východní frontě v řadách Svobodovy armády a po druhé světové válce se usadil v Opavě, rodišti své první ženy, která přežila jako židovka koncentrační tábor i závěrečný pochod smrti. Beno Foltys měl na starosti opavský židovský hřbitov a byl vlastně posledním mužem z Opavy, který byl členem Židovské náboženské obce.

Politický a veřejný život

Politický a veřejný život byl v Opavě v roce 1997 neobyčejně bohatý a nechyběla mu ani jistá dávka dramatickosti. Hlavními nositeli tohoto života byly politické strany a nejrůznější spolky. Z politických stran patřilo přední místo ODS a ČSSD. Na stránkách regionálního tisku se objevovaly nejčastěji zprávy o chystaném a nakonec povedeném odvolání přednosty Okresního úřadu v Opavě, o vyloučení zakládajících členů ODS v Opavě exposlance Mgr. Jaromíra Šimánka a Rudolfa Mikoláše, jakož i o rozkolu v ODS a o vládní krizi. Nemalem pozornost veřejnosti strhly ovšem na sebe i události spojené s jednáním o vytvoření příhraničního regionu měst Opavy, Ratiboře, Krnova a Hlubčic, stejně jako o utužování družby měst Opavy a Ratiboře. Menší pozornost upoutaly Dny Rakouska v Opavě a také ještě ohlasy na českoněmeckou deklaraci.

*Místní sdružení **Občanské demokratické strany** v Opavě vykazovalo v roce 1997 na 120 členů, jeho předsedou byl Ing. Zbyněk Stanjura. Místní rada vytvořila začátkem roku odborové komise, jejichž prostřednictvím byla většina členské základny zapojena do práce v ODS. Byly rovněž ustaveny tzv. kluby ODS, umožňující neformální setkání členů. To má přispět k aktivizaci a ke zvýšení informovanosti členů. Na místním sněmu ODS, uskutečněném 12. dubna 1997, byl předsedou zvolen Ing. Zbyněk Stanjura. Na oblastním sněmu téže politické strany, konaném 24. května ve Velkých Hošticích, byl předsedou zvolen*

Ing. Miroslav Krajíček a jedním z místopředsedů se stal Ing. Zbyněk Stanjura.

Dne 26. června se konala v Divadelním klubu na Rybím trhu městská konference ODS zaměřená k přípravám komunálních voleb a ke komunální politice v Opavě vůbec. Za prioritu byla označena tvorba Komunálního volebního programu a výběr osobností vhodných pro sestavení městské kandidátní listiny.

Značný rozruch, a to zejména v regionálním tisku, vzbudily opět zprávy o vyloučení Mgr. Jaromíra Šimánka a Rudolfa Mikoláše z ODS. Oba někdejší funkcionáře ODS vyloučil ze svých řad již 14. listopadu 1996 místní sněm za to, že Mikoláš kandidoval za podpory Šimánka v senátních volbách proti kandidátu ODS Voráčkovi na kandidátce Republikánské unie. Navíc členové ODS nesouhlasili ani se vznikem Pravicově-ekologického klubu v opavském Zastupitelstvu, jehož předsedou se stal Šimánek. Oba však své vyloučení zpochybnili tvrzením, že v době jednání opavského sněmu byli již členy místního sdružení v Kravařích. Proto musel v konečné fázi o jejich vyloučení jednat republikový smírčí výbor, který 13. června 1997 potvrdil, že „jednáním odvolatelů byly porušeny stanovy ODS platné v rozhodné době“. Nezmiňuji se o různých peripetiích tohoto vleklého sporu, do kterého byla zatažena i místní sdružení v Kravařích a Bolaticích, jimž byla nakonec pro různé prohřešky proti stanovám ODS odebrána licence.

Dne 14. a 15. března 1997 proběhlo v opavském hotelu Koruna zasedání výkonné rady ODS, které se mělo stát jakýmsi protipólem bohumínského sjezdu ČSSD. Do Opavy se tak sjely špičky ODS, jako premiér ČR Václav Klaus, ministr zdravotnictví Jiří Stráský, ministr zahraničních věcí Josef Zieleniec a

další. 14. července v osm hodin večer se uskutečnilo setkání občanů s premiérem v opavském kině Mír. Na tomto mítinku zodpověděl Václav Klaus řadu dotazů z nejrůznějších sfér. Vyjádřil se např. i k problému chystané deregulace nájemného a mimo jiné poznamenal, že by byl spíše pro mírnější tempo.

Oblastní sněm ODS Opava vyslovil na svém zasedání konaném 24. května ve Velkých Hošticích, podporu třem kandidátům na místo přednosty Okresního úřadu v Opavě - MVDr. Sosnovi, Ing. Dostálovi a RNDr. Krejčímu. K neoficiálnímu jednání o obsazení tohoto postu mělo ostatně dojít již 15. března - u příležitosti zasedání výkonné rady ODS v Opavě. Tenkrát nominovalo údajně oblastní vedení ODS na tuto funkci MUDr. Staňa. Kauza „přednosta Šrom“ je již staršího data a patří k problémům, které již delší dobu rozvířují hladinu veřejného mínění. Vytýká se mu, že umožnil nesprávný a nehospodárný postup při nakládání s majetkem státu a že porušil zákon č. 451/1991 Sb. při jmenování ředitele Slezské státní nemocnice, jakož i další platné předpisy. Mgr. Šrom se ve svém stanovisku k tomuto obvinění písemně vyjádřil a označil celou důvodovou zprávu, projednávanou ve vládě jako podklad, který je evidentně účelově zmanipulován. Mgr. Šrom (KDU-ČSL) byl dne 9. dubna na návrh ministra vnitra Jana Rumla (ODS) odvolán z místa přednosty Okresního úřadu v Opavě s tím, že svůj úřad má opustit 15. dubna. Pikantní na celé záležitosti bylo zejména to, že se Antonín Šrom dověděl o svém odvolání faxem.

Jednání o jmenování nového přednosty Okresního úřadu v Opavě se vleklo a bylo ukončeno až na zasedání vlády 15. října. Novým přednostou se stal

RNDr. Pavel Krejčí (ODS), dosavadní vedoucí laboratoří Státní slezské nemocnice. Kandidátů na toto místo bylo původně 11 a největší šance se v kuloárech přisuzovaly náměstkovi opavského primátora Ing. Rudolfu Chamráthovi (KDU-ČSL) a Ing. Radomilu Dostálovi (ODS), který byl po odchodu Antonína Šroma pověřen řízením okresního úřadu. Podporu Ing. Chamráthovi vyjádřila i okresní konference KDU-ČSL. V konkursním řízení se umístili na prvních čtyřech místech Ing. Chamráth (KDU-ČSL), RNDr. Krejčí (ODS), Ing. Matýsek (ODA) a JUDr. Stodůlka (ČSSD). Nicméně přednostou byl jmenován, přestože konkurs vyhrál Ing. Chamráth, RNDr. Krejčí. Odvolání A. Šroma z funkce přednosty Okresního úřadu v Opavě mělo přispět k uklidnění na opavské politické scéně. Místo toho přestala hned 6. května, kdy se poprvé od tohoto odvolání sešli okresní představitelé KDU-ČSL a ODS, platit koaliční dohoda mezi těmito stranami a po volbě RNDr. Krejčího (ODS) za okresního přednostu nesoulad mezi nimi ještě dále eskaloval.

Na zasedání oblastní rady Občanské demokratické strany v Opavě, konaném 2. prosince 1997, byla hodnocena vnitrostranická krize po zhroucení vlády a vzniku reálného nebezpečí rozkolu ODS. Poměrně byli voleni delegáti na republikový sněm ODS, svolaný na 13. a 14. prosince do Poděbrad. Mezi zvolenými delegáty byl i předseda opavské ODS Ing. Zbyněk Stanjura. Oblastní rada ODS pověřila své delegáty, aby ve volbě na funkci předsedy strany podpořili Václava Klause a vyjádřili nesouhlas s účastí ODS v příští vládě. Volba však byla podmíněna tím, že budou na kongresu objasněny některé nejasnosti, které se objevily v souvislosti se stranickými financemi či sponzory.

Vše nasvědčuje tomu, že opavští delegáti na poděbradském kongresu „podrželi“ Klause.

O činnosti **České sociálně demokratické strany** v Opavě máme poměrně málo informací. Dne 1. prosince 1997 se konala v Lidovém domě městská konference. Zvolený městský výbor nedoznal proti dosavadnímu stavu výraznějších změn. V čele městské organizace ČSSD zůstal také nadále Mgr. Jan Pišala. Bylo konstatováno, že stoupá zájem o členství v ČSSD i v Opavě a že to souvisí se stoupající přízní občanů a vysokými preferencemi, které tato strana již delší dobu získává. Do ČSSD vstoupil i bývalý poslanec Parlamentu ČR a člen Opavského zastupitelstva Ing. Václav Klučka a jak sdělil regionálnímu tisku, s ČSSD jej spojuje především názor na sociální citění. Průběh besed s občany nasvědčuje tomu, že sociální demokraté se v Opavě i dalších obcích usilovně připravují na komunální volby, které se mají konat na podzim 1998. V té souvislosti se najednou kriticky vyjádřili k práci opavské rady a zastupitelstva. Na tiskové konferenci 20. listopadu 1997 se v této záležitosti vyslovil předseda okresního výkonného výboru ČSSD Rudolf Ditrich takto: „Řešení vidím až po komunálních volbách, kdy se v zastupitelstvu objeví nové tváře.“

Dne 11. září přijel do Opavy předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a předseda ČSSD Miloš Zeman. Byl přijat primátorem Mrázkem a zavítal do základní školy na Šrámkově ulici a seznámil se se škodami, které škole způsobily povodně. Poté navštívil závod Brano a Galenu. Uspořádal rovněž tiskovku a setkal se s občany v Odborovém klubu Ostroje. Všechna jeho vystoupení se nakonec stočila na drtivou kritiku vlády a politiku ODS, kterou činil odpovědnou

za všechny ekonomické i společenské problémy, se kterými se Česká republika v poslední době potýká. Jako všelék prosazoval vypsání parlamentních voleb na podzim 1998. Podle názoru jednoho článku v místním regionálním tisku srovnal Zeman působení vlády ODS s účinky atomové bomby.

Koncem května 1997 navštívil Opavu rovněž místopředseda ČSSD a předseda parlamentního výboru pro sociální politiku a zdravotnictví ČR Dr. Vladimír Špidla. Zajímal se především o Státní slezskou nemocnici v Opavě a Rehabilitační ústav v Hrabyni. Osobně si prohlédl objekt nemocnice U Rytířů na Popské ulici a přislíbil, že bude pro Státní slezskou nemocnici v Opavě lobovat v podvýboru zdravotního výboru Parlamentu ČR:

Na okraj informací o opavské ČSSD ještě poznámka o opavském podnikateli Radimu Masném, který půjčil 8 mil. Kč ČSSD, a to prostřednictvím své společnosti Bohemex Trade. Peníze má ČSSD vrátit Masnému najednou v květnu 1998. Na tomto „kšeftu“, jak označil Masný tuto půjčku, je pikantní zejména to, že Masný je členem ODS.

Křesťanskodemokratická strana - Čsl. strana lidová svou činnost před veřejností neprezentovala. Ani na mé žádosti o informace sekretariát strany nereagoval. Možná po neúspěchu jejího lídra Mgr. Šroma ve veřejném životě Opavska se poněkud stáhla do ústraní a jako ústředně proklamovaná klidná síla se připravuje získat přízeň občanů v příštích volbách, a to nejen v tradičních venkovských oblastech. Má ostatně ve svém středu i další osobnosti, jako Ing. Chamrátha či Ing. Turka. Novým předsedou Místního klubu **Občanské demokratické aliance** v Opavě se stal 8. dubna 1997 místo dosavadního

Ing. Vichy MUDr. Milan Cvek, člen opavského zastupitelstva. Místní klub má v Opavě 25 členů. Na okresní konferenci o ODA, která se sešla začátkem listopadu 1997 v Kravařích, byla přijata výzva KDU-ČSL a ODS k účinné spolupráci před volbami. To ovšem ještě nedošlo k vypuknutí otevřené vnitropolitické krize.

Činnost **republikánské stany** (SPR - RSC) v Opavě skončila po parlamentních volbách v roce 1996, když její dvě předsedkyně (MUDr. Eva Dratvová a Milena Mrovcová) byly ještě před volbami postupně vyškrtnuty z republikánské kandidátky. Protože okolnosti těchto změn nebyly dosud náležitě objasněny, nebylo by jistě na místě v této kauze jakkoliv spekulovat. Nyní došlo k obnovení činnosti opavských republikánů - ovšem ani tento počín není zcela jasný. Podle jedněch obnovila opavská místní organizace SPR - RSC svou činnost 10. října 1997 a jejich předsedou měl být zvolen Jiří Zygula. Podle jiných informací měl činnost této strany obnovit v Opavě začátkem listopadu 1997 Daniel Rožnovský. Nezbývá než si počkat na další vývoj událostí. Koncem roku 1997 se objevila i na opavské politické scéně **Vlastenecká republikánská strana** a její propagační materiály včetně zpravodaje jsem dostala od městské zastupitelky Mileny Mrovcové.

O činnosti **Městské organizace Komunistické strany Čech a Moravy** se mi přes všechna usilovná jednání s okresním výborem této strany, s předsedou městského výboru i s některými poslanci za KSČM v městském zastupitelstvu nepodařilo získat žádné poznatky. Nicméně alespoň zhodnotím kladně tiskové informace, že opavští komunisté přispěli ze sbírek od svých členů vydatně na

konto Povodeň Opava 1997, a to po dvakrát částkou 1 mil. Kč.

A nyní k významným veřejným akcím. Tradiční kontakty má Opava s polskou Ratiboří. Nejde jen o představitele obou měst, nýbrž o všechny významné organizace a zařízení v obou městech. Přitom je do těchto kontaktů ve stále větší míře vtahováno i obyvatelstvo, tedy řadoví občané. Tak tomu bylo i v sobotu 14. června 1997. **Dny Opavy v Ratiboří** zahájili již tradičně sportovci. Tentokrát se v Ratiboří představili plavci z Klubu plaveckých sportů Opava, volejbalistky z tělovýchovné jednoty Kylešovice, basketbalistky z BK ICEC Opava, tenisté z TK Minerva Opava a TJ Slavia Minerva Opava, fotbalisté reprezentovaní Okresním fotbalovým svazem v Opavě. Nechybělo ani sportovní klání členů zastupitelstev obou měst. Kulturní misi Opavy vytvořilo v odpoledním programu na 200 osob. Odpolední koncert byl laděn pro širší veřejnost. Vystoupil dětský dechový orchestr ZUŠ V. Kálíka a úspěch sklidil i doprovodný program mažorettek. Vystoupily i další soubory a skupiny a bylo škoda, že pro nepřízeň počasí nemohli vystoupit všichni. Obrovský úspěch sklidil večerní koncert, zejména vystoupení klavíristy Lukáše Vondráčka a šesti sólových pěvců. Na společném zasedání zastupitelů obou měst byla vyhodnocena dosavadní spolupráce a nastíněny další perspektivy.

Ve dnech 17. až 19. dubna 1997 se ve Vratislavi konaly **České dny ve Wroclavi**. Byla zde instalována i expozice města Opavy, kterou připravilo AVE - Informační centrum Opavska, a není bez zajímavosti, že tato expozice zde získala „Cenu za expozici“.

Nad rámec dosavadní družby měst Opavy a Ratiboře nebo Opavy s jinými polskými městy, sloužící vzájemnému poznávání a pěstování přátelských sousedských styků, proběhlo 3. listopadu 1997 v Ratiboři společné jednání rad měst Opavy a Ratiboře. Jednání se zúčastnili kromě členů rad obou měst také starostové měst Krnova a Hlubčic. Hlavním bodem jednání bylo podepsání **Deklarace o vytvoření společného euroregionu**. Deklarace vyjadřuje vůli vytvořit společný euroregion, který by mohl zachovat v budoucnosti města Opavska a Krnovska na české a Ratibořska a Hlubčicka na polské straně. Základním posláním tohoto euroregionu by měl být společný postup měst při realizaci některých projektů, na které jednotlivá města nestačí. Mělo by tedy jít o užší spolupráci jak v oblasti hospodářské, tak i společenské a kulturní. Nyní je ovšem nutné, aby deklaraci ratifikovala zastupitelstva obou měst.

S menším ohlasem veřejnosti se setkaly „**Tři dny Rakouska v Opavě**“, uspořádané Magistrátem města Opavy a Rakouským kulturním institutem v Praze ve dne 18. až 20. listopadu 1997. Všechny akce - konference, výstavy, umělecké pořady, přednášky a diskuse - proběhly bez rušivých jevů. Na zahájení byl přítomen i velvyslanec Rakouska Dr. Peter Niesner. Na otázku redaktora Regionu, zda ještě něco spojuje Rakousko a naši republiku po téměř osmdesáti letech, které uplynuly od rozpadu tehdejšího společného rakouskouherského státu, odpověděl: „My jsme samozřejmě spolu žili 400 let až do roku 1918. Je tedy jasné, že mezi námi bylo hodně společného A na tom společném budeme moci stavět i v budoucnosti. Na principu „být spolu“ je totiž postavena i společná Evropa ...“ Dobrou přípravu pro „Tři dny Rakouska v Opavě“

vykonala zřejmě opavská Rakouská knihovna. Nebylo zajisté náhodné, že se v květnu 1997 konalo v Opavě setkání všech **rakouských knihovníků** v České republice. Při té příležitosti ocenila kulturní atašé rakouského velvyslanectví paní Dollingerová práci s rakouskou knihou v Opavě, stejně jako kulturní úroveň města. Proto byla asi Opava vybrána pro pořádání Dnů Rakouska. Byla to pro Opavu velká čest. Nejsem si však jista, zda se Opava zhostila řádně povinností, které jí z této velké cti vyplynuly. Na omluvu menšího zájmu obyvatel o některé pořádané akce lze snad omluvit jazykovou bariérou. Co však říci na omluvu spolupořádajícího opavského magistrátu, který nebyl na některých shromážděních vůbec zastoupen ...

O celostátních **vzpomínkových akcích** se ještě zmíním v souvislosti s činností Českého svazu bojovníků za svobodu. V březnu jsou to již tradičně narozeniny T. G. Masaryka, v dubnu osvobození města Opavy, v květnu konec druhé světové války a osvobození celé země a konečně v říjnu vznik prvního československého státu. U vzpomínkové akce u příležitosti výročí narození T. G. Masaryka je tradičním místem konání prostor před pamětní deskou T. G. Masaryka na Masarykově ulici. Ani letos se tam nesešlo - kromě pořadatelů a několika starších lidí - mnoho občanů. Vzpomínkové akce 8. května a 28. října - osvobození ČSR a vznik prvního československého státu - byly sice navštíveny hojněji, zdaleka ovšem ne tak, aby se mohlo říci, že to byly oslavy celostátního významu. U památníku obětem totalitních režimů na náměstí Slezského odboje se sešlo maximálně 40 až 50 účastníků, povětšinou činovníků a členů Českého svazu bojovníků za svobodu, opavského magistrátu a dalších pořádajících

institucí. Již tradičně chyběli řadoví občané a hlavně pak opavská mládež. Určitá významná výročí si připomínáme, abychom je uchovali v paměti národa, a aby se jejich odkaz předával z generace na generaci. Čím to je, že v Opavě chybí na těchto akcích zástupci politických stran a významných spolků - Sokola, Skautu, Junáka apod.? Vnucuje se také otázka, zda památník obětem totalitních režimů je tím nejvhodnějším místem pro oslavy 8. května či 28. října?

Město Opavu i v roce 1997 navštívila řada významných osobností. O návštěvě předsedy ODS Václava Klause u příležitosti zasedání výkonné rady Občanské demokratické strany 14. a 15. března v Opavě jsem se již zmiňovala. Tohoto zasedání se ovšem zúčastnili i další vládní a jiní ústavní činitelé. Kromě setkání V. Klause s občany v opavském kině Mír se žádné další neuskutečnilo. Ministra Pilip se měl původně setkat na požádání ředitelky školského úřadu Mgr. Hobzové s vybranými učiteli a pracovníky školství. Kvůli úrazu ministra Pilipa k setkání nakonec nedošlo. Dne 29. srpna navštívil Opavu ministr životního prostředí ČR a místopředseda vlády Jiří Skalický (ODA). Cílem ministrovy návštěvy bylo seznámit se s průběhem odstraňování povodňových škod. V červnu navštívil Opavu ministr dopravy a spojů ČR Ing. Martin Říman, o jehož návštěvě se ještě zmíníme v kapitole o dopravě. Dne 10. října zavítal do Opavy ministr pro místní rozvoj Tomáš Kvapil. Hovořil s představiteli Opavy, okresu a studenty hotelové školy. Ve dnech 22. až 26. dubna navštívili Opavu hosté z Nikaragui - z města Estelí, se kterým udržuje Opava od roku 1992 přátelské kontakty.

A nyní k působnosti některých spolků. **Český svaz bojovníků za svobodu**, má v Opavě pět organizací s více než 100 členy, jejichž průměrný věk je 77 roků. Představitelé ČSBS se zúčastňovali s představiteli města vzpomínkových akcí u příležitosti výročí narozenin T. G. Masaryka 7. března, osvobození Opavy a České republiky 8. května a vzniku samostatného československého státu 28. října. Při těchto příležitostech se kladly u pamětní desky T. G. Masaryka na Masarykově ulici u památníku obětem totalitních režimů na nám. Slezského odboje a na městském hřbitově kytice květin. Dne 24. září se sešli v restauraci na Latarně v Opavě někdejší členové a pamětníci odbojové skupiny Obrana Slezska, tedy na místě, kde se tehdejší odbojáři také skutečně scházeli. Předsedou městské organizace ČSBS je Ing. František Podhrázký.

Poněkud zvláštní místo mezi opavskými spolky zaujímá **Klub českého pohraničí** a jeho Historicko - právní sekce, kterou vede agilní Roman Plachý. Tato sekce uspořádala 27. ledna pro veřejnost besedu o Českoněmecké deklaraci, kterou podepsali německý kancléř Helmut Kohl a český premiér Václav Klaus. Deklarace však nemá podobu smlouvy a nedělá ani za minulostí definitivní tečku. Jinak ovšem obrací pohledy obou národů k budoucnosti a právě tento její základní rys velká část Opavanů přivítala. Na zmíněné besedě vystoupil předseda Oblastní rady Klubu českého pohraničí Jaroslav Vlach a deklaraci jednoznačně a zcela odsoudil. Vytkl jí, že nesplňuje a nezajišťuje dobré a rovnoprávné vztahy mezi oběma státy a že z německé strany vyjadřuje zájem zvrátit výsledky 2. světové války a zpochybnit uzavřené mezinárodní

smlouvy. Jsou to extrémní názory, které z politických stran zastávají pouze komunisté a republikáni.

Na besedě byl přítomen i Ing. Hans Korbel, předseda **Slezského německého svazu v Opavě**, který se pak vyjádřil v Našem Opavsku jak k deklaraci, tak i k jiným aktuálním českoněmeckým otázkám. Tento svaz organizuje - prostřednictvím **Střediska českoněmeckého porozumění** na Horově náměstí 2, jehož provoz financuje německá strana - besedy, výstavy a jazykové kurzy. Jde mu o téma Češi a Němci, které je i v Opavě dosud, a to zejména u příslušníků starší generace, příliš zatížené neblahou minulostí. Ing. Korbel se distancuje od tvrzení, že sudetští Němci podpořili koncem 30. let rozpad Československa, a uvádí, že oni pouze jako Němci volili svou sudetoněmeckou stranu. Dále odsuzuje Benešovy dekrety, a to zejména ty, které umožnily bezrestně páchat na Němcích násilí a mluví o odsunu jednoznačně jako o vyhnání. Uvítal deklaraci a považuje jak Klub českého pohraničí, tak i radikální část sudetoněmeckého landsmanšaftu za extrémní složky. U deklarace je mu sympatické její zaměření k budoucnosti, věří však, že dojde i „k našemu zrovnoprávnění při nápravě křivd, zejména majetkových, kde jsme dosud jako německá národnostní skupina, ač občané tohoto státu, z restitučních nároků zcela vyloučení ...“. Zdůrazňuje však, že náprava křivd nesmí přinášet nové křivdy. S některými jeho názory někteří Opavané, zejména příslušníci starší generace, kteří přímo na sobě zakusili hitlerovský režim a zažili Mnichov, nepochybně nesouhlasí. Je však ku prospěchu Čechů i Němců, že se o těchto dosud sporných otázkách začíná veřejně diskutovat.

Činnost vyvíjela i v roce 1997 **Společnost přátel národů východu**, která má v Opavě ve dvou odbočkách na 100 členů. Scházejí se v prostorách stavebního učiliště a Školního statku a letos organizovali zájezdy na Slovensko, ale i do Polska, Maďarska, Rakouska a do Německa. Někteří členové se zúčastnili zájezdu ostravské společnosti do Volgogradu, a to v rámci přetrvávající družby Ostrava - Volgograd. Na závěr školního roku zorganizovali na Tyršově stadiónu Dětský den. Předsedou společnosti je Radomír Frič.

V Opavě pracuje rovněž aktivně městská organizace **Českého svazu žen**. Zaměřuje se zejména na práci s dětmi a podílí se na pořádání akcí v rámci Mezinárodního dne dětí. Organizuje dále přednášky a besedy s lékaři a léčiteli, její členky navštěvují staré a nemocné občany, o které se nemá kdo starat. Za jejich účasti probíhají dvakrát ročně kurzy snižování nadváhy a zdravé výživy. V předvolebních obdobích spolupracovaly zejména se stranou **Důchodců za životní jistoty**.

K významným zájmovým organizacím patří v Opavě **Český zahrádkářský svaz**, který má na území města 25 základních organizací s 3 250 členy. Ti obhospodařují půdu v zahrádkářských osadách, a to na výměře 55 ha. Těchto osad je ve městě sedm. Práce základních organizací je soustředěna především na pěstování ovoce, zeleniny a květin a to hlavně pro vlastní potřebu, pěstují se hlavně jablka. Zahrádkářské osady jsou součástí zeleně města a působí příznivě na městské životní prostředí. V roce 1997 zasáhla do činnosti některých organizací na území města ničivá povodeň. Způsobené škody se odhadují na 390 000,- Kč. Tři postižené organizace získaly finanční pomoc od zahrádkářů z

Německa, ostatní z prostředků Republikové rady a některých dalších organizací. Předsedou městské opavské zahrádkářské organizace je Karel Šafránek.

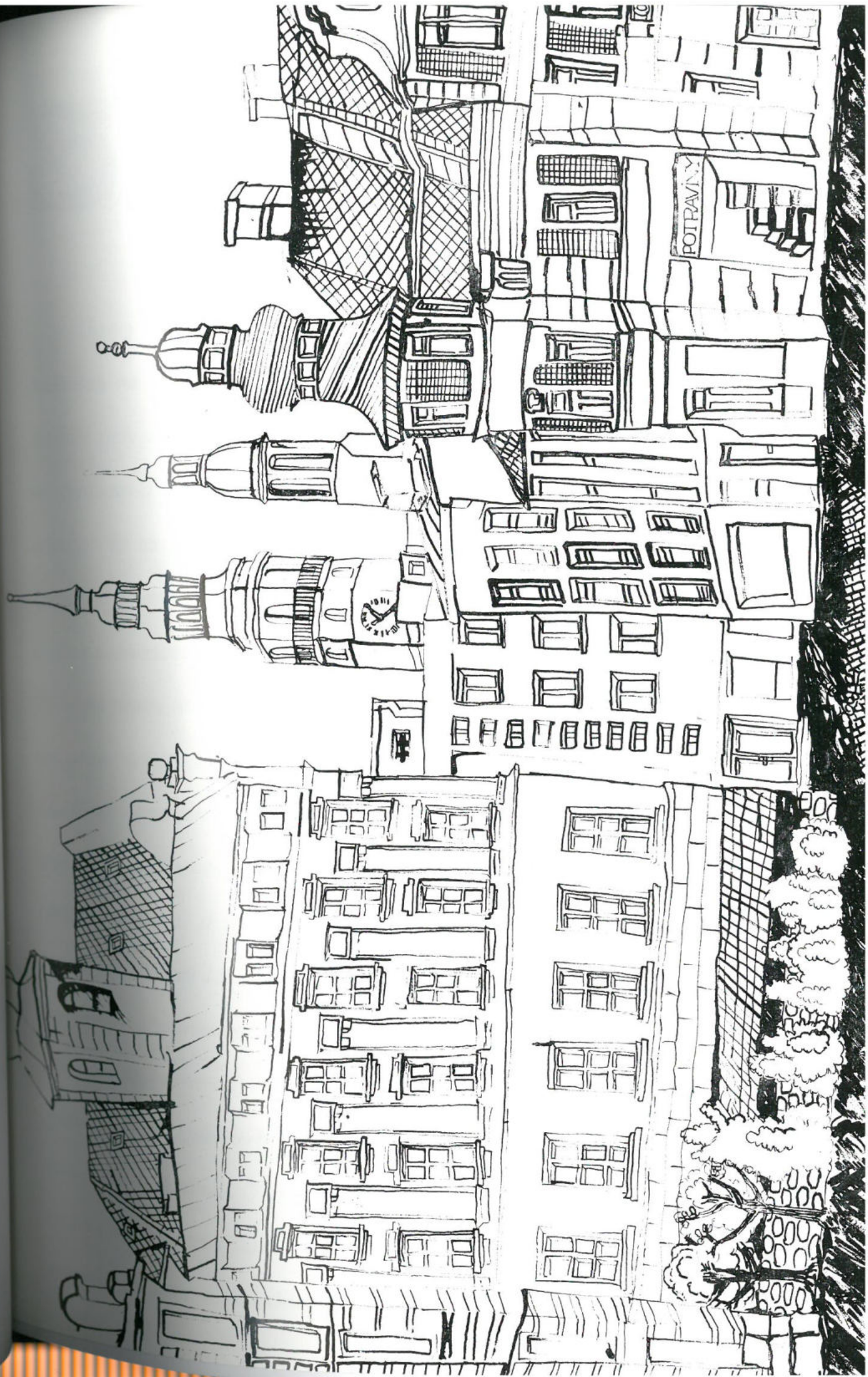
Při Českém svazu zahrádkářů působí i **alpínkáři**. V Opavě byla jejich organizace založena v roce 1971 a dnes má 20 členů. Alpínkáři se zaměřují na pěstování skalkových květin, navštěvují výstavy, a pořádají zájezdy. Speciální skalničkáři jsou členy klubu **Iris**, který má v Opavě 60 členů.

Základní organizace **Českého svazu chovatelů** má v Opavě 30 členů. Sídlí u Střelnice a člení se podle chovů na různé odbory. Zahrmuje chovatele slezských plemen holubů, chovatele drůbeže, králíků, holubů, nutrií, exotického ptactva a akvaristy. Obory kynologie a chovatele koček opavská organizace nesdružuje, má je však Český svaz chovatelů v Ostravě. Jádrem činnosti opavské organizace Českého svazu chovatelů je chov čistokrevných zvířat, plemenitba a udržování genofondu slezských holubů. Tomu slouží vlastní i obesílané výstavy.

Zvláštní zmínku zasluhují opavští **včelaři**. Na území města je 1 029 včelstev a kolem 100 chovatelů, členů městské organizace Českého svazu včelařů. Působí zejména v okrajových částech města a ovšem v připojených obcích, ale i v centru města v rodinných domcích se zahrádkou. Jsou zde i kočovné vozy s roji v přírodě, hlavu u řepkových polí. Na jednoho včelaře připadá v Opavě v průměru 5 až 10 včelstev. Rok 1997 byl pro včelstva špatný, v samotných povodních se na 50 % včelstev utopilo. Přitom v době květu řepky olejné bylo chladno a v červenci, kdy kvetou lesy, bylo rovněž chladno a často pršelo. Rozvinulo se plísňové onemocnění včel - varoáza. Prodejna Včelbal Na Rybničku prodává med a potřeby pro včelaře a také med od chovatelů včel

vykupuje. Med zde prodávají jen vlastníci nad 10 včelstev.

Útvary Magistrátu města Opavy byly i v roce 1997 rozmístěny ve čtyřech budovách na Horním náměstí a Mezi trhy. Počet úředníků se rozhodnutím městské rady z 27. ledna snížil ze 191 na 189 a to přestože od 1. března začal nově pracovat odbor ekonomického dohledu. Od tohoto odboru se ostatně očekává, že za jeho působení bude kontrola nejen finální, ale i průběžná a zpětná, takže by se nedostatky měly snadněji rozpoznat a odstranit dříve než dojde k nejhoršímu.

Na prahu nového roku ujišťovali primátor města Opavy a jeho náměstci opavskou veřejnost, že soustředí práci magistrátu na řešení naléhavých problémů města jeho občanů i na postavení Opavy v České republice a její spojení s ostatními městy. O to poslední se doma i v zahraničí se primátor Mrázek zasazoval a uskutečnil řadu výjezdů. Na základě nadace Fridricha Eberta se zúčastnil 13. února v polských Glivicích konference na téma „Stav z perspektivy přeshraničního rozvoje a spolupráce pohraničních regionů Česka, Německa, Slovenska a Polska“. 4. března navštívil nejprve město Ratiboř a pak město Hlubčice. Dne 10. března pak znovu Ratiboř. Ve dnech 12. a 13. března odcestoval do Bruselu. O měsíc později zavítal do rakouského města Badenu. 13. až 25 května se vydal do zámořské Nikaragui, kde byl přijat prezidentem Arnoldem Alemanem. V týdnu od 1. do 7. června uskutečnil studijní cestu do

německého Porýní - Vestfálska, kde navštívil řadu měst. Dne 26. září byl primátor Mrázek znovu v Německu - tentokrát ve Frankfurtu nad Mohanem. Dne 28. a 29. října se zúčastnil mezinárodní konference v Mariboru ve Slovinsku. V listopadu navštívil dvakrát Polsko. Zúčastnil se jednání Českopolské mezinárodní komise a dalšího jednání v Ratiboři. Ve dnech 19. a 20. listopadu ještě zajel do Bruselu. V prosinci to byla cesta na jednání Rady Evropy do Štrasburku. Většinou šlo o jednání, spojené tou či onou měrou s euroregiony a jinými formami spolupráce měst. Když připočteme k těmto zahraničním cestám primátora Mrázka služební cesty tuzemské, shledáme, že byl velkou část svého služebního času na jednání mimo město. Na druhé straně je však nutné otevírat se světu. Zprávy o zahraničních aktivitách primátora jsou součástí přílohy k tomuto zápisu. O cestách primátora Mrázka za rodinou do Lucemburku se objevily sice v regionálním tisku štiplavé zprávy, avšak pravdivost tohoto obvinění se neprokázala. Jiného názoru jsou ovšem senzacechtiví publicisté. V „Našem Opavsku“ se objevil koncem července článek nadepsaný „Hláska má stoprocentní podporu občanů Opavy“, v němž autor posměšně komentuje, že primátor má mít důvěru občanů na 101,99 % a on stejně jako další členové vedení mají být jmenováni na zastávané funkce doživotně. Inu v demokratické společnosti se novinářskému sarkasmu a kritice občanů nevyhne v podstatě nikdo z osobností veřejného života státu, regionů a obcí, tedy ani představitelé našeho města. Přistupme ale k jejich práci.

Jaká byla činnost rady města Opavy? Řádná zasedání rady města se konala vždy v pondělí od 13 hod. v zasedací síni rady města Opavy, tj. v přízemí

Hlásky vlevo. Její personální složení se proti loňsku změnilo jen málo. Od srpna 1996 pracovala Rada města Opavy v rozporu se zákonem o deseti členech. Na uvolněné místo radního po MUDr. Řehoři Motyčkovi (ODA) kandidoval předseda místního sdružení ODS Opava Ing. Zbyněk Stanjura a Zdeněk Petřík (KSČM). Dosud neúspěšnou volbu člena rady opakovala zastupitelstvo 15. září. V prvním kole byli navrženi tři kandidáti: Jaromír Šimánek (PEK), Zdeněk Petřík (KSČM) a Milan Cvek (ODA), kterého podporovala i ODS. Úspěšné bylo však až třetí kolo, do kterého postoupili M. Cvek a Z. Petřík. Kandidát ODA získal 21 hlasů a kandidát KSČM 10 hlasů. Konečné zvolení jedenáctého člena rady většina zastupitelů uvítala. Projednání tohoto případu zatěžovala jednání zastupitelstva už dlouho. Zrcadlilo ovšem situaci v tomto orgánu a vrhalo nedobré světlo i na koalici pravicových stran. Na všech zasedáních rady se projednávaly zejména majetkové otázky města, prodej a pronájmy, výkupy pozemků, stejně jako restituce a vypovídání nájemních smluv. Všechny tyto otázky přecházely pak na pořad jednání Zastupitelstva města Opavy. Permanentní pozornost se v radě věnovala rovněž otázkám bydlení - schvalovala se bodová hodnocení sociálních a zdravotních poměrů žadatelů o obecní byty. Nezhavějším problémem bylo obsazení 56 bytů v novostavbě města na Krnovské ulici. Nemalou pozornost rady upoutal i Autoservis na Olomoucké ulici. Pravidelně každé pololetí dostává se na pořad jednání otázka hospodaření města a pochopitelně se také opakovaně jednalo o návrhu rozpočtu na rok 1998, a to s ohledem na úsporné vládní balíčky. Rada připravovala dále odstátnění Technických služeb města Opavy, Dopravního podniku města Opavy a

transformaci Městského podniku bytového hospodářství. V neposlední řadě jednala rada opakovaně o povodňových škodách a jejich likvidaci, o pomoci postiženým občanům i organizacím a přípravě povodňového plánu. Jednání rady a přijatá usnesení zasahovala téměř do všech oblastí života obyvatel města.

Ukažme si však, jak byly přijímány zprávy rady s návrhy na usnesení v **Zastupitelstvu města Opavy**. Tento vrcholný zastupitelský orgán města se scházel ke svému zasedání v sále minoritského kláštera, jen zářijové zasedání se konalo v kavárně na zimním stadionu a poslední prosincové zasedání v Lidovém domě. Jednání začínalo ve 13 hod. po předchozím hodinovém zasedání poslaneckých klubů jednotlivých politických stran zastoupených v zastupitelstvu. Jednání se obvykle protáhlo do pozdních nočních hodin. Hned v úvodu přicházela se svými často hyperkritickými připomínkami opozice z PEKu (Pravicového ekologického klubu) v čele s Mgr. Šimánkem. Předkládané materiály se často shledávaly neúplné a nepřesné, a proto se požadovalo odstoupení rady či vedení magistrátu. Tyto návrhy však nebyly nikdy schváleny. Častými kritiky byli též poslanci Petřík (KSČM), Doc. Fronček (LSNS) a Ing. Klučka (ČSSD), jehož vystupování v diskusi bylo však vždy věcné a nejednou přispělo, když se koalice nemohla shodnou s opozicí, k přijetí kompromisního návrhu. Přítomni byli vždy zástupci regionálního tisku (Region, Naše Opavsko, Svoboda, Zemské noviny, Zemědělské noviny). Díky nim získávalo pak jednání opavského zastupitelstva širokou publicitu. Zvláštní pozornost věnovali novináři různým pikantním okamžikům. Několikrát byly jednání přítomny i televizní štáby, které připravovaly krátké záběry pro ostravský „Report“. Na těchto

záběrech musela být vždy přítomná opice Gita, se kterou zasedá poslanec Dybowicz. Asi mu ještě nedošlo, že takovéto „opičárny“ vrhají špatné světlo na Opavu. V očích nezasvěcených se musí naše město jevit jako druhý Kocourkov. Největší rozruch způsobila v Opavě televize Nova, která se zde zajímala o přednostní přidělení bytů 7 zaměstnancům opavského magistrátu v nově postavené budově na Krnovské ulici. Záběry byly pak vysílány v pořadu „Na vlastní oči“ a je třeba konstatovat, že se televizi Nova podařilo jaksepatří zosudit vedoucí činitele našeho města. Očekávala jsem, že se určení představitelů města ohradí a že se budou domáhat očisty svého jména soudní cestou, jinak naše opavská veřejnost nejevila o zasedání zastupitelstva přílišný zájem - alespoň soudě podle účasti na jednání. Zastupitelstvo pracovalo v roce 1997 ve stejném složení jako vloni, pouze MUDr. Václav Vlček na svou funkci zastupitele rezignoval a místo něj přišel do zastupitelstva 11. března Ing. Zbyněk Stanjura (Sdružení nezávislých s podporou ODS).

A nyní k některým zajímavým bodům jednání, které by neměly upadnout v zapomnutí. Na lednovém zasedání zastupitelstva se mimo jiné jednalo o vydání obecně závazné vyhlášky, která by zakazovala ve městě provoz výherních automatů. Ukázalo se však, že vydání takovéto vyhlášky by bylo protiprávní. A proto se zastupitelstvo muselo omezit na přijetí opatření k důkladnější kontrole provozu výherních hracích automatů. Protože vím, že mnoho rodin trpí tím, že jejich hlavní živitel nosí peníze místo domů do heren, je mi líto, že hrací automaty mají v naší společnosti a vlastně i v našem městě zelenou, tedy volný průběh.

Na únorovém zasedání zastupitelstva se poslanec za Pravicový ekologický klub Petr Dybowicz prezentoval v pruhovaném věžeňském dresu i s čepičkou. Na zádech nesl opět obrovského plyšového opičáka. A tak není divu, že kritika členů PEK, i když má někdy racionální jádro, není přijímána. „Politická konstelace v radě svým rozložením sil v zastupitelstvu předčí rovinu věcného uvažování“, řekl na tomto zasedání za potlesku Ing. Václav Klučka. S ostrou kritikou se setkali radní v kauze s. p. Autoservis. Již v červnu 1996 pověřilo zastupitelstvo radu kontrolou hospodaření podniku. Nic se však nestalo, jen jeho ředitel Ing. Kaňok byl „potichu“ radou odvolán a řízením autoservisu byl pověřen Ing. Krampla, vedoucí odboru dopravy magistrátu. Kritika přicházela z mnoha stran, Mgr. Šimánek přispěchal opět s návrhem na odvolání rady. Nechybělo mnoho a byla by se strhla další „bouře“. Poslankyně z Pravicového ekologického klubu Milena Mrovcová požadovala, aby se Zastupitelstvo vrátilo k „halasnému a vulgárnímu vystoupení“ Doc. Frončka na posledním zasedání zastupitelstva v prosinci 1996, které se týkalo znečišťování města psími exkrementy. Vytýkala primátorovi, že jej nepokáral, jak to dělá u opozičních poslanců. Požadovala „stejný metr“ pro všechny. Za úspěch lze považovat projednání dvou nosných bodů programu, a to doplněného rozpočtu na letošní rok a konceptu územního plánu. Nicméně přestože dopravní situace ve vnitřním městě hrozí kolapsem, lze se zahájením prací na dopravním systému počítat až v roce 1999.

Před červnovým zasedáním Zastupitelstva města Opavy se uskutečnil s předsedy poslaneckých klubů koncem dubna tzv. kulatý stůl s jednou otázkou:

„Jak dál v opavském Zastupitelstvu?“ Byly tu totiž obavy, že odvolání Mgr. Antonína Šroma (KDU-ČSL) z funkce přednosty Okresního úřadu povede k tomu, že potřebná část opavských zastupitelů složí své mandáty a že tedy dojde v Opavě k vyhlášení předčasných komunálních voleb. Je to ukázkou, že takového nebezpečí nehrozí (hlavně s ohledem na to, že řádné komunální volby se konají již za 1,5 roku), ale že opavská politická scéna je v krajně rozháraném stavu. U tohoto kulatého stolu zazněly názory, že situace v opavském zastupitelstvu je patová a nekonstruktivní od samého začátku (Doc. Dalibor Fronček, SD-LSNS), že o nefunkčnosti a nekompletnosti vedení radnice je přesvědčena 1/3 zastupitelů (Ing. Antonín Macháček, ČSSD), až po názory, že každé jednání zastupitelstva je nekoordinovaným, neodborným a nepřipraveným vystoupením primátora a jeho rady (Mgr. Jaromír Šimánek, PEK). Zlověstně působilo ovšem i prohlášení Ing. Rudolfa Chamrátha (KDU-ČSL), že lidovci nepovažují nadále ODS za důvěryhodného partnera.

A jak dopadlo červnové zasedání opavského zastupitelstva? V Našem Opavsku se toto zasedání přirovnávalo k manéži Bolka Polívky: „Tak vesele mohlo připadat v pondělí 23. června v Minoritu náhodnému příchozímu, než zjistil, že jde o zasedání opavského zákonodárského sboru.“ Hodinu a 20 minut se v úvodu diskutovalo o návrhu primátora, aby jeden diskusní příspěvek netrval déle než tři minuty. Nakonec byl tento návrh přijat. Pak se jeden ze zastupitelů přihlásil do diskuse třikrát za sebou a naschválý tím neskončily. Kritické připomínky byly rovněž vzneseny k podkladům, které připravila pro zastupitele rada. Nakonec byla celá rada vyzvána k odstoupení, opakovaně a nevybíravě

pak zejména náměstkyně Bouchalová. Zastupitelstvo stihlo projednat sotva polovinu programu, a protože řada zastupitelů odmítla jednat po 22. hodině bylo zasedání ukončeno.

Na červencovém zasedání zastupitelstva obdrželi poslanci stanovisko vedení města Opavy, v němž ostře odsoudilo vystupování Petra Dybowicze na společném zasedání zastupitelů partnerských měst Ratiboře a Opavy na Dni Opavy s Ratiboří dne 14. června. Dybowicz měl ve svém vystoupení několikrát napadnout vedení města Opavy a primátora Doc. Jana Mrázka i poměry v republice. Označil za nesmyslné hovořit o utvoření euroregionu za „otevírání Evropy, zatímco naše vlast Československo byla rozdělena bez referenda, proti vůli lidí“. Toto stanovisko k Dybowiczovu vystoupení podepsal primátor Mrázek i všichni jeho náměstci. Rozhodně není na místě „prát špinavé prádlo“ u souseda a nikomu neprospívá extrémní negativismus. K tomu jen dodám: kdo však ví, jak probíhají zasedání opavského zastupitelstva, ten se jistě ani příliš nediví tomu, že se tento komediální tón objevil i na společném zasedání v Ratiboří.

Hlavním výsledkem zářijového zasedání zastupitelstva bylo zvolení MUDr. Milana Cveka členem rady, o čemž jsem se již zmínila, a zpráva o povodních 1997. V analýze příčin povodňových škod byly zdůrazněny dva fakty - mimořádné srážková aktivita a dlouhodobě zanedbávaná a nerealizovaná opatření k ochraně území před povodněmi. O podrobnostech k povodni jsem psala v úvodu kroniky. O týden později (22. září) se sešlo zastupitelstvo na svém mimořádném zasedání. Zastupitelům se tento spěch nelíbil - nestačili

prostudovat podklady a mají rozhodovat a nést zodpovědnost. Kromě hlavních úkolů - schválení finančních příspěvků a darů osobám v souvislosti s povodní, převzetí majetku Městského podniku bytového hospodářství v řízení a. s. Městský tepelný podnik a jmenování členů představenstva a dozorčí rady nově zřízeného podniku - jednalo se rovněž, a to velmi vehementně, o přidělení bytů na Krnovské ulici. Ukázalo se, že platný systém, podle kterého se v Opavě přidělují byty, nevyhovuje. Proto bylo radě uloženo zrevidovat kritéria pro rozhodování o přidělení bytu do nájmu.

Ten, kdo se zúčastnil rokování zastupitelstva 10. listopadu, odcházel opět domů s těžkou hlavou a s nedobrymi pocity. Není snadné si znovu připomínat všechno to, co zde bylo řečeno. Místy šlo o hrubé vulgarismy, nejasné peskování, ale i o vážné kritické připomínky na adresu primátora a radní. Nechyběla ovšem ani plyšová opice Dita a návrhy na odvolání vedení města. Nicméně v druhé polovině zasedání, kdy se začalo místo hašteření jednat, se udělalo nečekaně mnoho. Hodinu po půlnoci byl program vyčerpán.

Dne 16. prosince se konalo poslední zasedání opavského zastupitelstva. Na programu bylo několik závažných bodů jako rozpočet na rok 1997, návrh nové vyhlášky o místních poplatcích a zavedení pásmového tarifního systému v městské hromadné dopravě. Jednalo se rovněž o půjčkách z Fondu rozvoje bydlení města Opavy v roce 1997. Asi proto, že se blížil konec roku a tradiční opoziční diskutéři nebyli přítomni, anebo byli již unaveni, obešlo se toto zasedání bez větších skandálů.

Nelze říci, že by politické strany - alespoň soudě podle jejich stanovisek v tisku - byly se situací v městské samosprávě spokojeni. Sociální demokraté kritizovali zejména neschopnost koalice zvolit jedenáctého člena rady, stejně jako odvolat náměstkyni Bouchalovou, jejíž materiály pro radu jsou prý nepřetržitě slabé a nejednou požadovali, aby si koalice vyřešila v zájmu řádného chodu opavské samosprávy své vnitřní rozpory. Přitom celá okresní organizace ČSSD patřila spíše k umírněnějšímu křídlu sociální demokracie, jak se to uznávalo i v regionálním tisku. Své výhrady k situaci na radnici měla i ODA. Ji šlo však hlavně o to, aby byl v zastupitelstvu konečně zvolen jedenáctý radní - její člen. V regionálním tisku zaznívaly ostřejší tóny. Na otázku, kdo za to může, že se Opava stane periferií Ostravy, byla nabídnuta odpověď: „Odpověď je jasná - mohou za to místní politici a zejména ti z ODS. Právě neustálé rozbroje, udávání se, politické machinace uvnitř opavské ODS byly příčinou toho, že Opava skončila tak, jak skončila ...“ Pravdu bude asi však mít ministr Ing. Tomáš Kvapil (lidovec), když při jedné návštěvě Opavy, kdy se mluvilo o přehmatech při přidělování obecních bytů, řekl: „Je to věc Vašeho zastupitelstva, jaký systém hodnocení uchazečů o byt byl přijat. Do toho ministerstvo ani já nemohu mluvit. Jsou to Vaši představitelé, které jste zvolili a budete za rok opět volit.“ A to se pochopitelně týká nejen bytové politiky.

Enfant terriblem opavské politické scény bývá označován Mgr. Jaroslav Šimánek (PEK, dříve ODS). Přesto anebo právě proto mu věnuje regionální tisk pozornost, jakou by mohl závidět primátor Opavy či přednosta opavského okresu. Veřejnost je informována téměř o každém jeho kroku. Že zvažuje

kanadský azyl, že bude jako nezaměstnaný na konci června vyřazen z evidence úřadu práce, že byl v Africe a v Brazílii, že chce být primátorem, a to nejenom v Opavě, nýbrž i ve Znojmě, že se ho radnice bojí jako čert kříže, mnohé z jeho soukromí atd. atd. Svědčí to přinejmenším o tom, že Mgr. Šimánek není jednoduchou osobností a že rozporná opavská politická scéna mu vrchovatě umožňuje hrát tu úlohu, kterou hraje.

Do kapitoly o samosprávě patří nepochybně i **komise** Rady města Opavy, i když v jejich náplni není o čemkoliv rozhodovat. Při radě města pracovalo 13 komisí, z toho sedm aktivně (majetková, dislokační, bytová, kontrolní, finanční, kulturní, sportovní, protidrogová). Naproti tomu činnost zatím nevykazovalo pět komisí (pro výchovu a vzdělání, prevence kriminality, životního prostředí, architektury a výstavby, dopravní). Kromě toho pracovala ještě dočasná komise pro zpracování jednacího řádu Zastupitelstva města Opavy a komise povodňová. Je škoda, že nemalá část těchto komisí nepracovala, neboť právě v nich měli členové zastupitelstva příležitost přiložit ruku k dílu a neomezovat se jenom na kritiku.

Průmysl a zemědělství

Největším průmyslovým podnikem ve městě - alespoň co do počtu zaměstnanců byl i v roce 1997 **Ostroj a. s. Opava**. Vyráběl důlní stroje pro hlubinné dobývání uhlí, zemědělské a manipulační stroje a hydraulická zařízení (lisy, válce, hydraulické ovládací prvky). Kromě toho vyráběl ještě výkovky, nářadí a zabezpečoval různé technické a laboratorní služby. Zhotovované výroby sloužily z 90 % potřebám vnitřního trhu, z 10 % exportu, a to zejména na Slovensko, do Německa a do Polska.

K největším a také nejvýznamnějším zakázkám patřily v roce 1997 mechanizovaná výztuž MEDS pro OKD - doly Lazy a Darkov, dále hřeblové dopravníky pro doly OKD a pásový dopravník pro Energii Kladno.

V roce 1997 se **Ostroj a. s.** zúčastnil řady veletrhů a výstav. Významná byla zejména účast na Mezinárodním strojírenském veletrhu Brno, na výstavě Techagro Brno, Agro - komplex Nitra a Dolagra Poznaň.

Do výroby zde byly instalovány nové progresivní stroje, obráběcí centra, brusky a byla provedena modernizace vodorovné vyvrtávačky řídicím systémem Heiden - Raino. Při svařování byly nasazeny svařovací zdroje nové generace od firmy Lincoln Electric.

Na úseku informatiky dosáhli významného úspěchu v soutěži roku obsazením druhého místa za projekt „Nové typy orebních ústrojí“ a pátého

místa za projekt „Vývoj plnicího lisu pro lisování senáží a siláží do plastových vaků“. Za významný počin lze rovněž považovat přístup na Internet, jakož i získání certifikátu CIA pro meteorologické služby v mezilaboratorních zkouškách podle Evropské unie.

Povodeň postihla i objekty akciové společnosti Ostroj a bohužel i řadu jejich zaměstnanců. Výroba v Ostroji nebyla však zastavena, i když krátkým výlukám v galvanovně nebylo možno zabránit. Na pracovištích se prováděly sbírky ve prospěch postižených spoluzaměstnanců. Po dobu jednoho týdne pomáhali zaměstnankyně Červenému kříži přejímat a distribuovat humanitární pomoc (zejména oblečení, hygienické prostředky a potraviny) z centra, umístěného v prostorách ubytovny Ostroje na Zámeckém okruhu.

Druhou největší akciovou společností v Opavě (co do počtu zaměstnanců) byla i v roce 1997 **Galena a. s.** Její tržby za výrobky a služby dosáhly 2 155,363 mil. Kč a zisk po zdanění činil 253,586 mil. Kč. U zisku bylo dosaženo proti roku 1996 zvýšení o 16 810 mil. Kč, t. j. o více než 7 %. Na trh České republiky směřovala produkce Galeny pouze z 32 %. Postavení největšího zahraničního odběratele si udržela i v roce 1997 Ruská federace (15 %), následuje Itálie (12 %) a Slovensko (9 %). Zbytek tvoří trhy Francie (5 %), Ukrajiny (4 %), Japonska (4 %), Koreje (4 %), Brazílie (4 %), Německa (2 %), Švýcarska (2 %) a dalších zemí. Z činnosti Galeny je nutno připomenout zejména výrobu léčivých látek, kosmetických přípravků, sterilních i nesterilních léčivých přípravků, nápojů, nápojových přísad, potravinářských doplňků, tinktur a extraktů.

Akciová společnost prodělávala i v roce 1997 četné restrukturalizační změny. V roce 1997 podnik investoval 217 mil. Kč, z toho zhruba polovinu přímo do výroby. Velká pozornost byla věnována výzkumu a vývoji. Za výrazný úspěch v této oblasti lze považovat ukončení vývoje nové technologie extrakce námele, která nahradí dosud používaný nebezpečný éter přijatelnějším toluenem. Do výroby byla přijata nová technologie, která přinese zjednodušení výroby tohoto přípravku. Klíčové místo má konečně přípravek Consupren S v želatinových kapslích, jehož první stabilní šarže byla vyrobena koncem roku 1997. Na výzkum a vývoj bylo v Galeně v roce 1997 vynaloženo 59 697 tisíc Kč.

Výkonnost Galeny v roce 1997 byla oceněna hned dvakrát. Prvním oceněním je ohodnocení ratingové agentury SI Rating, která Galenu hodnotila jako nejlepší společnost českého chemického průmyslu. Její informační politiku vysoce ocenila holandská banka ABN Amro, která Galeně udělila cenu Signum Temporis. Toto ocenění je udělováno za podpory Ministerstva financí, Úřadu pro cenné papíry z Burzy papírů Praha. Galena zvítězila v kategorii akciových společností kódovaných na volném trhu Burzy cenných papírů Praha.

Jinak bych chtěla ještě jednou poznamenat, že akciová společnost Galena vyplatila zaměstnancům, kteří byli nejvíce postiženi povodněmi, sociální výpomoc ve výši téměř 1 mil. Kč.

Třetí největší akciovou společností v Opavě (alespoň podle počtu zaměstnanců) byly v roce 1997 Čokoládovny a. s. Praha, odštěpný závod Opavia. Vlastníkem většiny akcií je společnost Čokoládovny Partners, B. V., Amsterdam, jejímž majitelem jsou světoznámé firmy Nestlé a Danone.

Čokoládovny se v roce 1997 podílely na českém trhu více než 60 % u čokoládových cukrovinek a ještě větším podílem u nečokoládových cukrovinek a trvanlivého pečiva. Samotný opavský závod je největším výrobcem trvanlivého pečiva v České republice. Všeobecně je znám sortiment sušenek a oplatek po známým názvem Opavia. Výrobky Opavia se na celkových tržbách Čokoládoven podílejí celou pětinou.

Nový závod Opavia se staví v Opavě - Vávrovicích od roku 1995. Koncem loňského roku byla ukončena hrubá stavba výrobní haly, v níž byly v prvním pololetí letošního roku, tj. 1997, instalovány první dvě výrobní linky a začátkem druhého pololetí 1997 byl na nich zahájen zkušební provoz. Současně byly ze starého závodu přemístovány další linky a rovněž uváděny do zkušebního provozu. V prosinci 1997 byl nový závod zkolaudován a přistoupilo se k trvalému užívání. Po zkolaudování nového závodu půjde o jeden z nejmodernějších závodů ve střední Evropě.

Dále se zmíním o akciové společnosti **Merkanta**, která vznikla po privatizaci státního podniku Armaturka Minerva a jeho rozdělení v roce 1992. Společnosti Merkanta připadly zhruba tři čtvrtiny výroby a společnosti Arako jedna čtvrtina. V roce 1997 vyráběla Merkanta široký sortiment průmyslových armatur, určený pro chemii, petrochemii a jadernou i klasickou energetiku. Z tradičního areálu na Rybářské ulici se provozovny Merkanty již zcela přemístily mezi ulice Sadová a Vojanova. Výroba je vybavena NC a CNC obráběcími stroji a centry i speciálními jednoúčelovými stroji. Využívá se též špičkových technologií jako svařování elektronovým paprskem, navazování plazmou apod.

Třetina až polovina výrobků Merkanty se vyváží do států Evropské unie, Jižní Ameriky, USA, Ruska a na Slovensko. Výhradní prodej armatur vyrobených v Merkantě včetně servisu zajišťuje od září 1996 akciová společnost Opavské armatury.

Opavská textilka **Opavlen**, akciová společnost, vznikla v roce 1993 tím, že se vyčlenila z Moravolenu Šumperk. Počátkem července 1997 se stala jejím vlastníkem Grey Star, s. r. o., z Ústí nad Labem, která se jako jediná přihlásila do tendru, který na 97 % akcií Opavlen vyhlásil Fond národního majetku. Částka, kterou nový majitel a Opavlen nabídl, byla nižší než necelé 53 mil. Kč, které Fond národního majetku vyhlásil jako orientační cenu. Rok 1997 byl pro Opavlen rokem stabilizace objemu výroby. Celkem bylo vyrobeno 845 km lnářských přízí, čímž bylo dosaženo objemu, který se přibližuje k dřívějším hodnotám (dříve 1 100 tun). Akciová společnost pracovala v roce 1997 se ziskem, kdežto v roce 1996 zaznamenala více než třímilionovou ztrátu. Vyvážela lnářskou přízi do celé Evropy. Celkový objem tržeb dosáhl tohoto roku 120 mil. Kč a zaměstnanost kolem 220 osob. Celkové výsledky byly částečně ovlivněny záplavami. V provozovnách bylo od 30 do 70 cm vody a provoz byl na 3 týdny přerušen.

Nikoliv k největším (co do počtu zaměstnanců), ale k nejstarším opavským podnikům patří opavský **pivovar**. Základní kámen k jeho výstavbě byl položen v roce 1824 a stavba byla ukončena o dva roky později. Od 1. listopadu 1996 působí Pivovar Zlatovar a. s. jako samostatný subjekt, čímž ukončil podnikání v rámci Moravskoslezských pivovarů Přerov a. s. Byl také jmenován nový ředitel

pivovaru - Ing. Petr Gruška. Opavský pivovar se snaží účinně čelit konkurenci, a to zejména pivovaru Ostravar podepřenému kapitálem anglické skupiny BASS a masivním aktivitám Radegastu. Strategie Zlatovaru vychází z tradice českého typu připravovaného klasickou technologií. Má specifickou chuť, díky níž je považován za pivo s nižší hořkostí - je sladší. V lednu 1997 byla v areálu opavského pivovaru na Nákladní ulici otevřena podniková prodejna piva Zlatovar a od května tohoto roku byla uvedena do provozu prodejna výčepního zařízení a propagačních předmětů, která se nachází vlevo od vrátnice pivovaru. Byla také zahájena distribuce lahvového piva Zlatovar v nových přepravkách typu kompakt s výrazným logem pivovaru, obsahujících půllitrové láhve typu NRW. Tím dosáhl opavský pivovar současného evropského standartu v oblasti nápojových obalů.

I. slezská a. s., Cukrovar Opava měla v roce 1997 celkem 140 stálých zaměstnanců, v kampani se však na výrobě podílelo dalších 200 pracovníků Cukrovar byl po celý rok v rekonstrukci. Nákladem asi 6 mil. Kč bylo postaveno zařízení, umožňující plavit řepu do továrny přímo z nákladních aut a vyměněna čerpadla pro zvýšení výkonu. Cukrovar zakoupil dále dva čističe řepy, čímž se znečištění v závodě podstatně zlepšilo. Stěžejní investicí roku bylo odpopílkování kotelny. Zařízení, které postavila firma ENVEN z Milevska nákladem téměř 20 mil. Kč, nevykázalo však v kampani 1997 zaručované parametry. Vlastní kampaň začala 16. září a trvala 89 dní. Během této doby se zpracovala 267 tisíc tun řepy a vyrobilo 38 300 tun cukru. Kampani prospíval i klimaticky příznivý podzim. Vzhledem k tomu, že v ČR trvá nadále nadprodukce cukru, je

nutno cukr vyvážet a na domácím trhu prodávat třeba i pod výrobní cenou. Cukrovary jsou v důsledku této nadprodukce ve špatné finanční situaci.

Mrazírny Oceán a. s. Opava zaměstnávají zhruba 340 osob, z nich 150 pracuje přímo ve výrobě, 110 při skladování a distribuci výrobků a 80 zaměstnanců se stará o správu a údržbu podniku. Díky rozsáhlým investicím byly rekonstruovány nejen výrobní haly, nýbrž i výrobní a balicí technika. Například balicí linka Tiromat je jedinou v České republice, umožňující balení hotových jídel do praktických polypropylenových vaniček se strhávacím víčkem pro ohřev i v mikrovlnné troubě. Dopravu výrobků zajišťuje přes 40 mrazírenských automobilů. Novinkou roku 1997 je distribuce chlazené drůbeže. Firma zajišťuje rovněž přepravu zboží na území celé České republiky i do zahraničí. Dodávku zboží je možno uskutečnit i mrazírenskými železničními vagóny. Mrazírenský velkosklad opavských mrazíren odpovídá normám Evropského společenství. Skladovací kapacita se rovněž nabízí cizím zájemcům. Mrazírny používají od 1. října 1997 obchodní jméno **Mrazírny Oceán a. s.**

O dalších potravinářských společnostech už jenom krátce. Akciová společnost **Seliko** se sídlem v Olomouci má stále v Opavě na Sadové 44 konzervárnu, v níž byli zaměstnáni 182 pracovníci. V roce 1997 se zde vyráběly sterilované zeleniny, kompoty, hotová jídla, masové konzervy, cestovní občerstvení a ocet. Závod byl značně postižen záplavami. **Mlýn Herber** na Palhanci, který byl v rukou akciové společnosti, zaměstnával v roce 1997 celkem 48 fyzických osob, z toho přímo ve mlýně na Palhanci 41. Průměrný výdělek zde byl 14 000,- Kč. Bylo postaveno 6 zásobníků v objemu 240 tun, což zvýšilo

kapacitu skladovacích prostor na 400 tun. Byla zmodernizována laboratoř a zakoupen nový počítač. Mlýn utrpěl značně povodněmi. Voda zde stoupla do výše 130 cm a výroba se na 6 dní zastavila. Druhé pololetí 1997 se tudíž neslo ve znamení oprav, čištění a úklidu a ovšem také hledání dalších odbytových míst. Započalo se s výrobou nové mouky T 750 pro nový závod Opavie. Přes všechny obtíže dosáhla firma v roce 1997 kladného hospodářského výsledku, i když ne takového, jak by si přála. Zvláštní zmínku zasluhují opavské jatky. Ještě v červnu 1997 byly dominantními vlastníky **Bivoje a. s.** - Anapol (48 %) a makléřská společnost Iceberg (15 %). Přesto se ve výpisu z obchodního rejstříku k 30. červnu 1997 objevil jako předseda dozorčí rady a. s. Bivoj Opava, zástupce Icebergu Ing. Petr Turek. Základní jmění činilo více než 141 mil. Kč, akcií byly vydány 141 194 kusy. K 1. červenci 1997 však MUDr. Lazecký, předseda představenstva a. s. Bivoj, písemně oznámil obchodním partnerům, že se mění obchodní adresa a původní Bivoj Opava, a. s. na Bivoj Aktiv a. s. To je však v rozporu s výpisem z obchodního rejstříku ze dne 24. června 1997, kde MUDr. Lazecký v žádném z orgánů nefiguruje. Základní jmění nové společnosti byl 1 mil. Kč, vydáno bylo 20 kusů akcií ve jmenovité hodnotě 50 tisíc Kč. Vzniklo podezření, že tato nová menší společnost původní a. s. Bivoj Opava tuneluje. Majetkovými vztahy města Opavy s Bivojem Opava se zabývalo i opavské zastupitelstvo 15. září 1997 a rozhodlo, že vzhledem k nevyjasněné vlastnické stabilitě a. s. Bivoj město nevloží do této společnosti tzv. historický majetek, tedy městské pozemky a budovy, které se nacházejí v areálu opavských jatek a mají hodnotu 17 mil. Kč. Město tak zpochybnilo platnost

valné hromady, která se konala koncem června 1997 a na niž byla výše uvedená změna provedena. Město mělo k tomu o důvod více, že na její jednání nebyl zástupce opavského magistrátu vpuštěn. O neplatnosti zmíněné valné hromady může však rozhodnout jedině nezávislý soud.

Opavská tiskárna **Optys, spol. s r. o.**, se v květnu 1997 přestěhovala ze svého historického, ale již nevyhovujícího místa v sadech Svobody 4 do prostorů na Rybářské ulici 44. Nový objekt pojal pod svou střechu jak výrobu a údržbu, tak sklady papíru, materiálu, zboží a administrativu. Byl zakoupen starší rotační novinový stroj, který byl postaven do konce června a počátkem července bylo započato se zkušebním provozem. Tento stroj nahradil velmi starou knihtiskovou rotačku, na které se dosud tiskl týdeník *Naše Opavsko* a některé tiskopisy. Přišly však záplavy, které citelně postihly i opavskou tiskárnu v nových prostorách. Přizemí bylo zatopeno až do výše 1,75 m. Jen v papíru dosáhla škoda 6 mil. Kč. Postižené provozy se uváděly postupně do provozu. Pro firmu to byly obrovské ztráty jak finanční, tak i tržní, nemluvě o škodách na budově i zařízeních.

Na tomto místě se zmíníme i o **Slezské tvorbě**, přestože se jedná o výrobní družstvo. V roce 1997 zaměstnávalo družstvo 237 pracovníků. Výroba vánočních ozdob se objemově navýšila proti roku 1996 o 23,7 %. Tato výroba je již tradiční a zahrnuje veškerý sortiment vánočních ozdob. Její výrobky směřovaly především k zahraničním odběratelům - do USA, Německa, Švýcarska, Holandska aj. Dále pokračovala i výroba dámské konfekce, určená pro Německo. Od října 1997 zřídilo družstvo provozovnu na výrobu dámské konfekce v Karvině, kde je zaměstnáno 26 švadlen. Naproti tomu výroba

gobelinových obrázků byla v červenci 1997 pro malý odbyt zrušena. Družstvo má v Opavě na Horním náměstí vlastní prodejnu s dámskou konfekcí a vánočními ozdobami. Také družstvo Slezská tvorba bylo v roce 1997 velmi citelně zasaženo povodní. Zatopila jeho provozovny na Sadové 4 do výše 1,75 m. Celková výše škod obsáhla částky 10 mil. Kč. Povodní došlo k výpadku ve výrobě hlavně u vánočních ozdob.

Dále se zmíním o několika opavských stavebních firmách. Největším stavebním podnikem v Opavě je Ingstav, akciová společnost, jejíž činnost daleko přesahuje hranice Opavy i města i okresu. Umisťuje se na 12. místě mezi nejvýznamnějšími stavebními firmami České republiky. V roce 1997 měl Ingstav a. s. Opava 517 zaměstnanců, z toho 303 v okrese Opava.

Tohoto roku byl ukončen zkušební provoz přečerpávací vodní elektrárny Dlouhé stráně v masivu Hrubého Jeseníku, kde Ingstav Opava vystupoval jako garant a generální dodavatel stavební části v ceně 3,4 mld. Kč. Technická koncepce i provedení tohoto díla zaujalo pozornost odborné i laické veřejnosti. Dále bylo dokončeno a odevzdáno koncem tohoto roku vodohospodářské dílo Slezská Harta, vybudované nákladem 3,2 mld. Kč. Ještě před odevzdáním díla akciové společnosti – Povodí Odry snížila Slezská Harta významně ničivý účinek letní povodně. Záplavová vlna byla oslabena o 90 vteřinových kubických metrů. Centrum Ostravy tak bylo od záplav přece jen ušetřeno. Bezprostředně po povodni se Ingstav podílel na obnově zásobování Opavy plynem, pitnou vodou a na obnově kanalizace. V městských sadech byl opraven náhon a vyčištěna jezírka. Z dalších realizovaných staveb je nutno připomenout modernizaci

opavské čistírny odpadních vod v ceně 146 mil. Kč. Ve zkušebním provozu čistírna prokázala, že čistota vod vypouštěných touto čistírnou do řeky odpovídá velice přísným limitům Evropské unie. Za zmínku stojí také rekonstrukce pěší zóny na Ostrožné ulici. Ingstav se tu podílel na spodní stavbě včetně přeložek inženýrských sítí, a to bez jejího uzavření.

O dalších opavských stavebních firmách už jen velmi stručně. **Slezské stavby Opava**, sídlící na Partyzánské ulici, jsou dceřinou společností jedné z největších stavebních firem na Ostravsku, a. s. UNIPS, zaměstnávající více než 100 pracovníků. Firma rozšířila svou činnost o rekonstrukce objektů, zateplování budov a štítů rodinných domků systémem Teranova a Orsil a o stavby nových objektů. Realizovala stavbu nového závodu pro Model Obaly v Nymburce a rekonstrukci závodu Karton Morava Žimrovice v ceně 110 mil. Kč. Pro firmu Geos dokončila do konce roku 1997 hrubou stavbu administrativní budovy na Bochenkově ulici v Opavě. Ředitelem Slezských staveb je Jan Urbiš. Chtěli bychom ještě připomenout, že II. mezinárodního stavebního veletrhu v Brně, konaného ve dnech 22. – 26. dubna 1997, se zúčastnili z Opavy tyto stavební firmy jako vystavovatelé: AVHB, s. r. o. Opava – Komárov (hydraulické válce a hadice), Aqua – Saving, s. r. o. Opava (izolace staveb), Hyled Opava, LC. (montážní plošiny), Nahim Trading, s. r. o. Opava (okenní kování). Tolik k opavskému průmyslu.

V pojednání o **zemědělství** se zmíním podrobněji o zemědělském družstvu Opava – Kylešovice a o Školním státu Opava. **Zemědělské družstvo Opava – Kylešovice** vykázalo za rok 1997 v rostlinné výrobě zisk ve výši 5.361.000,- Kč,

tj. o 4.939.000,- Kč (48 %) méně než se plánovalo. Nižší zisk z velké části ovlivnily škody na plodinách způsobené záplavami. Ale i nadměrné množství srážek v uvedeném měsíci způsobilo předčasné dozrání obilí a tím nižší výnosy a kvalitu obilí. Podíl zničených a poškozených plodin činil 20,08 % výměry zemědělské půdy. V roce 1997 poklesly i stavy hospodářských zvířat. Krávy z 824 v roce 1996 na 601, telata z 281 na 273 a býci z 396 na 289. Naproti stoupla proti roku 1996 užitkovost u krav z 14,43 litru denní dojivosti na 15,49. V produkci mléka (u 597 dojnic) se umístilo Zemědělské družstvo Opava – Kylešovice v rámci okresu Opava na 7. místě. **Obchodní družstvo Kateřinky**, vykazující 376 krav, mělo proti roku 1996 horší dojivost a umístilo se v rámci opavského okresu až na 18. místě. Na výborném třetím místě se umístil Školní statek Opava, o němž se ještě zmíním. Nepříznivý hospodářský rok 1997 se projevil i na úseku mechanizace ZD Opava – Kylešovice, a to nižšími investicemi do strojního vybavení. Přesto všechno průměrná mzda stoupla v družstvu z 7 912,- Kč v roce 1996 na 9 412,- Kč v roce 1997, tj. o 18,95 %.

Pro **Školní statek Opava** byl rok 1997 rokem ukončení transformace podle transformačního projektu. Výměra statku se snížila na 754 ha a počet zaměstnanců na 137. Dosažené výrobní výsledky byly následující – vývozy pšenice ozimé 5,3 t/ha, ječmene jarního 5,2 t/ha, ječmene ozimého 5,7 t/ha. Řepka ozimá poskytla výnos pouze 23 q/ha. U cukrovky byl dosažen výnos 45,77 t/ha s cukernatostí 17,29 %. Živočišná výroba byla v roce 1997 přímo ztrátová. I Školní statek Opava byl postižen červencovou povodní, ne sice přímo záplavovou vlnou, ale přívalovými dešti a silnými větry byly poškozeny porosty.

Zcela byl zničen porost máku, u řepky došlo vlivem vlhka k rozvoji houbových chorob a ke snížení výnosu. Obiloviny se doslova utopily a došlo k jejich předčasnému dozrání a k výraznému zhoršení jejich kvality. Celkové přímé ztráty v důsledku povodní se odhadovaly na 2 576 000,- Kč.

Lépe se v roce 1997 nedařilo ani jiným zemědělským podnikům. Soukromí zemědělci se vlivem záplav a nepříznivého počasí dále zadlužili. Kdo měl zničeno více než 10 % obhospodařované plochy s porostem, obdržel odškodnění od státu ve výši 8 až 20 tisíc Kč. Výše odškodnění se řídila ovšem i podle druhu porostu. Nejvyšší úhrada se vyplácela na zeleninu. Ta byla zničena zejména v Kateřinkách, Kylešovicích, Malých Hořticích a v Jaktáři. Státní podpora zemědělcům pochopitelně nestačila, a tak si museli obstarat úvěr. Na 1 ha dostali úvěr ve výši 21 000,- Kč.

oprava

U Českých drah dochází od roku 1993 ke slučování železničních stanic do větších celků. Uzel železniční stanice Opava – východ zahrnuje obvod od Jilešovic (směr Ostrava) po Holasovice (směr Krnov) a dále trať Opava – východ – Hradec nad Moravicí a trať Opava východ – Svobodné Heřmanice. V tomto uzlu byl k 31. prosinci 1997 zaměstnán 361 pracovník. Na začátku roku 1997 se vyostřila situace v jednání mezi vedením Českých drah a Ministerstvem dopravy na straně jedné a odbory (Odborový svaz železničářů) na straně druhé. Vzniklé rozpory vyústily v celoplošnou stávku na síti Českých drah od 4. února do 8. února 1997. Po celou dobu stávky se zastavila železniční doprava jak osobních, tak i nákladních vlaků i v Opavě. První vlak vyjel z Opavy v neděli 8. února ve dvě hodiny v noci. Byl to nákladní vlak do Ostravy – Svinova. Ve 3.45 hod. pak vyjel první osobní vlak do Hlučína. Podle informací předsedy základní odborové organizace Odborového svazu železničářů se zúčastnilo v Opavě stávky železničářů přibližně 75 % zaměstnanců ČD. Stávka způsobila pochopitelně řadě lidí problémy s dopravou do zaměstnání a zpět. Nicméně opavské podniky neochromila. „Lidé dojeli do práce náhradní dopravou, byli na to připraveni. Pokud se týká výroby i exportu, chod podniků stávka výrazněji neovlivnila“, stručně zhodnotila situaci v opavském Ostroji asistentka generálního ředitele Pavla Kyjovská. V některých jiných závodech sváželi

zaměstnance autobusy.

Dne 7. července 1997 byla povodní postižena i železnice jak v Opavě, tak i na přilehlých traťových úsecích. Byl přerušen provoz v úseku trati Opava – východ – Kravaře a určitou dobu i provoz na trati Opava východ – Hradec n. M. a Opava východ – Sv. Heřmanice. Trať Opava východ – Ostrava Svinov byla přerušena mezi Štítinou a Děhylovem. Železniční provoz se postupně obnovoval od 16. července s určitými omezeními (zpomalení jízdy), čímž docházelo ke zpoždování vlaků. Pak se prakticky po celý zbytek roku prováděla obnova zničených úseků.

Od 1. září 1997 došlo ke zdražení jízdného v průměru o 30 % v osobní přepravě a na katastru města Opavy došlo v roce 1997 ke dvěma železničním nehodám: dne 20. ledna došlo ke střetnutí osobního vlaku s traktorem a vlakem na přejezdu z Kylešovic do Otic na trati Opava východ – Hradec n. M. a 29. října došlo ke střetnutí rychlíku s nákladním autem na přejezdu ve Vávrovicích. Naštěstí nedošlo ani v jednom případě k vážnému zranění cestujících ani osádek silničních vozidel.

České dráhy přistoupily na Opavsku od 28. září k výrazné redukci spojů. K té dochází na trati Opava východ – Hradec n. M., na trati Krnov – Opava východ – Ostrava Svinov i na trati Opava východ – Hlučín. Některé vlaky pojedou buďto jen v pracovní dny nebo jen v neděli nebo budou zcela zrušeny. Celkem se tato redukce dotkla 11 vlaků. K rušení spojů se přistoupilo na základě tzv. sčítacích listů, z nichž je patrné, kolik cestujících určitý vlak využívá a jaká je tedy jeho průměrná obsazenost. Omezení se dotkne především pracujících

z nichž někteří budou muset přejít na jiný druh dopravy. Daleko větší rozruch vzbudily zvěsti o privatizaci nebo rušení železničních tratí. Privatizace by měla zasáhnout trať Opava východ – Svobodné Heřmanice, Opava východ – Hradec n. M., Opava východ – Hlučín a Kravaře ve Slezsku – Chuchelná. Nejde přitom o „pouhé“ zvěsti, nýbrž o návrh Ministerstva dopravy. Do 1. října 1997 měli být známi zájemci o privatizaci železnic na Opavsku. Vláda měla o návrh Ministerstva dopravy jednat v září 1997. Není však známo, zda se toto jednání uskutečnilo. Podle některých zpráv má o privatizované trati zájem Českomoravská centrální dráha se sídlem v Krnově a OKD Ostrava. S rušením trati Kravaře – Chuchelná nesouhlasí postižené obce, zejména Kravaře, Bolatice a Štěpánkovice. Chystaná privatizace naráží však i na odpor železničních odborářů, kteří by přišli o zaměstnání. Dne 13. září protestovala na opavském nádraží necelá dvacítka anarchistů, kteří do Opavy přijeli z Brna a Kolína. Anarchisté chtěli dodat železničářům odvahu jít do další stávky. Proti uvedenému návrhu protestoval u ministra dopravy Římana i opavský primátor doc. Jan Mrázek. Zvláště se pozastavoval nad rušením trati Opava východ – Kravaře ve Sl. – Chuchelná: „V době kdy směřujeme společně s Polskem do Evropské unie a úsek z Chuchelné do Krzanovic je řešením železničního spojení Opavy a Ratiboře, bych považoval takového rozhodnutí za neuvážené“, řekl znepokojený primátor Mrázek.

Uvnitř města Opavy má pochopitelně největší význam pro jeho obyvatele městská hromadná doprava, provozovaná **Dopravním podnikem města Opavy**.

V roce 1997 byly provedeny v provozu MHD tyto úpravy: od 1. ledna byl

zaveden účelový spoj Kateřinky – Praskova – Jaktář – Ferram – Femont, od 1. února byla zavedena nová linka č. 11 (Chvalíkovice – Podvihov) a od 1. června byly nasazeny na lince č. 15 malé autobusy Mercedes. Provoz byl dále rozšířen na lince č. 14, 16, 15 a 12, přičemž na lince č. 1 byla trolejbusová doprava ve špičce rozšířena na 10 minutový a v sedle na 12 minutový interval. Naproti tomu na lince č. 2 byla doprava ve večerním sedle omezena na 24 minutový interval. Tato úprava platí rovněž o sobotách, nedělích a svátcích.

Proti roku 1996 bylo ujet o 60 581 vozokilometrů, tj. o 1,02 % více a současně se zvýšila ztráta podniku proti roku 1996 ze 190 tisíc Kč na 3 430 000,- Kč, tj. o 3 240 000,- Kč. Podnik obdržel provozní dotace ve výši 31 113 000 Kč, takže rozdíl mezi ztrátou podniku a dotacemi ke krytí provozní ztráty podniku činí – 3 430 000 Kč, což zároveň představuje hospodářský výsledek podniku za rok 1997. Nemluvíme-li ovšem o ztrátách podniku, musíme vidět, že největší nákladovou položkou podniku bylo v roce 1997 materiálové náklady – 44,26 % z celkových nákladů. Tohoto roku byly ceny pohonných hmot a ostatních ropných derivátů vyšší než v předchozím roce. Průměrná cena 1 litru nafty stoupla z 12,30 Kč v roce 1996 na 13,78 Kč. A tak i když spotřeba nafty na 100 km poklesla v podniku z 37,71 litrů v roce 1996 na 34,99 litrů v roce 1997, nebylo v silách podniku cenový nárůst nafty výrazněji eliminovat. Vzrostly ovšem i mzdové náklady. Mzdových prostředků bylo za rok 1997 vyplaceno o 3 253 000,- Kč více než v roce 1996 a průměrná hodinová mzda podniku činila 62,76 Kč. Přitom došlo u průměrného počtu pracovníků k nárůstu o 5,47 osob a ke zvýšení přesčasové práce podniku celkem o 2 756 hodin proti

roku 1996. Na zvýšení přesčasové práce se podílela přepravní kontrola, tj. práce na odstranění následků povodní a seznamování veřejnosti s novým odbavovacím systémem (kupní smlouvy, prodej čipových karet, oživení i nabíjení atd). V nočních hodinách, respektive o sobotách a nedělích se provádělo i překládání frakčního vedení na Bílovecké. Výsledek hospodaření podniku ovlivnila v neposlední řadě skutečnost, že v roce 1997 došlo k poklesu cestujících s měsíčníky, časovým jízdným s čipovou kartou, což se projevilo v poklesu tržeb o 2 510 000,- Kč proti roku 1996. Celkově však byly tržby a výnosy proti roku 1996 o 1 578 000,- Kč vyšší.

O novém odbavovacím systému v opavské městské hromadné dopravě jsem se již zmínila v souvislosti s rozbořem nákladových položek dopravního podniku za rok 1997.. Rada města Opavy se tímto problémem zabývala dvakrát. 14. dubna projednala a schválila Městský přepravní řád a nový pásmový tarifní systém a 28. dubna schválila scénář masivní informační a osvětové kampaně. Schválena byla dvě pásma. Časové jízdné pro jízdy uvnitř jednoho pásma bylo stanoveno pro jednotlivé jízdné 4,-Kč, zlevněné 2,- Kč, měsíční 140,- Kč a měsíčník zlevněný 70,- Kč. Pro 1 přejezd bylo jednotlivé jízdné stanoveno na 6,- Kč, zlevněné 3,- Kč, měsíčník 210,- Kč (síťový), měsíčník zlevněný 105,- Kč. Pro 2 přejezdy činí jednotlivé jízdné 8,- Kč, zlevněné 210,- Kč (síťový), měsíčník zlevněný 105,- Kč (síťový). Nárok na zlevněné jízdné mají děti a mladiství od 6 do 15 let, starobní důchodci a studenti. Bezplatně se přepravují děti do šesti let, držitelé průkazu zdravotně tělesně postižených, občané nad 70 let a členové Zastupitelstva města Opavy, jakož i poslanci a senátoři Parlamentu ČR,

strážníci opavské městské policie a držitelé průkazů vydaných Ústředním výborem Českého svazu bojovníků za svobodu, držitelé průkazů vydaných Konfederací politických vězňů České republiky a dárci krve, držitelé zlaté plakety a kočárky s dítětem do šesti let. Pásmový tarifní systém byl zaváděn z tohoto důvodu, aby přiblížil výši úhrady jízdného skutečně ujeté vzdálenosti. Až dosud platili cestující jednotné jízdné bez ohledu na délku přepravy. Nyní se tedy jízdné rozlišuje podle toho, zda cestující pojedje uvnitř pásma či zda jednou nebo dvakrát překročí jeho hranice. V I. pásmu provozuje MHD následující trolejbusové linky: 1. Kylešovice - Městský hřbitov, 2. Kateřinky - Englišova, 3. Ostroj - Jaktař, 4. Ostroj - Vítkovská, 5. Kateřinky - Jaktař, 7. Kylešovice - Kateřinky. Autobusové linky: 13. Kateřinky Sádrovna - Kylešovice SÚS, 15. Liliová - divadlo - Hobzíkova - Kylešovice, obalovna. První a druhé pásmo projíždějí autobusové linky: 9. Malé Hoštice - Otice, 10. Slavkov - Opava - Komárov - Suché Lazce - Přerovec, 11. Chvalíkovice - Opava - Komárov - Podvihov, 12. Kateřinky západ - divadlo - Milostovice - Vlastovičky, 14. Městské sady - divadlo - Kylešovice, 16. Městské sady - divadlo - Držkovice.

Dva dny před 1. srpnem 1997, kdy měl v opavské městské hromadné dopravě platit pásmový tarif, oznámil však dopravní podnik, že při placení jízdného v hotovosti nebude vyžadovat jeho dodržování. Start pásmového tarifu se totiž zdržel, a to z toho důvodu, že vsetínská společnost s. r. o. EM TEST ČR, kterou postihla též povodeň, nedodala včas automatické pokladny. Ale ve hře měly být i určité technické problémy. Opavský podnik se zavázal, že případné finanční znevýhodnění držitelů síťových měsíčníků na srpen vyrovná v poměrné

části v září 1997. Od 4. srpna zahájil totiž dopravní podnik uzavírání kupních smluv na čipové karty pro zlevněné jízdné, které se mohlo používat, jak bylo uvedeno ve smlouvě, od 1. září 1997. Konečně od 16. srpna 1997 začal v opavské městské hromadné dopravě platit v plném rozsahu pásmový tarif. Nakonec vracel dopravní podnik od 18. srpna poměrnou část jízdného za síťové časové jízdenky, zakoupené pro měsíc srpen. U měsíčníků za 210,- Kč se vracelo 34,- Kč, u měsíčníků za 105,- Kč (zlevněných) pak 17,- Kč. Proti zařazení Malých Hoštic do druhého tarifního pásma městské hromadné dopravy se ustavil petiční výbor v čele se starostou Güntrem Holleschem. Petici podepsali téměř všichni občané této městské části. Proti zavedení nového systému odbavování cestujících v opavské městské hromadné dopravě se ozvala i Strana zelených a poukázala na jeho slabiny. Například cestující bydlící ve Slavkově, který cestuje do Státní slezské nemocnice na Olomoucké ulici, po nastoupení na poslední zastávce ve Slavkově zaplatí za 3 zastávky 7,- Kč. Tentýž cestující z již zmíněného Slavkova zaplatí do středu města 7,- Kč, po přestupu dalších 7,- Kč, tedy dohromady 14,- Kč. Navíc nový systém odbavování cestujících nastupování zatím zpomaluje minimálně dvakrát. Konečně se poukazuje na to, že systém časových jízdenek, zavedený v Ostravě, je pro cestující výhodnější, tzn. jednodušší a levnější. Na tyto a další námitky nebyl vzat zřetel.

Ani uzavírání kupních smluv na čipové karty, přestože bylo rozloženo i na dvě etapy, se neobešlo bez dlouhých front, nervozity a poruch s dopravní kanceláři Dopravního podniku na Horním náměstí. K 30. září 1997 bylo uzavřeno 12 500 smluv a vydáno na 8 500 čipových karet. Obdobné problémy

jako s kupními smlouvami se vyskytly i při nabíjení čipových karet na další období. Vinu na tom mají ovšem i sami cestující, kteří nechali tato nabíjení až na poslední dny v měsíci, přestože mohli přijít kdykoliv v pracovní dny běžného měsíce.

Nový způsob odbavování cestujících v opavské městské hromadné dopravě přinesl snad zvýšení efektivity dopravy, získá se přehled o vytíženosti linek a sníží počet černých jízd, neřeší však to, co město Opava v současné době nejvíce sužuje: **dopravní přetíženost**. Mluví se dokonce o dopravních kolapsech. Faktem je, že hlavní opavské komunikace jsou zaplněny automobily, čímž jsou zablokovány i vedlejší ulice. Největší problémy tohoto druhu vznikají na Nákladní, Krnovské a Olbrichově ulici. Zvláště tíživá situace vznikla na opavských silnicích od 14. října, kdy byly uváděny do provozu světelné křižovatky u zimního stadiónu a u Mrazíren na Těšínské ulici. Nakonec však světelná signalizace na navazujících křižovatkách průjezd městem zrychlila až o 15 minut. Strana zelených opakovaně kritizuje způsob řešení dopravy ve městě. Ukazuje se ovšem, že současná dvouprúdová komunikace nemůže zejména na jeho vnitřním okruhu stačit stále narůstajícímu počtu vozidel místních i přespolních obyvatel. Za této situace je rozhodnutí Rady města Opavy umístit v blízkosti škol zpomalovací příčné pruhy a zajistit zde fungování semaforů ráno i odpoledne jen opatřením zcela podpurným. Na zasedání opavského zastupitelstva padl také návrh, aby přechody pro pěší hlídali „strážci přechodů“. Ani toto opatření nemůže městu přinést v dopravní přetíženosti skutečnou úlevu. Skutečné řešení může přinést jedině obchvat města, o který se

usiluje v Opavě již řadu let. Zatím se však jedině podařilo prosadit, aby řada prvků této stavby byla zařazena do tzv. bílé knihy Ministerstva dopravy, v jehož kompetenci je (spolu s ředitelstvím Silnic a dálnic) financování staveb tohoto druhu ze státního rozpočtu. Kdy se započne s akcí „Přeložka silnice II. 466“ (Hlučínská, Rolnická) a „spojka S1“ (spojnice Těšínská, Hlučínská), to záleží na vývoji rozpočtu a na vůli zmíněných míst. Nic konkrétnějšího nedokázal říci ani ministr dopravy a spojů, který navštívil Opavu dne 6. června 1997. Potvrdil však, že se nebude snižovat spoluúčast státu na rekonstrukci Bílovecké ulice.

Se značným zájmem veřejnosti se setkala nová vyhláška o zastavování a státní vozidel v placeném **parkování**, kterou schválila Rada města Opavy 9. června 1997. Tím byla zároveň zrušena vyhláška s obdobnou tematikou z 22. června 1993. Nová vyhláška vstoupila v platnost 1. července 1997. Zastavování a státní na chodníku je nyní povoleno pouze na místech označených příslušenou dopravní značkou. Stání nákladní automobilů, autobusů a dalších vozidel je zakázáno na komunikacích a pozemcích označených dopravní značkou D 48a a D 48b „Zóna s dopravním omezením v době od 22.00 hod. do 06.00 hod.“ V historickém centru města je omezena tonáž nákladních vozidel do šesti tun. Držitelé platných povolení (tj. parkovací karty A, AD, AP) nemají nárok na určité místo nebo parkoviště v zóně, kde trvale bydlí. Dnem 1. prosince 1997 začala ostatně výměna parkovacích karet typu A, AD, AP. Kartu A budou moci vlastnit občané trvale bydlící v centru města s poplatkem Kč 300,- ročně. Kartu AD občané bydlící v centru města v domě s přilehlým dvorem. A konečně kartu AP podnikatelé s provozovnou v centru města. Jestliže však občané

s kartou AD platili také poplatek Kč 300,-, činil tento poplatek u skupiny AP Kč 10 000,- ročně. Přitom centrum města bylo pro tyto potřeby ohraničeno ulicemi Olbrichova, Krnovská, Kasárenská, Pivovarská, Nákladní, Praskova a Nádražní okruh.

I po schválení nové vyhlášky o zastavování a stání a placeném parkování radou 3. června 1997 řada problémů s parkování ve městě nezmizela. Smutnou zkušenost zaznamenávají zejména invalidní řidiči, které jejich zdravotní stav omezuje v pohybu. Na místech vyhrazených k parkování pro invalidy parkují často neoprávněně a bohužel i beztrestně řidiči neinvalidní. Pak se ovšem lidé, kteří se pohybují například jen s pomocí berlí, nedostanou do centru města či před vchody obchodů. Městská policie sice občas zakročuje, ale podle slov jejího ředitele Ing. Jiřího Golky nemohou však být všude. V Kylešovicích, kde bylo v rámci výstavby komunikace na Bílovecké ulici zrušeno sídlištní parkoviště pro 12 aut poblíž křižovatky a na jehož místě zřízena zastávka linky MHD, vyhrožovalo se v petici podepsané 32 nájemníky dokonce zatarasením silničního provozu. Petice se objevila na stole primátora města doc. Mrázka 10. června 1997. Naštěstí se ukázalo, že magistrát neupustil od slibu, že vybuduje místo zrušeného náhradní parkoviště. Největší rozruch vyvolalo však tzv. okupační stávka opavských **taxikářů**, která se uskutečnila na Horním náměstí 8. října. Až do 1. října 1997 měli taxikáři vyhrazen k provozování své živnosti prostor u vozovky v centru města před drogerií a domem obuvi Baťa. Odbor dopravy „z důvodu změny režimu na Horním náměstí“ však rozhodl, že k 30. září zruší vyhrazené parkování na tomto místě a přesunul je na Dolní náměstí, tedy na

veřejné parkoviště Technických služeb. Opavští taxikáři spatřovali v tomto rozhodnutí diskriminaci a rozhodli se k již zmíněné stávce. Deset vozů opavské taxislužby obsadilo parkoviště naproti obchodnímu domu Princ. Problémem parkování taxikářů se zabývala 17. listopadu 1997 Rada města Opavy a rozhodla, že taxikáři budou moci parkovat na parkovišti naproti obchodnímu domu Princ s tím, že budou muset respektovat dvě dopravní značky. Ty stanoví, že na tomto parkovišti s parkovacími hodinami mohou taxíky parkovat pouze v době od 07.00 do 22.00 hodin. V době od 22.00 do 07.00 hodin musí respektovat dopravní značku zákazu zastavení. Nakonec se situace uklidnila a mnozí taxikáři rozhodnutí Hlásky, která brala ohled i na obyvatele, pochopili. A konec konců Dolní náměstí je blízko místa, kvůli němuž se opavští taxikáři vzbouřili.

Majetek a výstavba města, bydlení

Koncem roku 1997 vykazovalo město Opava majetek ve výši 157 138 707,- Kč, tj. o 87 422 682,- Kč (105 %) více než v roce 1996. Přírůstky činily 30 828 254,- Kč a úbytky 7 405 572,- Kč. Z přírůstků to byla provozní budova policie, budovy vězeňské služby Krnovská I. a II. s výrobní budovou věznice, zimní stadión a měšťanský dům na Dolním náměstí. Největší položkou - 64 419 560,- Kč - byl zimní stadión. V seznamu úbytků figuruje šest objektů, převedených na jiné instituce. Mezi nimi vynikala obchodní budova na Horním náměstí (3 200 000,- Kč) a Alhambra Disco club v Kateřinkách (1 666 441,- Kč).

Než si všimneme výstavby města Opavy je nutno seznámit se s **rozpočtem na rok 1997 a jeho plněním**. Rozpočet na rok 1997 byl schvalován zastupitelstvem 16. prosince 1996 a 24. března 1997. Magistrát měl k dispozici mimořádné finance získané v roce 1996, a to především z prodeje akcií a. s. Selika, dalších objektů z městského majetku a také z příznivého salda v daních. Tyto prostředky byly v rozpočtu použity na investice. Celkem se v rozpočtu počítalo s investicemi ve výši 222,4 mil. Kč, tedy výrazně více než v předchozích letech. Rozpočet na rok 1997 byl schválen v celkové výši 580 mil. Kč.

Ještě v dubnu 1997 zmiňoval náměstek primátora Ing. Rudolf Chamráth v rozhovoru s redaktorkou Našeho Opavska, že prožíváme finančně příznivý

rok. Hodně přes 300 mil. Kč mělo město vydat z rozpočtu na dopravu, divadlo, lázně, provoz škol, údržbu cest, zeleň a čistotu města.

Uvedená euforie netrvala však dlouho. Přišel „vládní balíček“ a objevily se i jiné těžkosti a hlavně povodeň, což mělo závažný dopad na ekonomiku města. Podle vládou přijaté rozpočtové skladby nebylo možno považovat úvěry ani splátky z poskytnutého úvěru, tzn. dokonce ani přebytky z minulého roku za příjem. Obce, která by takové příjmy ke krytí výdajů použila, ocitla by se v deficitu. Tato pravidla spuštěná v pololetí znamenala pro Opavu mimořádně tvrdou realitu, protože postavila rozpočet na rok 1997 do značné míry právě na příjmech tohoto druhu. Nadále se měly obcím ze státního rozpočtu poskytovat účelové dotace jen tehdy, jestliže skončily v daném roce s rovností příjmů a výdajů a jestliže jim auditor potvrdil hospodaření ve dvou předchozích letech bez výhrad. Vzhledem k tomu, že audit za rok 1996 byl pro Opavu s výhradou, byly i vyhlídky na další léta málo povzbudivá.

Cesta z nedobré finanční situace, ve které se Opava ocitla, vedla podle Rady města Opavy buďto přes omezení rozpočtových výdajů v rozsahu 163 mil. Kč, anebo přes vytvoření přebytku příjmů ve stejné výši. Ale byla tu ještě třetí možnost, spočívající v kombinaci obojího. O tom se rozhodlo na zasedání zastupitelstva 28. července 1997. Byly provedeny rozpočtové škody u provozních výdajů, u nichž došlo převážně ke snížení mzdových nákladů zaměstnanců magistrátu, městské policie, jeslí, divadla. U investičních položek došlo zejména ke zrušení nebo omezení investičních akcí. Tak byla například z rozpočtu na rok 1997 vyřazena první etapa kanalizace v Kylešovicích,

dodělávky vodovody v Kylešovicích, světelně řízená křižovatka na Těšínské, rekonstrukce veřejného osvětlení v Jaktaři, pěší zóna v Kateřinkách a další. Celkem byly provedeny rozpočtové škrty ve výši 40,9 mil. Kč, z toho u provozních výdajích 6,7 mil. Kč a u výdajů investičních 34,2 mil. Kč. Spolu s těmito škrty a dalšími přesuny byla tak vytvořena rezerva ke krytí škod způsobených povodní (32 mil. Kč). Bylo by však chybné domnívat se, že k napjaté finanční situaci přispěla jen povodeň, resp. změněná rozpočtová metodika. Tak jako v celé České republice, projevil se i v Opavě snížený výměr u některých druhů daní. Výnosy z daní se snížily o 30 mil. Kč. Jde zejména o daně z podnikání právnických osob, které tvoří v příjmech jednu z rozhodujících zdrojů příjmu města.

Hospodaření města Opavy skončilo sice v roce 1997 s přebytkem 80 447 000,- Kč, avšak není přebytek jako přebytek. V roce 1997 nebyly dočerpány plánované výdaje, bylo překročeno celkové inkaso daní, byly překročeny příjmy z úroků na bankovních účtech a v neposlední řadě byly překročeny příjmy z prodeje nemovitého majetku města. Podstatně se zvedlo i zadlužení města: z 67,75 mil. Kč k 1. lednu na 121,57 mil. Kč k 31. prosinci 1997. Zvýšení zadlužení bylo způsobeno přijetím úvěru na bytovou výstavbu a přijetím půjček z Povodňového fondu obnovy bydlení a Fondu rozvoje bydlení na opravy bytového fondu města, a to převážně po povodni.

Nicméně i když investiční prostředky, se kterými původně počítal rozpočet města Opavy na rok 1997, značně zeštíhlely, podařilo se přece jen řadu akcí uskutečnit, na které by se nemělo zapomenout. Největší stavební akcí tohoto

roku byla výstavba 56 bytových jednotek na Krnovské ulici č. 30, dokončená v srpnu 1997. Investorem stavby je město Opava, zastoupená firmou Remark, projekt domu je společným dílem ateliéru Pyramida Ing. arch. Šmardy a projekce Remark a dodavatelem stavby je firma Unips Ostrava a. s. Souhrnné náklady dosáhly necelých 60 mil. Kč. Stavba vzbudila na veřejnosti nemalou pozornost, a to hlavně proto, že je to po dlouhých sedmi letech první obytný dům, jenž se postavil nejen v Opavě, nýbrž v celém okrese opavském. Mluvílo se o jasném mezníku v bytové výstavbě v Opavě. Na zodpovězení otázky, zda se jedná o skutečný mezník, si ovšem budeme muset ještě několik let počkat.

Obytný dům na Krnovské byl slavnostně otevřen 3. října za účasti ministra pro regionální rozvoj Ing. Tomáše Kvapila a dalších oficiálních hostů. V slavnostním projevu primátora města doc. Mrázka odznělo mnoho slov díky a uznání na adresu budovatelů nového obytného domu a to, jak bylo obtížné vybrat 56 nejpotřebnějších rodin, které se mají stát jeho nájemníky. Návrh radě, již příslušelo rozhodnutí, připravila bytová komise. Na veřejnosti se také diskutovalo o dvou sochách, jež jsou umístěny na domě. Jejich autorem je akademický sochař Pavel Charousek z Krnova. Širokou diskusi o dvou sochách, které vyvolaly na veřejnosti řadu reakcí podněcoval i sám primátor města doc. Mrázek. Architekt stavby Ing. arch. Petr Šmarda nechal totiž sochy zhotovit a umístit na dům, aniž to projednal s investorem stavby. Spor dopadl tak, že hlavy na domě zůstanou, Remark je však nezaplatí. Sochaři byla zatím vyplacena na sochy záloha ve výši poloviny celkové částky, tedy 150.000,- Kč, zbytek bude muset Charousek vyžadovat od dodavatele, tj. firmy Unips, resp. její

dceřinné společnosti Slezské stavby. Dodám však, že mně se hlavy líbí, jsou totiž jakýmsi završením celé velice atraktivní stavby, která osvěžuje vstup jinak nepřiliš pohlednou Krnovskou ulicí do města.

Skutečný rozruch vyvolal seznam nájemníků, který schválila Rada města Opavy 29. září 1997. Vyskytlo se v něm totiž sedm jmen pracovníků opavského magistrátu, mezi nimi i jméno náměstka primátora Pavla Steyera. S tímto seznamem nájemníků nebyli spokojeni ani někteří zastupitelé. Za této situace se 13. října sešla mimořádná schůze Rady města a rozhodla, aby kontrolní komise prověřila správnost postupu bytového odboru při sestavení pořadníků na těchto 56 bytových jednotek. Kontrolní komise zjistila, že bytový odbor postupoval v tomto případě „nestandardním“ způsobem a hlavně že seznam nájemníků není totožný se seznamem, který byl projednáván na schůzi rady 29. září 1997. Nastaly dvě změny, přičemž jedna z nich se týkala právě náměstka primátora Pavla Steyera. Na návrh kontrolní komise schválila rada tyto dvě změny, provedené bytovým odborem, dodatečně. Jinak se potvrdilo, že podle platného bodového systému v hodnocení uchazečů o byt hraje nemalou roli povolání nebo funkce ve veřejném zájmu. Tedy např. lékaři, strážníci, učitelé, osoby se zvláštním sociálním zřetelem, lidé nebydlící ve městě a zvolení do veřejné funkce ve městě a mimo jiné také i úředníci magistrátu. Zmíněný dosavadní automatický bodový systém, zvýhodňující mimo jiné i zaměstnance magistrátu, rada zrušila. Avšak ani teď se ještě na tuto kauzu nezapomnělo. Na listopadovém zasedání Zastupitelstva města Opavy se tato otázka znovu dostala na přetřes. Zvláště se kritizovalo, že do již schváleného seznamu nájemníků byli

dodatečně doplnění dva uchazeči o byt (mezi nimi náměstek primátora Pavel Steyer), a že posléze toto doplnění rada legalizovala. Nejčastěji vystupoval Mgr. Jaromír Šimánek. Ten také spolu se svými kolegy z PEKu a dalšími podnikli sestavení petičního výboru, který se obrátil jménem 150 osob na radu a primátora s žádostí, aby zaměstnanci Magistrátu města Opavy vrátili jim přidělený byt do bytového fondu města. Když kauza s přidělování bytů vyvolala v Opavě pozdvižení, zabývala se případem bytu náměstka primátora Pavla Steyera i místní a oblastní rada ODS a vyzvala jej, aby se tohoto bytu vzdal ve prospěch sociálně potřebnějších. Korunu nasadila všemu televize, zejména pořad televize Nova. A nejvíc tím utrpěla pověst města Opavy, nemluvě o jejích představitelích, kteří z pořadu vyšli málem jako cynici a hlupáci. Toto je, bohužel, rub tiskové svobody, proti kterému se lze ohradit jen soudně.

Další velkou stavební akcí byla **rekonstrukce Ostrožné ulice**, která má tvořit hlavní část výstavby pěší zóny v centru města. Výstavba pěší zóny byla rozdělena do tří částí. První etapu tvoří právě ulice Ostrožná s přilehlými částmi ulice Popské. Druhou etapu má tvořit Hrnčířská ulice a etapu třetí část Horního náměstí. Pěší zóna by měla vytvořit klidový prostor při přechodu z Dolního na Horní náměstí. Ostrožnou ulicí k ulici Otické a Hrnčířskou ulicí směrem k nádraží Opava - východ. Projekt pěší zóny zpracoval zlínský ateliér S - projekt, a to po úspěšném výběrovém řízení. Se stavebními pracemi se na Ostrožné započala 13. května 1997. Šlo o tzv. technickou předpřípravu sítí v režii jejich správců. O tom, kdo bude stavět, rozhodli 16. června 1997 opavští radí: stavět mají dvě firmy, obě z Opavy. Generálním dodavatelem spodní

stavby, tedy vřelo pod povrchem, má být Ingstav, dlaždicové práce provede firma Šebesta. Dne 27. srpna položili dlaždiči opavské firmy Šebesta první stovky dlažebních kostek. S příchodem zimy byla rekonstrukce Ostrožné téměř hotová, ale už v říjnu se definitivně ukazovalo, že stavba Hrnčířské na Ostrožnou na jaře navazovat nebude. Kvůli povodni bylo nutno od tohoto záměru upustit. Rekonstrukce Ostrožné, která si vyžádala nákladu 19 mil. Kč, se však zdařila. Ostrožná se stala bez nadsázky ozdobou centra města s možností klidného posezení u mobilní zeleně nebo v zahrádkách s občerstvením.

Další velkou stavební akcí byla v Opavě v roce 1997 rekonstrukce **městského koupaliště**, která si vyžádala nákladu 15 mil. Kč. Byl rekonstruován bazén pro dospělé včetně přívodu vody, čerpací stanice vody, filtrační zařízení. Současně byly provedeny terénní úpravy zelených ploch. Investorem stavby, prováděné v letech 1996 a 1997, byly Technické služby Opava.

Značné finanční prostředky si vyžádala výstavba komunikace a veřejného osvětlení v Kylešovicích na Wintrově a Slovenské ulici, a to jako součást inženýrských sítí pro rodinnou výstavbu, stejně jako I. etapa rekonstrukce Bílovecké ulice v Kylešovicích, závěrečná část I. etapy plynofikace v Jaktaři a ve Vávrovicích, plynofikace dalších kotelen v centru města, dostavba plynofikace a vodovody v Komárově a rekonstrukce staré skládky odpadu v Holasovicích. Nicméně proti původnímu rozpočtu města na rok 1997 to byly částky přece jen výrazně menší.

Zvláštní zmínku zasluhují **památky města Opavy**, resp. péče o ně. Dne 28. srpna 1997 byla ukončena rekonstrukce **paláce** někdejší slezské zemské

vlády na Masarykově ulici 37, kterou prováděla opavská firma MSK, s. r. o. Podařilo se vrátit této kulturní památce její působivé architektonické vyznění. A tak 11. září 1997 byla tato budova předána v rámci Akademického dne Slezské univerzity, jemuž byli přítomni četní významní hosté, do veřejného využívání přírodovědecko-filozofické fakultě Slezské univerzity v Opavě.

Značný zájem na veřejnosti vzbudila i rekonstrukce **Mariánského sloupu** na Dolním náměstí, která byla uskutečněna nákladem 380 tisíc Kč v říjnu 1997. Podstatná část nákladů na opravu byla uhrazena ze sbírky, kterou uspořádal fami úřad, od 25. října 1996 vlastník mariánského sloupu. Na opravě se finančně podílel vzniklý podpůrný spolek v Mnichově, který uspořádal mezi rodáky z Opavy sbírku. Na základě výběrového řízení byl rekonstrukcí pověřen ateliér sochaře - restaurátora Ladislava Workmanna z Olomouce a stavebními pracemi firma Roberta Winklera z Velkých Hoštic.

K velkému údivu Opavanů objevilo se na budově nedávno rekonstruovaného **Slezského divadla** v Opavě opět lešení. Začaly se uvolňovat lepené špalíky cementu z fasády a šest jich prý spadlo, naštěstí ale nikoho nezranily. Podcenila firma *Ars Antiqua*, která prováděla rekonstrukci divadla, technologii anebo to způsobily otřesy? Zdá se však, že takto položená otázka, třebaže byla veřejně vyslovena, není správná. S otřesy bylo totiž nutno při volbě technologie počítat anebo ne?

V květnu 1997 se naskytla Opavanům malá podívaná. Horolezec Radek Šmerda z Vyškova vyměňoval ciferníky a ručičky **věžních hodin na Hlásce**. Generální opravu věžních hodin prováděla firma Elekon z Vyškova na Moravě.

Obdobná akce se uskutečnila 6. května u kostela sv. Vojtěcha na Dolním náměstí. Stavební firma Wintro z Velkých Hoštic provedla demontáž ocelového kříže ze střechy. Více než metr vysoký kříž nebyl opláštěn jako jiné prvky mědí, a proto začala rezivět. Má být nahrazen novým.

Nepříliš příznivou odezvu měla novinová zpráva, že vybudování **biskupského apartmá** Na rybím trhu 16 povede ke stěhování šesti rodin, a to tím více, když vyšlo najevo, že města prodalo tento dům v roce 1993 Milosrdným sestrám Panny Marie Jeruzalémské za pouhých 60 tisíc Kč. Přitom o koupi měl tehdy zájem i jeden z nájemníků. Takovouto vstřícnost je možno jistě projevovat, ale s vlastním soukromým majetkem.

Z výstavby města si všimneme ještě **soukromé bytové výstavby** a rekonstrukcí stávajících rodinných domků. Nových rodinných domků bylo v roce 1997 kolaudováno 5, a to U Opavice 14, na Vojanově 67, Na bahně 11, Dánské 11 a Písecké 14. Dále bylo provedeno 23 přístaveb a nástaveb a 5 stavebních úprav rodinných domků a bytových domů, 10 stavebních úprav bytů a 10 vestaveb půdních bytů. Navíc ještě bylo postaveno 19 garáží, 2 prodejní stánky a 7 nových prodejen, nemluvě o 20 provozních prostor. A konečně 123 domů bytových i nebytových bylo **plynofikováno**.

Vzmemme-li v úvahu, že k 11. prosinci 1997 bylo u bytového odboru magistrátu evidováno **2 165 žádostí o byt**, není tempo výstavby nových a rekonstrukcí stávajících rodinných domků ani trochu povzbudivé. Tento chmurný obraz se příliš nezmění ani tehdy, připočteme-li k těmto položkám oněch 56 nových městských bytových jednotek, o nichž jsme se zmiňovala na

jiném místě. Přitom se město v roce 1997 péčí o bytovou výstavbu zadlužilo přijetím úvěru na tuto výstavbu ve výši 42,65 mil. Kč, jakož i přijetím půjček z Povodňového fondu obnovy bydlení a Fondu rozvoje bydlení 28,3 mil. Kč. I když mnohé škody na bytovém fondu byly způsobeny povodní, jejichž odstranění si vyžádalo značné finanční prostředky, zdá se být evidentní, že zatím nemá město, ale patrně ani Opavané samotní dostatek prostředků, aby se menší rodiny nebo osamělí manželé stěhovali z větších do menších bytů. Jak se můžeme dočíst z reklamních novin, takovýto zájem tu je, ale patrně není dostatek menších bytů. Týdeník Region uspořádal před časem anketu s jednou jedinou otázkou: „Myslíte si, že je v Opavě dostatek bytů?“. Všech osm dotázaných odpovědělo záporně. V Opavě je sice na 27.000 bytů - a to není podle západních standardních měřítek málo, ale chybí menší nebo malé byty, o které je v Opavě v poslední době po opětovném zdražení nájemného velký zájem.

Počátkem ledna 1997 byla opavská veřejnost informována o zahájení výběrového řízení na poskytování **půjček k obnově a modernizaci domů** z Fondu rozvoje bydlení města Opavy. Výběrové řízení bylo ukončeno 28. února 1997. Přihlásilo se 157 žadatelů o půjčku, což je dvakrát více než v roce 1996. Převažovaly žádosti o půjčku na zřízení ekologického topení, na opravu střechy a fasády a na půdní vestavbu bytů. Žádosti o půjčku představovaly částku cca 12 mil. Kč, bylo však možno poskytnout půjčky jen v celkové výši 4,5 mil. Kč. Poskytování půjček bylo upraveno vyhláškou, kterou schválilo Zastupitelstvo města Opavy 24. března 1997. Ze 157 žadatelů nemohl být uspokojen 51. Preferovaly se ekologické stavby a půdní vestavby. Na střechy město

uvolnilo 1,7 mil. Kč, na ekologické topení 1,5 mil. Kč, na půdní nástavby 420 tisíc a vestavby 850 tisíc Kč. Splatnost půjček byla stanovena na dobu 4 až 8 let a úrok ve výši 4 až 7 %. Současně se schvalováním novely vyhlášky o vytvoření a použití účelových prostředků „Fondu rozvoje bydlení města Opavy“ byla schválena i výše poskytovaných půjček.

Značný zájem vzbudila na opavské veřejnosti zpráva, že město Opava se chystá **prodat zhruba 720 bytových jednotek** ve 160 domech, ve kterých byl na počátku 90. let podle tehdy platného zákona prodán byt. Za tím účelem vyhlásilo město dvě veřejné soutěže na prodejce obecních domů, neboť část domů spravuje realitní kancelář Kolfis a část Remark. Uzávěrka soutěže byla stanovena na 5. března 1997. Ani tato akce se neobešla bez problémů. Na zasedání zastupitelstva 1. prosince 1997 byl schválen na návrh zastupitelky Mileny Mrovcové požadavek, aby byla provedena kontrola odhadních cen 40 prodaných domů z majetku města.

S mimořádným zájmem opavské veřejnosti se setkal vládní návrh na úpravu **nájemného** od 1. července 1997. Poslední zvýšení nájemného bylo provedeno před necelým rokem, a to koeficientem 1,15. Nové zvýšení nájemného má být provedeno koeficientem 1,11. V opavských podmínkách to tedy může znamenat, že v bytě I. kategorie vzroste nájemné za metr čtvereční z dosavadních 9,90 Kč na 13,15 Kč. To je navýšení zhruba o 30 %. Rada města Opavy by ovšem mohla doporučení vlády zmírnit. Této možnosti však nevyužila a na svém zasedání dne 9. června se rozhodla pro maximální vládou přípustné zvýšení, tj. přijetí koeficientu 1,11. V reálu to znamená, že za bydlení a služby

spojené s užíváním bytu (bez energií) zaplatí nájemci bytů nejméně o 30 % více. Nově vydaná vyhláška nabyla účinnosti 25. června a začala platit od 1. července 1997.

Do poloviny roku 1996 spravovaly městský bytový fond tři subjekty: Městský podnik bytového hospodářství a realitní kanceláře Remark a Kolfis. Když bylo rozhodnuto, že Městský podnik bytového hospodářství bude nadále spravovat pouze tepelné hospodářství, vyhlásilo město Opava veřejnou obchodní soutěž na správu „uvolněných“ asi 3 000 bytových i nebytových jednotek. Do ní se přihlásilo celkem 11 uchazečů. Vítězem se stala společnost Remark. Proti tomuto rozhodnutí podali čtyři účastníci soutěže námitky u Ministerstva pro hospodářskou soutěž, které uložilo Radě města Opavy vyloučit ze soutěže Remark a vyhlásit nového vítěze. Toto rozhodnutí potvrdil Bělohradským úřad znovu 17. prosince 1996. Záležitostí se zabývala 27. ledna 1997 znovu Rada města Opavy, která uložila primátorovi vyloučit Remark a současně vydat rozhodnutí o ukončení soutěže bez vyhlášení vítěze. Do ukončení nové soutěže a vyhlášení jejího vítěze byl Remark i nadále pověřen prozatímní správou sporného bytového i nebytového fondu. (Prozatímní správou byl Remark pověřen již v polovině roku 1996). Nakonec zastupitelstvo 28. července rozhodlo, aby se správcem tohoto bytového i nebytového fondu stala právě realitní kancelář Remark.

Městský bytový fond obhospodařují tak nyní realitní kanceláře **Remark** (5 000 bytů) a **Kolfis** (2 500 bytů). Společnost s. r. o. Remark vybere měsíčně na nájemch asi 50 mil. Kč. Z této částky jí magistrát poskytuje 80 Kč za byt,

tj. 4 mil. Kč, z toho hradí všechny výdaje včetně mezd pro své zaměstnance. V roce 1997 zaměstnával Remark 75 osob. Asi půjde jen o ty zaměstnance, kteří se starají o nemovitý majetek města Opavy. Společnost Remark se totiž zabývá řadou dalších aktivit - prodává zdravotní střediska, byty i pozemky a vydává dokonce za stavební odbor Magistrátu města Opavy stavební povolení a rozhodnutí. Pozoruhodná je i její investorská činnost - výstavba Penzionu II. v Kateřinkách, již zmíněných 56 bytů na Krnovské, nemluvě o dalších bytových stavebních akcích- chystaných či již provedených, znamenajících významnou pomoc městu. Realitní kancelář Remark sídlí v nádherně opravené budově na Masařské ulici, která je vkusně a nákladně vybavená i uvnitř.

Týdeník Region uspořádal v měsíci březnu o výši nájemného anketu. Dotázal se šesti osob, jaká výše nájemného je vzhledem k chystané deregulaci nájemného pro ně únosná. Všichni dotázaní se stavěli proti zvýšení nájemného. Marie Ilíková, prodavačka, se vyjádřila nejlapidárněji: „Je to hnus. Mám jednopokojový byt a platím 1 500 Kč. Z čeho my budeme žít?“ V celostátním měřítku stouply výdaje za bydlení o plných 13,5 %, čisté nájemné pak o plnou jednu čtvrtinu. Náměstek primátora Pavel Steyer se nedomníval, že by se zvýšením nájemného radikálně stoupl i počet neplatičů. Ti, kteří neplatili nájemné do 1. července, nezačnou je ovšem podle něho platit ani po 1. červenci, kdy dojde k úpravě nájemného. Podle propočtů správců bytového fondu by se muselo platit místo 9,90 Kč za metr čtvereční 56,60 Kč, aby bylo možno odstranit zanedbanost městského bytového fondu v jednom roce. Jiný názor na zvyšování nájemného projevil zastupitel Ing. Václav Klučka. I on je pro

narovnání cen bydlení, ale pro mírnější tempo - do roku 2004, aby na výši nájemného lidé ještě dosáhli. Má obavy, že jinak padnou i příslušníci středních vrstev do sociální sítě a ti slabší posílí tábor neplatičů. v březnu 1997 činil dluh na nájemného ve městě do 4 mil. Kč, a to bylo již v době, kdy soud řešil žaloby na zvolení k výpovědi z nájmu bytu. V srpnu 1997 se také již začalo v Opavě s výstavbou 14 holobytů, a to na ulici U cukrovaru 1 v Kateřinkách. Od tohoto opatření se očekává, že se nastartuje ve městě trh s byty. Že je třeba v těchto případech postupovat s krajní obezřetností a citlivostí, svědčí smutná událost, k níž došlo při soudním vystěhování na Mnišské ulici v Opavě dne 6. listopadu 1997. Opavský občan Jaroslav Vašíček (46), který dlužil městu za nájemné 18 tisíc Kč, se při exekuci polil benzinem a způsobil si hluboké popáleniny. Ještě devět dní po pokusu o upálení byl jeho zdravotní stav vážný. Nájemné za bydlení, ale i za nájmy městských pozemků se musí platit, jinak to nejde. A vyměřovat nájemné by se také mělo podle stejného metru. Zatím je ovšem takový stav, že od roku 1992 se platí ve městě nájemné u pozemku určeného k podnikání 60 Kč za metr čtvereční **ročně**. Takových položek je ve městě podle náměstka primátora Steyera 4 až 5 tisíc. Toto vše vyplavalo na povrch zájmu, když rada města stanovila v březnu 1997 právě takovýto nájem firmě Pouba za pozemek u Koruny na Horním náměstí. Není nejmenších pochyb, že se město takovýmto přístupem připravuje o značné příjmy. (A na stránkách kroniky nechci reprodukovat i názory o určitém lobbování - ale koho?)

O „vzbouření na vsi“, byť jen na krátkou dobu, se postarali občané z Malých Hořtic, když zabránili, aby byla stržena lávka pro pěší přes řeku

Opavu. Voda prostě narušila statiku stavby natolik, že pouhé opravy by mohly sotva zaručit bezpečnost. Stanovisko experta na hoštické občany nijak nezapůsobilo. Poničenou lávku sami částečně opravili a pracovníkům Technických služeb, kteří měli lávku strhnout, dali nepokrytě najevo: „jen přes naše mrtvoly“. Smír a řešení přivezl až přivolaný primátor Mrázek. Přislíbil, že se postará o rychlé řešení. Jeho přičiněním začali ženisté hned 3. září stavět provizorní most a až byl tento most postaven, byla teprve stržena poničená lávka.

Příkaz k demolici vydal Ing. Zmítko také na lávky Nákladní - Partyzánská do Kateřinek a u splavu v městských sadech. Práce provedla opavská firma Kuper. Bylo rozhodnuto, aby i namísto této lávky do Kateřinek byla postavena provizorní ženíjní lávka a nová až v roce 1998. Ostatně až počátkem září se rozběhla petice za výstavbu této lávky pro pěší místo, která byla stržena. Ale již 11. září ujistil opavskou veřejnost náměstek primátora Ing. Oldřich Vagner, že již další týden se začne stavět provizorní lávka a že tedy podpisová akce je zbytečná.

Na závěr kapitoly o majetku a výstavbě města ještě několik vět o postupu při zpracování **územního plánu města**. Tento plán je zpracováván na základě územně-hospodářských zásad, které schválilo v prosinci 1993 opavské zastupitelstvo. Na zasedání zastupitelstva 24. března 1997 bylo schváleno odborné stanovisko ke konceptu územního plánu, čímž byl uzavřen dlouhodobý proces jeho vypracovávání a projednávání.

Zároveň byl tím položen základ ke zpracování definitivního návrhu. Na zastupitelstvu města dne 10. listopadu 1997 byly projednány ještě dva další materiály. Byl to dodatek k souhrnnému stanovisku, který se zabývá problematikou protipovodňové ochrany, a dostatek územně hospodářských zásad územního plánu města pro rozšíření hranice řešeného území. V obou případech jde o protipovodňovou ochranu. Předpokládá se, že návrh územního plánu bude možno předložit zastupitelstvu ke schválení v I. čtvrtletí 1998.

Obchod a služby, peněžnictví

I když opavský podnikatel Kamil Kolek veřejně vyjádřil nelibost, že Magistrát města Opavy omezuje podnikání ve městě a podnikatele umí jen ždímat, je skutečností, že zde vznikly nové podnikatelské subjekty - supermarkety, od základů měnící nákupní možnosti lidí.

*Tedy nejprve k opavskému **obchodu**.*

*Dne 18. července 1997 byl zahájen provoz nového supermarketu **Mana**. Už v kapitole o povodni jsem se zmínila o jeho pozitivní roli v povodňových dnech. Jde o velkoobchod, patřící do okruhu akciové společnosti Euronova. Tato společnost začínala v České republice otevřením supermarketu Mana v Jihlavě, a to již v roce 1991. Nyní je těchto velkoprodejen v České republice již 111. Patří mezi ně ostatně i Sezam, o němž se ještě zmíním podrobněji. Nový supermarket Mana má prodejní plochu 1 635 m² a je výhodně umístěn na Zámeckém okruhu. Pro motorizované zákazníky je k dispozici parkoviště, přičemž vstup do supermarketu je bezbariérový. Prodejna má 11 pokladen, využívajících čárového kódu a zákazníci si mohou vybrat z více než pět a půl tisíce položek potravinářského a drogistického zboží, které je z 85 % tuzemského původu. Supermarket v čele s manažerkou Ing. Helenou Baťkovou zaměstnává na 80 lidí. Diskontní (skladová) velkoprodejna Sezam byla 23. listopadu 1997 otevřena na Hálkově ulici v Kateřinkách. Jde o 35. prodejnu tohoto druhu v*

České republice. Nově postavený objekt o rozloze 550 m² prodejní plochy se čtyřmi pokladnami nabízí svým zákazníkům na tisíc položek potravinářského a drogistického zboží, a to v průměru s nižšími cenami. Prodávané zboží je více než z 90 % tuzemské výroby. Je naváženo do regálů přímo v paletách a není zde ani obsluhových úseků, čímž se šetří na nákladech. Manažerem prodejny je Ing. Radek Prokopec.

V Jaktarži mezi příjezdovými komunikacemi z Bruntálu a Krnova byl 5. prosince 1997 otevřen supermarket Spotřebního družstva Jednota Opava **Coop**. Jde o rozsáhlý komplex s prostorným parkovištěm, jehož stavba netrvala déle než měsíce. Vedle potravinářského a drogistického zboží je tu i bohatý sortiment průmyslového zboží. Tento supermarket má pověst velkoobchodní prodejny s nejzajímavějšími cenami ve městě.

Spotřební družstvo Jednota Opava má na území města celkem 9 prodejen - z dřívější doby na Horním náměstí, na Vaškově náměstí, u Splitu, na Olomoucké ulici má dvě prodejny, další ještě v Jaktarži u točny a v Kylešovicích.

V roce 1992 byla otevřena na Bochenkově ulici diskontní prodejna **Renta** (jako jedna z prvních v České republice) a v roce 1994 velkoobchodní prodejna v přízemí Obchodního domu Breda.

Nejnavštěvovanějším opavským obchodním střediskem byla i v roce 1997 s. r. o. **Slezanka**, obchodní středisko převážně s oděvy. Tohoto roku byla v interiéru Slezanky vybudována rozsáhlá prodejna elektrospotřebičů s vlastním sociálním zařízením, která byla pronajata firmě Lapos Frenštát. Majitelem Slezanky je Ing. Jiří Škamráda, t. č. bytem v jižní Africe, ředitelem Eduard

Olecký:

V květnu 1997 nabyl od Fondu národního majetku objekt obchodního střediska Katka v Kateřinkách opavský podnikatel MVDr. Hynek Hromada, člen Zastupitelstva města Opavy (člen ODS). Disponovat s tímto majetkem však může až po zaplacení. Sehnat 40 mil. Kč není však snadné. Komerční banka, na kterou se Dr. Hromada obrátil, mu byla ochotna úvěr poskytnout - ovšem pod podmínkou ručení jiné právnické osoby. Proto požádal Dr. Hromada o ručení město Opavu, kterému nabídl do zástavy právě objekt Katky. Nepodařilo se mu však ani radu ani zastupitelstvo přesvědčit. 15. září 1997 jeho kolegové v zastupitelstvu rozhodli, že mu město Opava ručit nebude. A tak objekt Katky dále chátrá a není rozhodně ani dnes již žádnou ozdobou města. Je to obžaloba už proto, že v minulém režimu šlo o nový všestranně sloužící obchodní dům.

Březen 1997 se stal v dějinách obchodních služeb města Opavy určitým mezníkem, a to nejen tím, že přibyly další supermarkety, které mění dost podstatně opavskou prodejní síť, ale i tím, že spotřební družstvo Jednota Opava zavedlo jako první v České republice pro své členy ve svých prodejnách **bezhotovostní nákupy** s použitím družstevních platebních karet. Jde o bezkontaktní mikročipovou kartu systému RW, umožňující čtení i zápis dat. Družstevní platební kartu může získat každý člen družstva po uzavření kupní smlouvy. Držitel si zvolí svůj tajný osobní klíč, bez kterého karta „neoživně“. Nejdříve je ovšem nutno kartu „nabít“, tzn. uložit na ni peníze prostřednictvím spořičky, bankovního účtu nebo v hotovosti v provozovně Jednoty. Při placení kartou to její držitel sdělí pokladní. Displej mu ukáže stav účtu a držitel natipuje

tlačítka cenu nákupu. Správnost účtované částky potvrdí na strojku pokladní a vrátí držiteli zpět jeho kartu. Tento způsob nákupu má řadu výhod. Nakupuje se bez hotových peněz, čímž je vyloučena jejich ztráta nebo krádež. Navíc získá držitel karty slevu z ceny (nyní 2%) a úrok ze zůstatku na kartě. Moderní elektronický platební systém je původním dílem s. r. o. SW Slezan z Frýdku - Místku, s níž spolupracovala opavská a. s. Eskon. Hned v březnu 1997 vydala opavská Jednota přes 1 000 platebních karet.

V poslední době se i v Opavě rozmohl zvláštní prodej pomocí tzv. **dealerů**. Jde vlastně o podomní obchodníky, kteří nabízejí nejrůznější zboží. Většinou jde o značkovou kosmetiku, různé léky a homeopatika, ale i koberce, vysavače aj. elektroniku, nádobí. Dealeři mívají různou strategii jak získat zákazníka. Nežádá používají různých fint. Nechybějí mezi nimi ani dotěrní jedinci, kteří se snaží prodat své zboží za každou cenu. Zdá se, že se občané našeho města ještě nenaučili obraně proti obchodní posedlosti. Jsou však mezi nimi i dealeři renomovaných firem s kvalitním či dokonce žádaným zbožím. Jde např. o účinnou léčebnou kosmetiku švýcarské firmy Just či švédskou kosmetiku Oriflame.

V říjnu 1997 se stalo řeznictví **Garant** na Olomoucké ulici, jehož majitelem je Vlastimil Raida, novým držitelem značky kvality služeb - Spokojený zákazník. A jak jsem se sama nejednou přesvědčila, nabízejí zde skutečně výborné domácí klobásy, párky, špekáčky, vedle krásně opracovaného masa širokého sortimentu. Na úrovni je pochopitelně i obsluha a kultura prodeje.

Vrací se opavská **Národní kavárna**? Současný majitel Ladislav Varga se počátkem roku 1997 rozhodl vrátit této kavárně noblesní atmosféru dřívějších let a začal zde pořádat večery s programem. Spolupracovala agentura Marlen Lenky Burdové se zpěvy i baletem. Bude však mít současný majitel Národní kavárny dostatek vytrvalosti, aby se tyto akce staly tradičními? Opava si nepochybně zaslouží, aby zde opět „ožila“ kavárna s atmosférou plnou pohody, jak tomu bylo v dobách její největší slávy. V opavských historických adresářích je poč. 20. stol. jako její první majitel uvádět Teodor Balek. V roce 1946, kdy byla kavárna v držení Josefa Tomáška, získala také své jméno - Národní kavárna.

V březnu 1997 získala Opava i první **sex - shop** na Dolním náměstí. Jeho přesný název zní Erotic centrum Josefína. Nabízí na tisíc druhů erotických pomůcek, podpurné prostředky, erotické prádlo, 600 titulů erotických videokazet, specializované časopisy. Není bez zajímavosti, že tento zvláštní krámk byl otevřen v blízkosti kostela a v době, kdy opavské církve sepsaly petici proti vystavování pornografie a erotiky. Majitelem sex - shopu je V. Štenzel.

V březnu 1997 byl rovněž otevřen v Opavě na Beethovenově ulici v budově firmy Harbe nový **bazar**, který patří Danuši Pekárkové. Lze v něm sehnat cokoli od nábytku a bytových doplňků po nejrůznější veteš, stejně jako v něm odložit vše, co má nějakou cenu a co doma překáží. Vévodí zde exponát, který padne do oka každému, kdo vstoupí. Je to originální portrét J. V. Stalina, zhotovení na skle z plsti a lidských vlasů. Majitelka bazaru se kupodivu tímto

exponátem pyšní, prodat ho ale nemíní, i když dostává nabídky od každého druhého, kdo sem vejde. Všem se líbí technika díla, ne Stalinova osobnost.

Opavští obchodníci jsou vynalézaví. Svědčí o tom nejen obraz J. V. Stalina v opavském bazaru, nýbrž i nápis „Zákaz obsluhování studentů, kteří se zde učí!“, umístěný na dveřích cukrárny nad bufetem Labužník na Hrnčířské ulici. Majitelka cukrárny p. Lazecká zdůvodňovala tento nápis tím, že studenti opavských škol zde tráví hodiny nad učebnicemi a jejich útrata je minimální. Přitom zabírají místa hostům, kteří by zde utratili více. Tento nápis, který se objevil na dveřích cukrárny v únoru, pohoršil opavskou veřejnost snad více než oznámení, které se před časem objevilo ve výloze cukrárny Perla a které znamenalo, že občané romské národnosti nebudou v tomto podniku obslouženi. Opava je přece jen městem studentů ...

Opavští obchodníci se v předvánočním období shodli v názoru, že se lidé při nákupuch dárků dívají především na ceny a že přibývá těch, kteří mají hlouběji do kapsy. Na odbyt jdou spíše předměty, které jim v létě odnesla povodeň, než zboží, které nutně nepotřebují. Vyšší prodej byl například zaznamenán u oděvu, elektro zboží, ale také v knihkupectvích. Zde šly nejvíce na odbyt knihy pro děti. Menší zájem byl o hračky a o značkovou kosmetiku.

Zvláštní složkou opavského obchodu jsou **tržnice**. Rad města Opavy přijala na svém zasedání dne 9. června 1997 novelu tržního řádu pro město Opavu. V ní se počítalo s třemi tržními místy - v Kylešovicích vedle prodejny Moravice, v Kateřinkách u odchodu na Ratibořské ulici a v centru města na Rybím trhu. Opavské Zastupitelstvo však tuto novelu neschválilo. Výhrady mělo

k obnovení tradičního tržního místa na Rybím trhu. Náměstek Steyer označil za hlavní důvod nesouhlasu se zřízením tržního místa na Rybím trhu skutečnost, že by tržnice znevažovala důstojnost konkatedrály. Tento důvod se nezdá být přesvědčivý - už proto ne, že na Rybím trhu se konaly trhy tradičně už od nepaměti, a že to nikdy předtím správcům farního kostela nevadilo. Není vyloučeno, že tu byly ve hře obavy z konkurence Městské tržnici, která se také orientuje na prodej zeleniny a ovoce.

Jakýmsi protipólem opavských tržnic se má stát obchodní dům **Pasáž**, otevřený počátkem prosince 1997 na Dolním náměstí. Symbolickou pásku slavnostně přestřihl primátor města Opavy Jan Mrázek společně s majitelkou p. Demlovou. Má se zde prodávat luxusní zboží pro náročnější zákazníky.

Jako houby po dešti rostly ve městě prodejny secon - hand, tedy **sekáče**, prodej obnošeného šatstva „z dovozu“, nebo-li v některé sousední zemi na západ, jih či sever od Česka vyhozené a za mně neznámých okolností našimi prodejci soustředované. Toto oblečení, vesměs dosti zachovalé, šlo velmi na odbyt.

Vedle obchodu jsou to nepochybně **služby**, které mají pro obyvatele města a jeho okolí prvořadý význam. Ty jsou v Opavě velmi rozvětvené a v některých oborech i předimenzované, neplatí to však o všech službách. Nejprve se zmíním o zřízení nové společnosti Teplo Opava, která převzala část majetku **Městského podniku bytového hospodářství**. Tato společnost byla ustavena usnesením Rady města Opavy z 20. října a Zastupitelstvem města Opavy z 22. října 1997. Při té příležitosti bylo schváleno i složení členů představenstva této společnosti z řad

zastupitelů. Ukázalo se však, že zřízení městské akciové společnosti není z daňových důvodů nejvhodnější, a proto se o této záležitosti jednalo znovu 5. listopadu v radě a 10. listopadu na zastupitelstvu. Bylo rozhodnuto, že tepelné hospodářství bude v Opavě provozovat privátní firma **Opatherm, a. s.** V představenstvu této společnosti jsou spolumajitelé firmy Remark Dr. Břetislav Smečka a Ing. Romeo Doupal. Je ovšem otázka, zda se stihne zapsat do konce roku 1997 nově vzniklou společnost do obchodního rejstříku. I toto zapsání má totiž své lhůty, které se patrně nebraly při tvoření nové společnosti dostatečně v úvahu.

Kauza **Autoservis** patří nepochybně k nejčastěji se vyskytujícím bodům programu jak v opavské radě, tak i zastupitelstvu. Poprvé v roce 1997 se objevuje tato kauza na zasedání rady 27. ledna. Dne 24. ledna přinesl totiž ředitel Autoservisu na opavský magistrát zprávu, že tento podnik je před krachem. Měl však i návrh. Když neodkladně dostane od města dva milióny Kč, najde firmu, která servis se vším všudy pronajme a zaplatí i jeho dluhy. A hned 27. ledna přinesl na zasedání rady města už podepsanou smlouvu o pronájmu, za pronajimatele se podepsal jako ředitel sám a za nájemce pak firmu **Auto - Kaňok, spol. s r. o. Ostrava**, jejímž podílníkem je zase on - Ing. Kaňok. Přitom město má právo ve státním podniku, jím založeném, jmenovat nebo odvolávat ředitele, nikoliv však zasahovat do jeho ekonomické činnosti. Za této právně kuriózní situace odvolala rada města na svém mimořádném zasedání dne 30. ledna z funkce ředitele Autoservisu a jmenovala tu novou dozorčí radu. Dne 7. února pověřila pak - opět na mimořádném zasedání rady - Ing. Radima

Kepáka řízením Autoservisu. Celá záležitost měl bouřlivé pokračování na zasedání Zastupitelstva dne 10. února. Nechyběly opětovné návrhy na odvolání celé rady včetně náměstků, jimž byla připisována odpovědnost, jak za nepořádky v Autoservisu, tak i za připuštění kuriozního stavu, jaký tu přijetím smlouvy o jeho pronájmu nastal. Další kolo jednání o opavském Autoservisu proběhlo 9. června na zasedání rady a 23. června 1997 na zasedání opavského Zastupitelstva. Bylo přijato usnesení o jeho zrušení s likvidací, přičemž termín, ke kterému musí být tento státní podnik zrušen, závisí na tom, kdy s likvidací vysloví souhlas Ministerstvo financí. Rada města Opavy pověřila nynějšího ředitele Autoservisu Ing. Kepáka, aby připravil podklady k podání návrhu na trestní stíhání Ing. Jana Kaňoka. Ten však také nelenil a podal na náměstka primátora Ing. Rudolfa Chamrátha trestní oznámení z důvodu pomluvy, zneužití pravomoci veřejného činitele a pro křivé obvinění. A tak si na konečný výsledek této kauzy budeme muset počkat.

Více než Autoservis nebo Auto - Kaňok dotýká se pochopitelně obyvatel města Opavy **SPT Telecom, a. s.**, Telekomunikační obvod Opava, který zahrnuje okres Opava bez jeho východní části (od Kravař a Háje na východ). K 31. prosinci 1997 zahrnoval přes 29 000 účastnických stanic, přičemž v roce 1997 jich bylo zřízeno na 6 800. Povodeň zaplavila i značnou část jeho komunikačních sítí. Těžce zasáhla síť v Opavě, zejména více než 4 000 telefonních stanic v Kateřinkách. Voda způsobila škody na elektronických zařízeních, mechanicky poškodila kabely a vnikla do kabelové sítě, takže bylo nutno provoz takovýchto stanic dočasně zastavit. Po opadnutí vody bylo nutno

provést vyčištění objektů a uvést postižené stanice do provozu, a to i na sítích se zhoršenou kvalitou. Provozovatelé takovýchto telefonních stanic nebyli s tímto dvakrát spokojeni, neboť od 1. dubna 1997 SPT Telecom ceny za vybrané telekomunikační služby zdražil. Jestliže provozovatel telefonní stanice platil do konce března měsíční uživatelské poplatky 80 Kč, nyní o 10 Kč více. Stejně tak za každý implus si musí nyní připlatit 25 haléřů.

Ještě větší nespokojenost se projevila zejména v Opavě - Kateřinkách se službami televizní společnosti **Kabel Plus**. Od 7. července 1997 se ocitla celá Štefánikova ulice v Kateřinkách bez televizního signálu. Nespokojenost vyústila v petici, kterou podepsalo 53 občanů, žádajících opavský magistrát o podporu při jednání s vedením zmíněné společnosti. Chování této společnosti je podle mínění nespokojených občanů nepatřičné. Neustále se zvyšují ceny, přitom její služby jsou nekvalitní. Nemusí být ani povodeň a signál neustále vypadává, a to ne na pár minut, nýbrž na hodiny. K petici adresované opavskému magistrátu se připojila drtivá většina z nejméně deseti obytných bloků domů v Kateřinkách. Ti požadovali již znovuzprovoznění společných televizních antén a odpojení od sítě společnosti Kabel Plus. Petice a stížnosti však docházely na opavský magistrát i po jeho prvním jednání s vedením této společnosti. Za této situace došlo v listopadu 1997 k zpětnému jednání zástupců magistrátu s představiteli Kabel Plus, kterým bylo sděleno, že nedojde-li k radikální nápravě, město zváží možnost znovuzprovoznění společné televizní antény u domů, jejichž nájemníci o to projeví zájem.

V říjnu 1997 zahájila provoz **Internetová kavárna** v prostorách budovy Slezských staveb na Partyzánské ulici v Kateřinkách. Provozovatelem tohoto zařízení je firma Sarai Computer, která se zabývá projektováním a realizací počítačových sítí. Jde o neobvyklou kavárnu - alespoň v Opavě, připomínající nekuřácký bar a počítačové centrum. Zájemci si mohou objednat občerstvení a za příslušný poplatek se dostat do celosvětové počítačové sítě Internetu. Majiteli firmy jsou Jan Horák a Pavel Bakala.

Bude mít Opava skutečně „lidovou“ jídelnu? Na takovouto jídelnu aspiruje jídelna „Na Dolňáku“, která se představila s řadou změn. Kromě klasických jídel nabízí také široký výběr dia potravin. Je otevřena od sedmi ráno do šesti večer, v sobotu pak od půl osmé do půl jedné. Důležité také je, že od 1. října má jídelna i přilehlá prodejna řádně označený bezbariérový vchod ze dvora. Vedoucím jídelny je Antonín Tylšar.

Dne 2. října 1997 bylo otevřeno v Opavě na Těšínské ulici po dvouměsíčním zkušebním provozu nové **autocentrum BMW**, které je součástí budovaného průmyslového parku Contact City. Tento nový autosalon, jehož majitelem je známý opavský podnikatel Jiří Koschaný, zajišťuje prodej a servis automobilů a motocyklů značky BMW. Zmínku zasluhuje rovněž párty Víkend Mégane, které uskutečnil 28. února Jiří Koschaný v autosalonu na Těšínské ulici. Hosté měli možnost zhlédnout auto roku 1997 značky Renault - červený Mégane - Scénic, stejně jako jeho bratr - stříbrný Classic. Jiří Koschaný zastupuje, jak jsme si mohli povšimnout, obě světové značky.

Snad nebude na škodu zaznamenat, že opavský podnikatel Jiří Koschaný dosáhl v dubnu 1997 ještě jednoho úspěchu. Poslední usnesení Krajského soudu v Opavě o zastavení trestního stíhání pro závažné majetkové delikty nabylo právní moci. Za tyto delikty, pokud by mu byly prokázány, mu hrozil trest odnětí svobody ve výši 5 až 12 let. Aby na něj nebyla uvalena vazba, musel obviněný složit kauci ve výši 5 mil. Kč. Byla to zatím nejvyšší kauce v republice. Obhajoval jej i vyhlášený český advokát JUDr. Tomáš Sokol. J. Koschanému vznikly v důsledku stíhání obrovské finanční škody, nemluvě o poškození jeho jména, což se vyčíslit penězi nedá.

Na transformaci **Technických služeb města Opavy**, která byla provedena v roce 1996, podal 19. května 1997 trestní oznámení Mgr. Jaromír Šimánek (PEK). Oznámil, že je tu podezření ze spáchání trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele a pozměňování veřejné listiny. Podle usnesení opavského zastupitelstva z 24. června 1996 mělo být sloučení příspěvkové organizace Technické služby města Opavy s Technickými službami, s. r. o., provedena k 1. červenci 1996, avšak jen za podmínky, že k tomuto datu nebude mít příspěvková organizace právo hospodaření s žádným státním majetkem. Podle Šimánka tato podmínka nebyla splněna a ani nebyla k tomuto dni splnitelná, a přesto bylo vydáno dne 28. června 1996 rozhodnutí o skončení obou organizací. Jelikož město nebylo ochuzeno o nějaký majetek ani mu nebyla způsobena jiná hmotná újma, mělo vedení Hlázky zato, že nedošlo při slučování obou zmíněných organizací k porušení zákona. Za této situace nebral ani primátor Doc. Mrázek Šimánkovu výzvu, aby odstoupil ze své funkce, vážně.

Město Opava se nemůže pochlubit tím, že by mělo dostatek **čistíren oděvů**. Obyvatelé ze všech částí města nemají na vybranou: musí se svršky pochodovat na Nákladní ulici č. 34, kde se nachází sběrna i čistírna firmy Wonder company, a. s. Jde o čistírnu oděvů s moderní italskou technologií Renzacci, zaměstnávající 46 žen a pouze dva muže. Špína a nečistota, kterou z oděvů plně automatizovaná linka odčistí a vysaje, se vypouští dvěma ventily, takže její provoz neznečišťuje pracovní ani životní prostředí. Ředitelem firmy je Ing. Roman Schreier. Znovu však opakují, že chybí kapacita sběrů, jaká byla před privatizací. Inu jde o úsporu na nájmech.

Zájemci o **diaprodejnu**, která byla v roce 1997 na Horním náměstí zrušena, získali vhodnou náhradu v Nové Arnice na Praskově ulici. Tato prodejna se specializuje na byliny a najdete v ní i stále se rozšiřující sortiment racionální výživy. Ten byl však v prodejně zaveden až v polovině roku. Byliny se v Nové Arnice neprodávají s sáčcích, nýbrž na váhu podle receptů donesených nebo i navržených, které sestavuje Radomír Wojnar, známý arisdiagnostik a bylinkář. Léčitel Wojnar dojíždí do prodejny asi dvakrát do měsíce. Lidé za ním chodí s mnoha zdravotními problémy a podle majitele Nové Arniky René Bahra jsou spokojeni z 80 %.

Začátkem roku 1997 spadlo v Opavě a okolí mimořádně mnoho sněhu. Sněžilo vytrvale celý víkend 4. a 5. ledna a tak přibylo nejméně 15 až 20 cm čerstvého sněhu. O tom blíže v kapitole o počasí. Tato mimořádná situace byla pro silničáře příležitostí k maximálnímu nasazení. V samotném městě Opavě měli zaměstnanci Technických služeb největší problémy se zaparkovanými

automobily. I zde se podařilo díky maximálnímu využití techniky i lidí dosáhnout toho, aby všechny silnice byly sjízdné. Opavu během zmíněného víkendu brázdilo 20 traktorů s radlicemi. Horší to již bylo o tomto víkendu s chodníky. Vzápětí byly uklizeny před některými podniky na Ostrožné ulci, nikoliv však na Horním a Dolním náměstí. Klouzalo to i před Hláskou. Díky povětrnostním podmínkám a nezájmu některých majitelů podniků či institucí o zledovatělé chodníky stoupl v tuto dobu podle informací primáře chirurgického oddělení Slezské nemocnice i počet fraktur. Inu posypat a očistit chodník není v žebříčku hodnot na předních místech (ani když občan upadne). Proč asi?

Snad nebude na škodu zmínit se i o poněkud pikantních službách, kterými se může „pochlubit“ Opava. Jde o **erotické podniky**, kterým se zde však příliš nedaří. Ještě na počátku roku zde fungovaly dva takové podniky: již „tradiční“ Charlie - club na Nákladní ulici a nově zřízený hotel Picadela na Kylešovské ulici. Nově zřízený „veřejný dům“ byl tedy další příležitostí pro pány povyrazit se a zakončit večer třeba s dívkou na jednom ze tří pokojů v patře. Vstupní činilo 200 Kč. Tomuto podniku však „pšenička“ příliš nekvetla a tak byl zanedlouho uzavřen. A tak nabízí sex a erotiku v Opavě zas už jen Charlie club, nyní vlastně Night club, ale i jeho provoz je spíše pokryt z hostinské činnosti. Taxa 1 000 Kč za 20 minut erotických služeb je patrně i pro opavské sexuchtivé muže příliš, a to tím spíše, že v Ostravě a Havířově jsou prostitutky k dispozici za stejnou sumu na celou hodinu. Konkurence se patrně uplatňuje i v tomto historicky nejstarším řemesle.

A na závěr této kapitoly ještě krátce o tom, jak trávili Opavané v roce 1997 svou **dovolenou**. Podle vyjádření pracovníků cestovních kanceláří mířilo nejvíce klientů k moři za sluníčkem. Nejvíce jich cestovalo s CK Autoturistem do Chorvatska, méně pak do Itálie a Španělska. Jsou mezi nimi také rodiny, které moře vyhledávají pro léčení průdušek a kožních chorob. Na Kanárské ostrovy či Mallorku se vypravili podle CK Jeseniatour převážně movitější důchodci s vysokoškolským vzděláním. Mladí lidé míří i s touto cestovní kanceláří vzhledem k omezeným finančním možnostem především na pobytové zájezdy např. do Chorvatska či Itálie. Ale i z Opavy se vydali někteří Opavané např. s CK Ciadaru do Tuniska, Egypta, Izraele, Kanady, Ameriky, Skandinávie, ba i do Číny. Jde ovšem o klienty ze středních a vyšších vrstev. Nicméně podle ankety, kterou uspořádal jak týdeník Region, tak i Naše Opavsko, byly plány Opavanů na dovolenou skromnější. Převládala tuzemská dovolená či dovolená trávená doma. Nezaměstnaní nemohli podle této ankety na dovolenou ani pomyslet. Vzhledem k tomu, že jejich počet není zanedbatelný, připojuji tuto poznámku.

dravotnictví

Hlavní část této kapitoly bude pojednávat o **opavské nemocnici**, jejíž situace byla v roce 1997 velmi závažná. „Státní slezská nemocnice stojí před hrozbou konkurzu“, „konkurz je na spadnutí“ atp. hlásaly v úvodu roku titulky v regionálním tisku a veřejnost obcházela hrozba z obav, zde její léčebný ústav pětává. V závěru

roku 1976 splynula Slezská nemocnice se Státní slezskou nemocnicí, která převzala všechny její závazky.

Už 27. prosince 1996 proběhlo výběrové řízení na funkci ředitele nemocnice, kterým byl jmenován Ing. Pavel Sobek, zaměstnanec Okresního úřadu a údajně „figurka“ Mgr. Šroma, přednosty tohoto úřadu. Jedno z prvních jeho opatření bylo zamezit věcnému souběhu privátních praxí lékařů s prací v nemocnici. Brzy po svém nástupu nakoupil z rozpočtu zadlužené nemocnice dvě osobní auta zahraniční provenience, což se setkalo s kritikou personálu nemocnice i veřejnosti.

Při schvalování rozpočtu okresu byly pro nemocnici vyčleněny 32 mil. Kč a tato částka se zdála starostům obcí vysoká. Přednosta okresu Mgr. Šrom se však veřejně vyjádřil: „Od města jsme ji (nemocnici) převzali s čistým dluhem 57 mil. a zastavit tento proces 37 mil., když jen na platy jich špitál ročně potřebuje 232, to je jako jít s párátkem na slona“. Z 32 mil. bylo použito 19 mil.

výhradně na léky a zdravotnický materiál.

Dluh nemocnice narůstal a koncem února dosáhl 115 mil. Kč, z toho 60 mil. Kč za léky. Nemocnici hrozil konkurz.

Počátkem roku přišla nemocnice o rehabilitační oddělení, v tržním jazyce přesněji zhruba o dvoumilionový zisk, který toto oddělení vykazuje. Primář rehabilitačního oddělení MUDr. František Golla uzavřel s majitelem kláštera – s kongregací milosrdných sester františkánek – nájemní smlouvu už od 1. ledna 1997 a začal zde působit od 1. března t. r. Tento převod vzbudil značný rozruch.

Dne 19. února byl uspořádán na patologickém oddělení Den otevřených dveří s vystavením několika desítek exponátů. Ve vitrínách byly obří zkumavky s tělesnými orgány zemřelých s nádory či změnami – bylo to šokující. Bylo zde vzpomenu i zakladatele opavské prosektury prof. Materny, který zde působil v letech 1911 – 1945.

Počátkem března, kdy se vznášel nad nemocnicí přízrak její likvidace poté, co její věřitelé podali soudu podnět k vypsání konkurzu, ujišťoval přednosta Šrom, že okres učiní vše pro záchranu nemocnice. 14. března byl návrh na konkurz podán firmou Gehe, dodavatelkou léků. V ten den navštívil nemocnici ministr zdravotnictví Jan Stráský, k situaci nemocnice se však věcně nevyjádřil. Bylo jasné, že nemocnici nepomůže.

Od 1. března má mikrobiologické oddělení novou primářku – MUDr. Marii Dovalovou, která vystřídala MUDr. Zdeňka Truksu.

Přes všechny nesnáze nemocní pacienti potíže nepociťovali. Personál nemocně ošetřoval, léky byly nasazovány dle potřeby. V soupisu návrhů na

zrušení ústavů, který Ministerstvo zdravotnictví vypracovalo, se opavská nemocnice nevyskytovala.

Po odvolání Mgr. Šroma z funkce přednosty Okresního úřadu v Opavě odmítá jeho prozatímní nástupce Ing. Dostál ukvapené rozhodnutí ve věci nemocnice. Mezitím však z nemocnice odcházejí dvouatestovaní lékaři, a to z oddělení ORL, očního a kožního.

V dubnu zastavila přísun léků pro nemocnici fy Avel, které už po 3 roky nejsou léky placeny.

Otázkou nemocnice se po svém nástupu zabýval i Dr. Krejčí, přednosta Okresního úřadu v Opavě. Mj. rozvinul i otázku redukce lůžek pro pacienty.

V květnu dodal Řád maltézských rytířů ze Singapuru nemocnici 10 invalidních vozíků, které České aerolinie zdarma přepravily.

26. května se scházejí lékaři nemocnice s vedením Okresního úřadu a chtějí jako ředitele MUDr. Mariána Staňu. Úřadující přednosta Ing. Dostál však neschopného Ing. Sobka neodvolal. Naděje se vkládá do nového přednosty RNDr. Pavla Krejčího.

29. května navštěvuje nemocnici poslanec Parlamentu ČR za ČSSD Vladimír Špidla a konstatuje špatný stav chirurgického sálu na Popské.

2. června konečně odstupuje ředitel Sobek. K 15. červnu se ujímá řízení nemocnice MUDr. Staňo. Nemocnice se potýká s dluhem 126 mil. Kč. Dr. Staňo rozhoduje o šetření v nákladech a nepořizování nových přístrojů. 24. mil. se dluží jen farmaceutické firmě Gehe.

20. října přijel do ústavu ministr zdravotnictví Jan Stráský, který navrhl, aby za úvěry nemocnice převzal odpovědnost stát, tedy Okresní úřad Opava ve svém rozpočtu. Také přislíbil 5 mil. Kč z fondu na povodňové škody a návratnou finanční výpomoc svého ministerstva ve výši 11, 3 mil. Kč.

Zmíněná fy Gehe podala na nemocnici soudní návrh na vydání platebního rozkazu. Zadlužená nemocnice mohla v říjnu vyplatit svým zaměstnancům pouze základní mzdu. Vedení nemocnice dále jednalo se státními orgány o pomoc v řešení krizové situace. V této době se vydává na Ministerstvo zdravotnictví „hvězdná“ okresní delegace s představiteli okresního města i nemocnice včetně senátora Voráčka a poslance Kaluse. Bohužel šlo o jednání „nad prázdným měšcem“, jak předeslal ministr, a doporučil vzít si se státní garancí úvěr na splacení pohledávek.

25. října se rozjeli přednosta okresu a ředitel nemocnice do Prahy znovu – tentokrát jednat s farmaceutickými věřiteli.

V listopadu dostala nemocnice od Okresního úřadu 19 mil. Kč a Všeobecná zdravotní pojišťovna se zavázala včas platit. V prosinci došla slíbená návratná výpomoc 11 339 000 Kč od Ministerstva zdravotnictví. Záchrana nemocnice se stala prioritou nového přednosty a hledat viníky v minulých vedeních okresu, nemocnice či města je už bezpředmětné – tak se vyjádřila i zástupkyně přednosty Mgr. Kadaňková. Do nového roku vstupovala nemocnice s nadějí, že stát ji nenechá padnout, na druhé straně však v obklíčení jrem, u nichž měla dluh 48 mil. Kč.

Nemocnice měla i v tomto roce 26 primariátů a lékárnu. Působilo zde 140 lékařů a 12 farmaceutů. V nemocnici bylo k dispozici 720 lůžek, na kterých se během roku vystřídali 20 322 pacienti, t. j. asi o 1 000 méně než loni. V nemocnici zemřelo letos 709 pacientů (loni 701).

Průměrná měsíční mzda lékařů činila 21 407 Kč (o 1 137 Kč více než loni), v celé nemocnici pak 10 107 Kč (o 275 Kč více než loni).

O práci a problémech jednotlivých oddělení se nebudu rozepisovat – o tom každoročně zevrubně píše kronikář nemocnice Mgr. Karel Chovanec. Většina oddělení vykazovala vysoké výkony přes materiální (prostorové, přístrojové) i personální obtíže (málo lékařského personálu).

Přesto nelze závěrem pominout hrubé chyby odvolaného ředitele Ing. Sobka v řízení ústavu, který v kritické finanční situaci zakoupil dva drahé vozy Honda a dokonce část hospody „U Menšíka“ na Rolnické ul., jejíž část sám nyní provozuje.

Byla zřízena rada primářů jako poradního orgánu nového ředitele.

Při mé návštěvě ředitelství sousední **Psychiatrické léčebny** jsem se ocitla v ovzduší klidu a harmonie. Ekonomickou duší ústavu je „pravá ruka“ ředitele MUDr. Ivana Drábka – náměstek Ing. Arnošt Graca, který drží pevně v rukou mělec léčebny, která je na rozdíl od nemocnice bez dluhů. Přitom poskytuje i nemocnici služby, jako stravování (15 druhů diet), praní prádla a provoz telefonní ústředny. Spadová oblast léčebny zahrnuje celou severní Moravu a Slezsko. Detašované pracoviště – protialkoholická léčebna – je v Holčovicích.

Narůstá nákladná léčba závislosti na drogách, kterou zde garantuje i zahraniční uznávaný odborník na tuto léčbu – primář MUDr. Libor Chvíla, CSc., který se jako jediný z ČR zúčastnil světového kongresu o léčbě toxikomanie v Káhiře.

Léčebnou prochází ročně na 6 000 pacientů. Letos byl v areálu ústavu adaptován jeden ze starších pavilonů na kulturní dům pro zábavu pacientů i pro odborná setkání.

Ústav navázal družbu s Psychiatrickou léčebnou v Branici (Polsko) a v Montfavet (Francie). Letos v létě vedení této francouzské léčebny navštívilo opavský ústav a velice pozitivně jej hodnotilo po stránce odborné i v péči o pacienty včetně hodnotné stravy.

Když už jsem se v souvislosti s Psychiatrickou léčebnou zmínila o růstu drogové závislosti (od r. 1995 o 50 %), na chvíli u tohoto ožehavého celospolečenského a celosvětového problému setrvám. V našem městě s ním rytvale bojuje **Centrum krizové pomoci**, vedené PhDr. Alenou Nyklovou. Letos se zaměřilo vedle individuální pomoci na program tzv. street workerů pro město i okres. Jde o důvěrníky, navazující se závislými pozitivní kontakt. K tomu je však zapotřebí částky 400 tis. Kč ročně. Protidrogová komise ve městě bohužel zanikla – město však hodlá poskytnout Centru 150 tis. Kč na protidrogové projekty. 13. října navštívil Opavu ředitel mezirezortní drogové komise MUDr. Pavel Bém, aby protidrogový program ve městě podpořil. Průzkum potvrdil, že zejména mezi středoškoláky roste počet narkomanů. Z 580 oslovených se přiznalo ke styku s drogou 190 mladých lidí.

S drogami souvisí i **epidemie žloutenky typu A**, jejíž nebezpečí vyvstalo i po červencových povodních. Proto proběhlo v závěru srpna z rozhodnutí Hlavního hygienika ČR očkování školáků ze zaplavených oblastí.

Rakouská firma Imuno darovala opavské Okresní hygienické službě očkovací látku proti **klíšť'ové encefalitidě**, kterou využila řada občanů. Letní epidemie se nerozvinula – koncem léta se léčilo na opavském infekčním oddělení 11 pacientů. Ani střevní chřipka a salmonelóza se kriticky nerozšířila. V červnu bylo v okrese prokázáno 26 případů – z požitých vajec či zmrzliny.

Zato respirační onemocnění postihlo v únoru na 5 tisíc osob, z toho 40 % školáků do 15 let. Školy však nikde nebyly uzavřeny. Zato návštěvy v nemocnici byly přechodně zakázány.

Po pěti letech se v Opavě objevil opět **syfilis**, a to u 18 leté Romky, která měla pohlavní styk s nezjistitelným počtem partnerů. Lékaři se snažili alespoň některé identifikovat a očkovat.

Přibýlo i pozitiv v medicínském světě, mezi ně patří i vysoký počet **dárců krve**. 29. dubna byly v sále Minoritu předány plakety MUDr. Janského 154 dárcům krve, a to 25 zlatých za 40 darů krve, 50 plaket za 20 darů a 79 za 10. Setkání dárců se uskutečnilo s představiteli města i okresu 27. listopadu v Lidovém domě.

Povodní byl značně poškozen **kojenecký ústav** na Nákladní ulici, který musel být evakuován. 21. srpna byla však švýcarskou strojírenskou firmou ABB ústavu poskytnuta finanční pomoc 1 160 000 Kč. Také zástupci odborářů z VW za SRN přivezli 15 tis. DM.

V **porodnici** byl letos otevřen nadstandardní pokoj pro movitější rodičky. I v lékařství je v dnešní době třeba pohybu na tržním principu – i když v místním tisku se s určitou dávkou sarkasmu psalo o pokoji pro „lepší“ rodičky. Primář porodnice MUDr. Kamil Maschke přišel se srovnáním: „Je to asi jako ubytovna a Hilton“. Porodnice však potřebuje nutně i sonograf, o který marně usiluje řadu let.

Novým problémem se ukázalo **příplácení na léky**, které i letos narůstalo. Seznamy léků, na které musí pacient přispět nebo si je zcela zaplatit, jsou podle vedoucí lékárny Galena stále obsažnější. Jde i o léky pro staré lidi či pro mladé ženy, které si musí hradit úplně poměrně drahou antikoncepcí. A tak se zaměstnanci lékáren stávali terčem nespokojenosti rozhořčených pacientů.

A závěrem k dalším **platbám** pacientů, tentokrát **u soukromých lékařů**, kteří byli postiženi pozdními platbami pojišťoven, přičemž úhrady na personál, provoz, nájem a pohledávky museli platit průběžně. Někteří se proto rozhodli od pacientů vybírat. Šlo o 30 % z celkového počtu asi 200 privátních lékařů celého okresu. Lidé sice reptali, ale nakonec zaplatili. Počátkem července však vyzval předseda České lékařské komory Dr. Svoboda lékaře, aby peníze za ošetření přestali vybírat a přislíbil jednání se zdravotními pojišťovnami o zvýšení platby za body, které lékaři při ošetření vykazují.

O soukromých ordinacích blíže v zápise v příštím roce.

ociální péče

Vedle zdravotnictví má sociální péče v Opavě své důležité místo, neboť s přechodem naší společnosti na tržní podmínky není zde málo těch, kteří se ocitají pod hranicí životního minima. Situace v Opavě je v roce 1997 o to složitější, že se vládou ohlášené utahování opasků začíná dotýkat i oblasti sociální péče.

*Hlavním garantem sociální péče o Opavany, kteří upadli pod hranici životního minima, je Okresní úřad v Opavě, referát sociálního zabezpečení. Jeho zařízením je **Okresní ústav sociálních služeb** v Opavě, který má své sídlo na Tyršově ulici. Ten spravuje síť sociálních ústavů, domovů a jiných institucí v opavském okrese. Ve městě Opavě to jsou: Sociální ústav pro mentálně postižené děti (pro 45 chovanců) a Sociální ústav pro mentálně postižené muže (pro 130 chovanců), dále Domov důchodců na Rybářské (150 osob) a na Beethovenově ulici (55 osob), Dům s pečovatelskou službou a Penzion I. na Rožnické ulici. Jak do domů důchodců, tak i do domu s pečovatelskou službou či Penzionu se přijímají noví zájemci na pořadník a jenom tehdy, když se zde uvolní místo. Z dalších je to Domov pro matku s dětmi do 3 let na Rybářské ulici, Rodinné zařízení pro výkon pěstounské péče na Stratilově ulici, Manželská a předmanželská poradna na Tyršově ulici a Státní pečovatelská služba na Rožnické ulici, kde je umístěno i středisko osobní hygieny. Jde o koupelové*

zařízení pro starší osoby, které je doma nemají. Tato služba zabezpečuje také rozvoz obědů.

Všimněme si poněkud blíže činnosti **Ústavu sociální péče pro mentálně postiženou mládež - Mariana** na Rooseveltově ulici. I v roce 1997 tu probíhaly akce, které jsou přinejmenším pozoruhodné. V únoru se konal pro svěřence karneval, v květnu byly uspořádány čtyři jednodenní výlety a v měsících červnu až září se svěřenci zúčastnili čtyř týdenních pobytů v Kunčicích, Malenovicích a Jánských Koupelích. Pomocí sponzorů se podařilo vybudovat pro vozíčkáře chodníčky a pořídit schodišťovou plošinku, aby se mohli svěřenci dostat mimo budovu. Dále byla zakoupena keramická pec pro děti, které rády pracují s hlinou. Další děti nacvičily Karafiátovy „Broučky“, se kterými vystoupily v opavském Loutkovém divadle. Spolu s herci sklidily potlesk také Marie Kavecká a Táňa Čechová, které hru o čtyřech dějstvích s dětmi nacvičily. Ke Dni dětí nechyběla pro postižené ani diskotéka. V listopadu se zúčastnili „mariánští“ herci mezinárodního festivalu divadel v Ostravě, kde dosáhli velkého úspěchu. V létě cvičili někteří svěřenci na speciálních olympiádách a většina se zúčastnila sportovních her na Tyršově stadionu v Opavě. V červnu byli starší chovanci poprvé na týdenní rekreaci, kterou uspořádala Cestovní kancelář pro postižené v Itálii. Děti byly nadšeny, že se koupaly v moři a viděly delfíny.

Záslužnou činnost má v roce 1997 za sebou i **Poradna pro ženy a dívky**, která má své sídlo v Opavě - Kateřinkách na Rolnické ulici. Nabízí pomoc ženám při řešení obtížných životních situací, provádí těhotenské testy a

poskytuje sociální výpomoc nastávajícím matkám, které se ocitly v tísní. Poradna spadá pod sdružení Ochrana nenarozeného života, které má své ústředí v Praze. Financuje ji Magistrát města Opavy i opavský okresní úřad. K 1. lednu 1997 ukončila svou práci v poradně zakladatelka Eva Kalivodová, která odešla na mateřskou dovolenou. Na její místo nastoupila Ing. Iva Kulišánová. V prvním pololetí byla hlavní náplní práce poradny přednášková činnost, zaměřena na téma úcta k životu. Přednášky byly doplňovány filmem a na základních a středních školách i učilištích jich proběhlo celkem 80 pro 320 žáků. V tuto dobu navštívilo poradnu 395 klientek. Těhotenských testů (gravitestů) bylo provedeno 40, z toho 8 pozitivních a klientkám bylo poskytnuto na 400 konzultací. V druhém pololetí práci poradny poznamenala velmi výrazně povodeň. Po dobu tří měsíců nemohla poradna vykonávat plně svou činnost. Klientek, které navštívily poradnu, bylo už pouze 133. Nicméně i nyní bylo uspořádáno 12 přednášek pro 315 žáků. Přednášky se konaly na všech učilištích na 4 středních školách a na 5 základních školách v Opavě. Zajímavé je, že do poradny přišlo 60 % dívek ve věku od 14 do 18 let, 20 % žen od 18 do 25 let a 20% žen od 25 do 50 let. Jde tedy především o zařízení pro mládež a je patřitelné, že právě ta zde nalézá pochopení pro své starosti.

Zvláštní zmínku zasluhuje rovněž **Penzion pro důchodce** na Rolnické ulici v Opavě - Kateřinkách. V provozu je necelé tři roky a že je o něj zájem svědčí skutečnost, že Okresní úřad Opava eviduje 380 žadatelů o ubytování v Penzionu. Tento velký zájem je dán jednak tím, že takovýchto zařízení je zatím málo, jednak tím, že se tu dobře bydlí a dobře vaří. V Penzionu je 37 bytů, z toho

28 jednolůžkových, zbytek jsou byty dvoulůžkové. Koncem roku v nich bylo ubytováno 45 lidí. Jsou to důchodci, kteří jsou naprosto soběstační a nemají tedy žádné závažné zdravotní potíže. Mají zde zajištěno stravování, k dispozici je dokonce i tělocvična a pedikúra. Maximální sazba za ubytování je 1 445,- Kč. Byty byly v Penzionu přiděleny na základě přihlášky, podané na Okresní úřad v Opavě. Vedoucí Penzionu je Marie Hanzlíková.

V souvislosti se změnami v dynamice populačního vývoje došlo v Opavě k přijetí nové koncepce **jeslí**, založené na racionálním využití jeselských míst. Podle usnesení zastupitelstva z 28. července bude mít Opava už jenom jedno jeselské zařízení, a to na Čajkovského ulici. Ostatní jesle - na Válečkově ulici a na Otické - byly zrušeny. Jesle na Válečkově ulici byly zrušeny k 1. srpnu 1997, a to v důsledku povodní, jesle na Otické proto, že je v nich zapsáno pouze 12 dětí. Společné jesle na Čajkovského ulici jsou schopny pojmout všech 67 dětí, které byly k 22. září 1997 přihlášeny. Poplatek na dítě a den v jeslích zvýšila Rada města Opavy již v červnu, a to ze 40 na 60 Kč.

Naznačené šetření hrozí kolapsem zejména **pečovatelské službě**. Situace se řeší tím, že se k ní přelévají finanční prostředky určené pro domovy důchodců. To je ovšem řešení a vlastně nepřípustné. Usiluje se o to, aby pečovatelskou službu převzaly příslušené obce, které se ale tomu brání, protože také zápasí s nedostatkem finančních prostředků. Nejasný je i osud další instituce spadající pod Okresní ústav sociální péče - **Manželské a předmanželské poradny** na Tyršově ulici. Zatím bylo odtud propuštěno 5 psychologů. Máme za to, že by náplň poradny měly ve větší míře přebrat

nestátní organizace jako například opavské Centrum krizové pomoci.

V oblasti sociální péče se ovšem i v Opavě angažuje řada nestátních organizací, které doplňují sociální ústavy a instituce státní nebo jim i zdravě konkurují. Své pevné místo si v oblasti sociální péče vydobilo **Centrum krizové pomoci** v Opavě. Vzniklo počátkem roku 1994 jako občanské sdružení a jeho ředitelkou je MUDr. Alena Nyklová. Základním úkolem centra byla od počátku řešení problematiky všech druhů závislostí, zvláště pak drogové. V protidrogové prevenci organizovali pracovníci Centra besedy na školách a zúčastňovali se jednání o organizování volnočasových aktivit, hlavně sportovního charakteru. Centrum sloužilo i jako kontaktní místo pro závislé i přeléčené toxikomany, gamblery a alkoholiky. Novinkou byla práce streetworkera, který na místě konzultoval se závislými. Centrum působilo i v poradenství pro neurotické osoby a také pro sociálně - právní věci.

Za své tříleté působení navštívilo Centrum na 3 500 klientů, v roce 1997 pak 2 009. Mezi nimi bylo 910 drogově závislých, 87 gamblersů, 209 alkoholiků, 466 osob trpících neurózou, fobií či pocity méněcennosti. Šlo i o jedince s problémy v partnerských vztazích, v sexuálním životě, s výchovou dětí. Přicházeli i lidé, traumatizováni povodní, a to pro psychické vyčerpání a potřebu psychoterapeuta nebo pro informaci, jak jednat s úřady při podávání žádostí o nejrůznější finanční pomoc.

Lidé v nouzi a bez ubytování hledají a obvykle také naleznou v sociálním zařízení **Azylový dům** na Nákladní ulici útočiště. Navštívila jsem tento dům v březnu 1997 a přestože nejkřutější zima již dávno minula, byl stále ještě plný až

po střechu. Obsazena byla i tři z pěti „nouzových“ lůžek, připravených pro potřebu mimořádných případů. V budově je 21 lůžek na ubytovně a oněch 5 pro pomoc v nepředvídané a skutečně kritické situaci. Většina klientů má své zaměstnání, mnozí pracují například v a. s. Brano v Brance Ti platí za ubytování a stravu 2 200 Kč měsíčně. Nezaměstnaní, kteří žijí jen na sociálních dávkách, dostanou z nich 120 až 150 Kč týdně jako kapesné, zbytek jde na úhradu pobytu a stravy. Za jednu noc v noclehárně platí azylanti 10 Kč, ti kteří peníze nemají, mohou si nocleh odpracovat.

V mimořádně obtížných podmínkách se ocitl opavský Azylový dům Samaritán v době červencových záplav. Zatopené byly zde nejen sklepy, ale i chodby, jídelna, kuchyň, prádelna a sociální zařízení. Dům byl tři dny takřka odříznut od světa. Přitom se zde zdržovalo 30 klientů. Celková škoda byla odhadnuta na 120 000 Kč. Díky finančním darům Galeny a s., opavského magistrátu a řady zahraničních přátel se podařilo do konce roku 1997 škody odstranit. Z další činnosti Azylového domu Samaritán je nutno připomenout alespoň toto: v lednu 1997 poutala pozornost opavské veřejnosti kauza „Schwannovi“. Šlo o bezdomovce Rudolfa Schwanna a Růženu Prokešovou, kteří dříve než byli ubytováni v Azylovém domě, přespávali ve skleníku poblíž městského hřbitova. V březnu 1997 se konal v evangelické modlitebně na Ládkové ulici seminář provozovatelů azylových domů s tématem Křesťan ve službě. Mezi hosty semináře byl náměstek primátora města Opavy Ing. Chamráth a také Petr Ministr z Tyry, zabývající se drogovou závislostí. V červnu 1998 navštívila opavský Azylový dům Samaritán Hanna Maidell,

vedoucí odboru péče o lidi bez přístřeší v Helsinkách. Ocenila profesionalitu a osobní nasazení lidí, kteří se zde zabývají problémem bezdomovců. V srpnu 1998 jej navštívil ministr pro životní prostředí a pověřenec vlády pro odstranění následků povodně Jiří Skalický. V říjnu zavítal do Opavy Martin Vrengdenhil, známý tím, že zorganizoval v německé Dierenu sbírku na pomoc nestátním institucím v Opavě. O Vánocích se zde konala již tradičně Štědrovečerní večeře, jež se zúčastnili jak klienti, tak i rodiny zaměstnanců. Bylo vydáno asi 30 porcí tradičního kapra s bramborovým salátem. Chtěla bych ještě zaznamenat, že ředitel opavského Azylového domu Antonín Plachý se stal 5. března již potřetí předsedou Sdružení provozovatelů azylových domů. Vezmeme-li v úvahu, že toto sdružení má 43 členských organizací, které disponují v republice s více než tisíci lůžky, je to nepochybně pro pana Plachého i pro Opavu určitým vyznamenáním.

Neocenitelné služby těm nejpotřebnějším vykonala v Opavě i v roce 1997 Oblastní charita, a to v mnoha směrech. V roce 1997 bylo v péči opavské ošetřovatelsko-pečovatelské služby v rodinách, které má své sídlo na Kostelní ulici 4, 165 klientů, z toho 127 závislých na cizí pomoci. Mezi nimi bylo 49 klientů trvale upoutaných na lůžko. Rehabilitační dílny pro psychicky nemocné a mentálně postižené, umístěné v Marinu, navštěvovalo v roce 1997 celkem 24 klientů a dočasně dalších 5 osob se změněnou pracovní schopností, kteří se zde školili pro práci v chráněných dílnách pro postižené. Klub svaté Anežky, který sídlí v budově kláštera minoritů na Masarykově ulici, zajišťuje kromě pečovatelské služby a služby zkušené zdravotní sestry potřebným dovoz

i odvoz autem. Zájemcům je nabízen zájmový společenský, pracovní i kulturní program, vycházky i výlety do přírody, obstarání drobných nákupů a další služby. V roce 1997 využívalo těchto služeb 23 starých lidí. Poplatek za jeden den pobytu byl v roce 1997 zvýšen na 20 Kč denně, příspěvek na dopravu je ve výši dvojnásobku jednorázového jízdného místní hromadnou dopravou. **Dům sv. Cyrila a Metoděje pro zrakově postižené**, umístěný v Opavě - Vlastovičkách, požádal v roce 1997 celkem 4 koncerty, 20 výletů a zájezdů, 11 návštěv kulturních akcí aj. V roce 1997 bydlel v domě 21 obyvatel s průměrným věkem 34 let. Chráněné dílny pro lidi s tělesným postižením zde zaměstnávaly v roce 1997 celkem 22 osob.

Je třeba se zmínit i o **povodňové službě**, kterou organizovala v roce 1997 opavská Oblastní charita. Jejím střediskem byla budova výpočetní služby na Denisově náměstí. Od 7. července 1997, kdy voda znemožnila spojení, střediska vytvářela Oblastní charitě zázemí rychlé lékařské pomoci a nouzové ubytování pro 63 osob. Dalším 14 lidem bylo poskytnuto nouzové ubytování dlouhodobě. S úklidem a odstraňováním bahna a následků povodně pomohla tato služba v 25 rodinách. Polévka, chléb, voda, čaj a základní potraviny byly rozvezeny a rozdány v prvních čtyřech dnech 1 720 lidem. Povodňová služba rozdala 108 rodinám 1 298 809,- Kč. Navíc byla v říjnu 1997 zřízena Linka pomoci - Povodeň. Koncem roku 1997 zaměstnávala Linka tři vyškolení interní pracovníky, deset externích psychologů a lékařů - psychiatrů a teologa. Z 1 913 telefonních hovorů za sledované období na 300 splnilo svůj účel. Kromě toho organizovala opavská Oblastní charita náhradní bydlení pro rodiny postižené

povodní, tzv. charitní šatník a sociálně právní služby, ozdravné pobyty dětí z Ukrajiny a Běloruska, jakož i různé aktivity pro romskou mládež. Opavská Oblastní charit je neziskovým účelovým zařízením římskokatolické církve.

Společnost **Magna Res**, o které se v minulých letech tolik hovořilo, sídlí v Penzionu na Rolnické ulici a orientuje se na domácí ošetrovatelskou péče. Jejím jednatelem je Eva Chovancová, manželka bývalého přednostky Okresního úřadu Mgr. Antonína Šroma. K jejím pacientům patří dlouhodobě nemocní, kteří potřebují nezbytnou péči (rehabilitace, injekce diabetikům apod.). V poslední době se začalo o společnosti Magna Res znovu na veřejnosti hovořit. Společnost usiluje totiž o vybudování zvláštního zdravotnického zařízení pro nevyléčitelně nemocné, tzv. hospicu, a proto požádala Okresní úřad v Opavě o dotaci 7 miliónů Kč. Přes všechny kritické připomínky namířené proti této společnosti je ovšem třeba vidět, že tato nestátní a nezisková společnost je velmi prospěšná.

Je třeba se zmínit o opavském **Českém červeném kříži**, který musel také v roce 1997 v souvislosti s povodní podstoupit tvrdou zatěžkávací zkoušku. Jako jiná léta věnoval pozornost proškolením mladých zdravotníků na všech školách ve městě. V Malé Morávce byl na jaře uspořádán ozdravný pobyt pro 80 dětí ze základních škol. V době povodní pracoval záchranný tým ČČK v počtu 40 osob a zajistil provoz v pěti evakuačních centrech, rozdělil desítky kamiónů materiální pomoci z českých okresů postiženým občanům, sociálním ústavům, vojenskému ústavu, azylovému domu a dalším institucím. Zatopeným školám v Opavě byl předán nábytek z Německa, zásilku humanitární pomoci z Itálie předal ČČK na burze ve Vojenském klubu pro sociálně slabší rodiny, pro

obchodce a pro občany ze zátopových oblastí zakoupil ČČK odvlhčovače, které podle poradníku zapůjčoval těm nejpotřebnějším. Opavský magistrát obdržel od ústředí Českého červeného kříže mj. dva milióny korun na adaptaci školy v Opavě - Kylešovicích. 10. prosince 1997 se zde podařilo ubytovat deset potřebných rodin. Značnou pozornost věnuje Opavský Červený kříž školení první pomoci a zdravotnické osvětě. Protože nemá vlastní přednáškovou místnost, konají se tyto akce v sále na opavské Hlásce.

Zatím jsme se zmiňovali o vysoce přínosné činnosti různých státních i nestátních sociálních organizací, ústavů a společností, které působí na území Opavy. Jakkoli si této činnosti vážíme, musíme ovšem vidět, že hlavní pomoc sociálně potřebným poskytuje stát formou přímého hmotného zabezpečení. Uchazečům o zaměstnání, kteří splňují zákonem stanovené podmínky, poskytuje se nejdéle po dobu šesti měsíců hmotné zabezpečení. Po dobu prvních tří měsíců se v roce 1997 poskytovalo ve výši 60 % a po dobu dalších tří měsíců ve výši 50 % čistého měsíčního výdělku, kterého uchazeč dosáhl ve svém posledním zaměstnání. Uchazeči, kteří nastoupili rekvalifikaci, získávali hmotné zabezpečení ve výši 70 % tohoto výdělku. Maximální výše hmotného zabezpečení činila 1,5 násobek a při rekvalifikaci 1,8 násobek životního minima. Tedy v období od 1. ledna do 30. června 1997 dosahovala maximální výše hmotného zabezpečení 4 335 Kč a při rekvalifikaci 5 202 Kč. V druhém pololetí dosahovala maximální částka hmotného zabezpečení 4 560 Kč a při rekvalifikaci 5 472 Kč. Za rok 1997 vyplatit Úřad práce v Opavě na hmotném zabezpečení uchazečům z celého okresu 65 856 604 Kč. Není přesně známo,

částka připadá z tohoto celookresního úhrnu na Opavu. Dá se však předpokládat, že to byla tak asi jedna třetina, tedy asi 20 - 25 mil. Kč.

Státní sociální podpora, kterou rozděluje referát státní a sociální podpory Okresního úřadu v Opavě, zahrnuje devět základních dávek, z nichž některé jsou závislé na výši příjmu v rodině. Jde o přídavek na děti, sociální příplatek, příspěvek na bydlení a příspěvek na dopravu. Jiné se přiznávají bez ohledu na velikost příjmu v rodině, jako rodičovský příspěvek, zaopatřovací příspěvek, dávky péstounské péče, porodné a spotřebné. Musí ovšem jít o fyzickou osobu, hlášenou k trvalému pobytu na území České republiky. Bohužel ani u této státní sociální podpory není možno zjistit, kolik podaných a vyřízených žádostí je z města Opavy. Vyjdeme-li z počtu obyvatel, můžeme se domnívat, že z Opavy bylo těchto podaných i vyřízených žádostí na 4 500, nejvíce pak žádostí o sociální příspěvek a o přídavek na dítě. Větší množství žádostí se týkalo také příspěvku na bydlení a na dopravu.

Zbývá se ještě zmínit o sociálních dávkách **povodňových**. K 11. srpnu 1997 vyplatil z pověření opavského Okresního úřadu Magistrát města Opavy 18,680 mil. korun, a to 1 041 žadatelům, jejichž žádosti bylo již možno vyřídit. V celém okrese Opava bylo vyplaceno k uvedenému dni přes 30 miliónů korun.

Sledujeme-li jak se zvyšují rok od roku částky na sociální péči obyvatelstva, máme pocit příjemného uspokojení, že náš stát i naše město uspokojivě pečují o sociálně slabší spoluobčany. Bohužel je to dáno i tím, že těchto potřebných přibývá. Mám tu na mysli zejména počet nezaměstnaných. Už často se hovoří o pomyslném dnu, na které se musíme při transformaci naší

společnosti propadnout, a dokonce i o tom, že jsme tohoto dna již dosáhli. Zatím
se to však v našem městě nijak neprojevalo.

VILÍMEC.
13 LET.

kolství

V Opavě bylo ve školním roce 1996 - 97 celkem 32 mateřských a 22 základních škol, z toho 4 s 1. až 5. postupným ročníkem, dále 16 středních a 7 speciálních škol a jedna univerzita. Město tak patří k výrazným střediskům nejrizičnějších škol, jakých je v České republice jen málo.

Z 32 mateřských škol bylo 6 v připojených obcích a 2 měly charakter speciálních mateřských škol (Speciální mateřská škola pro tělesně postižené děti, Elišky Krásnohorské a Speciální mateřská škola při zdravotnických zařízeních, Olomoucká). Do uvedeného počtu byla zahrnuta i Mateřská škola na Gudrichově ulici, která měla být původně zrušena. Budova patřila opavskému Stavebnímu podniku, jehož majoritním vlastníkem se stal opavský podnikatel Radim Masný. Ten však nebyl ochoten budovu mateřské školy městu odprodat, jak s tím počítalo městské zastupitelstvo na svém zasedání v prosinci 1996. Aby mateřská škola na Gudrichově ulici byla přece jen zachována, jak si to přáli rodiče, bylo přijato na zasedání zastupitelstva na návrh rady, který zde předložila náměstkyně Mgr. Bouchalová, opatření, podle něhož měl Radim Masný budovu mateřské školy městu pronajmout na 10 let, za což mu Opava měla uhradit dluh za rekonstrukci Zimního stadionu, který je majetkem města, ve výši 3 milionů korun. Masný uzavřel s městem výhodný obchod, třebaže provedl

rekonstrukci Zimního stadionu bez souhlasu města a dokázal tak dokonale využít
něho postavení. Naproti tomu Mateřská škola na Liptovské ulici v Kylešovicích
byla k 1. červenci 1997 uzavřena, a to na základě výsledku průzkumu
náležitosti v této části města a následně usnesením zastupitelstva z 10. února
1997. Děti z této mateřské školy byly umístěny v blízké Mateřské škole
17. listopadu. Bylo také rozhodnuto, aby počet oddělení Mateřské školy
Šrámkova v Kateřinkách byl snížen ze šesti na pět a aby v takto redukováných
odděleních byly umístěny všechny 132 děti. Je to ostatně školka, která utrpěla v
Opavě největší škody při povodních. Při redukci oddělení mateřské školy bylo
vzato také v úvahu, že počet narozených dětí v Kateřinkách rok od roku klesá.

Na území města Opavy bylo ve školním roce 1996/97 celkem
18 základních škol, z toho 4 s 1. - 5. ročníkem. V tomto školním roce školy
vyučovaly na základě schválených dokumentů - vzdělávacího programu Obecná
a občanská škola, vzdělávacího programu Základní škola a učebních plánů a
stanov č. j. 18730/91 - 20 ve znění pozdějších úprav. Základní školy 1. až 5.
ročníku byly v Komárově, Malých Hořticích, Suchých Lazcích a ve Vávrovicích.

Zápis do 1. ročníku základních škol proběhl ve dnech 15. ledna až
15. února 1997. Na rozdíl od minulých let nebylo tentokrát při zápisu
v Kateřinkách žádných závažnějších připomínek. Rodiče nebyli nuceni pobíhat
s dětmi od jedné školy ke druhé a pak napjatě čekat, zda dítě bude vůbec přijato.
Hlavní podíl na zlepšení situace měla včasná dostavba Základní školy
Ochranova. Na tuto školu se mohli tudíž vrátit dvě třídy umístěné prozatímně na
Základní škole Šrámkova.

V květnu skončila náročná celorepubliková soutěž - matematická olympiáda. Je potěšitelné, že do této soutěže úspěšně zasáhli i žáci Základní školy Otická v Opavě. Řada žáků této školy uspěla v okresním kole. Nejvýznamnějšího úspěchu však dosáhli žáci 9. třídy Michal Malohlava, Petr Březík, Lukáš Bouda a Ondřej Ludvík, kteří postoupili do regionálního kola severní Moravy, kde rovněž obhájili své znalosti a stali se úspěšnými řešiteli 46. ročníku matematické olympiády - kategorie C.

Nejúspěšnějšími atlety byli zase žáci Základní školy z Kylešovic, a to při Velké ceně Opavy ve štafetovém běhu na 8 x 200 m. Závod se konal v září na Tyršově stadionu. Štafeta této školy ve složení Binderová, Düreschová, Kozlová, Greiplová, Vladař, Vybíral, Peršala, Jekel zvítězila v čase 3:52,6 minuty před štafetou sportovní školy Englišova. Obě školy - tentokrát žáci 6. tříd - dosáhly úspěchu i v atletické soutěži - Zdatné děti. Žáci 6. tříd Základní školy Englišova získali pohár, který se každoročně uděluje nejzdatnějším dětem 6. tříd v České republice. Pohár jim byl slavnostně předán 10. září 1997. Žáci 6. tříd Základní školy v Kylešovicích vybojovali v této soutěži 2. místo. Úspěch to byl o to větší, že školu navštěvují pouze žáci z Kylešovic, a že škola neprovádí žádný výběr talentovaných žáků.

Pěkných výsledků získali žáci Základní školy Mařádkova ve výtvarných soutěžích. Na mezinárodní výtvarné soutěži v oboru kresba a grafika, které se zúčastnila 91 škola z České republiky a další ze Slovenska, Litvy a Ruska, zvítězil ve IV. kategorii pro žáky 5. - 6. ročníků Denis Benčát. Vyhlášení vítězů této soutěže proběhlo 5. září v Havířově.

V polovině května se v areálu Základní školy v Kylešovicích uskutečnilo Okresní kolo dětské dopravní soutěže, kterého se zúčastnilo ve dvou kategoriích dvacet družstev. Soutěži předcházela tvrdá, téměř rok trvající příprava v kroužcích dopravní výchovy. V kategorii starších žáků zvítězilo družstvo Základní školy v Kylešovicích.

Za zmínku stojí rovněž zpráva, že školní rok 1997/98 zahájily v Opavě všechny školy, tedy i ty, které byly postiženy povodní. Obavy rodičů, že mnohé děti budou muset zůstat v září doma, se ukázaly jako liché. Největší starosti Školského úřadu a magistrátu (zde Mgr. Bouchalová osobně intervenovala na Ministerstvu a dá se říci, že úspěšně), byly ze Základní školou Šrámkova v Kateřinkách, kterou navštěvují děti z celého zdejšího sídliště. Teprve krátce před zahájením nového školního roku bylo jasné, že narušenou statiku budovy se opravit podaří a že tedy bude vyučování i zde včas zahájeno. Dočasně bylo ovšem nutno přestěhovat celé přízemí do prvního patra. V provozu ihned nebyly odborné pracovny a tělocvična. S omezeným provozem bylo také nutno zahájit školní rok na dalších postižených základních školách E. Beneše a Ochranova. Poškozeny byly ovšem i základní školy na Mařádkově a Komenského.

Město Opava má dvě základní umělecké školy: **Základní uměleckou školu výtvarných oborů** a **Základní uměleckou školu Václava Kálíka**, pěstující hudební a dramatické obory. Výtvarné obory navštěvovalo ve školním roce 1996/97 celkem 535 žáků, které vyučovalo 8 učitelů. Zájem o tuto školu tedy vzrůstá. Přispělo k tomu nepochybně i to, že absolventi mohou dále studovat na výtvarných oborech Střední průmyslové školy v Opavě. Z absolventů loňského

školního roku byli na tuto školu přijati všichni zájemci. To byl nepochybně
malý úspěch. O dobré práci opavské Základní umělecké školy výtvarných
oborů svědčí dále úspěchy jejich žáků ve výtvarných soutěžích. V soutěži
Jihoafrická republika - Nádherný svět - získal cenu Pavel Kubesa, v soutěži
Alžovská země - Petra Škrbelová a Sandra Losmanová, v bienále grafiky Toruň 96
(Polsko) Petra Chalupová a v soutěži Euroatelier ČB - Evropa ve škole
Michaela Kuzníková. V mezinárodní soutěži Lidice 1997 získaly nejvyšší ocenění
medaile „Lidická růže“ Olga Kruplová a Tereza Fréharová. Největším
úspěchem bylo umístění žáků opavské Základní umělecké školy v mezinárodní
Shankarově soutěži dětských kreseb, která se koná každým rokem v Indii. Žák
Lukáš Elbl a žákyně Kateřina Hučková v ní získali dokonce jednu z cen.

Ve školním roce 1996/97 studovala na **Základní škole V. Kálíka**
1278 žáků, které vyučovalo 48 učitelů. Nejvýznamnějšími událostmi tohoto
školního roku byly především národní a mezinárodní soutěže a přehlídky,
i zahraniční zájezdy souborů a orchestrů. Koncertů, které pořádali anebo jichž
se zúčastnili žáci této školy, bylo přes 40. Mnohé z nich se konaly mimo Opavu.
Dechový orchestr a dětský komorní orchestr vystoupily v ostravském rozhlase.
Cimbálová muzika se zúčastnila folklórního festivalu v Dolním Benešově, ve
Velkých Losinách, v Kroměříži. Dechový orchestr pak mezinárodního festivalu
Mazoretky 97 v Hranicích na Moravě. Zmínku zasluhují i četná vystoupení pro
materské a základní školy, při vernisážích, výstav, oslavách významných výročí
a v neposlední řadě pro domovy důchodců. V oblastních soutěžních kolech
základních uměleckých škol ve školním roce 1996/97 získala opavská umělecká

škola 7 prvních a 3 druhá místa.

Připomenout je nutno i některé zahraniční kontakty školy. Akordeonový orchestr se zúčastnil v lednu zájezdu do Regenu (SRN), pěvecký sbor Jeřabinka evropského hudebního setkání v Buchenu (SRN) a koncertoval v Anglii a v Polsku. Dětský komorní orchestr se zúčastnil v květnu Evropského hudebního festivalu mládeže v Neerpeltu (Belgie). Zbývá ještě dodat, že ve školním roce 1996/97 působilo v Základní umělecké škole V. Kálíka 12 souborů a orchestrů. Ředitelem školy je Vlastimil Šemora.

Opava má i **speciální školy**. Ke školám tohoto typu patří **Zvláštní škola Dvořákovy sady a Zvláštní škola náměstí Slezského odboje**. V obou těchto školách je umístěno 30 tříd z 274 žáky a 37 učiteli. Dále je to **Základní škola pro zrakově postižené s vadami řeči na Havlíčkově ulici a Speciální školy a speciální školská zařízení pro tělesně postižené na Dostojevského ulici**. V těchto dvou posledních školských zařízeních je 11 tříd s 180 dětmi a 34 učiteli. Zvláštní škola ve Dvořákových sadech s právní subjektivitou má i vlastní družinu a připomíná si letos 35 let své existence. Druhým rokem ve škole funguje nulový ročník, připravující romské děti na vstup do prvních tříd. Letos vzdělával přípravný ročník 12 romských dětí. Zvláštní a pomocná škola na náměstí Slezského odboje vzdělávala ve školním roce 1996/97 130 žáků a 28 žáků pomocné školy. Jedna třída pomocné školy je elokována v Ústavu sociální péče Marianum Opava. Do školy chodilo 47 romských dětí. Při škole byla i školní družina. Ve škole pracoval 21 speciální pedagog, 4 vychovatelky, 1 psycholog a 8 dalších zaměstnanců. Ke škole patří speciálně pedagogické

Centrum Srdce pro mentálně postižené, které připravuje integraci těchto dětí do běžných mateřských škol v okrese. Škola má velmi bohatou mimoškolní činnost. Žáci se zúčastňují všech okresních soutěží - pěveckých, výtvarných, sportovních a také různých olympiád a festivalů. Například v září 1997 přivezly žákyně školy ze speciální olympiády v gymnastice 3 zlaté, 3 stříbrné a 3 bronzové medaile. Ve speciální škole na Dostojevského ulici bylo 6 tříd a 3 oddělení školní družiny. Na této škole se žáci v době po vyučování zapojovali do různých kroužků - a zúčastňovali se speciálních festivalů. K velice zdařilým patřil například 2. mezinárodní hudební festival pro postižené jedince na Plumlovské přehradě. K základní škole pro zrakově postižené a s vadami řeči na Havlíčkově ulici bych chtěla jenom zaznamenat, že její čtyři žáci převzali koncem června na Pražském hradi z rukou Dagmar Havlové významná ocenění za výtvarné práce. Z tisíce kreslených prací ocenila porota třicet, z toho čtyři ze sledované opavské školy.

Školní rok 1996/97 se lišil od předchozích zejména tím, že se do **středních** škol mohli hlásit pouze žáci 9. tříd základních škol. Podle novely školského zákona mohly být první ročníky otevřeny při počtu 15 přijatých žáků. S ohledem na toto ustanovení bylo studium v prvních ročnících zahájeno na těchto školách: Gymnázium Opava, Krnovská ulice, Hotelová škola Opava, Masarykova střední zemědělská škola Opava, Obchodní akademie Opava a Střední zdravotnická škola Opava, dále na Středním odborném učilišti služeb a obchodu Opava v oborech kuchař - číšník, prodavač a cukrovinkářka, na Středním odborném učilišti poštovním Opava v oboru poštovní manipulant a na Středním odborném učilišti stavebním Opava v oborech truhlář a zedník.

Ve školním roce 1996/97 bylo na **Mendlově gymnáziu** 16 tříd čtyřletého, 2 třídy šestiletého a 2 třídy sedmiletého cyklu s širokou nabídkou volitelných odborů. V těchto třídách bylo 637 studentů, z toho 401 děvče. Vyučovalo 36 učitelů a 2 zahraniční lektori. Studenti pracovali v 6 kroužcích (dramatický, foto a video, keramický, grafický, vodácký, aerobik). Rozsáhlá odborná účesářská činnost na škole přinesla své ovoce v soutěžích. V oblastním kole v oboru matematika obsadily 1. místo Petra Chudobová a Lenka Hansková. Obě postoupily do národního kola. Úspěšné byly ústavní besedy, jichž zde proběhlo v roce 1996/97 na 20 různých témata (o ekonomu Englišovi, o životě na Marsu, o kvantové fyzice, o NATO...). Besedy vedli renomovaní hosté. Bylo instalováno 7 výstav - zvláště zajímavá byla výstava prací účastníků zájezdu do Francie v červnu 97. Pěvecký sobor gymnázia získal na festivalu v Hradci Králové 9. - 11. května zvláštní cenu za sympatický výkon. Koncertoval i v Dánsku, Itálii a na Slovensku. Bohatá byla i sportovní činnost. Žáci Lukáš Gřondil, Jiří Matyášek a Karel Possel vybojovali 2. místo v republikovém finále účesářských her v košíkové 29. dubna v Karlových Varech.

Ředitelem gymnázia je Petr Pavlíček.

Gymnázium Opava, Krnovská je druhým opavským gymnáziem s 9 třídami s 256 žáky. Škola má velmi dobré prostorové podmínky. Výuka probíhá v 27 odborných učebnách a 4 laboratořích. K ústní maturitní zkoušce byli připuštěni 93 studenti z 95. 6 studentů u maturity neuspělo. S vyznamenáním maturovalo 46 studentů, tj. 48,4 %. Celkový prospěchový průměr školy dosáhl ve školním roce 1996/97 2,17. S vyznamenáním bylo

23 studentů, tj. 11,3 %, prospělo 216 studentů, tj. 84,4 %. Z aktivit školy je nutno připomenout alespoň některé. Škola je již čtvrtým rokem pořadatelem okresního kola olympiády středních škol z jazyka českého a umisťuje se na předních místech. Studenti vydávají dva školní časopisy, z nichž jeden získal grant Sirosovy nadace. Žáci gymnázia se zúčastňují okresních a regionálních soutěží v anglickém i německém jazyce. Proběhlo i školní kolo středoškolské odborné činnosti (SOČ), kterého se zúčastnilo 15 studentů z oblasti regionálních dějin a chemie. Působí zde i amatérský divadelní kroužek. Škola sice není sportovně zaměřena, ale její studenti dosahují již tradičně vynikajících výsledků v soutěžích středoškolských her. Škola byla pořadatelem okresních finále ve sportovní gymnastice dívek a chlapců, v lehké atletice, házené chlapců a spolupořadatelům okresního finále ve fotbalu. Děvčata gymnázia obsadila druhé místo v celostátním finále ve sportovní gymnastice v Praze. V jednotlivcích dosáhla Hana Zazulová první a Dagmar Melecká páté místo. První místo v republikovém finále středních škol získala škola v pódiové pohybové skladbě „Souznění“. Dva žáci jsou reprezentanty ČR: Jiří Kožiol v běhu na 800 m a Jiří Turča v boxu. Dva další žáci jsou reprezentanty Moravy a tři žákyně jsou členkami druholigových družstev žen.

Na území města bylo ve školním roce 1996/97 celkem **6 středních odborných škol** (Obchodní akademie, Střední průmyslová škola stavební, Střední průmyslová škola strojnická a Střední umělecko-průmyslová škola, Vyšší odborná škola a Hotelová škola, Masarykova střední zemědělská škola, Střední zdravotnická škola). Všimněme si blíže některých z nich.

Nový školní rok 1996/97 na **Střední zdravotnické škole** zahájila již nová ředitelka Mgr. Zdeňka Jelenová. V tomto školním roce ve škole studovalo 197 žáků v 7 třídách čtyřletého denního studia oboru všeobecná sestra a 50 žákyň ve 3 třídách pomaturitního kvalifikačního studia. Na škole působilo 38 interních pedagogických pracovníků, 6 externích vyučujících a 22 externích vyučujících lékařů. V domově mládeže bylo ubytováno 20 studentek a dalších 14 ve dnech odborné praxe. Studentky spolupracovaly s dětským domovem na Rybím trhu - vedly zdravotnický kroužek a uspořádaly tam besídku. O Vánocích uspořádaly besídku s vystoupením pěveckého souboru školy zrakově postiženým ve Vlastovičkách. Od května 1997 se připravoval Almanach k 50. výročí založení školy a setkání vyučujících a absolventů školy v měsíci září. Nový školní rok 1997/98 byl pak již zahájen ve znamení zmíněných oslav, které proběhly ve dnech 26. a 27. září 1997. Kromě hostů - Zdravotního rady PhDr. Václava Katnohorského, ředitele Státní slezské nemocnice MUDr. Mariana Staňo, ředitele Psychiatrické léčebny MUDr. Ivana Drábka - bylo přítomno asi dalších 90 hostů. Hosté si mohli prohlédnout zrekonstruovanou a moderně dovybavenou školu. Do budovy ve Dvořákových sadech proudily zástupy absolventů školy, kde se mohli setkat s bývalými vyučujícími a spolužáky. Během oslav vystoupil dětský pěvecký sbor Domino, i pěvecký sbor školy.

Střední průmyslová škola a Střední umělecko průmyslová škola měla ve školním roce 1996/97 celkem 281 žáků, z toho 291 žáků uměleckých oborů. V červnu 1997 ukončilo na škole studium maturitou prvních 14 žáků uměleckých oborů. Od 1. září 1997 byl škole povolen nový studijní obor - informační

technologie. O tento obor škola usilovala vzhledem k potřebám v opavském regionu. Byli přijati první 33 žáci. Po zavedení tohoto studijního oboru bylo nutné provést zapojení všech počítačů do sítě a napojení školy na celosvětovou informační síť Internet. Během roku bylo informační centrum školy dokončeno. V listopadu 1997 organizovala škola celookresní prezentaci všech středních škol Informa 97 s cílem poskytnout žákům základních škol a občanům podrobné informace o možnostech studia na středních školách. V prosinci 1997 proběhl na škole seminář pro všechny severomoravské střední školy v programu Perspektiva Ministerstva školství a Západočeské univerzity. V rámci tohoto programu mají školy možnost bezplatně se podílet pomocí celostátní počítačové sítě na hledání uplatnění pro své žáky po ukončení středoškolského studia. V listopadu 1997 byly na škole ukončeny dvě investiční akce: plynofikace kotelný objektu školy a rekonstrukce střechy tělocvičny. Obě akce byly zajištěny přidělením státní dotace ve výši 4 mil. Kč. V důsledku „balíčku opatření“, přijatého z úsporných důvodů vládou v průběhu roku 1997, byla tato dotace krácena o 750 000 Kč. Zmíněný „balíček“ znamenal také krácení rozpočtových prostředků na provoz a mzdy, což vyvolalo na škole řadu problémů.

Obchodní akademie měla ve školním roce 1996/97 celkem 555 žáků a 20 tříd. Prospělo s vyznamenáním 116 a neprospělo 15 žáků. Celkový studijní průměr školy dosahoval 2,17. Na škole působilo v tomto školním roce 57 pedagogů. Škola vstoupila do školního roku s „rozpočtovou nouzí“. Došlo jako na jiných školách ke snížení všech výdajů. Nicméně podle výsledku výzkumu Ústavu pro informace ve vzdělávání byla opavská Obchodní akademie

nejprestížnější mezi 124 středními školami severní Moravy a Slezska. Koncem školního roku podalo 98 žáků přihlášky na vysoké školy, nejvíce - 73 - na vysokou školu báňskou v Ostravě. Škola má rozvinuté zahraniční styky. Dne 1. září 1997 zavítala na školu skupina studentů a pedagogů z Finska a oplatila jim opavským jejich návštěvu z května 1996. Počátkem října 1997 odjela skupina studentů a pedagogů do Francie.

Velká pozornost se věnuje na škole fiktivnímu podnikání. Fiktivní firmy školy se zúčastnily veletrhu FIF v Cieszyně a studentská společnost ALKATRASS se zaměřila před vánocemi na prodej vánočních stromků a dosáhla čistého zisku ve výši 18 005 Kč. Ale stranou nezůstávají ani literární aktivity. V únoru 1997 dosáhl student Radim Bednář úspěchu na Wolkrově Prostějově a řada studentů se v lednu 1997 zúčastnila olympiády v českém jazyce. Dne 11. prosince 1997 uspořádali žáci opavské Obchodní akademie Studentské poetické odpoledne s hudbou, které mělo vynikající úroveň. Ale „aktivní“ byli i pedagogové opavské Obchodní akademie. Dne 17. března 1997 zaslalo 35 z nich vládě České republiky petici k pracovním podmínkám zaměstnanců v regionálním školství. Poukázali na nekoncepční a nedomyšlené návrhy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které prý vedou ke zhoršení podmínek výchovy a vzdělávání dětí a pracovních podmínek pedagogických pracovníků. Vyslovili nesouhlas se zvýšením úvazků pedagogických pracovníků a označili dosavadní způsob jejich odměňování za diskriminující. Ještě ke sportovním aktivitám. Fotbalisté opavské Obchodní akademie se zúčastnili Mezinárodního halového turnaje ve Vídni, nad kterým převzal patronát

Vranitzky. Zúčastnila se ho družstva z Maďarska, Slovenska, Polska, Slovenska, Česka a Rakouska. Družstvo opavské Obchodní akademie vybojovalo na tomto turnaji 1. místo. Ve Středoškolských sportovních hrách, konaných v únoru 1997, vybojovaly dívky opavské Obchodní akademie první místo v odbojce a druhé místo v košíkové.

Střední průmyslová škola stavební měla ve školním roce 1996/97 celkem 10 tříd denního studia s 294 žáky a 2 třídy pomaturitního dálkového kvalifikačního studia Geodézie s 62 studenty. V denním studiu byly 3 třídy se zaměřením na Pozemní stavitelství, 3 třídy se zaměřením na Stavební obnovu, 3 třídy s Podnikáním ve stavebnictví a 1 třída se zaměřením na Geodézii. V září 1996 nebyly otevřeny první ročníky pro přechod žáků základních škol na povinnou devítiletou školní docházku. Na škole učilo 28 interních a 4 externí učitelé. Z 54 žáků denního studia, kteří v roce 1997 maturovali, si 42 žáci podali přihlášku na vysoké školy. Studovat na vysoké škole začali celkem 34 žáci. Není bez zajímavosti, že v evidenci opavského Úřadu práce nebyl v roce 1997 evidován. Není bez zajímavosti, že v evidenci opavského Úřadu práce nebyl v roce 1997 evidován žádný absolvent této školy. Výuka odborné praxe žáků probíhala v roce 1997 jednak v dílnách školní budovy a v zahradním domku, jednak na různých stavbách - například v penzionu pro důchodce, v Psychiatrické léčebně, ve výrobě svítidel INGE, při rekonstrukci budovy Obchodního centra na Dolním náměstí apod. Ve škole je bohatá kulturní a sportovní činnost žáků. Předplatiteli představení Slezského divadla bylo 49 žáků. Byly uskutečněny četné školní soutěže v různých sportovních

disciplinách a škola byla pořadatelem okresního i regionálního kola středoškolských her ve volejbale. Nejlepší žáci školy byli zařazováni do reprezentačních družstev a zúčastňovali se okresních soutěží středních škol a učilišť.

Masarykova střední zemědělská škola vykazovala ve školním roce 1996/97 celkem 240 žáků, z toho 154 dívky. Studenti se zúčastňovali řady soutěží, například soutěže v orbě, odborných olympiád a soutěží recitačních. Nejlepšího umístění dosáhla v roce 1997 Lucie Tomíčková, která obsadila 2. místo v mezinárodní soutěži zemědělských škol - Recitálu v Českém Těšíně. Škola uspořádala v měsíci říjnu výstavu zaměřenou speciálně na jablka.

Při **Hotelové škole** funguje od počátku školního roku 1996/97 Vyšší odborná škola, zaměřená na rozvoj a řízení regionální turistiky. Toto studium je u nás poměrně nové, určené pro absolventy všech typů středních škol, kteří úspěšně složili maturitu. Realizuje se již na 165 školách, zařazených do sítě vyšší odborných škol. Studenti mají získat v průběhu dvou až tří a půl roku ucelenou praktickou kvalifikaci, potřebnou pro budoucí uplatnění, a to i v oblastech mimo velká střediska turistického ruchu. Na opavské Vyšší odborné škole studovalo ve školním roce 1996/97 celkem 59 studentů, přičemž někteří z nich pocházeli až z východních Čech nebo jižní Moravy. Bylo zde 10 plně kvalifikovaných pedagogů a další 3 externisté z oboru. Roční školné činilo 4 000 Kč.

Na území města bylo ve školním roce 1996/97 celkem 5 **středních odborných učilišť** - Střední odborné učiliště služeb a obchodu, Střední odborné

učiliště poštovní, Střední odborné učiliště stavební, Integrovaná střední škola a Střední odborné učiliště zemědělské. Všimněme si blíže některých z nich.

Střední odborné učiliště poštovní mělo ve školním roce 1996/97 jednak čtyřletý studijní obor - Poštovní manipulát, jednak dvouletý nástavbový obor Poštovní provoz. Oba studijní obory končily maturitní zkouškou. Studovalo celkem 205 žáků a v červnu 1997 úspěšně složilo maturitní zkoušku 48 žáků, z toho 5 s vyznamenáním. Vyučování pokračovalo v pronajatých prostorách České pošty Opavy 1, odborný výcvik ve specializovaných učebnách učiliště, popř. přímo na 80 vybraných pracovištích pošt v obvodu severní Moravy, a to převážně v místě bydliště žáků. Žáci se zúčastnili každoročních exkurzí na pracoviště České pošty Ostrava 2, Vakus Vítkov, Praha 023 a Praha 025. Žáci učiliště se zúčastnili i různých soutěží, např. celostátní soutěže v odborných dovednostech, kde obsadili 3. místo v soutěži družstev, dále resortní soutěže v odhíjené dívce - 3. místo, resortní soutěže v běžeckém lyžování - 3. místo. Ve školním roce 1996/97 pořádalo učiliště resortní soutěže poštovních, spojových a telekomunikačních škol v přespolním běhu, plavání a lyžování Mimoškolní aktivity byly i nadále zajišťovány v Domově mládeže na Olomoucké ulici 16, kde byly ubytovány dívky. Chlapci byli ubytováni v Domově mládeže Středního odborného učiliště stavebního. Do funkce ředitele školy nastoupil od 1. srpna 1997 Mgr. Vratislav Rýznar. Dále zde působilo 15 učitelů, 10 mistrových odborného výcviku a 5 vychovatelů.

Střední odborné učiliště zemědělské mělo začátkem školního roku 1996/97 celkem 17 pedagogických pracovníků. Tento počet byl v průběhu

školského roku snížen na 12. Byl také propuštěn zástupce ředitele pro praktické vyučování a funkce dvou zástupců byla spojena v jednu funkci - zástupce pro pedagogickou činnost. Dále byli propuštěni 4 mistři a 1 učitel. K této redukci došlo v důsledku příchodu menšího počtu žáků, neboť povinná školní docházka byla prodloužena na devět let. V tomto školním roce mělo učiliště 6 tříd z druhého a 4 třídy z třetího ročníku. Učily se obory zemědělec a zemědělec hospodyňka. Závěrečných zkoušek se zúčastnilo 68 žáků, z nichž prospěla s vyznamenáním 23.

Střední odborné učiliště stavební oslavilo ve školním roce 1996/97 30. výročí svého působení v budovách na ulici B. Němcové v Opavě. Výuku žáků zabezpečovali 53 pedagogové, z toho 27 učitelů a 26 mistrů odborného výcviku. Zcela neaprobovaně byla ve škole vyučována ekonomika a výpočetní technika. Nastal zde úbytek žáků. Do 1. ročníku bylo přijato celkem 214 žáků do učebních oborů a 26 žáků do denního nástavbového studia. Závěrečných zkoušek se zúčastnilo 150 žáků, z nichž 14 prospělo s vyznamenáním. Neprospěl jeden žák. Šlo o obory klempíř, elektromechanik, truhlář, zedník, tesař, pokrývač a instalatér. Maturitní zkoušky se podrobilo 47 žáků, z nichž 8 prospělo s vyznamenáním a 3 neprospěli. Šlo o obory dřevařská a nábytkářská výroba a stavební provoz. Česká školní inspekce vykonala na učilišti dne 11. března 1997 inspekci. V závěrečích konstatovala, že z hlediska sledovaných oblastí lze úroveň řízení školy hodnotit jako standardní. Žáci učiliště se zúčastnili v matematických a fyzikálních soutěžích a umístili se na předních místech v

...kategorii učilišť. Dále se zúčastnili soutěží odborných dovedností u příležitosti výstavy *Střechy - pláště - izolace a výstavy FOR ARCH* s čelným umístěním a postupem do celostátního finále v oboru truhlář. Ve sportovních soutěžích škol okresu Opava se umístili rovněž na předních místech - v odbíjené obsadili první místo v fotbalu druhé místo. V období povodní a následně několik týdnů byli v Domově mládeže učiliště ubytováni lidé, kteří se nemohli dostat do zaplavených domovů. Mimo jiné zde bylo asi 45 Poláků, vracejících se z Itálie autobusem, a také několik dalších individuálních turistů. Pro tyto osoby zorganizovalo učiliště stravování za vydatné pomoci Českého červeného kříže. Učiliště se také podílelo na obnově vodou zničených objektů i budov soukromých vlastníků.

Integrovaná střední škola - centrum odborné přípravy vyučuje žáky v různých úrovních vzdělávacího systému s tím, že hlavní blok vyučovacích oborů směřuje k přípravě pracovní síly pro strojírenskou sféru regionu. Druhou úrovní jsou obory, které se strojírenstvím nespojují - jedná se o učební obory řemeslnických profesí a konfekčního šití nižší úrovně. U těchto oborů jde o žáky s neúplnou dokončenou základní školou nebo o žáky s ukončenou zvláštní školou. Třetí vzdělávací úroveň je nástavbové studium denní i dálkové v oborech, které se vážou ke strojírenství. Ve školním roce 1996/97 měla škola 634 žáky, z toho nástavba denní 56 a nástavba dálková 105 žáků. Z místa školy, tady z Opavy, bylo 54 % žáků, avšak pouze 40 žáků mělo zájem o ubytování v Domově mládeže. Ostatní přespolní tedy dojížděli.

U tříletých oborů týkajících se strojírenství, se jednalo z poloviny o žáky prospěchově slabé. Potvrzuje to skutečnost, že 25 žáků, tj. 17,4 %, neprospělo.

proti tomu nejlepším oborem byli jako vždy nástrojáři. U závěrečných zkoušek všichni prospěli a 3 dokonce s vyznamenáním. I zámečnické obory si udržely obvyklý standard. Z 23 žáků vykonalo závěrečné zkoušky 20, z toho 3 s vyznamenáním a jeden neprospěl. Elektor obory, které byly prospěchově slušné, nevybočily z úrovně průměru. Významnou skupinu vzdělávacích aktivit tvoří obory managementu, v nichž byly zaznamenány dobré výsledky. Celkem 15 žáků bylo s vyznamenáním, což je 13 %. Značně problémové jsou však obory dvouleté. Do 2. ročníku postoupily zhruba dvě třetiny žáků. Žáci z 9. tříd zvláštních škol si vytvořili poněkud lepší kredit. Jejich vědomosti jsou sice na nižší úrovni, ne však o výrazný stupeň proti žákům s nedokončenou základní školní docházkou. Mnohem lepší zkušenosti jsou s jejich chováním. Zvlášť to platí o žácích z dětských domovů. Zvláštní kategorií je nástavbové studium. Zde jsou nároky podstatně vyšší než na středním odborném učilišti. U některých typů studia odchází proto třetina v 1. ročníku. Z 37 maturujících prospělo 31, z toho jeden s vyznamenáním, neprospělo 5. Ve školním roce 1996/97 bylo na škole 27 učitelů, 21 mistrů odborného výcviku a 3 vychovatelé. Integrovaná střední škola - centrum odborné přípravy může se také vykázat rozsáhlou mimoškolní aktivitou - v různých soutěžích a sportovních akcích, exkurzích a návštěvách kulturních či jiných podniků. Její žáci se zúčastnili celostátní soutěže v matematice - z 9 účastníků byli 2 úspěšní. Ve fyzikální soutěži, konané v Havířově, byli 3 úspěšní. Čtyři žákyně se zúčastnily recitační soutěže „Wolkrův Prostějov“. Dále bylo školou organizováno 15 exkurzí a 4 návštěvy divadel a koncertů. Velmi rozsáhlé byly sportovní aktivity. Zvlášť úspěšní byli fotbalisté,

... obsadili v červnu 1997 v republikovém finále středoškolských her v kopané druhé místo.

Soukromé školy už patří neodmyslitelně do komplexu opavských škol.

Soukromá střední podnikatelská škola s. r. o., která vznikla v roce 1992, organizovala ve školním roce 1996/97 výuku v oborech Podnikatel - ekonom, Personální řízení, Podnikání v oboru, a to denní a večerní formou, jakož i dálkovým studiem po vyučení i po základní škole. Obor Podnikatel se zaměřením ekonom je čtyřleté denní, stejně jako odbor Personální řízení. Denní nástavbové studium Podnikání v oboru je dvouleté. Dálkové studium Podnikatel je naproti tomu pětileté, kdežto dálkové studium Podnikání v oboru tříleté. Tříleté je i večerní nástavbové studium Podnikání v oboru. Při škole je vzdělávací centrum, nabízející výuku cizích jazyků a psaní na stroji, jakož i rekvalifikační kurzy nejrizičnějšího druhu. Dne 6. června 1997 převzala v kongresovém sále opavského minoritu 58 maturantů vysvědčení v oboru Podnikatel. V tomto oboru to bylo v historii školy poprvé.

Soukromé střední odborné učiliště podnikatelské s. r. o. vstoupilo ve školním roce 1996/97 do třetího roku svého trvání. Ve dvou oborech - Podnikání v oborech textilu a oděvnictví a Podnikání v oborech obchodu a služeb studuje 36 žáků. Studium je dvouleté a navazuje na vyučení v příslušných oborech. Cílem výuky je připravit absolventy pro podnikatelskou dráhu. V červnu 1997 vykonalo úspěšně maturitní zkoušku 19 frekventantů. Od dubna 1997 se změnila právní forma školy, stala se společností s ručením omezeným, jejímiž jednatelem jsou Mgr. Jaromíra Halšková a Mgr. Jana Praisová. V roce 1997 se 2. ročník

...stavbového studia zapojil do vzdělávacího programu Aplikovaná ekonomie
...ior Achievement pod firemním jménem Mapet. V regionálním kole obsadila
...olečnost 2. místo a postoupila do národního finále mezi 10 nejlepších
...udentských společností České republiky.

A nyní ke střediskům pro využívání volného času dětí a mládeže.

*V Domě dětí a mládeže spočívá těžiště práce v pravidelné zájmové
...innosti. Velmi bohatá je však i činnost příležitostná, a to zejména pro
...pochycení zájmů dětí, které nejsou členy zájmových útvarů. Ve školním roce
...1996/97 bylo v DDM v Opavě 106 středisek pro volný čas dětí a mládeže, v
...kterých bylo zapojeno 1 680 dětí. Věnovalo se jim 12 pedagogických pracovníků
...interních a 63 externích. Celkem zde bylo uspořádáno 169 různých akcí s účastí
...48 178 dětí. O prázdninách byly zorganizovány 4 tábory se 180 dětmi. Těchto
...významajících výsledků mohlo být dosaženo díky tomu, že si děti mohly z velkého
...množství plánovaných kroužků a klubů vybrat přesně ten, který vyhovoval jejich
...zájmům a zálibám. Pro nejmenší děti, již od tří do pěti let, byla připravena
...pohybová výchova a ve čtyřech letech se mohly zapsat do klubu předškoláků.
...Děti mohly klub navštěvovat denně od 8 do 12 hodin. Za každý strávený den v
...klubu se platilo 15 korun. Klub byl zaměřen na výtvarné, tělovýchovné,
...dramatické a pohybové - tančení činnosti. Dům dětí a mládeže otevřel rovněž na
...Dolním náměstí v prostorách obchodního centra Klub dětí ve věku 3 až 5 let s
...s obdobným programem. Pro děti od pěti let byl připraven kurz angličtiny,*

...činy a výtvarné výchovy, ale i jakási příprava lidového souboru Úsměv a
... bruslení. Pro větší děti to byla široká nabídka kroužků technických
... měření - modelářské, radioamatérské, elektrotechnické, fotografické a
... kroužky pro práci s počítačem. Dále to byly kroužky estetického zaměření - kurzy
... keramické, šití, vaření a paličkování, tančení a pěvecké. Ale byl tu i kurz
... společenského minima pro adeptky na místa manekýnek, modelek, manažerek a
... podnikatelek. Ze sportovních aktivit bylo možno navštěvovat kurzy bruslení,
... aerobiku, sportovní gymnastiky, cyklistiky, lehké atletiky, stolního tenisu,
... badmintonu a rozmanitých netradičních sportů - třeba ringo, florball, ringet
... nebo frisbee. Nešlo ovšem jen o uzavřené aktivity. Dne 27. května byla
... například uspořádána přehlídka souborů, které pracují v Domově dětí a
... mládeže. Představil se folklórní soubor Úsměv, taneční soubory Puls a Takt,
... společenské tance, country tance a další. Při té příležitosti vystavili ve vestibulu
... divyště - sálu odborového klubu Ostroj - své práce malí modeláři, fotografové a
... výtvarníci.

Stanice mladých turistů a přírodovědců vyvíjela i ve školním roce
1996/97 činnost, již přibližovala dětem kontakt s přírodou a se vším živým.
Fungovalo zde několik desítek zájmových útvarů, v nichž si přišly na své
... děti, které nemohou mít kupříkladu zvíře v bytě. Stanice disponuje
44 druhy plazů, ptáků a savců a několika desítkami druhů ryb. Kromě těchto
... kroužků zastřešuje stanice i řadu sportovně zaměřených oddílů - od
... cykloturistiky a pěší turistiky až po vodní turisty. Dále to byly různé výlety, jichž
... se zúčastňovaly i děti, které nejsou členy jednotlivých kroužků. Zvlášť bohatá

Činnost stanice o letních prázdninách. Bylo uskutečněno 15 táborů s 136 dětmi, a to v nejbližších lokalitách v údolí řeky Moravice, až po Orlické hory nebo slovenská pohoří.

Chtěla bych ještě zaznamenat, že pro žáky opavských škol, kteří nemohli trávit letní prázdniny u svých prarodičů nebo v dětských táborech, byly v provozu prázdninové **školní družiny** při některých opavských základních školách. Zmínku zasluhuje rovněž usnesení Rady města Opavy z 24. února, jímž změnila své původní rozhodnutí o pronájmu zrušených jeslí na Liptovské ulici v Kylesovicích a rozhodla, aby první patro budovy bývalých jeslí připadlo **Pionýrské organizaci**. Tak byl vyřešen problém, kterým se Magistrát zabýval již řadu let, a opavský Pionýr měl konečně své sídlo. O jeho práci stejně jako o působení **Junáka** v příštím zápise.

Dále se ještě zmíním o optimalizaci sítě škol ve městě, jak je začal provádět okresní školní úřad a o stávce učitelů. **Optimalizaci sítě škol** v regionech vyhlásilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy počátkem roku 1997. Při této optimalizaci se údajně vycházelo z následujících principů: demografické údaje o příslušném regionu, tradice školy, úroveň výuky, složení pedagogického sboru, počty žáků ve třídách, četnost škol stejného zaměření v regionu, technické a materiální vybavení školy, stanovisko Úřadu práce k uplatnění absolventů, dopravní obslužnost. Na základě informací, které vycházely z uvedených principů, vypracoval Školský úřad v Opavě koncepci celého okresu s příslušnými návrhy na změny. Konečné slovo při rozhodování o optimalizaci sítě škol mělo mít Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Tato optimalizací se snažilo tedy uvedené ministerstvo uvést do souladu pokles
s nárůstem škol. Optimalizace měla probíhat ve třech vlnách, přičemž by
měla být ukončena k 1. únoru 1998. Návrh na optimalizaci se v Opavě týkal
části středních škol: Středního odborného učiliště stavebního, Středního
odborného učiliště obchodu a služeb, Integrované střední školy, Středního
odborného učiliště zemědělského, Mendlova gymnázia a Střední průmyslové
školy strojnické. U těchto škol se nejednalo o jejich zrušení, nýbrž o upřesnění
odborného zaměření a odstranění roztržiténosti učebních oborů. U Mendlova
gymnázia šlo o problém víceletého studia, které neodpovídalo strategii
ministerstva. Komplikovanější byla situace na středním odborném učilišti
zemědělském, které by se mělo podle předběžných návrhů sloučit se Střední
zemědělskou školou. Nakonec se však od realizace tohoto návrhu upustilo.

Chceme-li si udělat obraz o pozadí **učitelské stávky** z 11. února 1997, je
nutno si připomenout výše platů ve školství. Za první tři čtvrtletí roku 1997 činil
průměrný plat učitelů 9 165 Kč, kdežto celostátní průměrný plat vůbec
9 517 Kč. Čerství absolventi pedagogických fakult pobírali ovšem mnohem
méně. Nebylo pak divu, že do školství nastupovalo pouze 40 % mladých
absolventů vysokých škol a že nemalá část z nich záhy opouštěla školství a
hledala své uplatnění jinde. Odcházel ovšem i starší pedagogové, a to často ti
nejkvalitnější. To byl také hlavní důvod, proč předsednictvo Českomoravského
odborového svazu pracovníků školství vyhlásilo na svém zasedání ze dne
7. listopadu 1996 stávkovou pohotovost a oznámilo, že přistoupí k výstražné
stávce. Odbory se v roce 1997 dožadovaly zvýšení průměrných platů ve školství

18,9 % oproti roku 1996, jakož i toho, aby vláda připravila a k 1. lednu 1998
připala novou stupnici tarifů, podle nichž by například učitel v nejnižším stupni
měl pobírat 4 487 Kč měsíčně. Požadavky učitelů však ministr školství Ivan Pilip
odmítl, a tak se dostala na pořad ne stávka učitelů.

V Opavě se ze základní škol nezapojili do stávky pouze Základní škola
Maršádkova a Základní škola Vrchní. Naproti tomu se stávkovalo i na Základní
škole Ochranova a Základní škole Riegrova, třebaže zde nebylo odborových
organizací. Na Mendelově gymnáziu se stávky zúčastnilo z 80 pedagogů 70,
celkem pak 93,16 % všech zaměstnanců. Z opavského okresu stávkovala asi
třetina pracovníků školství, v samotném městě Opavě byl tento podíl poněkud
vyšší. Se stávkou souhlasilo zhruba 60 % učitelů organizovaných v odborech.
Samotná účast ve stávce se však považovala na některých školách za projev
občanské statečnosti. Celkový průběh stávky byl klidný, jediný zádrhel se vyskytl
na Integrovaném učilišti na Kolofíkově nábřeží. Zde ředitel učiliště odmítl
vpuště do školy stávkující pedagogy a výjimku učinil jen v případě stávkového
výboru. Pedagogové Obchodní akademie v Opavě se sice stávky nezúčastnili, ve
škole totiž nemají odborovou organizaci, která stávku organizuje - ale veřejně se
s ní solidarizovali: „... Uznáváme oprávněnost stávky především v otázce
letovního zvýšení platů.“ Vyslovili také vážné výhrady k řízení resortu školství:
„omezení dělení hodin, zvyšování počtu žáků ve třídách a plánované zvýšení
mzdek v podobě navrhované Ministerstvem školství povede k degradaci
učitelské práce a bude popřením všeho pozitivního, čeho bylo ve školství v
uplynulých letech dosaženo ...“

Nakonec ještě o vyznamenání pedagogů při příležitosti **Dne učitelů** 26. března 1997. Je pozoruhodné, že ze 4 vyznamenaných z okresu Opava byli 3 z našeho města - Mgr. Šárka Neiserová, ředitelka Základní školy Englišova, Zuzana Müllerová, ředitelka Mateřské školy a Roman Kubala, učitel základní školy Ochranova.

Zvláštní místo v opavském školství zaujímá nepochybně Filozoficko-přírodovědecká fakulta **Slezské univerzity**. Ve školním roce 1996/97 ji navštěvovali celkem 1 343 studenti, z toho v denní studiu 1 044. Zvyšující se zájem o studium na této fakultě dokládá přijímací řízení, do něhož byli přihlášení 3 872 uchazeči. Přijati mohli však být pouze 372 studenti. Na fakultu bylo v uvedeném školním roce přijato i 17 zahraničních studentů. V denní studiu bylo v první polovině roku 1997 zařazeno 11 magisterských a 12 bakalářských studijních kombinací. Ve školním roce 1996/97 absolvovali studium na filozoficko-přírodovědecké fakultě Slezské univerzity 33 magistři a 133 bakaláři. Koncem roku 1997 působilo interně na této fakultě 13 profesorů, 28 docentů a 14 odborných asistentů, z toho 30 s vědeckou hodností. Dále pak ještě 41 externista z řady významných specialistů či odborníků z praxí. Na fakultě byly řešeny 4 vědecké Grantové agentury České republiky a 3 rozvojové projekty Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy. Pracovníci fakulty publikovali 17 monografií, 137 studií, 76 popularizujících článků a 4 učební texty. Dále se zúčastnili řady vědeckých konferencí zahraničních i tuzemských. Do 30. dubna 1997 zastával funkci děkana fakulty Doc. PhDr. Jaroslav Bakala, CSc, od 1. května 1997 pak Doc. PhDr. Zdeněk Jirásek, CSc. Tajemníkem fakulty byl v

1997 Ing. Josef Svoboda. O bohaté kulturní a sportovní činnosti je zmínka
následujících kapitolách tohoto zápisu.

Je také málo měst na severní Moravě a ve Slezsku, která se mohou chlubit tak bohatou uměleckou, kulturní a vědeckou činností, jako Opava. Tato oblast je tak rozsáhlá a mnohotvárná, že se dá v kronice jen stěží podchytit jinak než předně. Do této kapitoly řadíme i vědecké aktivity, resp. aktivity vědecko-popularizační. Z činnosti ústavů, jejichž dosah je širší než městský, mě pochopitelně zaujaly zejména aktivity, které se dotýkají přímo nebo nepřímo Opavy.

Nejprve k oblasti **divadelnictví**. **Slezské divadlo** odvedlo i v roce 1997 přes drastický zásah do jeho rozpočtu (krácení v dotaci o 3 884 000 Kč) kus záslužné práce. Podařilo se mu udržet uměleckou úroveň jednotlivých inscenací i stávající stav pracovníků. Soubory divadla uskutečnily 30 her, z toho činohra 16, opera 7, opereta 5 a balet 2. Navíc zde proběhlo 6 koncertů. Slezskému divadlu slouží ke cti, že z uvedených her byla polovina premiér. Celkový počet představení byl 317, z toho 25 odehraných v Opavě. Na uvedená představení bylo prodáno 107 109 vstupenek. Počet představení byl stejný jako v roce 1996, počet prodaných vstupenek byl však v roce 1997 o 7086 menší než v roce 1996. Přeměnou nižší byl nyní i počet předplatitelů, stejně jako i tržby ze vstupného. Bylo to způsobeno - alespoň u tržeb z divadelní činnosti - poklesem poptávky po vstupenkách, a to jak poklesem návštěvnosti, tak snížením počtu zájezdových

stavení. Ale byly tu i jiné problémy. Například u činohry *Posedlost* dosáhla návštěvnost na 7 představeních pouze 65 % a u činohry *Osadníci ptačího ráje* na 12 představeních 67 %. Z jednotlivých oborů měla jako jiná léta největší divácký úspěch opereta - na 44 představeních dosáhla 90 % návštěvnosti. Opereta *Vídeňská krev* byla zcela vyprodána, tzn. že bylo prodáno všech 800 vstupenek. Obrovský úspěch měla i *Čardášová princezna* s 97 % návštěvností. Činohra dosáhla na 196 představeních 84 % návštěvnosti. To nebylo rozhodně výjimkou. S úspěchem se setkal muzikál *Jeptišky* amerického autora Dana Goggina, který byl uveden jako pohádka *Princ Hajaja*, kterou zahráli herci a členové Baletní školy Slezského divadla již 22. prosince 1996. Oba tituly dosáhly přes 30 představení s 90 % návštěvností. S největším diváckým úspěchem, t. j. s 99 % návštěvností se setkala hra *Narodil se Kristus Pán*, jejíž premiéra se konala 5. prosince, stejně jako i americký muzikál *Divotvorný hrnec* s 92 % návštěvností. Z oper měla největší návštěvnost při 7 představeních *Bohéma* a dále *Nabucco* a *Maškarní opereta* s návštěvností nad 80 %. Dne 18. března 1997 se uskutečnilo na scéně Slezského divadla představení opery *Bohéma*, na němž převzali ředitel Slezského divadla Ing. Jaroslav Šomek, šéf opery a dirigent Petr Šumník a koncertní mistr Jiří Crha z rukou Ivo Žídka, člena poroty a tajemnice Festivalu Slezského hudebního divadla PhDr. Olgy Janáčkové operní cenu *Libuška*. Tato prestižní cena se uděluje jednou za dva roky a do Opavy zavítala potřetí. V roce 1993 to bylo ocenění orchestru Slezského divadla za *Její pastorkyni*, v roce 1995 operní cenu obdržel za pěvecký výkon v opeře *Nabucco* Pavel Kamas a nyní zvítězila Opava s *Bohémou*. Slavnostního večera se zúčastnili četní hosté - primátor

Doc. Mrázek, generální konzul Polské republiky Bernard Blasczyk a další. Festival českého hudebního divadla se konal v Praze v lednu a únoru 1997 a zúčastnila se ho převážná většina hudebních divadelních souborů včetně pražských. Balet reprezentovaný dvěma tituly - Kouzelný svět tance a Sněhová královna - dosáhl na 14 představeních 87 % návštěvnosti, přičemž Sněhová královna byla zcela vyprodána. V roce 1997 se konalo ve Slezském divadle 17 představení hostujících souborů, a to i zahraničních (Slovensko, Polsko, Německo). Z těchto představení dosáhla největšího diváckého úspěchu hra Pohádka z lesa, kterou předvedli brněnští umělci a hra Princ Bajaja, kterou připravili umělci z Uherského Hradiště. Zmínku zasluhují ovšem i tzv. organizační záležitosti. Na zasedání Rady města Opavy z 24. února byla Ing. Šomkovi, dosavadnímu řediteli Slezského divadla, prodloužena smlouva na další dva roky, a to s přihlédnutím k dobrým výsledkům dvou hloubkových kontrol i k úspěchům uměleckým. Současně mu rada uložila vypracovat a předložit ke schválení záměr činnosti divadla na další dva roky. Tímto záměrem se zabývala rada 20. května 1997. Šlo tu o pokračování dosavadního trendu divadla s tím, že by byl zřízen samostatný baletní soubor. Vzhledem k tomu, že by to bylo spojeno se zvýšením nákladů, radní s tímto návrhem nevyslovili souhlas. Naopak požadovali, aby jednotliví pracovníci divadla byli při všech variantách dramaturgického plánu plně vytíženi.

Dětská baletní škola při Slezském divadle, vedená Violetou Makešovou - Tomaníkovou, dlouholetou sólistkou v mnoha inscenacích, měla v roce 1997 na 60 mladých baletních talentů ve věku od pěti do čtrnácti let. Jako každoročně

...tato škola i v roce 1997 premiéru představení s názvem Kouzelný svět
...Tohoto představení, které se konalo 20. dubna, a dalších osmi repríz se
...zúčastnilo z 748 návštěvníků, což představovalo 76 % návštěvnost.

IV. ročník mezinárodních dirigentských kurzů Workshop 97 byl ve
slezském divadle zahájen 25. června a trval až do 18. července.
...spolupředatelem kurzů byla kanadská firma Symphonic Workshop Ltd a
...zúčastnilo se jich celkem 22 talentovaných mladých dirigentů a 24 operních
...vých z USA, Kanady, Austrálie, Číny, Švýcarska, Velké Británie, Německa,
...Polska. Ve dnech 14. a 18. července se pak absolventi kurzů představili ve
...Krušického Maškarním plese a Mozartově Kouzelné flétně. Touto akcí získává
...celoročně Slezské divadlo své renomé i na mezinárodním fóru.

Opavské **Loutkové divadlo** mělo v roce 1997 ve svém repertoáru
...premiér. Byly to hry *O pejskovi a kočičce*, *Tři kouzelné dary*, *Limonádový Joe*,
Království šaška Vaška, *Pravda o zkáze Titanicu*, *Čertimlín* a *Pohádky pana*
Pohádky, které předvedly loutkové soubory *Skřítci*, *Broučci*, *Opál*, *Střess* a
Divadélko na dlani. Ve dnech 21. až 23. března se uskutečnila v Loutkovém
...divadle v Opavě opět přehlídka amatérských loutkářských souborů
...severomoravského regionu, konaná pod záštitou Okresního úřadu, referátu
...kultury a Magistrátu města Opavy, odboru školství a kultury. Z domácích na
...přehlídce vystoupily soubory: *Loutkářský soubor Opál* s pohádkou *Aj, já koza*,
Pepelka a s hrou *Limonádový Joe*. *Loutkářský soubor Broučci* s pohádkou *Tři*
kouzelné dary a *Loutkoherecký soubor J. Pustky a V. Brablecové* *Království*
šaška Vaška. Na celostátní přehlídce *Loutkářská Chrudim 97* postoupila

inscenace *Aj, já koza, na níž získala cenu za výpravu k této inscenaci Radomíra*
Bláškova. V předvánočním čase proběhly v opavském Loutkovém divadle jako
obdobně vánoční nadílky dětí. Byla uváděna pohádka Čertimlín v
režisurce loutkového souboru Opál. V opavském Loutkovém divadle
vystupují však jenom loutkové soubory. Dne 20. května zde byla uvedena
premiéra muzikálu Pobřežní hlídka na motivy známého televizního seriálu
stejného názvu, a to v podání Příležitostného souboru Radova Juhy. Muzikál
opavských autorů Aleše Koudely a Jiřího Siostrzonka se stal hitem pro všechny
opavské milovníky amatérského divadla. Dne 25. května vystoupil v opavském
Loutkovém divadle světoznámý experimentální soubor Testr Novogo Fronta,
kteří vznikl v roce 1993 v Petrohradu. Dnes působí v Praze s tanečnicí z České
republiky, Japonska, Švédska, Ruska, Kanady, Itálie a Polska. Má za sebou
stovky představení u nás i v zahraničí, naposledy například v Anglii, Holandsku
a Dánsku. Teatr Novogo Fronta předvedl syrové, tvrdé a obnažené divadlo
postavené na obrazech plných mystiky a abstrakce s těžištěm v pohybové,
taneční složce.

A ještě několik slov o divadle Petra Vaňka **Harlekýn**, které se nachází v
Opavě - Kateřinkách na Vrchní ulici 41. Jde o tzv. One Man Show, tedy o
divadlo jednoho herce. Divadlo s kapacitou 50 až 60 lidí umožňuje přímý
kontakt herce s publikem. V pravidelných čtrnáctidenních intervalech zde hraje
Pet Vaněk, někdejší herec Slezského divadla, svá monodramata. Jde o hru
moderního francouzského autora Didiera Kamínky s názvem Osamělost
hokejového brankáře, dále o velice úspěšnou hru N. V. Gogola Bláznovy

sky a konečně o hru *Ohňový večer* švýcarského autora Emila Steinbergera. V domě divadla se věnuje Petr Vaněk spolupráci se skupinami historického divadla.

Nedílnou součástí opavské kultury a vědy je **Slezské zemské muzeum**, byť jeho význam je nadregionální. Zastřešuje 25 odborných pracovišť a spravuje přes 2 miliony sbírkových předmětů. Díky těmto sbírkám je každoročně navštíví několik stovek badatelů. Mnozí jeho pracovníci patří sami k významným vědeckým pracovníkům. Pro běžného návštěvníka muzea mají ovšem největší význam jeho prezentační aktivity - expozice výstavy, exkurze, přednášky a další kulturně výchovné pořady. A těch návštěvníků nebylo v roce 1997 málo - okolo 400 000. Z dvaceti příležitostných výstav zasluhuje zvláštní zmínku výstava *Svatý Vojtěch, první český Evropan*, konaná pod záštitou biskupství Ostravsko - opavské diecéze, římskokatolické farnosti Panny Marie v Opavě a primátora města Opavy. Slavnostní vernisáž výstavy, na níž promluvil i František Václav Lobkovicz, biskup Ostravsko - opavské diecéze, se konala 4. září 1997. Dále je nutno připomenout výstavu *Matice opavská - Matice slezská*, kterou připravilo Slezské zemské muzeum spolu se Zemským archívem a s Maticí slezskou. Připomíná založení tohoto spolku před 120 lety a jeho vliv na kulturní a společenský život obyvatelstva ve Slezsku. Značný ohlas na veřejnosti, i když nikoliv jenom pozitivní, vyvolala výstava *Život zasvěcený umění*, jejíž vernisáž se konala 11. prosince 1997. Výstava měla připomenout osobnost a dílo Edmunda Wilhelma Brauna, někdejšího ředitele nejprve umělecko průmyslového a později Slezského muzea v Opavě, a to u příležitosti stého výročí jeho příchodu do

Braun byl nepochybně vynikající historik umění, muzejník i školský učitel, který povznesl opavské muzejnictví, dosud není však řečeno jeho působení za nacistické okupace. Autorem scénáře byl vedle Dr. Kové i mladý historik Mgr. Pavel Šopák. Zmínku zasluhují i již tradiční přednášky a exkurze opavské pobočky **Botanické společnosti a Vlastivědné společnosti**, působících u Slezského zemského muzea. Botanická společnost dala přednášky například o národních parcích v USA, o evropských botanických zahradách, o botanických zahradách Moravy a Slezska, o botanické radě Riviere a organizovala exkurze k rybníku Štěpán u Martinova, za městem údolí Raduňky, za jarní květenou Hněvošického háje. Vlastivědná společnost si všímala ve své přednáškové činnosti například otázky Romů na Opavsku po roce 1995, Loutkového divadla v Opavě v minulosti, úlohy biskupa Jitěcha Slavníkovce v české literatuře, evropského umění 14. - 18. století, otázky Hlučínska po připojení k CTR v roce 1920, dějin kopané v Opavě.

Městský dům kultury Petra Bezruče (MDKPB) ukončil usnesením Zastupitelstva města Opavy z 24. března 1997 k 1. dubnu 1997 svou činnost a spolupracoval s Okresní knihovnou Petra Bezruče. Již v roce 1991 rozhodlo městské zastupitelstvo o omezení činnosti MDKPB tím, že se kulturní život v Opavě bude zajišťovat jiným způsobem než doposud. Nyní převzal pořady pro děti a mládež nabízené školám v rámci projektu „Mládež a kultura“ Dům dětí a mládeže a ostatní kulturní aktivity jako například festival Bezručova Opava, soutěže mladých varhaníků, koncerty vážné hudby začal zajišťovat odbor školství, kultury a tělovýchovy opavského magistrátu. Od 1. ledna 1997 začala okresní

knihovna spravovat majetek MDKPB. Tato knihovna by měla v budoucnu přejít majetku státu do majetku města. Současně se skončením obou institucí zvolili opavští zastupitelé i návrh nové zřizovací listiny Okresní knihovny Petra Bezruče. Ta má ještě po nějakou dobu mít název „okresní“, i když se stala organizací města. Rada města Opavy potvrdila na svém zasedání dne 22. dubna funkci ředitelky Okresní knihovny Petra Bezruče dosavadní ředitelku Mgr. Zuzanu Bornovou.

K činnosti **Okresní knihovny Petra Bezruče**, jejímž zřizovatelem je magistrát města Opavy, spravuje další pobočky, a to v Kateřinkách, Jaktáři, Čelešovicích, na Olomoucké ulici, Bezručovu čítárnu a knihovny v pěti vesnicích v okolí Opavy. V Kateřinkách (Katce) se kromě půjčovny knih dětských a dospělých nacházelo také hudební oddělení. Knihovna v Jaktáři je rozšířena o videopůjčovnu, jejíž tituly tvoří převážně rodinné filmy, filmy pro děti, českou klasiku a soudobou českou produkci. Hlavní budova, nacházející se v Domě Petra Bezruče, má dětskou a dospělou půjčovnu a studovnu. Samotná čítárna je nyní umístěna v prostorách Minoritu. V průběhu roku 1997 se ovšem situace poněkud změnila. Majitelem objektu Katka, v němž je umístěna kateřinská pobočka, se stal 1. dubna 1997 MVDr. Hynek Hromada. Ten se velmi brzy postaral o to, aby se pobočka knihovny z objektu Katky vystěhovala. Požadoval totiž, aby knihovna platila nájemné místo 140 Kč 2 000 Kč ve druhém a 3 000 Kč za m² v prvním patře. Ročně by to dělalo 1,2 mil. Kč, což bylo více než půl ročního rozpočtu knihovny. To bylo všem nad možností Okresní knihovny Petra Bezruče i jejího zřizovatele a tak musela kateřinská pobočka objekt Katky

poslit.

Významným místem kulturních aktivit byla v roce 1997 i budova **Domu umění**, kterou má v nájmu na základě smlouvy z 20. června 1996 Karolína Kauerová. V hlavních výstavních prostorách prestižní opavské galerie moderního umění bylo uspořádáno 6 výstav: výstava Stanislava Cigoše „Cesta světla“, jejíž vernisáž se konala 4. února 1997. O dva měsíce později - 8. dubna 1997 - byly také otevřeny hned dvě výstavy: výstava obrazů Radka Wiesnera a paralelně v refektáři výstava architekta Václava Filandra „Zastavení“. Dne 3. června se uskutečnila vernisáž kreslíře Petra Jochamanna s názvem „Retro - interní bestiář“. Větší část tvorby zde zastupují kresby podivných bytostí, nad kterými člověk váhá, zda se jedná o zvířata nebo snad tvory podobné lidem. Zajímavý je také materiál a technika prací. Většina kreseb je ztvárněna na balicím papíře či kartonu a nakreslena průpiskou. V září 1997 byla v Domě umění uskutečněna vernisáž výstavy „120 let českého veřejného knihovnictví v Opavě“, která znamenala v programu výstavní činnosti Domu umění určité vybočení. Byla to však z hlediska faktografického i provedení velmi zajímavá výstava. V listopadu se pak konala vernisáž výstavy děl keramičky Rity Grusmannové. I když to byla její první výstava, setkala se s nebývale velkým zájmem veřejnosti. Zvláště bych se chtěla ještě zmínit o literárním večeru spojeném s vernisáží grafik polského básníka a malíře Zbigniewa Kresowatého. Akce se konala v refektáři Domu umění ve spolupráci odboru školství, kultury a tělovýchovy Magistrátu města Opavy 25. února 1997. Přítomni byli četní oficiální hosté, mimo jiné primátor města Opavy Doc. Mrázek a děkan filozoficko-přírodovědecké fakulty Doc.

...oslav Bakala. Z. Kresowaty patří ke známým polským výtvarným a slovesným
...melcům. Jeho základním východiskem je surrealistická inspirace prochnutá
...metafyzickým světovým názorem, zakořeněná v evropské mytologii.

Zbývá dvě kina, která v městě Opavě ještě zůstala, zápasila i v roce 1997 s
...množnými těžkostmi. Jestliže **kino Mír** se drží jakž takž nad vodou, bylo a je
...kino **Elektra** prodělečné. Tímto neutěšeným stavem se zabývala Rada města
...Opavy dne 5. května 1997 a rozhodla provozovat kino Mír i nadále ve stávajícím
...režimu, kdežto nájemci kina Elektra Bruno Pahlerovi vypovědět nájemní
...smlouvu a vyhlásit výběrové řízení. Protože město přispívá na chod i tohoto
...kina, chtěli radí, aby byly prostory kina využívány i na jiné účely než pouze na
...promítání. Přitom provozovatelem obou kin byl Bruno Pahler. Město Opava je
...vlastníkem kina Mír, nikoliv však kina Elektra. Má však smlouvu o nájmu
...nebytových prostor s Okresním úřadem Opava, zastoupeným realitní kanceláří
...Remark. Rozhodnutí o výpovědi z kina Elektra se neopírala o zjištění, že by jeho
...provozovatel nějak konkrétně pochybil, spíš se mu kladlo za vinu, že nepřichází
...s novými nápady a impulzy. Proto se mohl i on zúčastnit výběrového řízení. To
...proběhlo 27. listopadu 1997 a vybíralo se ze tří projektů. Nakonec uspěl projekt
...Vladimíra Šafaříka. Provedená změna neměla však mít vliv na program
...Filmového klubu, který vyvíjel svou činnost právě v kině Elektra. Jeho činnost
...zaznamenává pozitivní hodnocení. V roce 1997 proběhlo zde 43 představení
...filmového klubu včetně filmů Svéráz národního lovu a Apollo 13. Na uskutečnění
...těchto představení se podílel i odbor školství, kultury a tělovýchovy opavského
...magistrátu. Film Svéráz národního lovu je prvním ruským filmem, který je vůbec

od roku 1989 uváděn v běžné produkci. V rámci představení bylo pro přípraveno pohoštění, hudba, zpěv i tanec - vše v ruském stylu. Film měl v MFF v Karlových Varech 1995 velký divácký ohlas. Lze říci, že se stalo již zvykem, že filmy zařazené do Filmového klubu jsou dobré kvality. Totéž nelze říci o filmech, promítaných v kině Mír a vybíraných často podle komerčních hledisek. K takovému snímku patří velice kontroverzní film Davida Cronenberga „The Crash“, který měl v České republice premiéru 9. ledna a v Praze byl promítán již v únoru. Hlavní hrdinové příběhu se při autohaváriích ocitají ve smrtelném nebezpečí a prožívají pocity blízké orgasmu. To je nutí vyhledávat a přímo zaviňovat další nehody. Ve Velké Británii film vyvolal velké pobouření a v USA nebyl dokonce ani promítán. Komerčním snímek první velikosti byl film „Čelisti“, známý tím, že jej vyhledávali diváci ne kvůli ději, ale díky napětí. Naproti tomu film Život s Picassem, který byl rovněž v kině Mír promítán, podbízí se divákům tím, že zachycuje pouze Picassův vztah k ženám a pohybuje se Picassovi jako umělci či jako jiným podobám. V kině Mír byl rovněž promítán nejvíce diskutabilní film Miloše Formana Lid versus Larry Flynt. Jde o nepopulární životní příběh amerického „pornografického krále“ Larryho Flynta. Nelze ovšem tvrdit, že by se v kině Mír promítaly jen tzv. kasovní filmy. Zvláštní zmínku zasluhují koncertní a jiné aktivity, konané zde mimo dobu promítání. Agentura Mazel uvedla v kině Mír řadu koncertů známých dechovek. Vystoupily zde například slovácké dechovky Vracovjáci, Galánečka a Šařbřňanka, ale i kapela Moravanka, která se považuje u nás za královnu dechových souborů. Řadu vystoupení uspořádal westernový klub Wee-West.

concertoval zde Wabi Daněk, interpret chlapsky tvrdých a přitom romantikou
prochmutých písní, dále písničkáře, který mluví z duše obyčejnému člověku.
Nepopomenutelný zážitek připravila milovníkům trampských písní skupina Hop -
Hop. Zdařilý byl rovněž Vánoční koncert kapely Spirituál kvintet, který
předávala v kině Mír agentura Renaty Horákové. Zaznamenat je nutno ještě
obvykle úspěšné představení Miroslava Donutila s názvem: Ptejte se, na co
chcete, já na co chci, odpovím“. Jinak vystoupili v kině Mír ještě Kučerovci a
Jiří Bobek s Lídou Nopovou a skupinou Tarantule.

Velkým svátkem opavského kulturního života byl i v roce 1997 festival
Bezručova Opava. V jeho rámci proběhlo 6 samostatných výstav, 4 besedy,
4 koncerty, 2 divadelní představení, 1 extráda, 3 diamultivizní projekce,
1 literární klubový pořad, literárněvědná konference, sjezd sběratelů a přátel
knih, literární soutěž a řada dalších doprovodných akcí. Jednotlivé
programy navštívilo téměř 2 700 diváků a posluchačů a mnoho Opavanů se
účastnilo doprovodných koncertů na Horním náměstí. Hlavním organizátorem
festivalu byl odbor školství, kultury a tělovýchovy Magistrátu města Opavy spolu
s dalšími kulturními institucemi jako Okresní knihovnou Petra Bezruče,
Slezským zemským muzeem - Památníkem Petra Bezruče, Slezskou univerzitou,
Maticí slezskou aj. Festival Bezručova Opava měl tedy i v roce 1997 tradičně
několik částí. Jedna z nich byla odborná, druhá pak směřovala obecně ke kultuře.
K té první patřila zejména literárněvědná konference na téma Populární
literatura v české a slovenské kultuře po roce 1945, která se konala ve dnech 16.
a 17. září v prostorách Městského domu kultury Petra Bezruče pod patronací

...ské univerzity. Ze širokého kulturního programu zaujaly žánry, spojené s
...stým hostem festivalu, skladatelem klavíristou, spisovatelem a
...agogem, ostravským rodákem Iljou Hurníkem. Byla to jednak beseda s
...misáží ilustrací Adolfa Borna, inspirovaných právě Hurníkovou tvorbou,
...koncert z díla Ilji Hurníka v provedení žáků a učitelů Základní umělecké
...ly Václava Kálíka, a to za účasti autora. Další lahůdkou festivalu byl koncert
...ánčkovy filharmonie za účasti operní pěvkyně Evy Dřízgové, čerství držitelky
...y Thalia. Milovníci výtvarného umění si mohli rovněž vybrat. K neméně
...ímavým částem programu patřily besedy s Iljou Hurníkem a Adolfem
...rnem, se spisovatelem a autory soutěže EX LIBRIS, se zástupci Matice slezské
...ad. Na závěr festivalu se konal v kině Mír koncert Jaromíra Nohavici, jedné z
...výraznějších osobností naší folkové scény.

Při již zmíněném vystoupení světoznámé Janáčkovy filharmonie v neděli
...ze 28. září byla představitelům Matice slezské předána Cena Petra Bezruče za
...rok 1997, která je nejvyšší oceněním v oblasti kultury na území města Opavy.
...návrh na tohoto laureáta schválila Rada města Opavy na svém zasedání
...11. března 1997.

Pro **Matici slezskou** byl rok 1997 rokem jubilejním. Uplynulo totiž již
...120 let od založení Matice opavské, která dnes představuje opavskou oblast
...Matice slezské. Byla to vhodná příležitost k připomenutí zásluh Matice opavské
...u udržení a posílení českého povědomí ve Slezsku. Slavnostní schůze opavského
...odboru Matice slezské se konala dne 5. března. Na počest výročí uspořádal
...opavský odbor několik koncertů, z nich nejvýznamnější byl květnový koncert

peveckého sdružení moravských učitelů. Opavané měli tak možnost zhlédnout
po letech toto světoznámé pěvecké těleso a jeho janáčkovský program, se
kým úspěšně vystupovalo doma i v zahraničí. V září se konala historická
konference Dějiny Opavy I., pořádaná spolu se Slezskou univerzitou. Je jen
šoda, že nevyšel slíbený sborník konference. Dne 21. září byl pro Matici
slezskou zvlášť významným dnem. Byla jí předána cena Petra Bezruče za rok
1997, a to za její kulturní činnost v minulosti i přítomnosti. Zmínku zasluhuje
výstava k 120. výročí založení Matice opavské „Matice opavská - Matice
slezská“, instalovaná spolu se Slezským zemským muzeem, jakož i sjezd
čtenářů a přátel Ex libris, jehož byla rovněž spolupředatelem. Obě akce byly
částí programu festivalu Bezručova Opava. Jinak se konaly i v tomto roce
pravidelné matiční středy se zajímavými přednáškami a již tradiční zájezdy.
V listopadu se například besedovalo o svatém Vojtěchu a jeho evropství. Ze
zájezdů je třeba připomenout zejména zájezd do Krakova.

Univerzitní klub - čajovna Bludný kámen patřil v roce 1997, ačkoliv
zahájil oficiálně svou činnost teprve v květnu 1995, k institucím, které výrazně
ovlivňují kulturní dění v Opavě. Uspořádal přes 70 kulturních pořadů,
zahrmujících vedle obrazových výstav a odborných přednášek či besed hudební
vedery hudební, literární nebo dramatické, a to v provedení hostů z Opavy, z
různých koutů České republiky i ze zahraničí. Věnoval se zejména menšinovým
oborům v různých oblastech umění, jakož i obdobným tématům společenským.
Některé větší pořady, které nebylo možno z kapacitních důvodů provozovat v
čajovně, byly přesunuty do Moravské kaple Domu umění, do vinárny U Přemka,

... i do Loutkového divadla nebo Domu umění. Z hudebních produkcí se konal
... vinnárně U Přemka například 1. dubna koncert Vladimíra Mertý, který se zde
... představil v pořadu Nová dimenze nejen jako folkař, ale také jako bluesman a
... ker. Dne 15. dubna zde bylo zpívání u cimbálu s folklorním souborem Vztek,
... s jeho částí a hostujícím muzikantem Jiřím Crhou, který se věnuje
... cimbálové muzice jako svému celoživotnímu koníčku. Jinak působí jako mistr
... perního orchestru Slezského divadla v Opavě. Dne 23. dubna se zde připravil
... univerzitní klub - čajovna Bludný kámen koncert PB'K Blues. V prostorách
... Moravské kaple Domu umění vystoupila na Zelený čtvrtek ostravská hudební
... skupina Calata, jejímž specifíkem je interpretace starých skladeb, pocházejících
... rube z 15. - 18. století. Dne 28. dubna se rozezněly Moravskou kaplí tóny
... stastické hudby, inspirované tradiční hudbou Orientu. Na tibetské mísy, zvonky
... a další nástroje „improvizoval“ Jiří Mazánek. Dne 16. června se zde konal
... jeden z nejpůsobivějších koncertů - vystoupení známého písničkáře Vladimíra
... Mertý a Jany Lewitové. Dne 3. listopadu vystoupil v Moravské kapli hudební
... sbor Alikvótní čtyřka se sólistkou Jiřím Mazánkem. Na pořadu byla duchovní
... hudba inspirovaná zpěvem tibetských mnichů a šamanů, jakož i prvky
... překřesťanské hudby. Na koncertě vznikla zvláštní atmosféra, umožňující
... publiku ponořit se do příjemné meditace. V atriu Slezské univerzity na
... Mysarykové třídě vystoupila 19. června skupina Tres s koncertem neobvyklých
... latinskoamerických rytmů, doplněným zpěvačkou Zuzanou Navarovou. Dne
... srpna byl večer s Ladislavem Bromem. V samotné čajovně proběhla řada
... hudebních pořadů. Vystoupili zde písničkáři Vladimír Merta (1. dubna) a Jan

... (24. listopadu), písničkářka Eva Henychová (3. prosince). Dále Ladislav ... (15. 6.), kterého známe z loňských vystoupení. Čajovna Bludný kámen se ... , ale jistě stává útočištěm začínajících autorů. Svědčí o tom i koncert ... mladých opavských skladatelek Ester Godovské a Markéty Karenové. Jejich ... "interpretovalo 17 mladých hudebníků - posluchačů AMU v Praze. Jan ... Wood z Austrálie a jeho hosté, kteří vystupovali v Čajovně dvakrát - 29. června ... pro velký zájem znovu 21. září - předvedli živočišnou, drsnou a syrovou ... hudbu, plnou temných zvuků a neuvěřitelných rytmů. Zájemci o soudobou hudbu ... přišli na své 16. března, kdy zde zazněla díla C. Domeniconiho, I. Albonize, J. ... Černého aj. V atriu vinárny U Přemka bylo možno prožít 3. července bluesový ... večer pod názvem Staré Blůzy a 16. července večer bluesové klasiky. 13. srpna ... bylo možno shlédnout The Band of Jakeys (USA), který předvedl irské a skotské Ve vinárně U Přemka byl 13. května uskutečněn Barový večer s Tomem ... Waitsem, na němž hrála část skupiny Jaba - Michael Kubesa, Patrik Benek a ... Petr Veselovský spolu s Jaroslavem Jankem, kteří Toma Waitse „upravili“.

... Barovém večeru účinkovali Alkáč Olzín, který interpretoval texty Toma ... Waitse. Zmínku zasluhují rovněž přednášky a besedy, organizované ... Univerzitním klubem - čajovně Bludný kámen. Oblibu si získaly zejména besedy ... autory o jejich nových knihách. Dne 15. ledna to byla beseda o knize Terezy ... beděčkové Listy Markétě, filmové kritičky, nezávislé novinářky a spisovatelky a ... 21. ledna beseda s Jiří Doleželem u příležitosti vydání jako knihy Marihuana. ... spolu s ním byli přítomni rovněž zástupci olomouckého nakladatelství Votobia, ... které vydalo „obžalovanou“ knihu Vaříme s konopím. Velký zájem vzbudila

rednáška Jana Kollera nazvaná Naše hodnoty. Sociolog Jan Keller je autorem knih Na dně blahobytu a Nedomyšlená společnost, a členem hnutí Čechy. Ze stanoveného rámce poněkud vybočila beseda s Miroslavem Mochem, zakladatelem z anglické literatury a místopředsedou ODS, která se uskutečnila číjovně 6. října. Jeho projevu se nedal upřít vtíp, nadhled a přívětivý pohled na svět. V průběhu následujícího setkání s novináři vyjádřil Macek také názor na současnou společnost: „Od roku 1989 se společnost velmi zneurotizovala, agresivněla, už se dělá jako o život, chybí tomu pohoda a přívětivé tempo.“

Čekem na tento nedobry stav je podle Macka čas, během něhož dospějí lidé, kteří nezažili dobu minulou. Je zajímavé, že se těmito otázkami zabývá politik, který v polemikách se svými politickými odpůrci je až břitce útočný. Jak už bylo zmíněno aktivity Univerzitního klubu - čajovny Bludný kámen provázela v roce 1997 výstavní činnost. Vystavují se ovšem především takové práce, které mají schopnost komunikace s návštěvníky. Tak například v lednu se zde uskutečnila v rámci akce Týden země vernisáž výtvarné soutěže pro mládež ve věku od 15 do 20 let, jejímž vyhlášovatelem byl odbor školství, kultury a tělovýchovy Magistrátu města Opavy a Hornické muzeum v polském Zabrze. Účastníci umělci měli vyjádřit pohled na sféru ekologie, oblast ochrany životního prostředí. Ze 70 posuzovaných prací vybrala porota pro výstavu 25, z nichž nejlepší byly odměněny cenami a vybrány k postupu do finále soutěže. V květnu byla v čajovně zahájena výstava výtvarných prací žáků Zvláštní a pomocné školy Českého odboje v Opavě a v říjnu se představila Lucie Linhartová obrázky žáků nejruznějších typů. Obě výstavy měly kupodivu co říci návštěvníkům

...ony, kteří sem přicházejí za více méně jiným účelem než návštěvníci
...azáren a galerií.

Své místo v hudebním životě města Opavy měla v roce 1997 i vinárna
Přemka. Konaly se zde především další ze série jazzových večerů. Dne
...nora zde vystoupila skupina The Four ve složení Karel Růžička, Stanislav
...lcha, Petr Dvorský a Marek Petřman a 2. dubna se konal Jazzový večer,
...mokrát s kvartetem Günterem Kočího. Dne 23. října zde vystoupila jazzová
...pela Lampa quartet a v listopadu zde hostovaly dokonce dvě jazzové skupiny –
... listopadu to byl koncert zlínského F-dur jazzbandu a 27. listopadu brněnská
...kupina 22 Top Revival Band. Poněkud jiný ráz měly ve vinárně U Přemka dvě
...hudební akce, které tu pořádal Univerzitní klub – čajovna Bludný kámen.
...květnu se vinárna proměnila v „hospodu plnou Koubka“, a to díky
...multimělcí Václavu Koubkovi, který zavítal do Opavy v roli zpívajícího
...harmonikáře. Dne 13. srpna zde vystoupila mezinárodní hudební skupina The
...Band of Yakeys, sestávající z evropských a amerických hudebníků. V programu
...sazněly irské a skotské písně. Mnohotvárnost hudebních stylů a originální
...soutěba umožnila skupině interakci s různorodým obecnstvem.

Koncertem opavské skupiny Bardo Thödel zahájil 4. dubna svou činnost
...ný opavský rockový **klub Špek**, který má své stanoviště v Opavě –
...Cylešovicích nad restaurací U Slaninů. Nový klub, jehož kapacita je asi 60 míst,
...a vytkl při svém založení za cíl pozvat k vystoupení ty kapely, které jezdí po
...kúbech v severomoravském regionu. A je třeba konstatovat, že své předsevzetí
...dodržuje. Jen v měsíci dubnu bylo zde uskutečněno 10 koncertů. Kromě již

...né rockové kapely Bardo Thädel vystoupily kapely Bužma Band, Spinders,
...ci, Silentia, Jeremiash, Epidemie Tones, Blady Mary, ale i cimbálová
...ka Wajdovců.

Významným místem hudebního dění byl ve městě i v roce 1997 **minoritský**
...ter. Zaznamenat všechny hudební aktivity je nad možnosti městské kroniky.
...hnu se zde konal koncert posluchačů pražské konzervatoře Jana Deyla pro
...kově postiženou mládež a v témže měsíci koncert u příležitosti 15. Výročí
...žení dětského pěveckého sboru **Jeřabinka**. V červnu pořádalo zde Středisko
...ko-německého setkávání v Opavě koncert posluchačů 4. a 5. Ročníku
...konzervatoře P. J. Vejvanovského v Kroměříži. O týden později se zde konal
...mejiční koncert *Nejkrásnější operní árie* pod záštitou opavského podnikatele
...kaima Masného. Výtěžek koncertu byl věnován Dětskému domovu na Rybím
...ru. V druhé polovině prosince se zde konaly čtyři vánoční koncerty: koncert
...ázvem *Vánoce s Rožmberskou kapelou*, koncert skupiny *Fleret*.

K **miléniu sv. Vojtěcha** proběhla i v Opavě řada akcí, zaměřených k
...muto svátku. Dne 22. dubna se uskutečnil v kostele nanebevzetí Panny Marie
...slavnostní večer, který měl Opavanům připomenout památku biskupa Vojtěcha,
...dobrovolného misionáře, šířitele křesťanství, státníka a diplomata své doby,
... který byl umučen v Prusku. Podle tradice přinesl křesťanství do Maďarska a v
... Polsku jej církev uctívá jako svého hlavního patrona. Kromě již zmíněného
... večera byla ve Slezském zemském muzeu instalována výstava *Nebe a země*,
... jakož i speciální výstava k svatovojtěšskému miléniu. Dále se zde konala česko-
... polská vědecká konference o svatovojtěšských motivech v české a polské

literatury a v umění a festival duchovní hudby. Zmínění konference probíhala 4. listopadu v Domě kultury Petra Bezruče. Připravil ji Ústav bohemistiky a etnografického muzea Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity. Mezi účastníky konference, na níž vystoupili odborníci ze Slezské univerzity v Opavě z univerzit v Brně, Plzni, Ostravě, Akademii věd ČR v Praze a také z univerzit v Krakově, Lublinu a Vratislavi, byli historici, literáti, studenti a četní hosté. Přítomný byl ani primátor města Opavy Doc. Mrázek a biskup diecéze ostravsko-opavské Mgr. František Václav Lobkowicz. V rámci konference vystoupil 5. listopadu v chrámu sv. Vojtěcha na Dolním náměstí **Pěvecký komorní sbor Slezské univerzity** pod vedením Mgr. Petra Škarohlída, šéfdirigenta ostravského operního orchestru Národního divadla moravskoslezského. Na pořadu byla Gregoriánská mše a chorály. Benedictus, Agnus Dei, Kyrie a Pater noster. Festival duchovní hudby Opava 97 navázal na minulé festivaly z let 1992 až 1994, kdy měli posluchači možnost slyšet kromě opavského chrámového sboru Pěvecký sbor Stěbořice, pěvecké sbory z Kravař, Strahovic, Oder, Krnova, Blavce, Ostravy, Katowic a Rybníka, ale i pražský sbor a orchestr Cantores Pragensis. Protože v roce 1997 bylo hlavním mottem festivalu svatovojtěšské milénium, byla většina koncertů situována do chrámu sv. Vojtěcha, což přispělo k velkému emotivnímu působení architektury a akustiky. Závěrečný koncert se tak konal v konkatedrále P. Marie. Festival se tohoto roku konal pod záštitou olomouckého arcibiskupství, ostravsko-opavského biskupství, Okresního úřadu v Opavě, magistrátu v Opavě a za spolupráce Matice slezské. Dne 29. září byla jako jeden z hlavních koncertů festivalu provedena kantáta Sv. Vojtěch

opavského hudebního skladatele Leona Juřice. Na koncertu vystoupili špičkoví
ní sólisté z Prahy a Ostravy spolu s instrumentalisty z Janáčkovy
harmonie a pěveckým sborem opavského gymnázia Luscinia. Dále v rámci
festivalu vystoupily spojené dětské pěvecké chrámové sbory při konkatedrále
Panny Marie, chrámový sbor Opava, pěvecký sbor Stěbořice, Chrámový sbor
Bílá, pěvecký sbor Církve českobratrské v Opavě, ukrajinský chlapecký sbor
Kularky, a smíšený pěvecký sbor katedrály v Katowicích. Festival se stal
hudebním svátkem v Opavě a ovšem nejenom zde. Zasloužila se o něj především
hlavní organizátorka - umělecká agentura Karla Kostery, která festival
připravila.

Osobnost Karla Kostery a jeho umělecká agentura zasluhuje pozornost.

Karel Kostera navštěvoval hodiny hry na klavír, violoncello a varhany.
Zabýval se rovněž Lidovou konzervatoř v Ostravě v oboru sólový zpěv a
dirigování. V současné době působí jako umělecký vedoucí a dirigent
Chrámového sboru konkatedrály Panny Marie v Opavě, Pěveckého sboru
Stěbořice a Bílovce. Jeho agentura není zaměřena jen na duchovní hudbu.
Pořádá také různé koncerty - sólová vystoupení sólistů z Národních divadel v
Praze a Bratislavě, ale i zahraničních umělců. A nevyhýbá se ani studentským
orchestrům. V lednu uspořádala agentura Kostera a Základní umělecká škola
Václava Kálíka v Minoritu novoroční setkání studentských komorních orchestrů.
V lednu vystoupili v Minoritu sólisté opery Národního divadla v Brně, v
únoru sólisté opery divadla Ant. Dvořáka v Ostravě a koncem roku v kostele
Panny Marie sólisté opavské a ostravské opery spolu s pěveckým

Stěbořice a s opavským chrámovým sborem. U příležitosti mezinárodního hudebního festivalu Janáčkův máj vystoupila v Opavě - díky Hájce agentuře Karla Kostery - mistr kytary Lubomír Brabec a v návaznosti hudební festival Janáčkovy Hukvaldy pěvecký sbor Lublaňských madrigalistů Slovinska. Patří k zásluhám agentury K. Kostery, že obohacuje kulturní život Opavě o koncerty špičkové úrovně.

V hudebním životě města Opavy zaujímají významné místo tradiční i nově vzniklé **pěvecké sbory**. Některé z nich přesáhly svým významem opavský region a patří ke špičkovým pěveckým sborům. Patří mezi ně Pěvecký sbor Křížkovský, který byl rok 1997 rokem 110. výročí jeho založení. V březnu byl sbor pozván na vystoupení v rámci 2. ročníku Hájeckého jara a v dubnu na benefiční koncert v Badenu u Vídně. Účastníkem tohoto zájezdu byl i primátor města Opavy Doc. Mrázek. Sbor byl nazván v rakouském tisku vyslancem České kultury v Rakousku. Dne 4. května uskutečnil koncert v rodišti Pavla Křížkovského v nedalekých Holasovicích. Zanedlouho - 14. května - se konal koncert duchovní hudby v kapli sv. Kříže.

Hlavní slavnostní koncert v jubilejním roce byl uskutečněn 23. října (sbor byl založen 8. října 1887) za účasti delegací spřátelených pěveckých sborů a četných dalších hostů. Následovala řada tradičních vánočních a adventních koncertů, mezi nimi i adventní koncert v Marianu. Pěvecký sbor Křížkovský reprezentoval i v roce 1997 důstojně Opavu doma i v zahraničí.

Poměrně aktivně vystupuje v roce 1997 i Pěvecké sdružení Slezských sborů. Sbor se například zúčastnil ve dnech 12. až 15. června Svátku písní v

...mouci. Přítomno bylo 83 sborů z 9 zemí. **Pěvecké sdružení slezských**
...se zúčastnilo soutěží ve dvou oborech - v kategorii ženských sborů a v
...kategorii duchovní hudby a v obu kategoriích obstálo jako stříbrné. Dirigentem
...je Petr Škarohlíd. **Pěvecké sdružení slezských učitelů**, které oslavilo
...1996 90. výročí svého založení, bohužel již pro malý počet pěvců a jejich
...věk veřejně na větších akcích nevystupovalo. Na festivalu sborů v Řecku
...prezentoval 28. června Českou republiku pěvecký sbor **Luscinia (Slavík)**. Jde
...sbor žáků z Mendelova gymnázia, kteří tvoří přibližně jeho dvě třetiny. Zbytek
...rekrutuje z žáků obchodní akademie, střední zdravotnické školy a budoucích
...učitelů. Předtím se sbor zúčastnil koncertního turné v Dánsku. Hlavní cenu
...sbor Luscinia na festivalu gymnazijních sborů Opava Cantet 97, konaném
...Opavě ve dnech 13. - 15. listopadu. Zúčastnilo se ho 16 sborů, z toho jeden
...slovenský a jeden ze Slovenska. Soutěžní koncerty se konaly v kostele sv. Vojtěcha a
...sále minoritského kláštera. V belgickém Neerpetu proběhl začátkem května 45.
...máček evropského hudebního festivalu mládeže, kterého se zúčastnil i **Dětský**
...komorní orchestr **Základní umělecké školy V. Kálíka**. Přestože zde debutoval,
...obdržel pod vedením dirigentky Nadi Hanouskové 1. místo. Zmínku zasluhuje
...sbor **Pěvecký komorní sbor Slezské univerzity**, který vznikl již v roce 1992. Dne
...14. prosince předvedl své umění přímo na schodech budovy Slezské univerzity
...na Bezručově náměstí v Opavě. Vystoupení vyvolalo velký ohlas v řadách
...studentů i u vyučujících.

Lahůdkou pro milovníky vážné hudby bylo nepochybně 11 koncertů
...rámci koncertního, varhanního a komorního cyklu, organizovaných odborem

...ství, kultury a tělovýchovy Magistrátu města Opavy v roce 1997. Abonentní koncerty pořádal smyčcový orchestr Slezského divadla v Opavě. Janáčkova filharmonie Ostrava vystoupila v rámci festivalu Bezručova Opava. Nicméně právě toto vystoupení ukázalo, že vypuštění Janáčkovy filharmonie z programu opavských abonentních koncertů nebylo šťastným řešením. Dříve patřila tato představení k základním kamenům hudební kultury v Opavě a vystoupení symfonického orchestru Slezského divadla je nenahradila. Varhanní koncertní cyklus, který byl i v roce 1997 součástí opavských abonentních koncertů, měl již značně vysokou úroveň. V jistém smyslu byl výsledkem systematicky budované varhanní interpretační tradice v Opavě. Dne 26. února zazněl v sále kláštera Minoritů třetí koncert tzv. bachovského cyklu - na cemballo hrál pražský varhanní umělec Jaroslav Tůma, který je jedním z významných interpretů barokní hudby u nás. Interpretem varhanního koncertu barokní hudby, uspořádaného 13. března v Městském domě kultury Petra Bezruče, byl dnes již známý opavský rodák, koncertní varhaník Tomáš Thon. O jeho oblíbenosti u opavského publika svědčí skutečnost, že koncertní síň byla do posledního místa zaplněna. V rámci „varhanního cyklu“ se konal v dubnu další koncert - tentokrát na varhany a flétnu a jeho protagonisty byli varhanistka Michaela Vlčková a flétnista Milan Břečka. Na dalších koncertech varhanního cyklu vystoupila Ulrika Weidinger z Rakouska a polská umělkyně Elzbieta Wlosek a Klára Zientek. Také jejich vystoupení bylo obohacením opavského hudebního programu.

Zmiňujeme-li se o koncertech vážné hudby v Opavě, nelze pominout
slezského rodáka **Lukáše Vondráčka**, desetiletého klavírního virtuóza, který
nejednou reprezentuje na kulturním poli své rodné město. Dne 8. února se dočkal
v koncertním sále minoritského kláštera svého prvního klavírního recitálu,
který zorganizoval Karel Kostera. To už ale měl za sebou natáčení pro Českou
televizi a Český rozhlas a jako sólista vystoupil se Státní filharmonií Brno a
slezskou filharmonií Ostrava. Celkem absolvoval již 130 vystoupení v České
republice, Slovenské republice, Polsku a Rakousku. V únoru odletěl se svými
rodáky do USA, kde měl čtyři samostatné koncerty. V Chicagu vystoupil třikrát a
dvakrát na českém velvyslanectví ve Washingtonu. V září podnikl desetidenní
cestu do Anglie, kde se zúčastnil festivalu ve městě Wirkoworthu v hrabství
Warwick. V listopadu vystoupil na benefičním koncertu v Mnichově. Pořadatelem
téhoto vystoupení byli opavští rodáci, sdružení v podpůrčím spolku
„Förderverein Troppau“ v Mnichově. Mezitím vystoupil ještě v Polsku i Opavě.
Když sklízeli obrovské ovace a mluvilo a psalo se o něm jako o geniálním
klavíristovi.

O **výstavní činnosti** v Opavě byla již zmínka, když byla řeč o Slezském
zemském muzeu, Památníku Petra Bezruče, Domu umění či Univerzitním klubu -
Bludný kámen. To však nejsou všechny instituce, které v roce 1997 v
Opavě vystavovaly. Dne 7. května byla na Otické ulici č. 11 v Opavě otevřena
nová a v širokém okolí ojedinělá galerie, zaměřená na prezentaci
originálních dřevěných výrobků - „Galerie - BT - dřevo“. Jejím majitelem je
Jaroslav Tvarůžka, autor všech vystavených exponátů. Je zde na 40 plastik,

... a sošek, vyrobených z ořechového, lipového, javorového a smrkového
... Jako bývalý vrcholový sportovec čerpá inspiraci mimo jiné i ze
... prostředí. Nová galerie obohatila Opavu o další kulturní stánek.
... připomenutí zasluhují dále výstavy, které probíhají na Základní umělecké škole -
... uměleckém oboru - na Solné ulici. V roce 1997 to byly zejména dvě výstavy, které
... vzbudily větší zájem veřejnosti - výstava učitelů výtvarníků, a to nejenom učitelů
... v Opavě, a výstava žákovských prací, tedy dětí od 10 do 18 let. Na výstavě
... byla předávána ocenění z mezinárodní dětské výstavy 97. Zvláště a podrobněji je
... třeba se zmínit o fotografických výstavách, které mají již v Opavě svou
... tradici. V **Kabinetu výtvarné fotografie - fotografického pracoviště Slezského
... muzea a Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity** proběhlo v
... roce 1997 několik pozoruhodných výstav. V lednu to byla výstava fotografií
... nazvaná *den Holandera*, v únoru průkopnická výstava fotografií *Otmara Schicka a
... Vladislava Ševčíka*, představující poprvé meziválečnou portrétní fotografii.
... připomenutí zasluhuje rovněž výstava *Vladimíra Birguse*, docenta katedry
... fotografie FAMU v Praze a vedoucího opavského Institutu tvůrčí fotografie,
... který má za sebou řadu dnes již slavných výstav a publikací. **Fotoklub Opava**,
... skládající se ze šesti členů (*Miloš Štěrba, Jiří Novák, Pavel Lhotský, Jaroslav
... Topiář, Jaromír Fiby*), kteří se převážně zabývají krajinářskými motivy,
... uspořádal v roce 1997 několik fotografických výstav. V měsíci dubnu a květnu
... vystavovali *Jiří Novák, Pavel Lhotský a MUDr. Jaroslav Topiář* v předzářní
... sále minoritského kláštera. Zde vystavoval v listopadu i *Jiří Novák*.
... členům opavského fotoklubu se podařilo též vystavovat v prestižní galerii

Magall v Ostravě. Na tomto místě je nutno se také zmínit o opavském rodákovi
Carlu Seneckém, který se v roce 1988 rozhodl žít a věnovat se fotografii v
německém Stuttgartu. Dnes je ve světě znám ojedinělou panoramatickou
fotografií, zachycující úhel 360 stupňů. V rámci již zmíněného festivalu
Kazručova Opava byla 18. září otevřena výstava nazvaná Mosaik, v níž
představil v první části barevné fotografie z cyklu Fascinující Benátky a v části
druhé již zmíněné panoramatické fotografie. Jedna z vystavených fotografií o
rozměru 12,8 x 4,80 m byla zhotovena pro výstavu Pavilon v Sao Paolo. (Jen na
okraj - v německém Stuttgartu působí další významný opavský fotograf
František Zvardoň).

Nemělo by uniknout pozornosti, že v létě vznikla na Horním náměstí v
prostorách bývalé prodejny UVA nová **prodejna knih Votobia**. Jde o druhou
prodejnu tohoto nakladatelství v Opavě, která by se měla rozšířit o antikvariát a
postupem času o tzv. literární kavárnu v 1. patře. Kromě knížek se zde prodávají
gramofonové nosiče. Frankfurtského knižního veletrhu se zúčastnila jediná opavská
obchodkyně knih Romana Jasníková, vedoucí knihkupectví U Stonku na Pekařské
ulici. Podle jejího zjištění je v Opavě v prodeji nedostatek odborné literatury. Jinak
se v lednu a říjnu prodávaly v Armě zlevněné knihy. Ceny knih různých žánrů
zde byly stanoveny velmi atraktivně - nejnižší cena byla stanovena na 5 Kč.

Je třeba také zaznamenat, že od září stojí opět na Dolním náměstí
rekonstruovaný **Mariánský sloup**, i když ještě ne v konečné podobě. Je to však
jenom otázka krátkého času, kdy kamenosochařský ateliér Werkmann z
Olomouce předá restaurovaný sloup opavské římskokatolické farnosti. Ze

ky kostela sv. Vojtěcha na Dolní náměstí byl demontován ocelový kříž, který začal na loňské opravě rezivět a byl nahrazen za asistence hasičů novým. Práci prováděla stavební firma Winro z Velkých Hoštic. Na začátku roku 1997 byly totalitní sochy demontované a dosud uskladněny v Technických službách, převezeny na zámek Hradec.

Všimněme si dále výsledků činnosti opavských vědeckých ústavů a jejich popularizace vědeckých poznatků. **Zemský archiv v Opavě**, který svým pracovním záběrem přesahuje hranice města i opavského okresu, věnoval se v roce 1997 pořádání nových fondů, resp. rozšíření stávajících fondů do roku 1990, stejně jako využívání archiválií. Během tohoto roku zavítalo do archivu 75 badatelů z toho 137 z ciziny. Vedle 9 428 badatelských návštěv to byly 1943 čtenářské návštěvy. Archiv se dále podílel na řadě výstav, instalovaných doma i v zahraničí. Přispěl svým dílem Národnímu muzeu při výstavě Rudolf II. v Praze, Národní galerii k výstavě Sv. Vojtěch. Tisíc let svatovojtěžské tradice, Slezskému zemskému muzeu k výstavě Matice opavská - Matice slezská 1997 - 1997, jakož i Vysoké škole pro užité umění ve Vídni archiváliemi architektu a designerovi Otto Prutscherovi. Značná byla jeho spolupráce s televizí a rozhlasem, stejně s místními institucemi v přednáškové činnosti. **Okresní archiv v Opavě** se v roce 1997 věnoval přednostně pořádání výstav Okresního národního výboru Opava po roce 1960. V badatelně studovalo v tomto roku 146 badatelů a vyřízeno bylo 206 písemných dotazů. Archiv zapůjčil archivní materiál pro dvě výstavy a ve svých prostorách připravil jednu samostatnou výstavu. Velmi rozsáhlou badatelskou a publikační činností doma i

zahraničí má za rok 1997 na svém kontě *Slezský ústav Slezského zemského muzea*. Jako pracovníkům vyšlo tiskem 5 vědeckých monografií a sborníků, 38 z toho 4 v zahraničí a 90 populárně vědných článků včetně recenzí a překladů. Ústav uspořádal 3 mezinárodní konference a jeho pracovníci se zúčastnili 10 takovýchto konferencí, které připravily jiné instituce. Ústavu bylo uděleno 7 grantů, na jejichž řešení se podílelo 18 pracovníků. Na vysokých školách vyučovalo 5 osob a v redakčních a edičních radách zasedalo 16 osob. Slezský ústav vydal 4 čísla *Slezského sborníku*. Jednota českých matematiků a fyziků, pobočka Opava, uspořádala v roce 1997 pět vzdělávacích podvečerů pro učitelé, pracovníky, vysokoškoláky i studenty středních škol. Tyto přednášky se týkaly fyziky a ekologie, kvantové mechaniky a pod. Podílela se rovněž na besedách s tématy věda proti pavědě anebo falešné cesty postmoderní společnosti, ekologie, Homeopatie a Postmodernismus. Řadu seminářů uspořádala pobočka ústavu pro učitele základních škol, jakož i širší veřejnost. Její členové zorganizovali rovněž okresní kolo matematické olympiády pro žáky 9. ročníků.

Ve dnech 10. a 11. září 1997 se konala pod záštitou primátora města Opavy **konference Dějiny Opavy I.**, jejímiž pořadateli byla filozoficko-historická fakulta Slezské univerzity, Slezské zemské muzeum, Zemský archiv a Matice slezská. Na pořadu byl celkový pohled na Opavu a jejích dějinách od založení do vypuknutí druhé světové války. Z konference, které se zúčastnilo na ní 10 osob a na níž referovali Doc. dr. J. Bakala, dr. J. Korbelářová, dr. D. Gawrecki a dr. M. Borák, má vzejít sborník. O bohatou historii města Opavy se intenzivně zajímá Vlastivědná společnost **STOPA**, založená na prvním

...mázdění 21. února 1990, a to hlavně zásluhou Josefa Rožnovského. Jejimi
... jsou povětšinou Opavané staršího věku, kteří chovají v úctě a lásce své
... a jeho tradice a kteří se rozhodli zpřístupnit dějiny svého města širší
... nosti. V roce 1997 se konaly jejich přednášky a besedy v průměru dvakrát
... sičně a exkurze jednou čtvrtletně. Na přednáškách a besedách se mluvilo
... kultuře na Opavsku, o historii Slezska, o osídlení Opavska, o opavských
... změnách, o působení sokolstva na Opavsku, o přírodě Opavska,
... ňáckých Srbech apod. Exkurze se uskutečnily do Ingstavu v Opavě, do
... ňovic, Neplachovic, a to vždy s konkrétním programem.

Festivalu romské kultury nazvaného **Romani vodi** (Romská duše), který
... běhl 5. a 6. června v pražském klubu ROXI, se zúčastnili také opavští
... omové, resp. jejich cimbálová muzika Giňovci a taneční soubor Flemingo.
... ducím, choreografem a sólistou romského souboru Flemingo je Zdeněk
... ňváth, který má angažmá v Národním divadle v Praze. Tento opavský rodák
... ystudoval konzervatoř a jedenkrát týdně připravoval osm párů zmíněného
... souboru na Prahu. Sám primáš Josef Giňa se festivalu nezúčastnil. Zastupoval
... Jiřka Giňa, dvanáctiletý vnuk z Rokycan, houslista a talent jdoucí ve
... ňpějích dědy, který zanedlouho po romském festivale zemřel. Primáš Josef
... ěňa hrával se svými dětmi a sourozenci po celé republice, a to zejména romský
... ňklór. Vystupoval i v opavském a ostravském divadle, televizi a řadu nahrávek
... í v rozhlase.

V roce 1997 zavítaly do Opavy tři **cirkusy**. Největší úspěch sklidil u
... ňbika cirkus Berousek, který rozbil moderní turecký stan v Městských sadech.

...cirkus má přes sto zvířat a zaměstnává okolo 58 lidí. Dlouhá léta působila
...Berouskū v zahraničí, především v USA, kde se proslavila hlavně
...medvěďů. V Opavě vystoupil ve dnech 19. až 24. září poprvé. Po
...Berousek zavítala do Opavy další atrakce. Na Dolním náměstí se
...Tropy akvárium Adolfa Joö, jehož rodina putuje po republice již padesát
...a nabízí podívanou na hady a krokodýly. Měli po celou dobu plno - chodily
...především děti se svými dědečky a babičkami.

V Opavě vycházely i v roce 1997 dva týdeníky - **Region** a **Naše Opavsko**,
...se ovšem netýkaly jen našeho města. Týdeník **Naše Opavsko** měl v dubnu
...svou periodicitu a přejít na obdenní vydávání. K tomu však - údajně z
...technických důvodů - nedošlo. Dále vydával ještě Magistrát města Opavy již
...rok zpravodaj **Hlásku**, vycházející jednou měsíčně. Zpravodaj je zdarma
...distribován do všech opavských rodin a seznamuje s událostmi z různých
...části života města, a to i s takovými, o nichž se často nepíše v jiných novinách
...časopisech.

V kulturním životě města mají nepochybně rozhlas a televize významné
...místo. Už tím, že je Opavané sledují denně několik hodin. Zvláštní zmínku
...zahluje akce Českého rozhlasu, stanice Praha Další břehy, pořádanou ve
...dnech 28. května až 1. června v Opavě spolu se Slezskou univerzitou a
...magistrátem města Opavy. Přehlídka byla zahájena za účasti představitelů v
...divadelním klubu. Ihned poté přišla na řadu dramatická improvizace divadla
...která získala několik cen na festivalech. Dne 29. května byla z
...moritského kláštera vyslán koncert multiinstrumentalisty a skladatele Alana

... a čínské operní pěvkyně Sony Fengyeen - Vojtové. Následujícího dne
... na řadu živé vysílání Dobrého jitra z Opavy a akustické vystoupení
... brněnského básníka a hudebníka Petra Váša ve Švédské kapli. Dne 31.
... následoval přímý přenos večerního vysílání pořadu Tobogan Plus s
... Slámou a jeho hosty z Divadelního kubu a dne 1. června ukončil přímý
... bohoslužby z kostela Nanebevzetí P. Marie v Opavě akci Českého
... stanice Praha v Opavě. Akce Českého rozhlasu Další břehy, v Opavě
... tohoto druhu, jistě zpopularizoval naše město široko daleko. Ne všechny
... festivalu byly však dost zajímavé. Spokojeni nemůžeme být ani s účastí
... jednotlivých akcích. Zdá se, že termín festivalu nebyl vybrán nejlépe
... a zápočtový týden na univerzitě).

Mnoho pozitivního by se dalo říci o opavském rádiu HELLAX. Dne
... května získalo v Rotundě pavilonu A v areálu brněnského výstaviště 2. Cenu v
... o nejlépe realizovanou marketingovou strategii, kterou vyhlásila Česká
... marketingová společnost. A podle celostátního průzkumu poslouchanosti médií
... (10. 1996 - 31.3. 1997) poslouchalo Hravé rádio Hellax denně na 172 000
... a stanice si udržovala své postavení v první desítce neúspěšnějších
... v České republice.

írkvní život

Počátkem roku zaznamenávám jeden z přínosných společenských aktů:

ím církví, působících v našem městě, se na svém ekumenickém shromáždění
ridelně konaném na prahu nového roku, spojilo v boji proti vystavování

anky a pornografie na stáncích. Na protest proti tomuto jevu zaslalo 6. února

í Zastupitelstvu města Opavy i primátorovi výzvu. Akci inicioval kazatel

lečenství křesťanů Cesarea Zdeněk Kašpárek, který se pak vyjádřil

února na stránkách Regionu: „Když jdu městem a za výklady vidím

stavené erotické a pornografické časopisy, tak mi to vadí. Nenormální je, že to

í i malé děti. Také jsem přesvědčen, že vystavená erotika ženu ponižuje.“

íle názoru zástupců církví podceňování těchto jevů přinese v budoucnosti

problémy: „Rozpad morálních hodnot působí destruktivně na partnerské,

dané a společenské vztahy, degraduje člověka na pouhý sexuální nástroj,

způsobuje nárůst kriminality a také šíření sexuálně přenosných onemocnění.“

Signatáře této výzvy znepokojilo běžné vystavování erotických a

omografických časopisů na pultech či za výklady novinových stánků,

opírnictví, také obalů videokazet u půjčoven. Proto se obrátili na představitele

í i okresu, aby z titulu svých funkcí a zodpovědnosti udělali maximum pro

pravu - aby přijetím vyhlášek ztížili dostupnost tohoto materiálu a vyvolali

í těch, kteří tuto vyhlášku poruší. Výzvu obsahuje i konkrétní návrhy ke

...ní dostupnosti např. pomocí neprůhledných obalů. Signatáři výzvy byli:

Společenství křesťanů Cesarea Z. Kašpárek

Českobratrskou církev evangelickou A. Plachý

Církev římskokatolickou J. Veselý

Církev československou husitskou L. Svobodová

Křesťanský sbor V. Pípal

Církev adventistů sedmého dne V. Kaleta

Společenství Nový život J. M. Baker

Je pravda, že opavské novinové stánky a videopůjčovny za svými výklady hotinky nabízejí. Inu dostávají je a chtějí je i prodat - mimochodem s vyšší cenou než běžný tisk. Takový je bohužel zákon trhu. A že jsou tyto výklady často koupěny zvědavými školáky, i těmi o málo většími než jejich aktovka na stáncích, vidím na vlastní oči. Údajně výjimkou byl dosud stánek na Olomoucké ulici proti nemocnici, kde je Zdena Kašíková, ani nevystavuje, ani dětem neprodává. Toto „málo tržní“ počínání však nebylo ostatními prodejci sdíleno. Předešlou výzvou se zabývala až 11. srpna rada města. Náměstek primátora Ing. Zdeněk Hamrál jí předložil návrh na opatření ke zvýšení ochrany dětí před nezaměřenou propagací erotiky a pornografie ve městě, který byl schválen. Opatření se ovšem týká pouze pornografických periodik, u kterých má být zakryta obrazová část titulu, nikoliv jeho název. Za dvojí neuposlechnutí bude uložena prodejci výpověď z nájmu.

Musím k tomu dodat, že od zveřejnění této vyhlášky se situace změnila. Mezi vystavovanými časopisy se již nahotiny ve vyzývavých polohách

objevovaly. Podle vyjádření opavského sexuologa MUDr. Břetislava Stacha
praxe nikterak občany ke kriminalitě nestimulovala, naopak některým
být nápomocna i k sexuálnímu vyžití. Pan sexuolog ovšem nepochopil, že
jde o naše nejmladší.

A nyní k působnosti jednotlivých církví:

Církev římskokatolická má v našem městě nejvíce věřících. Pokud bych
provést krátký historický exkurz - město bylo od svého vzniku na poč. 13.
osidlováno převážně německými, evangelickými kolonizátory, kteří se
stávají majoritním obyvatelstvem s rozhodujícím vlivem v ekonomice i
ženi města. 30letá válka se však stala přelomem nejen v tom, že město bylo
zničeno, ale i v tom, že i zde katolictví, t. j. protireformace úspěšně
reformaci na vedlejší kolej. Od té doby je v poněmčené Opavě
katolická církev prioritní. Do roku 1996 spadalo opavské děkanství této církve
správu olomoucké arcidiecéze, tento rok je však nejen v dějinách opavské
římskokatolické církve, ale i v novodobých dějinách našeho města mezníkem.
Opava se totiž stala spolu s Ostravou sídelním městem nové Ostravsko - opavské
diecéze. Její představitel - biskup mons. František Lobkowicz - má však v
Ostravě velmi skromné sídlo na faře u kostela, nyní katedrály sv. Václava.
Město Ostrava mu proto přidělilo objekt býv. školy nedaleko katedrály. Objekt
v dosti neutěšeném stavu a musí být nákladem nejméně 25 mil. Kč
spraven. Otec biskup často pobývá i v Opavě, kde se pro něj počítá se sídlem v
spravovaném tzv. fojtském domku na Rybím trhu. Zde však bydlí šest nájemníků,
kterými je dojednáno reciproční vystěhování.

Když už jsme u osobnosti Mons. Lobkowicze, připomeňme si některé z oficiálních návštěv v našem městě: 18. ledna se setkal s pomocníky v ústřední správě v domě sv. Cyrila a Metoděje ve Vlastovičkách. 1. února s biskupem v chrámu sv. Ducha a 8. února s řeholníky ke konkatedrále P. Marie. 4. srpna a 4. září se zúčastnil mons. Lobkowicz slavnostních vernisáží výstav s vojensko-výchovnou tematikou (svatovojtěšské motivy) ve výstavní budově Slezského muzea. 17. dubna se konalo za účasti biskupa v konkatedrále P. Marie představení *Mystérium cesty sv. Vojtěcha* za velké účasti veřejnosti. 1. května celebroid otec biskup univerzitní mši u sv. Ducha. 11. října se zúčastnil slavnostního koncertu *Te deum* z díla A. Dvořáka v konkatedrále P. Marie. 16. října se konala biskupská mše s obnovou církevních manželských svátostí. Na závěr roku 26. prosince celebroid biskup mši u P. Marie.

Ještě se vrátím k akcím římskokatolické děkanské fary v Opavě. 18. - 25. srpna proběhl v kapli sv. Anny Týden modliteb za Jednotu křesťanů, a to v rámci zmíněné ekumenické konference, zakončené bohoslužbou mons. Josefa Veselého. 1. února byla v kostele Nejsvětějšího Srdce v Marianu uspořádána slavnostní svatá k 50. výročí úmrtí německého biskupa mons. Nathana, který zemřel v Opavě v roce 1947 v opavském Marianu, kam se po ukončení války přesídlil z opavských Branic v Německu (nyní Polsko). U jeho hrobu na Opavském hřbitově proběhla vzpomínková slavnost. 22. března se konalo u P. Marie slavnostní setkání mládeže, zakončené křížovou cestou ulicemi města. 1. září se v konkatedrále P. Marie konala v kostele sv. Vojtěcha mše na zahájení školního roku. 25. - 27. září byly v tomto kostele vystaveny ostatky sv. Vojtěcha. 14. října byla odsloužena

...mická mše u příležitosti nového studijního roku na Slezské univerzitě.
...prosince se koledovalo pod vánočním stromem se živým betlémem na
...ním náměstí a 27. prosince vrcholily římskokatolické církevní Vánoce
...čným koncertem p. J. Ryby - Českou mší vánoční - ve velkém mariánském
...mu.

Vedle těchto akcí proběhla v římskokatolických chrámech a zejména pak v
... minoritského kláštera řada koncertů. Např. 8. února klavírní recitál
...tiletého nadaného opavského virtuóza Lukáše Vondráčka, 23. června
...ncert Madrigalistů s Pěveckým sborem Stěbořice, 18. září varhanní koncert
...ního opavského umělce Tomáše Thona se Scholou choralis, 14. prosince
...ntní koncert sboru Křížkovský. Proběhlo i několik přednášek a besed s
...kevní tematikou i jiných, např. Večer poezie z díla mons. Josefa Veselého.

Po celý rok probíhaly pobožnosti v opavských chrámech. Z církevních
...riádů chci připomenout 263 křty novorozeňat, 98 svateb a 187 pohřbů. V
...stetele sv. Hedviky se sloužila dne 16. října, jak již bylo uvedeno, obnova slibu
... manželství, na které si mohly přítomné manželské páry zopakovat po mnoha
...ech svůj svatební obřad anebo vůbec podstoupit církevní sňatek, i když
...olečný.

Římskokatolická duchovní správa má v péči opavské chrámy a kaple
...mfednictvím dvou farností. Fara při chrámu Nanebevzetí p. Marie spravuje
...mely sv. Vojtěch, sv. Hedviky, sv. Trojice a sv. Petra a Pavla v Jaktaři.
...chovní správu chrámu sv. Ducha provádí Řád minoritů a patří jim kostely sv.
...na a sv. Jana Nepomuckého v Kylešovicích. Kostely v Kateřinkách a

rově mají vlastní fary. Opavské kaple spravují církevní řády: kapli sv. na Matiční ulici sestry P. Marie Jeruzalémské, kapli v Marianu Dcery lásky, kapli Neposkvrněného početí P. Marie na Kylešovské ulici sestry Františka.

V čele opavského děkanství římskokatolické církve stojí od roku 1987 Mons. Josef Veselý. Řídí práce 27 kněží. V roce 1961 byl odsouzen pro své styky s vatikánem za velezradu a vězněn ve Valdicích. Vzpomíná na setkání s některými spoluvězni, kteří byli elitou církve. Z principu křesťanské lásky pustil všem, kteří se proti němu provinili. Mons. Veselý je moudrým a správným člověkem, vzácnou osobností našeho města.

Sbor Čsl. církve evangelické má od září letošního roku nového, mladého faráře. Je jím 23letý Jan Lukáš z Olomouce, ustanovený 28. září v modlitebně církve na Lidické ul. seniorem církve ThDr. Josefem Hromádkou. I on si věnuje spolupráci s bezdomovci v Azylovém domě, kde je ředitelem Antonín Čížský, činovník, této církve. Nový farář hodlá navázat i kontakty s opavskou věznicí i s vězeňskou správou v německém Hamelnu. 7. - 9. září jím byli pozváni do této věznice s dvěma evangelickými pastory a některými pedagogy. Hosté se sešli a pořídali v Opavě několik besed. Zvláště pak je zaujalo působení evangelické církve v Azylovém domě.

V evangelické modlitebně probíhaly vedle pravidelných bohoslužeb i kulturní akce. Např. v neděli 14. prosince zde vystoupil pěvecký sbor evangelické církve z Ostravy a program doprovázely verše z poezie řk. děkana

...ja Veselého. Tomu se dá říci ekumenická spolupráce. 14. dubna schválila
...města zřízení kaple v půdním prostoru Azylového domu - ovšem z vlastních
...středků domu. O výsledku napíše v příštím zápisu.

Ústředím církve **Křesťanský sbor** je Mezisborová rada v Brně. V
...kazatelně na Čapkově ulici slouží asi 70 věřícím. Jeho působení je však
...konzervativní. Před věřícími se na nedělních pobožnostech (od 8.45 do 9.45 hod.)
...střídá pět kazatelů. Podle pana Pípala, misijního pracovníka, jde o
...věřící, kteří jsou k této činnosti „obdarováni“. Kazatelé vykládají bibli a uctívají
...památku narození a vzkříšení Ježíše Krista. Přijímají podobojí ve formě
...červeného (blíže nedefinovaného) vína a úlomku z bochánku pečiva.

Věřící se setkávají i další dny v týdnu k besedám, k nácviku sborového
...pěvu atd. 14. - 16. června uspořádal Sbor mládežnickou konferenci ve Vítkově -
...Hradi a o prázdninách misijní dětský tábor v Čakově u Litovle.

Ještě k osobě p. Pípala. Jde o vysoce morálního občana, který provádí
...činnosti mezi mládeží, ale i mezi vězni či pacienty v nemocnicích etickou osvětu,
...zaměřenou zejména proti násilí, loupežím a drogování.

Pravidelné bohoslužby **Sboru církve bratrské** probíhají v její modlitebně
...Hradecké ulici, a to v neděli od 9 hod. a ve čtvrtek od 18.30 hod. V neděli
...poledne a ve středu se zde setkává mládež a děti. Sbor má kolem 100 členů a
...více než všichni se bohoslužeb zúčastňují. Navíc přichází i několik příznivců.

Kazatelem Sboru je od loňského roku Martin Profelt, který se angažuje na katechetické práci ve věznicích a v nemocnicích. Sbor provozuje i kulturní činnost. V květnu uspořádal recitál křesťanských písní s G. Kaletovou, a to v Univerzitním klubu Bludný kámen a 20. června ve sborovém domě koncert Jiřího Černošky. Sbor má i vlastní hudební skupiny Ichthys, která vystupuje zejména v Opavě a důstojně naše město reprezentuje. Nechybí ani práce s mládeží. 21. června uspořádal Sbor Dětský den v Suchých Lazcích, který ve zdejší farnosti probíhá každoročně. O prázdninách byly děti umisťovány do sborových táborů.

Sbor zajistil i řadu zajímavých přednášek - ve svém domě i na školách. Např. na téma sociálně-patologické jevy, život po smrti, cíl života, bible v dnešním světě. Vysokoškolsky vzdělaní lektori přijížděli většinou z pražského ústředí této církve.

Stojí za zmínku i akce církve v době povodně, kdy spolupracovala s Českou Charitou, které předala po povodni 1/4 mil. Kč, vybrané od svých věřících. Několik milionů korun vybrala církev na povodňové škody v celorepublikovém úsilí. Přispělo k tomu i sbírání obětí od Sborů v cizině.

Své sídlo má **Církev čsl. husitská** stále na Olbrichově třídě a v jejím čele stojí nadále žena - farářka p. Ladislava Svobodová. Církev má v Opavě na 600 členů a několik set příznivců. Vedle pravidelných nedělních obřadů pořádá kulturní akce a zájezdy pro své členy. Také letní tábory pro děti a mládež. Její pražské ústředí vydává několik periodik jako Teologická revue, Český zápas, katechetické skriptory a tiskoviny pro děti a mládež, se kterými církev mezi věřícími pracuje.

*I letos proběhly pod patronací této církve 6. července Husovy oslavy s
pálením hranice, tentokrát v kapli v Hradci n. M. Ovšem už následující den
přišla povodeň a církve zajišťovala dočasné ubytování pro vytopené a po celý
rok pak sbírky finančních příspěvků a šatstva.*

*Pravoslavná církevní obec má své ústředí v Olomouci, odkud letos
obdržela 10 tisíc Kč na opravu své kaple u sv. Alžběty na Rybím trhu. Církev
požádala o další příspěvek i město, rada města na svém zasedání 9. července
schválila pak dotaci ve výši 5 tisíc Kč. Je to jistě na dnešní poměry málo, ale
každý příspěvek je kamínkem do mozaiky opravy kaple, která patří k
pamětihodnostem města.*

*Kazatelem opavské Obce je ThDr. Pavel Aleš. Více o její působnosti snad
v příštím zápisu.*

*Opavský kazatel církve Adventistů sedmého dne Vladimír Kaleta 38letý
sympatický pán i letos přišel povědět o práci adventistů v tomto roce a přinesl i
některé dokumenty. Je kazatelem od svých 24 let, absolvoval teologický seminář.*

*Učení církve je k občanu velmi tolerantní. I křest se provádí až ve zralém
věku, když si to jedinec sám přeje. Církev hlásí absolutní odluku od státu a
prosperuje z vlastních finančních příspěvků a darů. Věřících přibýlo po roce
1989, v době otevřené společnosti.*

*Opavská obec má na 100 členů. Věřící se setkávají v modlitebně na
Olomoucké ul. vždy v sobotu. V pondělí bývá setkání s biblí, v úterý setkání k*

litbám, v sobotu setkání s mládeží a volejbalová utkání.

Církev uspořádala několik přednášek o smyslu života a humanismu. Úspěšnější byl cyklus čtyř besed o biblické archeologii, pořádaný v sále auditoria 14. - 16. října s lektorem Van Halstem..

Pro 40 dětí byl připraven letní tábor u Oder. Byl však červencovou povodní vyplaven a přemístěn do myslivecké chaty v Lichnově. Na povodňových pracích se adventisté podíleli prostřednictvím mezinárodní humanitární organizace Adra.

Církev pomáhala i v Azylovém domě, ve věznici, v nemocnicích, aktivně pracuje na ekumenické spolupráci s dalšími církvemi.

Má blízko k tradicím skautingu.

Pro odlišný postoj **Společenství křesťanů Cesarea** k uplatňování poselství bible se někteří věřící rozešli se Sbohem církve bratrské v Opavě a 28. dubna 1991 svolali do bytu manželů Kašpárkových, Hradecká 52, první shromáždění nové církve s 9 osobami. Roku 1994 byla Cesarea zaregistrována jako občanské sdružení, nikoliv jako církev. (Ta musí vykazovat v celé republice desetitisícovou členskou základnu.) Základní vizí je víra v jediného Pána - Spasitele Ježíše Krista. V letošním roce má již toto opavské společenství na 60 dospělých věřících s věkovým průměrem 30 let a na 40 dětí včetně romských.

Mezi akce letos patřilo iniciování výzvy k omezování pornografie a erotiky, o čemž jsem se již zmínila.

Cesarea uspořádala pro 30 dětí se sociálně slabých, hlavně romských rodin 13. - 19. července stanový tábor u řeky Moravice. V Divadelním klubu zorganizovala přednášku pražského pastora ThMgr. Drápala na téma Děti rozvodů a 4. října v sále Ostroje Na rybníčku besedu o východních náboženstvích. Pastorem opavského Společenství je Zdeněk Kašpárek.

Na svém zasedání 14. dubna schválila rada města pronájem Švédské kaple **Baptistické církvi**, a to vždy v neděli od 10 do 12.30 hod. za 500,- Kč měsíčního nájmu. Schází se zde na 25 stoupců této církve a bohoslužby se konají v češtině a v angličtině. Pastorem opavských baptistů je David Ostenson z USA, který se se svou rodinou přestěhoval do Opavy, aby jak uvádí, „pomohl lidem porozumět evangeliu Ježíše Krista“. Od roku 1996 působil pro věřící ve svém domě na ulici Osvobození v Kylešovicích. 18. května 1997 se konala první bohoslužba v Kapli sv. Kříže (Švédské).

Baptisté jsou v USA téměř jedinou neprotestantskou církví a jejich víra se opírá o Nový zákon. Učení baptistů vyznívá optimisticky - věřící bude navždy spasen ze svých hříchů.

Opavská církev zveřejnila pozvání na své nedělní bohoslužby a nabídla bezplatný kurz studia bible. Projekt opavských baptistů je financován mateřskou církví v USA.

21. září uplynulo 5 let od vzniku křesťanského společenství **Nový život** v Opavě s pastory Joelem a Nicolou Bakerovými. Oslava pětiletí se uskutečnila v

... Lidového domu. O její působnosti více v dalších zápisech.

Denně po celý rok vidíme postávat na frekventovaných místech v centru města dvojice žen, vystavujících na rukou publikace z věrouky této náboženské sekty: 1 - 2 x ročně také zazvoní u našich dveří. Většina lidí před nimi ihned otevírá dveře, aniž je vyslechne. Je pravda, že jde o dosti neodbytné dvojice církve Svědkové Jehovovi. Jen jedenkrát jsem se s nimi dala do řeči a projevila svou nelibost nad zákazem jejich učení přijmout transfúzi krve a raději zemřít. Je to morální? Dámy zaoponovaly velmi nepřesvědčivě: v USA existuje krevní derivát, nahrazující krev. Na můj dotaz, zda je k dispozici i u nás, zrozpáčitěly a našly východisko v odpovědi, že jednou k nám také přijde ...

Sekce považuje sama sebe za Boží služebníky na Zemi. Co vše dokáže, o tom rozvinul bohatou kampaň její bývalý člen Ondřej Novotný. 20. listopadu uspořádal besedu v Odborovém klubu Ostroje, Na rybníčku a 22. listopadu v křesťanském klubu Cesarea na Mařádkově ulici. Také na některých školách ve městě. Odhaloval pokrytectví této sekty, které byl 14 let oddán jako disident už proto, že byla komunistickým režimem zakázána. Uvnitř církve propagoval vytvoření Svědků Jehovových s lidskou tváří, což mu sektáři neodpustili. Novotný charakterizuje učení sekty takto: „Vytrhává pasáže z bible a od okolního světa věřící izoluje ... Je pyšná, samospravedlivá, arogantní, neuvěřitelně tvrdá, manipulativní a totalitní.“

Mrzí mě, že právě těmito slovy končím své pojednání o církevním životě v našem městě, který po 4 desetiletí totality omezovaný se rozvíjí nejen v oblasti

loženské, ale přispívá ve svých aktivitách k dobrému využívání volného času
mladá generace, což je velmi přínosné. Také vysoce pozitivně hodnotím
společenskou spolupráci všech církví ve věcech společensky významných, jakou
je např. letošní již zmíněná výzva k omezení vystavování pornografie, která
byla posléze radou města dovedena do konce formou vyhlášky a tudíž ve
místních akceptována.

Dříve než se rozepíši o sportovním životě ve městě, zastavím se u významné sportovní události, která přerůstá hranice našeho města i státu, která však dotkla území našeho města. Jedná se o mezinárodní cyklistický Závod míru, který letos slavil svůj 50. ročník, tedy významné jubileum. Závod měl start 16. května v německé Postupimi a rozjelo jej 120 cyklistů - reprezentantů z Německa, Itálie, Jižní Afriky, Rakouska, USA, Polska, České republiky, Slovenska a Moldávie. závod končil 18. května v Brně.

8. etapa Závodu míru byla odstartována z pistole náměstkyní primátora města Mgr. Jiřinou Bouchalovou na Horním náměstí před Hláskou 16. května v 10.30 hod a vedle přes Olbichovu ulici na Hradec n. M., Jakubčovice, Bílovec, Studénku, Příbor do Frenštátu p. R., Trojanovic a na radhoštské Pustevny, kde v této etapě zvítězil Rus Nikolaj Kudrajvcov.

Start této tzv. „královské“ etapy se stal slavností, které přihlíželo stovky občanů. Před radnicí bylo připraveno pohoštění pod slunečníky - jako v zahradní restauraci. Záštitu nad touto etapou převzal primátor Doc. Jan Mrázek, který na ni uvolnil z rozpočtu města 20 tisíc Kč. (Zde je třeba poznamenat, že organizační výbor, který požadoval 100 tisíc Kč, nebyl s touto částkou spokojen). Organizací pobytu peletonu v Opavě bylo pověřeno Okresní sdružení Českého svazu tělesné výchovy, který využil doby před odjezdem

onu k propagaci cyklistiky v Opavě. Od 8. hod. probíhal náborový závod
ských škol na Dolním náměstí.

Zmínila jsem se o **Okresním sdružení českého svazu tělesné výchovy v Opavě**, který sídlí v budově Tyršova stadionu. Sdružené pečuje z vlastních finančních zdrojů o 185 tělovýchovných jednot v okrese z toho o 78 jednot na území Velké Opavy a **63 jednoty v Opavě - městě**. Největší tělovýchovnou jednotou je nadále ve městě a v celém okrese Opava TJ Slezan s 1 675 členy. Za ním následuje HC Slezan s 599 členy a Sokol Opava - Kateřinky s 550 členy. Sdružení pečuje o 49 sportovních svazů. K nejmasovějším patří fotbal s 7 831 členy.

Letošní **povodeň** postihla i řadu jednot, kterým sdružení finančně pomohlo na obnovu činnosti. Nejvíce byl dotován Sokol Kateřinky (40 tis. Kč) a HC Slezan s Ostrojem Opava (každý po 20 tis. Kč).

Okresní sdružení bylo i letos pořadatelem tradiční ankety o **nejúspěšnějšího sportovce a sportovní kolektiv zdravotně postiženého sportovce a ceny fair - play**. Akce proběhla v kavárně zimního stadionu za účasti představitelů města „funkcionářů okresního sdružení ČSTV, trenérů, sportovců i sponzorů. **Nejlepšími sportovci jednotlivci** byli vyhlášeni:

1. Renata Berková, šampionka v triatlonu i duatlonu.

2. Karel Orel, fotbalista FC Kaučuk Opava.

3. Petr Czudek, basketbalista ICEC Opava.

4. Rostislav Haas, brankář HC Slezan Opava.

David Klapetek, basketbalista ICEC Opava.

Libor Okáč, basketbalista ICEC Opava.

Libor Vícha, triatlon, duatlon.

Josef Krečmer, automobilový sport.

Roman Hudeczek, atlet trojskok.

Jan Hartoš, sportovní střelec.

Nejlepší sportovní kolektivy:

Basketbal - muži, ICEC Opava.

Fotbal - muži, FC Kaučuk Opava.

Judo - muži, Judo klub Opava.

Lední hokej - muži, HC Slezan Opava.

Kulturistika SK Pepa centrum Opava.

Nejlepším tělesně postiženým sportovcem se stal Horst Mayerhofer z
šachového klubu v Hrabyni a držitelem poprvé vyhlášené **ceny fair play se stal**
Libor Ulmann, prezident mezinárodní šachové organizace pro tělesně postižené.

Několika slovy bych se chtěla zmínit o jediné a přitom první vyhodnocené
sportovkyni, **Renatě Berkové**, studentce farmacie. Patří mezi evropskou špičku a
ve svých 22 letech (* 24.5. 1975 v Opavě) je úřadující mistryní ČR v duatlonu i
v triatlonu. V roce 1995 se tato drobná dívinka probojovala na mistrovství
Evropy v duatlonu na 3. místo a v triatlonu na 7., v roce 1996 v triatlonu na
2. místo. Na akademickém mistrovství světa v soutěži družstev zvítězila. První
místo loni v republikové soutěži duatlonu a v Českém poháru v triatlonu.

Ještě několik slov k práci komise pro sport Rady města Opavy, ustavené Radou města 9. 4. 1996. Komise vypracovala koncepci rozvoje a podpory sportu v městě. Konkrétně navrhla dotovat z rozpočtu města provoz sportovišť v areálu města, jako zimní stadión, bazén, koupaliště aj., např. dětská hřiště, turistické stezky ... Také přispět povodněmi postižené jednoty. Zde rada města schválila na návrh komise částky 4 900 Kč pro TJ Palhanec a FK Slovácko. Předloženou koncepcí komise se rada zabývala 11. března 1997, kterou schválila. Rada města přijala 12. května vítěze I. basketbalové ligy ČR - TJ Slovácko Opava.

A nyní k některým nejvýznamnějším sportovním klubům města. Hokejový klub HC Slezan očekával dramatický rok. Už leden přinesl klubu porážku za porážkou. Za neefektivní výkon sklidili 6 branek od HC Chemopetrol Litvínov, Kladně debaklovali 5 : 1 s Č. Budějovicemi 5 : 0. Nepomáhaly ani neuvěřitelné Haasovy výkony v opavské brance. Se Slavií Praha si odnesl HC Slezan prohru 7 : 2, s Olomoucí 3 : 0 atd. Sérií jedenácti zápasů bez vítězství přece jen přerušil HC Slezan v závěru ledna v Třinci, a to jednobodovým výhrou 5 : 6. Ovšem již následně utrpěl v Jihlavě porážku 1 : 6. Po opětné porážce v Litvínově už psaly noviny, že na extraligu Slezan prostě nestačí. To přerušilo i další vítězství Sparty 5 : 2 a Pardubic 7 : 2. Ani na domácím ledě nepomohl Slezan vyhrát. naposledy se mu to povedlo 6. prosince 1996. Následovaly prohry se Zlínem (7 : 3), s Vítkovicemi (5 : 1), za remízu s Třincem mohli poděkovat opavští hokejisté jen brankáři Rostislavu Haasovi, nejlepšímu hráči na ledě. Měsíc únor přinesl obrat: Opava porazila Vsetín 5 : 2. Zároveň

byly zjištěny závažné okolnosti v souvislosti s uplácením dvou hráčů, kteří
vyřazeni spolu s dalšími třemi. Oslabený tým s novými hráči opět prohrával.
5. dubna nastal zlom: za obrovské euforie, při níž se trásl celý zimní stadión,
opavští odnesli vítězství nad Karlovými Vary 4 : 3 a zachránili tak pro Opavu
1. ligu. Hvězdou zápasu byl opět brankář Haas. V této době dochází ke
změnám ve vedení klubu. Generálním manažerem a posléze prezidentem a
majitelem klubu se stal pan Radim Masný. Objekt zimního stadiónu však zůstal k
dispozici Masného v majetku města. Ten těžce nesl jako nespravedlnost vůči
klubu a sportu ve městě vůbec nepoměrně větší finanční anagažovanost města
pro divadlo. Proto už v srpnu zvažoval svůj odchod z opavského
1. ligového hokeje. Město zkrátilo své dotace na stadion po povodni o 2 mil.
2. s čímž nesouhlasil nejen R. Masný, ale ani předseda sportovní komise rady
města MVDr. Jaromír Sosna. Nicméně Masný setrval a pro sezónu 1997/98
změnil název klubu, který se mezitím sloučil s HC Přerov, na **Bohemex Trade**,
a. Velké změny nastaly i v hráčském kolektivu. Do prvních zářijových zápasů
klub vstoupil, obnovený celek s nezdary. V říjnu prohrál se Spartou Praha 9 : 1
a se Vsetínem 6 : 0. Majitel Radim Masný však věřil v obrat. Další prohry s
Gladnem a Vítkovicemi, vylepšované např. remízou s Třincem či brankovým
výhokem nad Plzní přivedly klub až „na samotné dno“, jak psalo Naše
Opavsko 24. října i Region 4. listopadu 1997. Slavia Praha nandala opavským 3
branky (3 : 1), Zlín 7 (7 : 2). Z listopadových výsledků: Litvínov - Opava 4 : 1,
Píseň - Opava 5 : 0, Pardubice - Opava 5 : 1. Potápějící se loď opavského
hokeje opustili dva hráči, mezi nimi kapitán družstva Miloš Hrubeš. Došlo i k

...ně trenérů - novou dvojici trenérů tvoří Luboš Oslizlo a Jiří Režnar. A hned
jejich nástupu jako zázrakem zvítězili opavští na domácí půdě s pražskou
...rtou 3 : 2! Nečekaná radost neznala mezí! Ovšem v Jihlavě 5 : 3. S HC
...herovkou Karlovy Vary však remizovali a nad Č. Budějovicemi vyhráli 1 : 0.
... se opět zaskvělo brankářské umění Haasovo. Rok končil a bilanci
...ského hokeje příliš nepřál.

Ve městě se však prosazoval i ženský hokej HC Opex Opava, s trenérem
...tošem. Dívky postoupily záhy na třetí příčku v play - off. V I. lize žen si
...dobyly vítězství na ledě s Kladnem 3 : 2, s Litvínovem však prohrály 8 : 1. V
...ně remizovaly 2 : 2 a skončili v republice na 4. místě.

Úspěšní byli hokejoví junioři HC Slezan, kteří se umístili v juniorské
...ralize na 2. místě.

A nyní k fotbalu, který letos slavil své devadesátiny. Koncem ledna odjel
FC Kaučuk Opava po úspěšném přátelském utkání s NH Ostrava (1 : 0) na
...vítidenní soustředění do Chorvatska a poté na týdenní pobyt do Beskyd. Po
...ávratu zvítězil nad Uničovem 2 : 0, ale v předligovém utkání jej porazila Plzeň
... : 2. V únoru však následovala řada vítězství Kaučuku nad Třincem, Dolním
...benešovem, Krnovem. Trenér Petr Žemlík byl s nástupem mužstva spokojen. 22.
...nora FC Kaučuk na zaplněném domácím stadiónu v Městských sadech
...remizoval s pražskou Slavií 1 : 1 a 8. března s Hradcem Králové, rovněž 1 : 1.
...Zato v Jablonci a Olomouci prohráli opavští 1 : 2. V Praze však s žižkovskou
...victorií v závěru března opět zabodovali, byť remízou 1 : 1 a poté zahráli se
...nejším výsledkem s Č. Budějovicemi, ale prohráli s Teplicemi 0 : 1. Až v 8.

...m kole v dubnu se dočkali svého vítězství v boji s Karvinou (1 : 0). Nato
...v ligovém zápase tvrdě prohráli se Spartou (5 : 1) a neúspěch přitvrdila i
...žka s druholigovou Duklou Praha 1 : 0. Nejlepší výkon podala Opava se
...anem Liberec - 2 : 0 a 10. května s Drnovicemi 2 : 0, nato s Uničovem 1 : 0.
...června skončil na trenérské lavičce úspěšný Petr Žemlík a novým trenérem
...al Alvis Sommer. Poslední zápas se Žemlíkem skončil na opavském trávníku
...stvím Kaučuku nad Bohemians Praha 4 : 0. I přes porážku na hřišti
...avského Baníku 10. června se stal znovu Kaučuk mistrem Slezska. V
...pravném utkání na podzimní soutěže zvítězili Opavané 7. srpna nad HC
...lica na Slovensku 5 : 1. V pražském Edenu však utrpěli od Slavie porážku 2 :
...Nato s Baníkem remizovali 3 : 3 a situace se na opavském stadiónu vyhrotila
... srpna natolik, že musela zasáhnout policie. Situaci provázela i nešťastná
...llost - jeden z fanoušků zemřel na stadiónu následkem infarktu. 22. a 23.
...vence proběhly na stadiónu Kaučuku oslavy **90 let opavského fotbalu**.
...fotbal začal psát v Opavě své dějiny 27. července 1907. FC Kaučuk vydal k
...muto výročí publikaci **Opavská fotbalová devadesátka**. Slavnostem byli
...řimni primátor Doc. Mrázek, bývalí hráči a funkcionáři. Kaučuk oslavil své
...biletum sobotním vítězstvím nad Žilinou 2 : 1. V následujících týdnech dvakrát
...sobě remízoval 1 : 1, a to s Petrou Drnovice a FC Boby Brno. Nejlepším
...telcem týmu byl Alois Grussmann. S počátkem podzimu se střídaly úspěchy s
...úspěchy a největšího zklamání se Kaučuku dostalo v Praze na Žižkově
...porážkou 4 : 1. V závěru roku se objevily v klubu nové tváře ze zahraničí -
...bačenko ze Slovenska, Šulakov z Ruska a Putrač z Běloruska. V uplynulém

...níku I. fotbalové ligy skončili opavští fotbalisté na 9. místě. Opava měla
...hou nejvyšší návštěvnost - hned po Brnu a nejlepším střelcem byl Alois
...ssmann.

Za zmínku stojí i úspěch **dorostu Kaučuku**, který zahájil jarní sezónu
...zstvím v Jihlavě 2 : 1 a v závěru července se stal vítězem mezinárodního
...maje, když porazil slovenský Ružomberok a polské Glivice.

Na mezinárodním žákovském turnaji ve Finsku v srpnu překvapili **žáci**
...čuku svou vehementní hrou. Skončili na 9. místě.

Ještě k úspěchu malé kopané ve **FC Žihadla Opava**, které vyhrálo
...echny zápasy ve III. lize a stalo se jejím vítězem.

K nejvýznamnějším sportovním prvoligovým klubům na území našeho
...sta už radu let patří Basketbalový klub ICEC Opava. Už s počátkem roku
...bojoval nad BK SCE Děčín vítězství 88 : 74 a nad Spolchemie Ústí n. L. 96 :
... Plných 25 bodů zde nastřílel do koše Jiří Trnka. 11. ledna si první
...asketbalový tým ČR odjel pro dvojí vítězství do Prahy. Nad Slavií zvítězil 106 :
... a nad Spartou 64 : 72. V utkání s ICEC Nový Jičín, se kterým mají opavští
...ejného majitele, zvítězili 79 : 64. Po 20. kole, kdy zvítězili v Chomutově, se
...pět ocitli v čele I. ligy. 4 opavští basketbalisté byli ozváni na soustředění
...rodního mužstva. Opavský ICEC má také na svých utkáních velmi vysokou
...návštěvnost a dobře si vede jako nejslušnější tým s minimem faulů. 24. ledna
...hráli s Ostacolor v Pardubicích 79 : 92, což byla letos jejich první prohra.
...to s USK Praha už zvítězili 97 : 78. 1. února pozvali opavští nebezpečné
...Pardubice domů, aby je na domácí půdě porazili 87 : 64. Na domácí palubovce

zabili pak i NH Ostrava 81 : 59. 12. února pokořili již potřetí (79 : 68). Další
zdobily náš tým, který byl ze všech ICECů nejlepší. Proto byl vyhlášen 20.
vedle Renaty Berkové nejlepším sportovním klubem roku. Také přišel
pátek, kdy klub nezvítězil. Stalo se tak k ohromnému překvapení 1. března
Ostravě v zápase s Novou Hutí (88 : 106) a s USK Praha (73 : 85), kde
vyráželi Okáčovi zub. Také bratrský ICEC Nový Jiřín v této krizové
porazil Opavu 72 : 69. Opava však nezůstala na kolenou. Již 4. března
náskokem 121 : 74 Stavex Brno B, 12. března Stavex Brno A 85 : 69,
hrubice 95 : 81. Historického úspěchu dosáhli opavští v závěru března v
měřiči, kde vítězstvím v Českém poháru získali právo startovat v evropském
račově poháru. Prvoligoví opavští basketbalisté se v dubnu několikrát utkali v
y - off s novojičínskými, se kterými sice v N. Jičíně prohráli, ale doma jim to
vítězství. 11. dubna však opět ochutnali hořké vítězství novojičínských nakonec
Opavané 3x za sebou zvítězili a odjeli do Prahy na utkání s USK do finále,
přesvědčivě zvítězili. **3. květen získal pro vítězství nad USK opavský ICEC**
mistra ČR. Basketbalistou roku se stal opavský Petr Czudek. Měsíc po
vítězství nastoupil ICEC Opava proti americkým profesionálům z Chicaga,
bohužel podlehl 76 : 97. Američané byli rychlejší, měli skvělou obranu.
ICEC nastoupil bez vynikajícího Okáče. Američané navštívili Opavu během
turné po Evropě. Oslabený ICEC podlehl i výběru ČR 87 : 94. Podzimní
zahájil 13. září v Ostravě s Novou hutí vítězně 64 : 77. 27. září pak se
Stavexem Brno 72 : 66. Opavská hala přivítala družstvo až z Istanbulu a byli
Turci poraženi 77 : 73. Naopak v Rize v Lotyšsku prohráli Opavané vysoko

71. V podzimní části ligy pak sjeli s domácími logovými celky vítěznou Zůstali bez porážky a rozdrtili i pražskou Spartu a Slavii. Ta dostala 110 gólů do koše v prosinci byl ICEC Opava posílen novým hráčem pleť - Donaldem Whitesidem, který předvádí basketbalové koncerty. Opavané však v listopadu podlehli Fenerbahce Istanbul 61 : 77 a francouzskému týmu Sarthe le Mans 80 : 87. To však ICEC Opava na evropském prvenství nic neubralo.

Volejbal byl i letos parketou Sokola Kateřinky. Před zahájením III. volejbalové ligy uspořádal volejbalový klub Sokola v tělocvičně Základní školy Beneše kontrolní turnaj 11. ledna 15. ledna pak proběhla výroční konference klubu, na které bylo mj. vzpomenu 75 let od založení volejbalu v ČR. Byli zde vzpomínáni ti, kteří se o rozvoj volejbalu v Opavě zasloužili. Byl mezi nimi Vojtěch Moravec z Kateřinek, Jan Novák, Eliška Pepřicová, Václav Slanina z Opavy a další i mimoopavští volejbalisté. Vedle kateřinských volejbalistů hraje v Opavě i Galena Komárov. Oba kluby jsou vyrovnané v národní soutěži mají volejbastiky Slavia Minerva, které se vysoce setablovaly na mistrovství Evropy žen ve volejbale v Brně v říjnu. Významného ocenění se zde dostalo i Opavským rozhodčím z Opavy - Vlastmila Kovářovi a Miloši Pavelkovi.

V Opavě se začalo i s **plážovým volejbalem**. 15. května proběhla na náměstí plážová volejbalová (beachvolejbalová) show hvězd sportovního a uměleckého nebe. Na dovezeném písku mj. hráli i Antonín Panenka, Martin Tankway, herec Ondřej Vetchý a někteří brněnští i opavští volejbaloví přeborníci. První turnaj proběhl na kurtech Sokola Kateřinky 17. a

května za účasti nejlepších hráček republiky. V zimních měsících se hrálo v
obvykle Integrované střední školy. Rozhodčí Vlastimil Kovář byl vybrán k
řídění na světovém turné plážového volejbalu v Karlových Varech.

V **nohejbalu** máme v Opavě úspěšné dorostenecké družstvo, z něž se dva
umístili v celonárodní anketě o nejlepšího nohejbalistu - dorostence v
desítce a celé mužstvo na 2. místě v dorostenecké lize. Podařilo se mu v
nové soutěži zdolat i dosavadního mistra - nohejbalisty - dorost Brno.
Nomenklaturou ligového klubu je Integrovaná střední škola Opava. Po
nohejbalistech a judistech jsou nejúspěšnějším sportovním celkem ve městě. V
zimním kole ligy získali opět mistrovský titul.

Judo klub Opava, mistr ČR 1996, byl letos nominován, na start do
evropského poháru juda. v prvním kole v květnu odjeli opavští judisté do Belgie,
kde se probojovali do III. kola vítězstvím nad Judo School Moosel. Poté však
prohroužili s Judo klubem Mnichov na domácí půdě v červnu těsně prohráli. 1.
kole obhajovali opavští v hale Základní škola Mařádkova loňský mistrovský
titul. Přes vynikající výkony se to však opavským judistům po porážce s Praženy
nepodařilo a skončili na 3. místě.

Judisté mají skvělé pokračovatele v **dorostu**. Trenér Petr Čajnák
vychovává judisty a judistky - žáky. Prvním úspěchem roku bylo čelní umístění
na mezinárodním turnaji v Novém Jičíně 18. ledna, kdy v kategorii mladších
kategorie byla první Opavanka Anna Libová. 15. března zvítězila ve Studénce v
kategorii do 58 kg Lenka Strnadlová a v Havířově ve svých kategoriích Radek
a Radek Zeman. 12. dubna se v Praze sešlo 650 závodníků, obsadili

stí řadu 1. - 4. míst. Vyjmenuji alespoň vítěze - Lenka Dudová, Lenka Adlová a Jan Vaněk. 9. března mladí judisté pobírali 6 prvních medailí veamberku 9. března. Z 90 startujících ve Frýdku - Místku 10. května byli vech kategoriích první Jan Vaněk, Michal Fichna a Jakub Čajňák. Svůj úspěch Vaněk a Čajňák zopakovali 13. září v Ostravě, Vaněk pak 11. listopadu vském Kety.

Opavská **atletika** se soustředila pod křídla sokola Kateřinky a už tradičně široký sportovní klub dosahuje zajímavé výsledky. Halových akcí se vru zúčastnili žáci Sokola v Olomouci. Z prvních byla L. Žídková v běhu na m (2:40) a druhý J. Holec ve skoku o tyči (280 cm). 27. května proběhl sokolský atletický den se soutěžemi o nejlepšího atleta. Vynikající byli opavští ti na mistrovství Moravy a Slezska v Třinci 20. května - J. Kožiol byl první vna na 800 m a Radek Vltavský v trojskoku - 13,94 m. Na červnovém závodě I. gy v Brně skončili opavští Sokoli na druhém místě. 21. června proběhlo III. lo atletické ligy v Opavě, kde Opavané vyhráli v šesti disciplínách. Hudaček prvním dokonce ve dvou - ve skoku do dálky - 722 cm a v trojskoku - 15,57 Opavští se zde umístili na druhém pořadí. Postup do extraligy byl spolu s nem otevřen. Na dorosteneckém mistrovství v Praze 29. a 30. června skončil rý Petr Železnov ve skoku do dálky - 691 cm. Koncem července odjel na sportovní hry univerzity Rhode Island do USA Jiří Kožiol, kde zvítězil v běhu na a 1 500 m (1 : 55 a 4 : 00) za všeobecného obdivu. Atletům se dařilo i na cím. Eva Follnerová zvítězila na 100 m časem 12,3 v Třinci. **Atletický oddíl** věkých žáků a žákyň Sokola Kateřinky se stal mistrem ČR pro rok 1997.

Rok 1997 je již třetím rokem obnovené sokolské atletiky v Opavě a za tuto získala 27 medailí z republikových soutěží. Oddíl čítá 415 atletů. Vedle oddílu pětuje atletiku Základní škola Englišova, mistr ČR ve čtyřboji a atleti Slezanu s úspěšnými výkony žen v běhu na 400 m, hodů koulí a m. Ve středoškolském poháru atletů, si dobře vedlo gymnázium Krnovská. Soutěži na Tyršově stadiónu v Opavě 17. září postoupilo do ústředního kola. Z vynikajících atletů jsou zde Jiří Koziol (běh na 400 a 1 500 m), Eva Follnerová (běh na 200 m), Lenka Žídková (běh na 800 m) a další.

K vynikajícím atletům Opavy patřil reprezentant ČR **Karel David**, který startoval i na atletickém mistrovství světa v Aténách 10. srpna a v úmorném maratónu skončil ze 111 na 32. místě. K deseti nejlepším evropským chodcům patří **Jiří Malysa**, druhý v italském závodě Lugano - Trophy. Bojova. úspěšně i v Německu, Španělsku, Švýcarsku, Německu.

Že běh proniká i v našem městě do povědomí, dokazuje **Běh Terryho**, který se uskutečnil 19. září v Kylešovicích. Zúčastnilo se ho 425 běžců, mezi nimi i primátor města Doc. Mrázek. Komise pro sport rady města pořádala 28. dubna **přespolní běh** kolem Stříbrného jezera. Na startu se sešlo 100 běžců. 20. června proběhl pod záštitou magistrátu města na Tyršově stadiónu II. ročník běhu **o nejrychlejšího Opava**. Titul vybojovali Luboš Šmeral a Vendula Konečná.

A ještě k **Velké ceně Opavy** v hodů oštěpem 13. září 1997 na Tyršově stadiónu. Vítězné výkony předvedli Miroslav Guzek z Prahy hodem 66,22 m a Vendula Klimešová ze Šumperka 49,84 m. Zúčastnili se i závodníci z polské

Ratiboře. Letošní ročník byl již 48. pro muže a 19. pro ženy.

Cyklistika patřila opět TJ Ostroj, a to pod názvem TJ Logo Ostroj. Ten v dubnu pořadatelem 31. ročníku Velké ceny Opavy - memoriálu Vlad. Láčká. Startovalo 49 závodníků ze 17 klubů. Z opavských se na 3. místo umístil junior Lukáš Heinrich. Poté koncem dubna zvítězil v Ostravě st. žák Marek Hruška. Na mezinárodním závodě nejmladších v Jevíčku v květnu skončil Vladislav Finsterle na 6. místě. Opavští cyklisté byli úspěšní na dalších závodech v Českém poháru v Hluboké u Vl. byl oddíl třetí, taktéž v Severomoravském poháru ve Frýdku - Místku i v červnu, kde zdolal Finsterle 2. příčku. 22 srpna se uskutečnil v Opavě závod Ratiboř - Opava. Start byl od Domu umění a startovalo 120 závodníků z 8 zemí. Po 137 km závodu do Ratiboře a zpět, který byl zároveň Memoriálem A. Kaczyny a A. Malinowskiego, obsadila všechny tři první místa polská reprezentace. Vítězem byl Artur Sekta.

TJ Sokol Kateřinky spravuje i **jezdecký oddíl**. 23. března se konaly první halové závody ve skokových soutěžních koní, a to na Rolnické ulici v Kateřinkách. Vítězem hlavní soutěže na koni Úskok se stal Jiří Hruška z opavského oddílu. Zastoupeni byli i jezdci z Albertovce a Velké Polomi. Opavští zvítězili i v Ostravě, ve skokových soutěžích byl první Pavel Humplík s koněm Jodidem.

21. - 23. června proběhl 9. ročník Velké ceny Opavy na kateřinském kolbišti. Zúčastnili se jezdci z celé ČR. O to cennější byla tři vítězství domácích. Zvítězil v hlavní skokové soutěži opět Pavel Humplík s Jodidem. Ve skoku J. Hruška s Hurikánem a ve stupňované obtížnosti Zwinger s Tudorem. Ve všech

...těžích bylo 282 startů. 12. října se uskutečnil v Opavě memoriál E. Režnara. Nejvyšší republikové soutěži ST se sešlo 38 dvojic. Mistryní severní Moravy a Slezska ve skokových soutěžích se stala opavská jezdka Vladislava Hrušková.

Opavský **box** byl velice úspěšný v loňském roce a v podstatě splnil své poslání - věnovat pozornost talentovaným borcům a mládeži, která jeví o zájem o tento sport, což se mu vyplatilo na Severočeském poháru, který byl účastí mistrovství republiky vybojoval titul mistra Jiří Richta, na 2. místě byli Lukáš Ulrych a Martin Drienovský 22 a na 3. Jiří Turča. Stejně úspěšný byl i starší dorost, z 82 boxerů zvítězil Zdeněk Tesař nad trojnásobným mistrem ČR Dušanem Hečkem z Olomouce. Z mladších dorostenců se pracovali Příbyl, Pecha a Deszka. **Opavský box letos slaví 50. výročí svého vzniku** a získané mistrovské tituly byly tím nejlepším dárkem k tomuto jubileu.

S bronzovou medailí se vrátil z mistrovství ČR ve **full - contactu** v Brně 23. června Pavel Petrásek z opavského oddílu SEYS - Security.

Full - contact je vlastně odnoží kickboxu (lehkého boxu), jde o box, ve kterém se soupeři zasahují rukama i nohama. Tento nový sport si získal ve světě u nás velkou oblibu a už na mezinárodním turnaji v Praze v květnu skončili opavští na předních místech: Radek Holub, druhý a Martin Bala třetí ze 280 závodníků ze 7 zemí.

Neméně reprezentativním a úspěšným sportem v Opavě je již po několik let díky SK Pepa Centru **kulturistika**, jejímž vyvrcholením byla i letos mezinárodní **Grand Prix Pepa Opava 97**, která se konala na jevišti Slezského divadla 31. května z účasti 56 závodníků a závodnic ze 7 zemí Evropy.

Bonbónkem bylo vystoupení trojnásobné vítězky Grand Prix Opava, mistryně Evropy 95 Zdeňky Tvrdé z Vyškova a mistra světa, Ukrajince Olega Čerbova. Letošní přehlídka byla již devatenáctá. Z opavského oddílu byli úspěšní na mistrovství severní Moravy v Otrokovicích 22. března dorostenci Michala Ščerbová - 2. místo a Adam Kupka - 4. místo. Ščerbová se umístila jako druhá na Mistrovství ČR v Hronově 5. dubna 1997.

Slezský **šachový klub** uspořádal 20. - 28. června I. ročník OPEN turnaje o šachového mistra Opavy 97. Záštitu nad turnajem převzal primátor města Doc. Mrázek. Turnaj proběhl v zasedacím sále na Hlásce a byl otevřený pro všechny zájemce - šachisty okresu a města Opavy. Šachovým mistrem Opavy se stal vítěz soutěže Nikos Muratidis. Ze šachového klubu Slezanu Opava, který neměl přemožitele. Ještě před tímto turnajem proběhlo poč. června přátelská utkání opavských šachistů s partnery z Ratiboře v klubovně šachového oddílu. Palmu vítězství si odvezla Ratiboř. Po jarních zkušenostech se simultánka s nejlepším šachistou ČR a mezinárodním velmistrem Zbyňkem Hráček uskutečnila opět v síni na Hlásce. Proti mistrovi se připravilo 34 hráčů a porážku mu připravil pouze Tomáš Mužík se Slezanu Opava. Dalších 5 hráčů s mistrem remízovalo, ostatní byli poraženi. Opavští šachisté mají i svůj dorost, z něhož se dvanáctiletý Vít Schuster probojoval na mistrovství ČR mládeže v Přelčavi v listopadu na 3. místo.

Oblíbené **kuželky** se hrají závodně v TJ Ostroj. Kuželkáři Ostroje zvítězili 1. února v prvoligovém zápasu nad Trnovany. Milan Vaněk nakoulel 921°bod. 8. února hostili opavští Brno a opět zvítězili, mistrem byl opět Milan Vaněk a

Pavel Skopatík. I když s Olomoucí prohráli, s Třebíčí, Vsetínem, Blanskem
vítězili a se Slavií Praha vytvořili rekord a ocitli se na špičce ligy. Úspěšní jsou
junioři, pro které bylo uspořádáno v Opavě 19. - 20. dubna Mistrovství
republiky. Kuželky se hrají dobře i v dalších oddílech: v Minervě jsou úspěšné
ženy, v TJ Metě hrají tělesně postižení, v TJ Zrapos zrakově postižení, kteří se
v únoru na turnaji zrakově postižených v německém Augsburgu umístili na
prvním místě.

33. ročník Bezručova turnaje ve **stolním tenisu** se uskutečnil na Tyršově
stadionu v Opavě. Zúčastnili se jej i stolní tenisté Slezanu Opava a Sokola
Mokré Lazce. Úspěšný byl žákovský dorost jmenovitě Zuzana Krajčová ze
Slezanu. Stolní tenis Sokola Kateřinky uspořádal turnaj pro tělesně postižené
hračkáře. Jako první ve skup. 8 se umístil Ribka ze Sokola Kateřinky.

Tenistům se letos nedařilo ani v TJ Minerva, ani v TJ Ingstav, kde
skončili tenisté v oblastním přeboru jako sedmí. Minerva pak v divizi rovněž na
7. místě.

Opavští **plavci** uspořádali první víkend v únoru 4. ročník Velké ceny
Opavy v plavání pro 295 závodníků z 22 oddílů ČR, Slovenska a Polska v krytém
bazénu. Ve 34 disciplínách se neztratili ani opavští plavci: Kateřina Tomanová
byla první na 100 volný způsob časem 1:9,64 a Petr Theuer zvítězil na 50 m
časem 0:36,42. Tento 11letý plavec si vyplaval tři první a dvě druhá místa v
kategorii ml. žactva na mistrovství ČR v červnu 97 v Chomutově. 23letá
Kateřina Hnátková byla druhá na mistrovství Evropy zrakově postižených v
italském Riccione 6. a 7. září.

Opavští **krasobruslaři** uspořádali 11. ledna XV. ročník **Aaxel - Paulsenu**. Zúčastnilo se 72 závodníků. Z opavských byla nejlepší Denisa Sitmalidisová z Slezan Opava, a to 14. v kategorii žaček A a Barbora Stárková z téhož klubu 12. v řadě B téže kategorie.

Opavskou diabolku připravili **sportovní střelci** na závěr roku 96. 5. kolo tohoto přeboru proběhlo v dubnu pod režii obou střeleckých oddílů - TJ Minerva Okresní stanice mladých turistů a přírodovědců. Zde se nejlépe umístili střelci Policie ČR Opava, z Minervy a Ostroje. Ve střelbě z kuše si vede nejlépe Jiří Losert z Ostroje. Na závodech v Německu v červnu 1997 byl druhý.

Karate Club Opava vychovává zdatné **karatisty**, kteří si letos odvezli z krajského přeboru v Krnově v květnu 3 stříbrné a 6 bronzových medailí. Stříbrní byli mladí karatisté Martin Pavlíček, Pavel Dobřecký a Radek Kupka. Z bronzů byl čtvrtý Radek Chalupa.

Velmi se rozšířil zájem o **skateboard**, kolečkové brusle In line. Bruslaři však nemají mnoho možností se v Opavě vydovádět. Proto bylo rozhodnuto vybudovat pro ně areál na hřišti sportovní základní školy Englišova. Ještě jsou v Opavě však **kolečkové lyže** a jejich Mistrovství Moravy a Slezska se předvedlo 29. srpna v centru Opavy, zde u Hlásky byl start i cíl s otočkou u obchodního domu Hlásky. Závodu přihlížel vedle primátora Doc. Mrázka i ministr životního prostředí Jiří Skalický, který byl na služební návštěvě v Opavě. Vítězem hlavního závodu se stal Martin Koukal, reprezentant ČR.

Počátkem února se objevil v opavských ulicích neobvyklý automobil. Jednalo se o soutěžní special Dodge Ram, který soutěžil na světovém **Rallye**

*Dakar - Agedes - Dakar s mladou posádkou, která pořádala turné po českých
městech.*

*No a v závěru se chci ještě zmínit o cestě **Bohuslava Burkiewicze** na
Spitbergen. Loňský cestovatel do Norska se letos vydal na vzdálený ostrov na severu,
který v 11 červnových dnech objel na kole a přinesl sebou řadu snímků i
zprávy, které později uplatnil na velké výstavě a několika přednáškách.*

Veřejný pořádek, věznice

Ani v tomto letošním zápise nelze konstatovat, že kriminalita na území našeho města poklesla. Naopak v některých směrech je zaznamenán nárůst, např. u vloupání, krádeží motorových vozidel atd. Vysoká trestnost přetrvává i v celé naší vlasti, dokládá to např. 270 vražd, byť s vysokou 84 % jasností. „Jen“ 51 vražd bylo spácháno v nedaleké Ostravě.

Dříve než přikročím k přiblížení loňské zločinnosti v našem městě, chci připomenout, že bezpečnostní situace byla i předmětem jednání v radě města 11. března 2007 r. Předložená zpráva sice konstatovala, že trestná činnost v Opavě se stabilizovala - vyjma nárůstu u výše uvedené násilně trestné činnosti. Také v objasňování této činnosti bezpečnostní orgány ve městě značně pokročily díky kvalitní práci vyšetřovatelů. Podle sdělení ředitele Okresního úřadu vyšetřování Jiřího Sedláčka se však zvyšuje brutalita trestných činů. Obviňuje způsob života společnosti, ve které jde na prvním místě o peníze a ve které se vytrácejí mravnost a slušnost. Jde o otřesné zjištění už i proto, že věkový průměr pachatelů se zvyšuje i pod 15 let.

Na stránkách Regionu se objevila zajímavá stať Petra Borunského, která pokládá vedení města otázku: proč to nejde v Opavě? Vláda ČR totiž přijala už v roce 1993 pod č. 617 koncepci prevence kriminality, v níž je zahrnuta i finanční podpora pro města, ve kterých zahájily např. nejrůznější aktivity, ve kterých by

zejména mládež mohla vyžít. V Opavě však s touto prevencí a s propojeností
ních a samosprávných orgánů s charitativními orgány a občanskými
ruženími v této závažné oblasti zatím nedošlo.

Služební obvod **Policie ČR** v Opavě zahrnuje území města a obce Otice,
blovice, Slavkov. Za letošní rok zaznamenali na městském obvodě na 2 318
restných činů (vloni 2 154), z nichž 52 % bylo objasněno. Nejvíce bylo
ecných kriminálních deliktů, krádeží a vloupání do bytů, jejichž počet vzrostl.
e o tzv. sociální kriminalitu, jejíž nárůst lze dále s vývojem nezaměstnanosti
ekávat. Nejvíce trestných činů bylo spácháno v odpoledních a večerních
dinách. U vloupání a krádeží aut jsou pachatelé vesměs recidivisté (80 - 100

Nejvyšší počet tvoří přestupky proti bezpečnosti silničního provozu.

I v letošním roce zabezpečovala místní záležitosti veřejného pořádku
Městská policie, která dohlížela na dodržování obecně závazných vyhlášek
města, na dodržování pravidel občanského soužití, na bezpečnost osob i
majetku.

Oproti roku 1996 byl navýšen počet městských strážníků o 5, tedy na 37.
hledem k rozlehlosti města je však 6 - 7 strážníků na směně nedostatečným
počtem. Ve srovnání s Prahou, Brnem a dalšími městy má Opavy nejvyšší počet
řivatel na jednoho strážníka, a to 1 996. Na svém zasedání 15. prosince
schválilo Zastupitelstvo města navýšit počet městských strážníků na 39. Ještě
řed tím byla schválena 20. října radou města a následně 10. listopadu
Zastupitelstvem novela Vyhlášky o městské polici (MP). Během roku řešila MP

332 přestupků, tj. o 10 % více než loni. Z toho šlo nejvíce o drobné krádeže, porušení nočního klidu, znečišťování veřejného prostranství a porušování vyhlášek. 4 398 přestupků bylo proti bezpečnosti silničního provozu. Přestupky byly trestány buď napomenutím nebo blokovou pokutou - zde bylo vybráno 948 tisíc Kč. Byli odchyceni 132 toulaví psi. Starosti měli policisté o svátcích, zejména o Vánocích s rozbuškami, které jsou rok od roku častěji vystřelovány a lekají zejména některých starých občanů hlavně psy.

Hned počátkem roku se rozlétla zpráva - kdo do čela městské policie? Řádkou města byl 24. února potvrzen opět Ing. Jiří Golka, který vyhrál výběrové řízení nad P. Popadincem a P. Borunským.

Jak jsem se již zmínila výše nárůst nastal ve vloupání, přepadávání a krádežích aut. Jejich pachatelé se rekrutovali převážně z řad recidivistů. Přivedme si některé případy. Hned 1. ledna na Nový rok večer přepadli dva pachatelé restauraci Bludička a ohrožovali číšníka plynovou pistolí. Odcizili klíče, malou hotovost a uprchli, aby se ještě téže noci znovu do Bludičky vloupali. Šlo o dva Romy, kteří byli Policií ČR zadrženi.

V noci z 25. na 26. února se vloupali tři mladíci do sedmi garáží na Bochenkově ul. Jde o známé „firmy“ bez pracovního poměru, zadržené při prodeji kradeného zboží.

K vloupání do bytů došlo letos zejména na sídlištích v Kateřinkách a Kylešovicích. Tak 15. ledna vykradl pachatel byt v 7. p. v Kateřinkách. Odcizil rádio, zlato, povlečení. A hned následující den se stal terčem vloupání opět panelákový byt v 2. p. v Kateřinkách. 16. ledna pak byt v 6 p. na kylešovském

lišti.

Vyloupeny byly v září ještě byty na Englišově a Jaselské ulici a na Dolním nám. V říjnu na Černé v Kateřinkách, na Hradecké a na Polní ul., v prosinci na Kratilově.

Ve svém bytě Na rybníčku byla v dubnu okradena důchodkyně údajnou sociální pracovnící, kterou vpustila dovnitř. Vloupání hlásila Psychiatrická léčebna v noci (14. - 15. února), samoobsluha Katky (v noci 24. listopadu). Vloupání do aut bylo téměř každodenní záležitostí (2 - 3 vloupání denně).

Nechyběla ani **loupežná přepadení**. Přepaden byl v noci 7. března vrátný v Femont a z podniku bylo odcizeno několik počítačů, psacích strojů, faxů atp. V říjnu byl na točně trolejbusu u Ostroje přepaden řidič. Pachatel byl zadržen. Dva mladiství přepadli na Horním náměstí malého kamelota Našeho Opavska. Byli zadrženi. O loupežné přepadení pracovnice obchodu Baťa při předávání tržby 70 tisíc Kč do nočního trezoru Komerční banky se pokusil 1. července neznámý pachatel.

Rozmáhaly se **podvody**. Velkou aférou byl případ opavského podnikatele Jiřího Koschaného, který byl obviněn z několika trestných činů podvodu, zpronevěry, neoprávněného podnikání, daňových úniků aj. Před vzetím do vazby však složil kauci 5 mil. Kč a byl ponechán na svobodě. Jeho obhájci se stali dr. Tomáš Sokol a dr. Stříbný.

Neznámý pachatel udal falešnou tisíci korunu na hlavní poště v březnu 1997. Pro trestný čin podvodu byla stíhána býv. ředitelka Stanice mladých turistů a přírodovědců, když vycestovala s 30 tis. Kč do USA. Z krácení tržeb a

krádání kasiček z vozů městské dopravy byl obviněn v květnu dispečer
pravního podniku města Opavy Č. M. a z krádeže 1 000 poukázek na benzín
městnanec čerpadla Slovnaftu na Těšínské. Za podvody s dovozem cizích aut
obviněn býv. celník Tomáš S. Podvodům otevírají cestu i skryté PO boxy,
re inzerují nejrůznější zboží na dobírku pak dodávané. Jedna z občanek
platila za balíček s čaji na hubnutí na poště 1 000 Kč a našla zabalený lístek:
Nežer a cvič.“

Nelze obsáhnout na stránkách kroniky všechny trestné činy a už vůbec ne
krádeže, které byly na denní pořádku. Šlo o krádeže a vykrádání aut z různých
parkovišť, zejména pak nových automobilů zn. Škoda. Německému občanu
zizel VW Passat z Lepařovy ulice 23. ledna, firmě Škofin VW a Favorit z
ptovské 6. května, Rakušanovi Renault Espace 29. května atp. Kradla se jízdní
la, zejména horská. Kuriózní byla krádež elektrického psacího stroje ze
kretariátu náměstků primátora přímo na Hlásce 19. června.

Okradeny byly vedle již zmíněné fy Femont i Slezské mrazírny Oceán -
ránice, Pivovar Zlatovar - pivnice, zlatnictví Spinel, OD Brda - sklad elektro,
rogerie Carmen, dvakrát supermarket Pouba, samoobsluha Šrámkova, ČD
pava - západ, dílny, městské koupaliště - automatický systém otevírání vrat,
mečnická díla Mařádkova, pokladna restaurace Nashville, pokladna Družstva
ulířů Drúbeží trh, kancelář fy Klasik, Pekařská, pizzeria UNO - číšnický flek
atd

Kradly se i dětské kočárky a staré umělecké předměty - např. v srpnu z
kařského kostela monstrance, svícny, sochy, kalich aj.

K nejrozšířenějším patří krádeže peněženek z kabelek v městském centru, kde se pohybuje více lidí. Zde byl okraden o 128 tis. Kč z pojišťovny za vodňové škody v listopadu muž z Kateřinek.

Došlo i k jedné **vraždě** 3. ledna odpoledne na Jaselské ul., kde 26letá žena razila do břicha nůž 31letému muži a ten v nemocnici podlehl tomuto zranění. Město však mělo letos na kontě i tři **sebevraždy**. Počátkem února se střelil ve své garáži v Kylešovicích 46letý muž. Tělo objevila jeho manželka. 4. března se oběsil na stromě u řeky Hvozdnice 29letý muž. Šlo o chovance Ústavu sociální péče, kterého si vyžádala matka domů. Objevil ho náhodný kolemjdoucí. Skokem ze 3. patra na Rolnické ukončil svůj život 3. listopadu 46letý muž, rovněž pacient Ústavu soc. péče, který po několikadenním pobytu doma nebyl střežen.

Zvláštní skupinu tvoří **sexuální násilníci** a maniaci. 10. března v noci znásilnil mladou cyklistku v Kylešovicích asi 20letý dosud nezjištěný mladík. V opavské autoškolě 19. listopadu pohlavně zneužil 27letý R. H. nezletilého Roma J. M., a to na WC za úplatu. Opavská studentka stopovala vůz 1. prosince večer z Ostravy - Poruby do Opavy. Zastavil jí řidič Felicie, který ji zavezl do lesa a znásilnil. Poté ji odvezl domů do Opavy. Dívka si zapamatovala číslo jeho auta a násilník byl dopaden. 12. listopadu byl dopaden postrach opavských žen, sexuální deviant V. B. 10. března znásilnil na hrázi v Kylešovicích 17letou dívku. 12. října vyděsil na Ptačím vrchu mladík dvě dívky, z nichž jednu povalil na zem. Dívky však uprchly. O čtvrt hodinu později se obnažil a onanoval u Červeného potoka před dvěma dalšími ženami. 12. listopadu se dožadoval sexuálního styku

mladé ženě na Liptovské ul. v Kylešovicích. 13. listopadu na něj byla uvalena
zbraň.

A ještě k prodeji „bílého masa“. K prostituci nutili na E 55 na Teplicku
kuplíři 19letou dívku z Opavy, kterou „koupili“ za 1 500 Kč. O koho šlo,
nevím. Ale soudím, že o dívku romského původu.

Docházelo i k **ohrožování na životě zbraní** či zbitím. Z plynové pistole
dne 23. června v pivnici Nashvill 33letý C. B. Byl zadržen policií. Revolverem
spánku se střelil 16. dubna 47letý S. D. z Opavy, ale byl zachráněn. 33letý
Josef Malchárek byl zbit do bezvědomí a nalezen v příkopě u Slavkova 21. září.
Zachatel nebyl vypátrán. 39letý B. P. bodl 3. května v hádce svou ženu do krku a
šel jí hrtan. Žena byla zachráněna, násilník odsouzen na 2 roky. Na
Měščířské ul. se 2. června večer servalo pět mužů, jeden byl zraněn. 17. srpna
nožem pořezán v restauraci U Menšíka 19letý mladík opilým kamarádem.
11. listopadu byl před půlnocí nalezen před restaurací Nashville neznámý
zraněný muž, kterého někdo nezjištěný surově zbil. Byl odvezen záchrankou.
Vádem z 1. poschodí restaurace Kartáč se 22. dubna zranil 25letý muž.
Zadržel 54letý muž ohrožoval 16. února personál Domova důchodců na
Měščířské ul. Dvěma mladíkům se zalíbilo 26. dubna rozbít okna Azylového
domu na Nákladní ul. atd. atd.

V Opavě se vyskytly i hrozby **pumových útoků**. 21. ledna oznámil někdo
telefonicky na linku policie, že v hotelu Pouba - Koruna vybuchne krátce po
přední bomba. Policie ihned odklonila dopravu a evakovala 110 lidí z hotelu a
základně objekt prohlédla. Nic se nenašlo, během hodiny byl provoz hotelu

roven. Ještě před tím byla 17. ledna ráno ohlášena bomba v budově
Hellax v Kateřinkách. Ani zde nic police nenašla. Planá hrozba vyvolal
omnou evakuaci 500 osob základní školy Mařádkova v odpoledních
dních 14. února a totéž se událo na Úřadu práce 14. dubna, kde však byl
těm iniciátor - 51letý psychicky narušený nezaměstnaný občan. O údajném
ložení bomby a následných přesunech v budově gymnázia jsem se zmínila již
ve kapitole o školství.

Negativním jevem byl i **vandalismus**. 20. dubna si patnáctiletý chlapec
il zlost na některých náhrobcích na hřbitově v Jaktáři. Dlouhodobě byl
redem pozornosti vandalů letos zrekonstruovaný pavilon na Ptačím vrchu,
ak shromaždišti opavských Romů (jak tomu bude nyní po rekonstrukci?) a
ně demolovaný objekt bývalé karosárny na Hálkově ul. v Kateřinkách, útočišti
zdomovců i narkomanů. To byly jen některé příklady - takovýchto „okras“ má
isto více, neodpustím si jmenovat alespoň Nováčkův dům na Dolním náměstí,
ykrík“ mezi všemi opravenými domy na tomto frekventovaném rynku.
vandalismu fotbalových fanoušků z Baníku, kteří 30. listopadu 1996 cestou
nádraží rozbíjeli okna obchodů a domů, poškozovali zaparkované vozidla a
chazovali popelnice, jsem se zmiňovala už v loňském zápise. I letos 15. srpna
zlobení fanoušci „zareagovali“ na porážku Baníku. Sedm zraněných a jeden
rný, který neunesl výsledek zápasu - to byl výsledek řádění příznivců Baníku,
ři házeli kameny a vším, co jim přišlo pod ruku. Pořádek sjednávala
pečnostní agentura SEYS Security Opava s 60 muži. Ovšem i další zápasy na
vském stadionu FC Kaučuku se neobešly bez euforií. 12. dubna se rozeznil

...ště jeden z karvinských fanoušků a 22. listopadu byl před fotbalovým
...ionem sražen podnapilým divákem za volantem býv. opavský hokejista
...bert Harazim.

Po revoluci 1989 a otevření se světu k nám přicházejí (dá se říci houfně)
...které bolavé jevy ze svobodného světa, které se v období naší totality neměly
...nost plně rozvinout. Patří mezi ně **narkomanie**. I v našem městě se feťáctví
...há - dá se říci rok od roku více. Dealeři drog mají se svým „zbožím“ úspěch
...ména mezi mládeží opavských středních škol a učilišť, ale i mezi mladými
...my, recidivisty a dalšími. Běžně jsou k mání tzv. lehké drogy na diskotékách.
...ména o disco klubu Alhambra se hovoří jako o drogovém doupěti a také
...rockovém klubu Kotelna na Masařské ul., kde se schází podle Policie ČR
...robci pervitinu a kuřáci marihuany. Zfetovaní jedinci, agresivní či bezvládní,
...ré policie najde, jsou odváženi do psychiatrické léčebny, kde je pro tyto lidi
...vyhrazené celé oddělení.

Hrací automaty - další neřest moderní společnosti. Hráči (říká se jim
...mbleři) tráví v hernách vesměs všechn svůj volný čas, nechávají zde své
...íze a přijdou-li o vše, často se zadluží. Jde o obtížně zdolatelnou závislost, na
...terou těžce doplácují rodiny a blízcí těchto hráčů.. Na území Opavy bylo letos
...hlášeno 720 hracích automatů v restauracích a barech, z toho v Opavě městě
...7. Dlužno říci, že bez této „mašinky“ není ani jedna část města, přičemž
...ouze“ jednu mají Zlatníky.

Na druhé straně přes 700 hracích automatů provozovaných na území
...ho města, přineslo letos do městské pokladny na 8 milionů korun (loni 12

korun!) Jak ohromné částky padají z rodinných rozpočtů do těchto velkých
ček! A kolik stojí léčení gamblera, kterého už i rodina odvrhne, na
chiatrické léčebně!

Problémy s hracími automaty otevřel na zastupitelstvu města již v závěru
roku 1996 Pravicový ekologický klub ústy Mgr. Jaromíra Šimánka. Tehdy bylo
shodnuto provést průzkum finančním odborem magistrátu a městskou policií.
Výsledky průzkumu se zabývala 27. ledna rada města a doporučila 10. února
zastupitelstvu přijmout usnesení k omezení provozu výherních automatů - zákaz
provozu by byl nezákonný. Řediteli městské policie bylo uloženo sledovat
postupky, související s jejich provozem a provozovatelé budou informováni o
možnosti nepovolení v případě ohrožení veřejného pořádku.

V závěru roku konstatovala městská policie, že sice počet automatů ve
městě stoupl na 750, hrubé výtržnosti se však neobjevily. 15. prosince schválilo
zastupitelstvo novelu vyhlášky o místních poplatcích a v ní je zahrnut poplatek 5
00 Kč za 1 hrací automat na 3 měsíce. Příští rok ukáže, co pozitivního toto
zařízení přineslo.

Ještě k opavským **bezdomovcům**. Jde opět o mladý, celospolečenský
problém, který se dotkl i našeho města. Oficiálně je odhadnuto, že Opavou se
proplouká na 30 takovýchto jedinců, kteří nemají vlastní střechu nad hlavou.
K nim přibyli ti, které vyplavila z obydlí letní povodeň. Bezdomovci v létě
žijí v parcích na lavičkách, pod mosty u vody, pod stromy a vesměs se
obživují levným alkoholem. Těchto schoulených zarostlých postavicek je mi
nemě líto, připomínají mi zatoulané psy, nad kterými mi rovněž bolí srdce.

o ženy - a ne zrovna starší věkem, pouze vzezřením je tipujete na stařenky. Ráno vybírají popelnice a nosí papír, hadry či lahve do sběren, aby měli další pití ... V zimě je to horší. Někteří se snaží zabydlet v nádražních halách a vagoncích. Odtud je však vyšouraná nádražní ostraha a hala je od půlnoci do rána uzamčena. Mnohým nezbyvá než zazvonit u Azylového domu, kde však nemohou zaplatit, mají ubytování omezené. Je to obžaloba nejen jejich. To si musíme vymluvit.

Ještě pár slov k ohrožování veřejnosti. Jde rovněž o zcela nový jev a vzhledem k tomu je velmi pozitivní - ale jak jej zasadit do prostředí města, kde se pohybují lidé? Jde o **kolečkové bruslaře a skateboardisty** (na kolečkovém bruslení). Jde jistě o zdravý, rychlý pohyb, o sportovní výkony, které by však neměly patřit na sportoviště, ne na chodníky mezi chodce či na vozovky plné auty. Dosavadní vyhláška o pravidlech provozu na pozemních komunikacích stanoví pro tyto jezdce rychlost ne vyšší než chůze. Je to úsměvné, protože ti většinou mladiství se řítí a proplétají mezi lidmi jako šípky. Skateboardisté si „pronajímají“ spádové ulice - např. Mařádkovou, nebo větší náměstí - např. u sochy Rudoarmějce, u hotelu Poucha - Koruna atd. Na chodnících pak na hřištích a parkovištích, což není tak zlé, pokud si nestavějí kámen z povalených popelnic, jak tomu bylo např. 19. dubna na Ruské ulici v Praze. Jistě by pomohlo vybudovat pro ně cyklistické stezky. Ale ty máme ani pro cyklisty, kteří jezdí hlavně na sídlišťích bezvýhradně po chodnících, což je další problém, který by bylo sice možné otevřít, huře by tomu však s řešením.

Občany našeho města ohrožovaly i **mohutné rampouchy**, visící po chodních tání ze střech. Stalo se tak např. 7. ledna. Následující den byly díky nám Remark a Kolfis, spravujícím opavské domy, patřící městu, odstraněny. Problémem byly i kluzké **neudržované chodníky**.

A nyní ještě k veřejnému pořádku a **zvířatům**. Začnu u většího zvířete - koně. Jde téměř o kuriózní případ: 21. ledna ve frekventovaných dopoledních hodinách se po silnici u nemocnice na Olomoucké vyřítil splašený kůň rovnou mezi vozidla. Panika vypukla mezi prchajícími chodci, auta zastavovala. Zdecká kobyłka byla osedlaná, ale spadlé postroje kmitaly kolem ní. Naštěstí mezi řidiči našel statečný jedinec pan Jiří Jašek, který ji uviděl když právě uhnula trolejbusu a skočila u nemocnice na chodník mezi občany, kteří tlakovali a lezli na plot. Na rohu u porodnice se kobyly zamotaly postroje mezi kůň a upadla. Pan Jašek vyskočil z auta a uřícené a zkrvavené zvíře chytil. Kůň cukal, ale pan Jašek ho nepustil a odešel s ním do parku u porodnice, kde se kůň při procházce uklidnil. Po dvou hodinách se objevil jeho majitel Josef Gorčica ze Slavkova, který p. Jaškovi ani nepoděkoval a zubožené zvíře táhl pěšky domů, ačkoliv měl zajištěn jeho odvoz.

Na území Opavy je hodně chovaných i něco toulavých psů - o tom ještě bude zmínka v další kapitole. Zde se chci zmínit o tom, že se několikrát stalo, že pes nejen ohrožoval, ale i pokousal děti. 3. května napadl na Rolnické ulici pes sedmiletého chlapce. Naštěstí mu přispěchal na pomoc 76letý Štefan Kubačka. Místo chlapec byl pokousán na obličeji. Velký německý ovčák se podhrabal pod plotem a majiteli utekl. Pokud by ho pan Kubačka nezadržel, chlapce by

vyděpodobně usmrtil. 25. června pokousali čtyřleté dítě na Otické ulici dva. Jejich majitel se o tyto psy valně nestaral a v době, kdy došlo k této nehodě, byl namol opilý. Hlídka městské policie zabezpečila veterinární prohlídku psů. Září byla napadena psem žena s dítětem. Ovšem na druhé straně byly případy, kdy pes ochránil svého pána i jeho majetek. Stalo se tak např. v jednu zimovou noc, kdy pan F. uslyšel šramot ve sklepě. Pustil svého psa, který odplašil dva zloděje. Pan F. stačil ještě zavolat polici, která pachatele odvedla.

Projevuje se v našem městě rasismus proti **Romům**? Také, ale dá se říci, že velmi omezeně! Je pravda, že např. v noci 29. listopadu ohrožovali opilí radikální příznivci hnutí skinheads dva městem pouze projíždějící Romy a napadli je. Byli zadrženi Policií ČR. Je pravda, že se těchto výtržníků bojí i obyčejný opavský vietnamský trhovce Tran Thank Phong, který si dal říkat raději „Phong“. Ale je skutečností, že agresivita Romů není zanedbatelná. Týdeník „Region“ dokonce psal 29. července o „bílém“ rasismu, o agresivních Romech, kteří nepracují, kradou, gambleří, pijí a večer, kdy je centrum města „jejich“, napadají i přepadají slušné chodce. Jistě ne všichni jsou však takoví, ale není jich málo. Proto je nechtějí např. vpustit do cukrárny Perla a skleněného baru a jistě neoprávněně vyvěsili, že Romům vstup zakázán! Je to však nezáviděníhodné, protože neplatí, perou se zde a napadají slušné hosty, kteří už sem více nepřijdou ... Radikální Kamil Kolek má s nimi obzvláště špatné zkušenosti a tvrdí, že jejich argumentem je vytažená kudla. Jistě ne všech. V tomto případě těch, které chtěl Kolek jako neplatiče ze svého domu vystěhovat.

Romové skutečně spáchali v tomto roce řadu trestných činů. Abych uvedla aspoň některé případy - v březnu přepadli ve Dvořákových sadech 16letou dívku a díky kolemjdoucím uprchli. V témže měsíci přepadli, zranili a okradli v jednom bytě dva mladí Romové svou kurátorku - tak lze doslova nazvat Vlastu Čermicovou, poradkyni Okresního úřadu v Opavě pro národnostní menšiny. 24. března se servali Romové před nemocnicí U rytířů a rozbili skleněné vstupní dveře nemocnice. A takovýchto případů spolu se soustavným okrádáním zejména v centru města či v obchodech převážně obyvateli tohoto etnika se odehrává na našem městě (a daleko více ještě např. v Ostravě, nemluvě o Praze) do měsíce celá řada. Ale je to i jev sociální. Romy totiž málokdo chce zaměstnat ...

Drobnější přestupky, tzv. delikty proti občanskému soužití či majetkové delikty do výše 2 000 Kč se oznamují a soustřeďují na přestupkovém oddělení městského magistrátu. U majetkových deliktů se stanovují sankce až do 3 000 Kč, u porušení vyhlášek města až 30 000 Kč. Někdy bývají pracovníci oddělení při projednávání případu i v ohrožení. Energická vedoucí paní Lenka Kuřetová si však ví rady a mnohé ze své klientely už zná. Podle její informace ubylo letos přestupků u mladistvých a krádeží, přibýlo však incidentů proti veřejnému pořádku, jako neoprávněný zábor veřejných prostranství podnikateli, stavění reklam na chodníky atp. Celkem bylo zaznamenáno 908 přestupků, a to 444 proti občanskému soužití, 258 proti majetku, 149 proti veřejnému pořádku a 57 proti pořádku ve státní správě.

Dopravní nehody jsou velmi bolavým jevem a jejich počet v Opavě ohrožený oproti roku 1996 vzrostl a přivodil 4 usmrcení a 151 zranění. Zatímco

ni šlo o 721 nehodu, letos jich bylo na území našeho města 788, z toho 31 pod
vím alkoholu. Téměř každý týden jsme nacházeli v regionálním tisku zprávu o
kovéto kolizi, z toho se jich plná třetina odehrála v Opavě. Nejbolavějšími
místy střetů vozidel byly křižovatky Hradecká - Olbrichova, Nádražní okruh -
nská. Silniční provoz začíná v poslední době nabírat dále na obrátkách. Řidiči
někam spěchají a jsou méně ohleduplní, hlavně v cizích vozech. Také
ustne provoz. Tolik z informací kpt. Ing. Karla Pavelka, zástupce vedoucího
Dopravního inspektorátu v Opavě.

Od 1. října byla vydána vyhláška Ministerstva vnitra, omezující rychlost v
zavřených obcích na 50 km/hod. Toto nařízení přichází právě jako aktuální v
pravou dobu, poněvadž nejvyšší procento nehodovosti je právě z překročení
ychlosti. V Evropě se jezdí padesátkou, takže se vlastně musíme přizpůsobit.
šlo se, že řidič v nepřiměřené rychlosti způsobil nehodu a z místa ujel.
K některým případům blíže: 7. února se srazil řidič VW Passatu na křižovatce
Václavská - Zámecký okruh s Liazem a na místě skončil. 18. března se srazily na
křižovatce Mařádkova - Rybářská místní autobus s multikárou. Dvě ženy v
autobusu byly lehce zraněny. 24. března srazil spěchající opavský podnikatel na
Pekařské ul. sedmiletou šolačku, která byla v bezvědomí hospitalizována a
zranění přežila. 13. května najel řidič dodávky na křižovatce Englišova -
Dostojevského na jedenáctiletou cyklistku a ujel. Není identifikován. V prostoru
křižovatky Olomoucká - Husova skončila pro motocyklistu těžkým zraněním
žáda po srážce s osobním vozem VAZ, a to 27. května. Nepolepšitelný alkoholik
razil týden po vrácení řidičského průkazu dne 20. června na přechodu na

usově ul. manželský pár a oba zranil. 27. června byl vyklopen pod nákladní
vozíčkář, který poté zemřel. 18. srpna srazil kontrolovaný řidič autem
policistu a ujel. Byl však dopaden. 11. září srazil ze silnice mezi Opavou a
Maštovičkami cyklistu řidič Felicie a ujel. Byl však dopaden a shledán pod
vlivem alkoholu. 30. září nerespektoval řidič VW signál semaforu na křižovatce
nádražní okruh - Janská a srazil chodkyni, která utrpěla zlomeniny. Byl
dopaden. Na nechráněném vlakovém přejezdu ve Vávrovicích se srazil 29. října
projíždějícím rychlíkem Opava - Brno řidič nákladáku. Z naražené lokomotivy
skočil strojvůdce včas, vlak zastavil asi po 150 metrech. Nikdo nebyl zraněn.
převozu do nemocnice zemřel cyklista, kterého 3. listopadu srazila na
křižovatce Hradecká - Olbrichova Avia. V tentýž den ukončil divokou jízdu
nákladáku nájezd do rodinného domu v Jaktaři. V listopadu se vůbec
bezpečnost s nástupem zimy zvýšila na vozovkách až čtyřikrát. Nejvíce se
stalo "řidiči na opavských vozovkách 14. listopadu kdy napadl první sníh. Na
okružní Opavy došlo v listopadu k 80 nehodám, z toho v onen sněžný den téměř k
deseti.

Radní Ing. Radan Grussman hodlá v radě města prosadit některá opatření
bezpečnějším přechodům pro školáky, a to zajištěním světelné signalizace u
některých škol či zpomalovacích příčných pruhů před stávajícími přechody u
okružní. Podaří se mu to? To se dozvíme v následujícím zápise.

Věznice

5. ledna se v opavské věznici oběsil devatenáctiletý vězeň. 15. června přechli dva vězňové z Bruntálska, po stometrové honičce však byli zadrženi. Obě se prokopali dvě stěnami vylomenou vzpěrou od postele. Nato se 5. srpna uskotočil útěk třem vězňům (17 - 18letým) z polní brigády bez přímého střežení ve Bělčovicích. V Domoradovicích je zadržela hlídka Policie ČR. Dva vězňové se vrátili z povolené návštěvy blízkých. Byli však dopadeni a věznice bude muset v neprospěch všech dalších vězňů přehodnotit svou benevolenci a v režimu přísného dohledu bohužel přitvrdit, jak uvedl ředitel věznice plk. Petr Prasek. K benevolenci patřila např. i společensky významná pomoc mladistvých vězňů při stavbě táhna pro postižené děti u Žimrovic a z této nikdo neutekl. Na stránkách barevné týdenní přílohy Práva 1. listopadu se objevil třístránkový obrázek doprovázený článkem o vysoké a prospěšné zaměstnanosti Opavských vězňů, často bez jakéhokoliv dozoru.

Opavskou věznici navštívila 9. června delegace z německé věznice v Hammelnu v Dolním Sasku. Ředitel této věznice byl překvapen vysokou úrovní opavské věznice a kvalitou pedagogické práce mezi vězni.

Na závěr snad ještě o Vánocích za vysokou zdí. Režim byl stejný, asi 20 vězňů mělo povoleno vyjet domů. Prostory věznice byly vánočně vyzdobeny, nechyběly stromečky, které zejména ženy ozdobily ve věznici vyrobenými ozdobami, byla i tradiční štědrá večeře a televizní program. Dárečky některým přinesli zástupci Armády spásy.

vojenská posádka

O jejím působení se mi nepodařilo na Okresní vojenské správě získat vůbec žádné informace. Záznam o opavských vojácích bude tedy velmi kusý. Před v úvodu ovšem znovu připomínám jejich významnou pomoc při povodni.

Velitel opavské posádky pplk. Jan Gašpírek prozradil novinářům, že opavská posádka se na rozdíl od dalších v ČR rozšiřuje. Dík za to patří nejen dobré práci velitelského sboru, ale i civilním orgánům. V Dukelských kasárnách působí nyní 84 civilních pracovníků a 52 důstojníků po rozšíření od 1. července 1997 to bude 108 civilů a 56 důstojníků. A dosavadní počet 300 vojáků se zvyšuje na 1 200. Přibylo i vojenské techniky, a to 16. června 10 pásových vozidel z hlavy, která za velkého hluku vzbudila pozornost občanů při cestě z nádraží do kasáren.

8. srpna proběhla v našem městě slavnostní vojenská přísaha 155 nováčků, kteří nastoupili základní službu v opavské posádce Armády ČR 1. července. Slavnostní přísaha se odehrála poprvé na Horním náměstí 19 hod. za přítomnosti představitelů okresu i města, rodičů a občanů.

25. září vpochovali do ulic města vparádění a rozveselení nedávní vojáci základní služby, kteří právě nabyli opět „svobodu“ odchodem do civilu.

požární ochrana, civilní obrana

Ani letošní rok se neobešel bez požárů, výbuchů aj. katastrof - o povodni nemluvě! Hlavní tíha při likvidaci požárů a pomoci postiženým opět spočívala v Hasičském záchranném sboru Opava, tito profesionální hasiči zasahovali celkem ve 497 případech. Z těchto zásahů 96 x hasili požáry a pomáhali zraněným osobám. Pokud přistoupíme i k vyčíslení - svými zásahy uchránili největší profesionální hasiči přes 3 mil. Kč. O jejich připravenosti, pohotovosti a kvalitě, kterou prokázali ve spolupráci s jednotkami Sborů dobrovolných hasičů Armádou ČR i Policií, jsem už psala v kapitole o povodni.

Hasičský záchranný sbor se potýkal s mnoha materiálními problémy. Je nepřekonatelné, že v tomto roce se v podstatě dva z nich vyřešily:

Novou podobu bude mít budova Hasičského záchranného sboru na Mlýnské ulici v Opavě, kde se buduje nadstavby na dosavadním, už velmi zastaralém objektu z poč. 70. let. Bude zde i nové operační středisko, výrazně zlepšující spojení s Policií a lékařskou službou.

Rozhodnutím rady města 27. ledna a následně Zastupitelstva 10. února bylo pro Hasičský záchranný sbor Opava, zakoupen hasičský automobilový vůz značky CAMIVA EPA 30. Jde o dar, který bude společným vlastnictvím města a Hasičského sboru, ten bude jeho uživatelem.

Na území města je 13 jednotek Sboru dobrovolných hasičů, operujících na celé ploše velké Opavy. Jejich příslušníci procházeli rovněž potřebnou teoretickou a praktickou přípravou a zdravotními prohlídkami, udržují se ve fyzické kondici a starají se o nástupce z mladé generace. V roce 1997 zasahovali v 24 případech, z toho u 15 požárů. Celkově uchránili majetek ve výši přes 2 mil. Kč.

9. června se zabývala činností Jednotek sborů dobrovolných hasičů rada města a jmenovala v některých připojených obcích a částech města nové velitele místních sborů. Šlo o Vávrovce, Držkovice, Milostovice a Komárovské Chaloupky.

A nyní k **požárům** na území našeho města. 14. ledna se vzňala nákladní vlaková souprava v areálu firmy BMS u západního nádraží ČD. 22. ledna si rozverná parta mladých lidí rozbila ohničky z panelů zvonkových tlačítek na Zeyerově ulici č. 4, 6, 8, 16 a 18 v Katerínkách. Totéž se opakovalo v noci 7. listopadu na Ratibořské ulici nově postaveného objektu v Psychiatrické léčebně, a to vznícením plynu unikajícího z acetylenové lahve. Naštěstí byl požár hasičským zásahem včas zhasen. 21. února v poledních hodinách začal stoupat dým s ohnivými jazyky, pocházející z celé jižní části města. Na poli za městským hřbitovem se vzňal stoh dřevní hmoty Školního statku. Hasiči se rozhodli nechat stoh vyhořet a tak oheň nepoškodil i následující den. Oheň založily pravděpodobně děti, které byly před požárem u stohu spatřeny. Den nato 22. února v noci vzplálo na jednom z domů v sídlišti auto Škoda 105. Šlo o úmyslné zapálení z konkurenčních důvodů. Týž den vyjžděli hasiči k požáru odstaveného odpadkového vagónu na

padním nádraží, který rovněž pravděpodobně zapálily děti. 23. února hořela
střecha býv. Opavamu na Pekařské ulici - požár založili pravděpodobně kouřící
rodináci. Únor byl tedy na požáry v Opavě bohatý. 21. března zapálily jiskry
komína střešní konstrukci domku na Holasické. Hasiči včas zasáhli. 29. března
vysobili požár Slezským pozemním stavbám dva nezletilci poté, co zapálili
papíry v unimobuňkách podniku na Kollárově ulici. 3. května zamořili černým
kouřem při vypalování autovraku pracovníci autobazaru Krnovská okolí, ani
policie ani hasiči však nemohli zasáhnout, poněvadž majitel pozemku jim odmítl
povolit vstup. Stejným kouřem při spalování odpadků zamořil náměstí
svoboditelů neodpovědný občan. 23. května uhodil blesk do střechy
Komárovské školy a zapálil ji. Vyhořelo vše, co bylo odloženo na půdě školy.
Dalšímu rozšíření požáru zabránil včasný zákrok profesionálních i
dobrovolných hasičů (z Komárova). 25. července vznikl požár v bytě na
Mlomoucké a dva muži, kteří se pokoušeli o jeho uhašení, utrpěli popáleniny II.
stupně. Příčina požáru nebyla potvrzena. 13. října zcela shořela stodola na
Pálhanci, v níž mělo Zemědělské družstvo Loděnice uskladněnu lisovanou
sádku. Hasiči už jen mohli zajistit, aby se plameny nešířily do okolí. 14. září v
Mlomouci se okoušeli tři mladíci projet v cizím autě, do kterého se vloupali. Když se
jim nepodařilo vozidlo nastartovat, polí je benzínem z kanystru ve vozidle
ležícím na zádech a zapálili. Byli dopadeni a požár lokalizován.

11. října v noci postihla po letní povodni jeden z rodinných domů na
Kollárově ulici další pohroma. Došlo zde totiž k požáru, jehož původcem byla
kameninová vložka, „utopená“ v nedávné povodni. Došlo zde zřejmě ke zkratu, při

kterém vyhořela tepelná izolace a následně celý spotřebič a teprve požár bytového zařízení vzbudil majitele.

Na Otické ulici vyhořely počátkem listopadu dřevěné buňky býv. zahradnictví Květeny. Oheň se nebezpečně rozšiřoval a ve večerním přítmí působil na obyvatele bloků na E. Krásnohorské děsivě. Hasiči hasili zejména okolí požáru, aby uchránili okolí. Dřevěné baráky, které byly údajně azylem pro bezdomovce a narkomany, vyhořely. Právě tito „obyvatelé“ jsou v podezření, že požár způsobili.

Hasiči zasahovali 7. dubna i při výbuchu plynu v bytě na Otické, který nastal při neopatrné manipulaci technika v kohoutu plynoměru. Studentka, přítomná v bytě, utrpěla popáleniny I. a II. stupně.

11. dubna zasáhla Opavsko větrná smršť a hasiči museli odstraňovat spadlé stromy za Chvalíkovici. V Opavě uvolnil vítr střechu domu Mezi trhy, jejíž plechy poletovaly ulicemi.

Hasičský záchranný sbor byl nadále v pohotovosti nepřetržitě na telefonním čísle 150. Tuto linku však občané i v tomto roce zneužívali a tím ohrožovali ty, kteří pomoc skutečně potřebovali. Na 70 planých poplachů bylo na tuto linku ohlašováno. Nejčastěji volaly děti - zde se ovšem nejsnadněji planost poznala a hasiči nevyjížděli. Někteří dospělí však dokázali hrát na nešťastlivce a tak se k pěti takto fingovaným požárům naplno vyjelo. Někteří zase projevovali své veselí a vtipnost, když zavolali např.: „Hoří .. nám v kamnech“, ap. Byli tu ovšem i omyly, kdy se lidé domnívali, že jde o požár a šlo pouze o malý ohněk v oknech. Takových případů bylo přes 30. To vše hasičům překáželo v

práci a zbytečné výjezdy zatěžovaly jejich poměrně omezený rozpočet.

Pozornost hasičů neusínala ani o Vánocích a v pohotovosti byl v opavském sboru 21 muž. Udržovali si štědrovečerní náladu i s vánočním pohostěním. Na Silvestra se zde opět vyjelo před zbrojnicí a spustil maják k vítání nového roku 1998.

Ještě několik slov k **civilní ochraně**. Město Opava se zapojilo do budování **varovného systému** pro obyvatelstvo. Naléhavá potřeba tohoto zařízení vyvstala v souvislosti s červencovou povodní, kdy občané nemohli být včas informováni o blížící se povodňové vlně a varováni. Z rozpočtu města byla uvolněna částka 500 tisíc Kč jako podíl na úhradu tohoto zařízení, které bylo z větší části financováno Okresním úřadem v Opavě. 18. března ve 12 hodin proběhla zkouška varovného systému dvouminutovým tónem sirén. Občané byli na tuto situaci upozorněni v tisku.

29. září projednala rada města dodatky k vyhlášce o regulačních opatřeních, obsahující provozní řád varovného systému a zavedení orientačního systému směrovek na opavských sídlištích pro případ jakéhokoliv ohrožení.

V péči magistrátu je 14 stálých tlakově odolných **úkrytů**, rozmístěných po Opavě - městě. Jejich údržba spočívala v konzervaci výbavy, přezkušování instalovaných technologických prvků a větrání. Kolísání hladiny spodních vod vyžadovalo denní kontroly automatických čerpadel vody a po vydatnějších deštích bylo nutno odčerpávat vodu z jímacích šachet..

ivotní prostředí

S životním prostředím v našem městě nemůžeme být přes vizuální pŕvaby Opavy stále spokojeni. Zejména v zimních měsících je zde velmi často špatná kvalita ovzduší, což je největší vadou na kráse prostředí, které nás, Opavany, obklopuje. Toto si uvědomili i představitelé našeho města, které se stavem životního prostředí pravidelně seznamoval odbor životního prostředí magistrátu města v čele s Ing. Dagmar Kŕečkovou.

29. září schválila rada města vyhlášku o regulačních opatřeních proti znečištění ovzduší a o ochraně lidí ve smogových situacích.

Množství škodlivin v ovzduší bylo nadále nepřetržitě sledováno automatizovanou imisní monitorovací stanicí na Kollárově ulici v Kateřinkách. Stanice sledovala množství oxidu uhelnatého a polétavého prachu. Výsledky měření pak přejímal Český hydrometeorologický ústav v Ostravě - Porubě. Zde byly vypracovány předpovědi meteorologických podmínek rozptylu pro Opavu a do 8. hod. ranní byl informován prostřednictvím Okresního úřadu v Opavě odbor životního prostředí magistrátu.

V našem městě byl nejobtížnější škodlivinou v ovzduší polétavý prach, který asi ze 70 % pocházel z malých topenišť na nekvalitní paliva, ze 20 % z ostravské průmyslové aglomerace a z 10 % z průmyslových podniků ve městě.

V letošním roce byla nejvyšší koncentrace prachu v ovzduší zaznamenána 2. ledna, kdy jeho množství v koncentraci s oxidem siřičitým překročilo 700 mikrogramů na metr krychlový vzduchu. Bylo vydáno upozornění pro občany, ale vzhledem k probíhajícím školním prázdninám dětí nebylo přijato žádné zvláštní opatření. Signál upozornění, kdy občané byli informováni ve vysílání Rádia Attack, byl vyhlášen ještě 6. ledna, kdy bylo naměřeno 365 mg SO₂ a přetrval do 11. ledna. Dalšími opatřeními při vyšších koncentracích škodlivin je 1. a 2. regulační stupeň. 9. ledna byla smogová situace v Opavě těsně pod hranicí vyhlášení 1. stupně, kdy jsou řidiči osobních automobilů žádáni, aby omezili jízdu po městě na nezbytné minimum (tento stav byl naposledy v roce 1994).

Každý občan se mohl o stavu ovzduší ve městě informovat telefonicky na odboru životního prostředí magistrátu nebo na světelné tabuli u budovy radnice. Smogová situace se opět rozvinula v listopadu a to 3., 11., 12. a 20. Přes den se ovzduší vylepšilo, pouze 11. listopadu bylo zhoršené ovzduší po celý den. Podobně tomu bylo i v prosinci, kdy k největší inverzi došlo 21.

Zastupitelstvo města schválilo 16. prosince 1996 Zásady pro přidělování jednorázového finančního příspěvku na ekologické vytápění lokálních topenišť ve výši 4 000 Kč na domácnost. K jednání bylo předvoláno 255 žadatelů (80 % podaných žádostí), z toho splňovalo podmínky k příspěvku 31 %. Z toho důvodu byly podmínky Zásad pro udělení příspěvků zmírněny, a to usnesením v radě města 9. června a následně v zastupitelském orgánu města 23. června t. r.

A nyní k **dopravě** v ulicích Opavy. Městem bez okružního dopravního obchvatu denně projelo na 20 tisíc vozidel, což je kapacita frekventované železniční zastávky. Některé ulice, na kterých není na přechodech instalována světelná signalizace, lze jen stěží přejít přes vozovku. Lidé už si zvykli na přechod do 1. poloviny „na čáru“ a zde vyčkat na uvolnění 2. poloviny vozovky. Sama tak přecházím na Ratibořské ulici a mohu říci, že stát uprostřed vozovky je někdy nebezpečné, zvláště předjíždí-li řidič jiné vozidlo po vnitřním pruhu. Pak je lépe poněkud ustoupit - avšak jen natolik, abychom nevstoupili do dráhy v předchozím vnitřním pruhu, který se už mezitím také vydatně zprovoznil a my stojíme těsně mezi pádícími vozidly. Ovšem bez tohoto rizika nelze dnes už přejít Hradeckou, Krnovskou, Olomouckou, Těšínskou a samozřejmě mimo přechody Olbrichovu, Nádražní okruh, Praskovu, Ratibořskou. Dopravní přetíženost byla ještě navíc doprovázena i přetrvávajícím hlukem o síle až 60 decibelů, který podle vyjádření lékařů narušil mnohým občanům psychiku, způsobil stresovou situaci, bolesti hlavy a zhoršoval potíže kardiaků.

Problémy se ukázaly i v otázce **odpadu**. Nerudovská otázka Kam s ním? je dnes zcela mizivá když srovnáme dnešní a dá se říci celosvětové problémy se stále zvětšujícím objemem odpadků v našem městě. Už na sklonku roku 1996 byla schválena vyhláška o nakládání s komunálním odpadem na území Opavy včetně stanovení poplatků za odvoz tuhých odpadů pro občany. Důležitým opatřením bylo další rozšíření třídění odpadů, jehož se již v minulých letech ujal Technické služby Opava. Byly instalovány žluté kontejnery na sklo, zelené na plasty a modré na papír. V areálu vybudovaném na nádvoří Technických

služeb se tyto vytríděné suroviny lisují, bydlí a odvázejí k dalšímu zpracování. Takto zpracovávají i tříděný odpad z Krnova. V částech města s rodinnou zástavbou, kde nejsou instalovány kontejnery, se osvědčilo třídění do igelitových pytlů.

Problémem však ještě zůstaly tzv. černé skládky v přírodě, u vodních toků, na staveništích.

K uložení stavební suti byla dočasně otevřena skládka pod opavským pivovarem. Mohutnou skládku těch nejrůznějších odpadů včetně mrtvých zvířat a hnilící hmoty, ohrožující nejen pachem ale i samovznícením, si „založila“ u svého domu na Fügnerově ulici p. Žigová. Několikaletá skládka byla vyvezena na náklady města.

Mimořádný odpad vznikl letos v souvislosti s povodněmi - o čemž již byla zmínka výše. I zde zajišťovaly včasný odvoz Technické služby. Lidé však i po povodňovém úklidu vynášeli a kupili další odpad, který už evidentně nebyl zničen vodou. Dokonce na tyto další skládky „přihazovaly“ i některé provozy z nezatopených částí města.

Co k tomu dodat?

Ještě k domovnímu odpadu o svátcích. Zejména po Vánocích se nakupily na sídlišťích haldy odpadků i vánočních stromků kolem přeplněných kontejnerů.

Podle Technických služeb šlo o 15 % nárůst odpadků a největší nepořádek kolem kontejnerů byl na Liptovské, 17. listopadu, Zeyerově, Na pastvisku, Purkyňově. A já dodávám, že i u nás na Holasické.

Ještě zde však byl odpad zahradní, na který bylo na jaře a na podzim rozmístěno podle v Hlásce uveřejněného harmonogramu 7 velkoobjemových kontejnerů do všech částí města.

Skládka objemnějších odpadů se soustřeďovala ve sběrně na Hálkově ulici v Kateřinkách. Zde si ovšem občan na sběr odpadu připlácel 50 Kč za kus (např. za starý televizor).

Odpady se odvážely na městskou skládku fy Elio Slezsko do Holasovic. Jejich činností se zabývala rada 14. dubna.

A nyní k **městské zeleni**: na okružní parky může být Opava hrdá díky svému moudrému vedení už téměř před 200 lety, kdy na místě zasypaného městského příkopu ze sutí zbouraných městských hradeb byl vysázen souvislý pás parků, přetrvávající dodnes. A dlužno dodat, že zásluhu na dnešní údržbě mají opět naše Technické služby. V areálu těchto sadů byl letos i opraven gloriét, na Ptačím vrchu, ve kterém se opět po letech v letních nedělích koncertovalo. Mohu říci, že i u nás na sídlišti Kateřinky - východ nabyla stromová zeleň na velikosti a i zde se dá hovořit o parkové výsadbě, průběžně udržované. Je pravda, že některé stromy i keře vyvrátila povodeň, ale už na podzim byla zeleň upravena. Trvale byly upravovány Městské sady.

Stěžovali si však občané na Tyršově ulici, že Palouček na Kylešovském kopci strádá a není zde dosazována slíbená zeleň. Je pravda, že situaci zde komplikoval spor starousedlí obyvatelé versus hrající děti, které si z parku udělaly hřiště.

Velkou nelibost obyvatel způsobilo i ničení vzrostlých stromů při úpravě Jilovecké ulice v Kylešovicích.

Perličkou na náhrdelníku našeho města je bezesporu městské **koupaliště**, jehož podoba z 30. let, kdy bylo vybudováno, byla při rekonstrukci travnatých ploch a bazénu zachována. Koupaliště bylo otevřeno 13. června a částečně obnovené středisko odpočinku a zábavy i sportovního vyžití předal Technickým službám, které koupaliště spravují, Ingstav. Ten bude ještě po letní sezóně v další etapě stavebních úprav pokračovat.

Teplý červen vylákal na koupaliště velké množství lidí. Nejvíce návštěvníků zde zaznamenali v neděli 29. června, a to na 2 700. Byl to ovšem poslední víkend před povodní, která poznamenala i koupaliště ...

Pojednání o **psech** v našem městě chci začít informací o městském útulku pro psy, který má za sebou už rok provozu. Zajišťuje jej odbor životního prostředí magistrátu ve spolupráci s Ligou na ochranu zvířat. Odchyt zatoulaných a sem umístovaných psů provádí městská policie. O pejsky se zde stará paní Chromčáková a poněvadž jsem ji mohla přímo mezi psy poznat, mohu potvrdit, že má ke svým chovancům až vřelý vztah. Menší psi jsou zvláště v malých kotcích, velcí mají své rozsáhlejší klece v řadě ve volném křídle a jsou "obdivováni" návštěvníky hned po vstupu. Každý kdo měl zájem o chov některého z těchto psů, mohl si jej odtud odvést a do konce roku byl osvobozen od poplatku. Psi jsou zde čisti, zdraví, dobře živení, ale mnozí z nich, bohužel, traumatizováni. Sama jsem si ihned povšimla smutného výrazu nádherného huskiho a boxera. Prozatím bohužel lidé psy do útulku spíše nosili než brali, a to

...bud' štěňata vlastních psů či pejsky nepromyšleně darované - zejména jako vánoční dárky. Pokud si lidé přišli psa vybrat, většinou chtěli čistokrevného. K odbytu pejsků přispělo snad i vystavení fotografií na magistrátu a nabídka se veřejným snímkem v Našem Opavsku.

Nejhezčí vztah ke psům mají děti. Tak např. počátkem prosince navštívila útulek 4. třída základní školy Šrámkova a děti přinesly pejskům mikulášskou nadílku pamlsků. Děti si i pejsky namalovaly a svými výtvary ozdobily vestibul útulku.

Od září do konce roku bylo v útulku umístěno 80 psů. K původnímu majiteli se vrátilo 26 psů a 46 jich bylo osvojeno novými pány. V závěru roku zbyli v útulku 32 pejsci.

Pro chovatele psů na území města se letos zvedl roční poplatek ze psa z 800 na 1 000 Kč. V zastupitelstvu k tomu uvedl poslanec Petr Dybowicz, že to povede k vyhánění psů z domů a bytů. Poplatek ze psů platí podle odhadu asi 1/3 chovatelů. V evidenci města je 4 276 psů, za které bylo letos vybráno na 1 mil. Kč. Ovšem i z těchto chovatelů čtvrtina poplatky neuhradila a musí být exekučně stíhána.

Velkým problémem se ukázalo znečištění města psími exkrementy, což projednávalo i zastupitelstvo města. Mám v živé paměti vystoupení poslance Doc. Dalibora Frončka, který se důrazně pozastavil nad množstvím psích výkalů na chodnících a trávnících, po nichž se někdy v ranním spěchu může "uklouznout". Na jaře bylo město doslova vyčištěno od těchto exkrementů, a to zejména na sídlištích. Podle sdělení Ing. Dagmar Kurečkové, vedoucí odboru

životního prostředí magistrátu, šlo o x pytlů a odklizení, zadané soukromé firmě, přišlo město na 30 tisíc Kč. Proto byli chovatelé psů upozorněni na to, že exkrement po svém psu jsou povinni uklidit do igelitového sáčku, který si mohou na magistrátě po zaplacení dávky za psa bezplatně vyzvednout.

K zimnímu koloritu města již po mnoho let patří **labutě** na řece Opavě, které i letos v závěru listopadu přiletěly k radosti zejména dětí. Jejich počet vzrostl během měsíce na 40. V pátek 27. prosince se v noci ochladilo na - 20 °C a voda v řece se stále více potahovala ledovým příkrovem. Pro labutě zůstal pouze nezmrznutý oválek vody o cca 10 m². Dvě labutě dokonce v rychle se tvořícím ledu uvízly. Byly však požárníky vyproštěny.

Na jaře se vrátil do města párek **čápů**, usadil se do svého loňského hnízda na slepém komíně poblíž základní školy Ochronova a vyvedl potomky. Je to poprvé (letos podruhé), co se tito nádherní ptáci v centru Opavy zabydleli.

Po loňském úspěšném vymístění **havranů** z našeho města byli sokolníci požádáni o podobný zátah na špačky, kteří asi v počtu 5 000 zcela okupovali vzácné stromy, v sadech U muzea a pokryli zdejší park svým trusem. Akt vyhnání probíhal takto: večer, když se špačci uložili do korun stromů k odpočinku, přilétli a začali je držet v šachu sokoli - rorýsi. To však příliš nepomohlo. Poté přijeli hasiči a vyrušili je proudy vod. Špačci se rozlétli a vrátila se sotva polovina.

2. září byl na své zahrádce u Ostroje pobodán **sršni** muž. Přivolané lékařské péče a následná hospitalizace ho zachránila. Jak k pobodání došlo? Ohrožený muž našel na své zahradě vosí hnízdo a zavolal hasiče k jeho

likvidaci. Hasiči se po odjezdu ještě pro něco na místo vrátili a shledali muže v kritickém stavu. Byl pobodán vracejícími se sršni, nepřítomnými po dobu likvidace hnízda a rozzuřenými nad jeho ztrátou.

V našich vodách byly uloveny vedle běžných ryb i velké či dosud zde neobjevené **ryby** a zjištění vzácní vodní živočichové, což signalizuje, že vody jsou čistší. Už celá desetiletí se v Opavě neobjevil **rak**, nyní byl už k vidění v řekách Moravici, Hvozdnici či v Opavě u Palhance. 14. listopadu ulovil p. Cesnek na Sádroně štika o váze 14,10 kg a délce 110 cm. V „pasu“ měla 66 cm!! Ještě před tím 11. října proběhly na tomto opavském jezeře rybářské závody, ovšem útočištěm rybářů je tato voda nepřetržitě.

Městské lesy

Katastrofální záplavy postihly i Městské lesy Opava hospodařící na 393,50 ha půdy. Povodeň napáchala škody především na lesních cestách, propustech, vodních tocích. Nejvíce byly postiženy lesní cesty Hrabství - Ohrada, Radošák, Černý důl a cesta na Bílovec. Došlo k poškození vodní nádrže lesní školky Hrabství. Téměř všechny zemědělské pozemky v blízkosti vodních toků byly zaneseny bahnem a kamením. Některé toky se rozlily mimo svá koryta. Vlivem podmáčení lesních porostů a následných větrů došlo na mnoha místech k plošným vývrátům. Škoda v lesích byla odhadnuta na 4 mil. Kč.

Bylo nově zalesněno 82 ha, zejména holin, a to hlavně smrky, buky, jedlemi, modřínů a dubů. Méně borovicemi, jasanů a javorů.

Lesy byly na 115 ha očištěny od klestů a na 200 ha stromová byla ošetřena nátěry proti okusu zvěří.

Vlhký a poměrně chladný rok omezil vývoj kůrovců. Větší pozornost byla zaměřena na napadené stromy, které pak byly běžně zpracovány. Tím bylo výrazně sníženo jejich množství.

Na 229 % byla zvýšena těžba dřeva. Podle celoroční zprávy ředitele lesů byla výše těžby ovlivněna polomy z větrné kalamity v září loňského roku a z povodňových škod v letošním létě.

Ještě k lesní zvěři: omezený odlov v minulých letech posílil stavy srnčí zvěře na 134 ks. Nepříznivý stav je však nadále u daňčí, vysoké a černé zvěře, kde se projevuje bezohledná honitba v okolních lesích ve znamení maximálního úhynu. 29. prosince byla uspořádána naháňka na černou zvěř, jíž se zúčastnili 24 lovečtí. Bylo skoleno 11 zvířat. Během roku bylo odloveno v městských lesích Opava celkem 27 srnců, 27 kusů černé zvěře a 3 jeleni. Celkem bylo odloveno 57 kusů zvěře, což je o 24 více než loni a vůbec nejvíce za posledních 5 let.

*Problémem, o kterém se psalo i v novinách diskutovalo 10. února v zastupitelstvu i jinde byla výstavba **městské pily** z 45 mil. Kč. Zejména opozice na zasedání zastupitelstva města zpochybňovala její potřebnost, když v okolních obcích jsou stávající pily s nevyužívanou kapacitou. Vedení městských lesů a náměstek primátora města Ing. Rudolf Chamráth zdůvodnili potřebnost pily tím, že v současné době se prodává dřevo jako surovina, zatímco opracované na městské pile se bude prodávat lépe s odhadnutým ziskem až do 15 mil. Kč, a tak by se do 4 - 5 let měla investice na výstavbu pily vrátit. Toto tvrzení však bylo zpochybňováno nejen poslanci PEKu, ale i Okresním úřadem Opava, vedením pily na Hradci. M. aj. jednak tím, že bylo možné využít kapacit okolních pil a také tím, že využívání městské pily za každou cenu povede k drancování lesů. Jaká bude skutečnost, ukáží zřejmě až další roky.*

Okresní úřad s přednostou Ing. Dostálem podal v závěru roku 1996 trestní oznámení na ředitele Městských lesů Ing. Otto Žallmana za zanedbání údržbové kalamity. 18. července však bylo trestní stíhání Ing. Žallmana zastaveno a ředitel byl shledán nevinným.

Leden

Co se počasí týká - začal rok 1997 příjemně. 1. ledna na Nový rok bylo nádherně - sněžilo, teplota dosáhla - 14 °C. Na řece jsem napočítala na padesát běloskvoucích labutí. Opava byla jako začarovaná v bílém oparu, nikdo by jí teď neupřel přídavné jméno - bílá. V západní Evropě však působily silné mrazy a vydatné sněhové srážky kalamitní situace.

Je zajímavé ohlédnout se, jaký Nový rok jsme měli loni. Tehdy intenzivně sněžilo a mrzlo. Letos bylo novoroční počasí mírnější a beze sněhu. Zato 4. ledna jakoby se někde nad městem roztrhl ohromný pytel - sněžilo téměř celý den a napadlo 0,75 mm srážek, přineslo cca 15 cm vysokou sněhovou vrstvu. Tento den byl vůbec z celé zimy 1996 - 97 na sníh nejbohatší. 2. ledna klesla rtuť teploměru na - 20 °C. V televizních meteorologických zprávách hlásili, že nejchladněji na našem území bylo v Opavě. V ten den se potáhla řeka Opava ledem - až na malý oválek u kanálové propustě pod Ratibořským mostem, na který se labutě soustředily. Dvě z nich však přimrzly k ledu a musely být, jak již jsem uvedla výše, hasiči vyproštěny. Kromě silného mrazu visel nad městem smog a vysoká byla koncentrace aerosolového prachu, siřičitanů a dusičnanů - jako v Ostravě. V tyto dny na tom byla naše oblast v tomto směru nejhůře v ČR.

3. ledna byl nejchladnější den roku s - 21 °C, škodliviny v ovzduší nadále trvaly. Od 4. ledna začalo opět vydatně sněžit a 5. ledna jsme se vzbudili do 15 - 20 cm vysoké sněhové pokrývky, která se během dne zvýšila na cca 25 cm. Mrazy se zmírnily v noci na - 10 °C, přes den na + 5 °C. Byla opět krásná zima, sníh padal do 7. ledna. Opět se však zhoršily rozptylové podmínky v ovzduší. Ráno 7. jsem nemohla ani větrat - byt byl v krátkém čase naplněn nedýchatelným štiplavým vzduchem. Opět začalo mrznout až do - 20 °C. 8. ledna bylo tak zamořené ovzduší, že Opava předstihla svými 365 mg SO₂ Ostravu! Bylo to úděsné - kolem vozovky s proudícími kolonami aut jsem si cestou do práce musela přiložit k nosu kapesník. Teprve 10. ledna bylo ovzduší výrazně lepší, bylo mírněji, sníh začal mírně tát! Vznikající břečku na chodnicích v centru nikdo ovšem neuklízal. Vyšší teploty nepochybně přivítaly labutě a vůbec ptáci, žijící v křoví parků a zahrad. 14. ledna se opět objevil obrovský smog, který se pak vracel po 19. lednu, 22. ledna dokonce s hustou mlhou a s nočními mrazy - 20 °C. Pro řidiče tedy velmi překerní den. Po 23. lednu se poněkud oteplilo, sníh však zůstal. Celý měsíc byl se svou průměrnou teplotou - 5,35 °C nejchladnějším měsícem roku s nejvyšší sněhovou nadílkou.

Únor

3. února bylo nejchladněji z celého měsíce - 15,6 °C. Po celý měsíc převládalo proměnlivé počasí. S počátkem měsíce bylo chladněji, sněhová pokrývky se udržovala. Neodklizený sníh byl ušlapán na většině chodníků na

ledovou kluzkou vrstvou. Od 9. února se začalo oteplovat, sníh roztával, stoupala hladina řeky. 15. února se zvedl velký vítr, na rozvodněné Opavě se tvořily vlny, labutě se uchýlovaly ke břehům nebo zcela na břehy. Narůstala chřipková epidemie. Od 18. února se přechodně ochladilo, od 22. února však teploty stoupaly, na sluníčku jsem odpoledne měla na okenním teploměru + 19 °C! Však 25. únor byl nejteplejším dnem měsíce s + 13,4 °C. Poslední dny bylo větrno, To se nelíbilo labutím a odletěly. 2. března, už nezůstala na řece u ratibořského mostu ani jedna. V teple a větru výborně schlo prádlo - jako v létě. A pochopitelně sněhová pokrývka mizela před očima.

Březen

Únorové oteplení v prvních březnových dnech pokračovalo. 2. března byl nejteplejší den měsíce s + 14,6 °C. V televizním meteorologickém hlášení bylo očekáváno teplené maximum pro tento den od roku 1775. To se však zařadilo těsně až za dosavadní maximum.

5. března byl zaznamenán tepelný rekord v našem městě, kde bylo nejtepleji z celé ČR - kolem + 14 °C, na odpoledním slunci až 19 °C. 7. března, před Mezinárodním dnem žen, který se ještě v mnoha rodinách jako Den žen slaví, se začaly na Horním náměstí na stánku pí. Marcely Plačkové, mé snachy, prodávat květiny. Celá část této zóny jakoby se proměnila, byl to první krůček kamenného centra města k jaru. Teplo však bylo vystřídáno ochlazením a to od poloviny měsíce. 18. března a pak ještě 25. se ochladilo v maximu na - 7 °C. Do

ulic i na pole se vrátily námrazy, poprašky sněhu. Od 27. března foukal téměř denně silnější vítr, nejvíce 31., kdy pršelo a foukalo jaksepatří. Definitivně vystřídaly sněhové přeháňky silné deště. Průměrná teplota měsíce se už vyhoupla na + 3,82 °C.

V polovině března byla po několik večerů viditelná na obloze **kometa**. Už v únoru se v meteorologickém zpravodajství České televize hovořilo o blížící se kometě, ovšem někdy tak tajemně, jakoby se přesně nevědělo, v jaké vzdálenosti od naší země se ocitne. Naštěstí vše dobře dopadlo a už v březnu se hovořilo s jistotou o bezpečně vzdálené dráze komety.

Duben

Velikonoce byly chladné, i když chvílemi vysvitlo „zubaté“ sluníčko.

Počasí v dubnu bylo vskutku dubnové, aprílové. První tři dny doznivalo oteplení z konce března, 4. dubna se až o 10 °C ochladilo, foukal vítr, byla vichřice o síle 150 km/h, vyvracející i místy stromy. 5. dubna pršelo se sněhem max. teploty byly do 5 °C. Chladno a déšť na několik okamžiků střídalo slunce. Inu apríl! 12. dubna se opět rozpoutala vichřice a poškodila stromy a střechy domů... I v Opavě na Masařské ulici. 13. dubna přiletěli čápi! Bylo chladno, deštivo po 14 dnů, ale čápi tuto psotu statečně přečkávali na svém hnízdě, které si už vloni na vysokém komíně na Ochránově ul. vybudovali. Kolem 19. se přechodně výrazně oteplilo na + 13 °C, ale záhy se ochladilo.

24. dubna bylo dokonce naměřeno - 5 °C, tak jako 9. dubna. Také foukal silný a studený vítr, a to 25. - 27. dubna. Od 28. se začalo oteplovat, týž den začal před Hláskou stříkat vodotrysk. V dubnu byla průměrná teplota + 5,17 °C a vzdor nepřízni počasí bylo 5 dnů s teplotou nad + 5 °C.

Květen

1. května bylo zataženo, chvílemi pršelo. Od následujícího dne však teploty stouply den ode dne vzdor vydatným dešťům a 15. května stoupla rtuť teploměru na + 28,6 °C ve stínu. Na venkovní teploměr mi sluníčko nasvítilo + 33 °C! 17. byl naměřen klementinský rekord pro tento den. Po 208 letech - 28,6 °C, ve stínu ovšem. Po sluníčku jsme se procházeli tropickým vedrem 34 °C! A tak mraziví muži nám letos zatopili! Teploty nad 20 °C se udržovaly, ale střídalo se sluníčko, zataženo a dusno, déšť. Od 23. nastalo ochlazení, v ten den byla průtrž mračen. Po tomto dešti už teploty nepřesáhly 20 - 22 °C. Od 27. května denně pršelo a teploty klesaly pod 10 °C. Vzhledem k vysokým teplotám uprostřed měsíce byl květen teplotně přes 2 °C nad normálem a dosáhl průměrné teploty + 13,97 °C. I srážkově byl bohatý - pršelo 19 dnů a napršelo 57,5 mm.

Červen

1. červen byl ve znamení Dne dětí a dlužno říci, že se teplotně nevydařil. 3. a 4. bylo nejchladněji - max. 4 °C. Nastalo však postupné oteplování, které dosáhlo 8. června 28 °C. 9. června vydatně pršelo, voda v řece stoupla a zbarvila se do světlehněda. Od 10. června se dále oteplovalo. 14. června opět lilo a řeka se rozlévala v barvě bílé kávy. S přestávkami pršelo až do 20. června, pak 23. a 30. Velký vítr foukal 14. a 26. až 30. denně. Od 26. do konce měsíce se pohybovaly teploty kolem 32 °C, **29. červen byl nejteplejším dnem roku s 33 °C ve stínu**. Přes celé další léto nebylo této teploty již dosaženo. Srážky a teplo slibovaly dobrou úrodu.

Červenec

Nešťastný povodňový červenec v podstatě navázal v prvním týdnu na červnové teploty - i když s poněkud nižšími hodnotami (do 30 °C). V sobotu 5. a zejména pak v neděli 6. se však vydatně rozpršelo a pršelo téměř nepřetržitě ve dne v noci do středy 9. července. Co tento déšť způsobil, uvedla jsem v první kapitole tohoto zápisu za rok 1997. Ve čtvrtek 10. července bylo teplo do 25 °C, ale neudrželo se.

Celý týden bylo polojasno. Od 11. se začalo ochlazovat max. do 8 °C a znovu pršet, zejména 18. července. Řeky se opět rozvodňovaly a narůstal strach z recidivy záplav. 19. už hlásili povodně na Svitavsku a na jižní Moravě. Řeka

Opava stoupla o cca 20 cm. Od 20. ubral déšť na intenzitě, ale sprchlo denně a řeka stoupla celkem o 1/4 m. Teprve od 23. ustaly deště a hladina řeky, která vystoupila až do dolních břehů, se vracela do svého koryta. Do konce měsíce již nepršelo, teplota se však pohybovala od 20 do 25 °C. Až poslední den vystoupila na maximum měsíce - 27,6 °C.

Červenec byl enormně bohatý na srážky - 3,5 x překročil srážkový průměr svým rozsahem - 9 mm na den. Celkem napadalo 281 mm srážek a počet srážkových dnů byl nejvyšší v roce - 21. Průměrná denní teplota byla slabá pod dosavadním průměrem a činila 17,33 °C.

Srpen

Měsíc začal se srážkami a s teplotou kolem 18 °C. 5. srpna deště ustaly a začalo se oteplovat do 25 °C, 12. srpna 28 °C a 14. dokonce na 30,2 °C, což bylo teplotní maximum měsíce. 15. srpna odpoledne se rozpoutala bouře. Teplo se udržovalo do 17. srpna. Ovšem 18. klesla teplota v noci na 8 °C. Vzdor chladnějším nocím bylo až do konce měsíce teplo kolem 30 °C a **srpen se tak stal se svou průměrnou teplotou 18,39 °C nejteplejším měsícem roku.**

Ovšem nastala kuriózní situace - již následující den došlo po vydatném dešti ke snížení teploty o 10 °C!

Září

1. září bylo opět velmi teplo, které se udrželo celou dekádu. Zároveň bylo velmi sucho, pršelo jen 5. a 7. Počasí právě tak nejlepší na sklizně z polí a zahrad. Slunce svítilo většinu dní, nejtepleji bylo 4. září, 28,6 °C. Od 11. září se začalo mírně ochlazovat o 5 - 6 °C. 16. září večer jsme sledovali od 19. do 21. postupně **úplné zatmění měsíce**. Ochladilo se zejména v noci. 19. září se zatáhlo a do večera pršelo. 21. nás překvapil první noční mrazík - 0,2 °C. Nicméně přes den bylo vesměs slunno až do konce měsíce.

Září se se svou průměrnou teplotou 13,39 °C už řadil na sklonek léta.

Říjen

1. října bylo polojasno, odpoledne 20 °C. 6. října dosáhla teplota 21,6 °C. Přes den bylo na slunci opravdu teplo, lidé v odpoledních hodinách odkládali kabáty. Pěkný „slezský“ podzim byl až do 20., kdy nastalo ochlazení, a to trvalé. 22. ráno bylo město pokryto bílou námrazou. 24. pak padal první sníh s deštěm a 26. a 27. října napadla souvislá sněhová pokrývka. 29. říjen byl nejchladnějším dnem měsíce, kdy ráno byly námrazy a nejnižší teplota dne byla - 7 °C. Do konce měsíce opadalo listí z většiny stromů a keřů.

Listopad

Tento měsíc byl se svým nestálým a chladným počasím už méně příjemným, než oba předchozí. Od 1. bylo slunno. Ochladilo se však, a to 5. listopadu v noci na $-5,5\text{ }^{\circ}\text{C}$. 6. listopadu se dále oteplilo a následující den byl jeden z nejteplejších 7. listopadů v ČR od r. 1775. V Opavě jsme tento den naměřili $18,4\text{ }^{\circ}\text{C}$ maximální teploty. 8. listopadu teplo přetrvávalo, a na Opavsku bylo nejtepleji v ČR. V noci pak pršelo. Od 12. se teploty pohybovaly do $16\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Problémem, který listopad v plné šíři nastolil, byl nárůst škodlivin v ovzduší. První smogové ráno bylo 3. následovaly 5., 11., 12. a 20. listopad. Přes den se smogová situace zlepšovala, jen 11. listopadu bylo zhoršené ovzduší po celý den 13. nejvíce ze všech listopadových dnů. Napršelo - $24,7\text{ mm}$. 18. listopadu se výrazně ochladilo a namísto deště chumelilo. Sníh pokryl Opavu do 26. listopadu. 22. padal sníh v noci a 15 cm vrstva byla nejvyšší v ten den v celé ČR. Sněžilo 24. a ráno nebyl sníh na všech místech na vozovkách odklizen, což vedlo k dopravním těžkostem. V ten den přibyli do města havrani. 26. se oteplilo a sníh začal tát. Oteplení přeměnilo sněžení na déšť. Pršelo od 27. do konce měsíce. Průměrná teplota měsíce byla podobná jako v únoru, a to $+3,66\text{ }^{\circ}\text{C}$. V množství srážek byl listopad po povodňovém červenci a červnu na dalším, třetím místě. Po následném prosinci byl druhý s nejmenším podílem slunečního svitu.

Prosinec

Zahájil svou pout' na blátě. 1. bylo kolem + 9 °C, po sněhu ani památky a navíc pršelo až do 4. prosince. Od 5. prosince začalo mírně sněžit a Opava byla opět bílá. Teplota se udržovala kolem 0 °C. Od 8. prosince však bylo sucho. Teploty se pohybovaly kolem 7 °C. Od 12. začalo mírně pršet a mírné teploty přetrvávaly. Teprve 15. prosince začalo mrznout do - 7 °C a začalo sněžit. Nejchladněji bylo 17. prosince - 16 °C. Byl to druhý nejchladnější den v roce po 3. lednu. Sníh „vyčistil“ ovzduší, vlivem oteplení však od 19. tál. 21. prosince zrána byla velká inverze a následující dny namísto sněžení pršelo. Na Štědrý den 24. prosince srážky ustaly, teplota byla kolem 7 °C. Na 1. svátek vánoční 25. se oteplilo na 12 °C a svítilo slunce. 26. prosince na Štěpána foukal vítr a pršelo. Nicméně svátky byly zcela bez sněhu a 26. prosinec byl dnem s nejvyšší teplotou měsíce + 9,2 °C. Od 27. se začalo ochlazovat a 29. prosinec byl s teplotou - 16 °C nejchladnějším dnem měsíce. Velmi chladná byla i silvestrovská noc, foukal vítr a bylo sucho..

Závěrem lze konstatovat, že počasí v roce 1997, až teplotně mírně nadprůměrné s 8,12 °C, bylo vrtkavé. Nebývalé množství srážek způsobilo katastrofy, které se opakují jen po staletích. Celkem bylo 170 srážkových dnů, přičemž nejvíce vody napršelo v neděli 6. července - 62 mm.

Měření teplot v Opavě má už od roku 1965 na starosti dobrovolná spolupracovnice Českého hydrometeorologického ústavu paní Anna Floryková.

Na dotaz kdy bylo za tuto dobu v Opavě nejvíce zima, odpověděla: „ v lednu 1985. Bylo 29,4 stupně pod nulou.“

Život v Opavě významnou měrou ovlivnila povodeň, která způsobila mnoha jeho občanům velké utrpení.

Proto jsem právě tomuto tématu věnovala nejvíce pozornosti.

Veřejnopolitické dění, správa města, hospodářský a kulturně-společenský život však probíhal v nezměněné intenzitě - jak jsem se pokusila přiblížit na příslušných stránkách tohoto zápisu.

V mé práci se mi ukázal jako velmi prospěšný osobní kontakt s představiteli či pracovníky řady orgánů, institucí a sdružení, se kterými jsem mohla jejich činnost i prodiskutovat. Oceňuji i kladný přístup většiny oslovených k městské kronikářské práci. Některá zařízení (/školy, církve, opavská nemocnice) mi zapůjčily i své kroniky.

Při koncipování zápisu mi byl opět nápomocen můj manžel PhDr. Vilém Plaček, CSc., čistopis mi z ne vždy čitelného rukopisu pořídili Pavel Müller a Alexandra Ryšková a grafickou úpravu titulního listu a iniciál připravil Mgr. Miloš Kačírek.

Připomínky a doplňky náměstků primátora města Opavy - Mgr. Jiřiny Bouchalové, Ing. Rudolfa Chamrátha a Ing. Oldřicha Vagnera mi pomohly text upřesnit.

Konečnou úpravu tohoto zápisu zajistili pracovníci odboru informatiky Magistrátu města Opavy, a to RNDr. Ronald Raszka, Tomáš Koloděj, Hana Siváková a Pavel Zapletal.

Vazbu provedlo Knihařství Marie Stodůlkové v Opavě - Kateřinkách.

Všem zúčastněným patří můj srdečný dík.

Magda Plačková

Využití prameny

- *Zápisy a usnesení ze zasedání Rady města Opavy a Zastupitelstva města Opavy v roce 1997. Výroční zprávy některých odborů magistrátu.*
- *Vyhlášky města Opavy, schvalované v letech 1996 - 1997.*
- *Rozpočet města Opavy a rozbor hospodaření za rok 1997.*
- *Výroční zprávy městských výborů, odborů a sdružení politických stran, spolků, společností.*
- *Zprávy a statistické údaje z podniků, úřadů na území města, církví, ústavů, škol.*
- *Tiskoviny, letáky, programy. Regionální noviny Naše Opavsko, Region, Hláska, zpravodaje institucí.*
- *Vlastní pozorování a záznamy.*

Schválení zápisu do kroniky města Opavy za rok 1997

Rada města na svém zasedání dne 8. 6. 1998 projednala a schválila tento zápis za rok 1997.

V Opavě 13. 10. 1998

PhDr. Magda Plačková

kronikářka města Opavy

Doc. RNDr. Ing. Jan Mrázek, CSc.

primátor města Opavy

OBSAH

	<i>strana</i>
<i>Úvodem</i>	2
<i>- Z politických událostí roku 1997 v naší vlasti</i>	3
<i>- Povodeň</i>	15
<i>- Obyvatelstvo</i>	57
<i>- Zaměstnanost</i>	62
<i>- Politický a veřejný život</i>	66
<i>- Samospráva</i>	81
<i>- Průmysl a zemědělství</i>	92
<i>- Doprava</i>	105
<i>- Majetek a výstavba města, bydlení</i>	116
<i>- Obchod a služby, peněžnictví</i>	132
<i>- Zdravotnictví</i>	148
<i>- Sociální péče</i>	156
<i>- Školství</i>	167
<i>- Kultura</i>	192
<i>- Církevní život</i>	224
<i>- Sport</i>	237
<i>- Veřejný pořádek, věznice</i>	256
<i>- Požární ochrana, civilní obrana</i>	274

- <i>Životní prostředí</i>	279
- <i>Městské lesy</i>	288
- <i>Počasí</i>	290
<i>Závěr</i>	300
<i>Využité prameny</i>	302
<i>Schválení zápisu</i>	303
<i>Obsah</i>	304